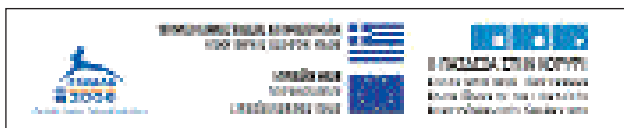
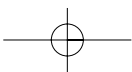
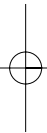
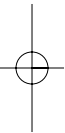
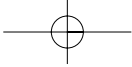

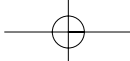
ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Οδηγός Σπουδών 2006-2007

Το έντυπο αυτό τυπώθηκε από το Εκτυπωτικό Κέντρο του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.), στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ II), Μέτρο 2.2 «Αναμόρφωση Προγραμμάτων Σπουδών – Διεύρυνση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης», Ενέργεια 2.2.2. «Ολοκλήρωση της διεύρυνσης και αναμόρφωση των Προγραμμάτων Σπουδών», Κατηγορία Πράξεων 2.2.2.α. «Αναμόρφωση Προπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών», Πράξη «Αναμόρφωση Προπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών». Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από Εθνικούς Πόρους.

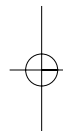
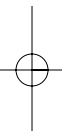

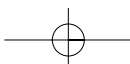
ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

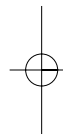
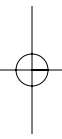
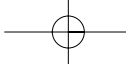
ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ
Οδηγός Σπουδών 2006-2007

Προεδρία
ΕΛΕΝΗ ΠΟΛΙΤΟΥ-ΜΑΡΜΑΡΙΝΟΥ

ΑΘΗΝΑ 2006

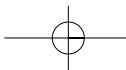

Επιμέλεια έκδοσης:

Ελένη Πολίτου-Μαρμαρινού, Πρόεδρος του Τμήματος
Αμφιλόχιος Παπαθωμάς
Ιωάννης Κωνσταντάκος
Ιωάννης Πολέμης
Ευριπίδης Γαραντούδης
Γεώργιος Μαρκόπουλος
Νικόλαος Τρυφιάτης

Φωτογραφία εξωφύλλου: *Ο ανδριάντας του Αδαμάντιου Κοραή τοποθετημένος
στην πλατεία των Προτυλαίων το 1875, Π. Αναγνωστόπουλος.*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	7
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	8
Η ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΑΓΗ ΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΙ ΔΩΡΕΑΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	9
Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ	10
ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	[11-15]
Σύντομο ιστορικό	13
Πρυτανικές αρχές	14
Υπηρεσίες φοιτητικού ενδιαφέροντος	15
Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	[17-19]
Σύντομο ιστορικό	17
Διοίκηση	19
Χρήσιμες πληροφορίες	19
ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ : Διάρθρωση – Διοίκηση – Σύνοψη - Λειτουργία	[21-34]
<i>Γραμματεία</i>	24
<i>Τομείς</i>	[25-28]
Τομέας Κλασικής Φιλολογίας	25
Τομέας Βυζαντινής Φιλολογίας και Λαογραφίας	26
Τομέας Νεοελληνικής Φιλολογίας	27
Τομέας Γλωσσολογίας	28
<i>Σπουδαστήρια (Βιβλιοθήκες) και Εργαστήρια</i>	[29-32]
Σπουδαστήριο Κλασικής Φιλολογίας	29
Σπουδαστήριο Βυζαντινής και Νεοελληνικής Φιλολογίας	29
Σπουδαστήριο Γλωσσολογίας	30
Σπουδαστήριο Λαογραφίας	30
Εργαστήριο Φωνητικής και Υπολογιστικής Γλωσσολογίας	31
Εργαστήριο Πληροφορικής	31

Γενική Συνέλευση	32
Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης	34
Διοικητικό Συμβούλιο	34
ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ	[35-190]
Γενικό Πρόγραμμα Σπουδών	35
Γενικό Πρόγραμμα Σπουδών κατά Κατεύθυνση	39
Εξετάσεις	39
Ενδεικτικό Πρόγραμμα Σπουδών	[41-55]
<i>Πρόγραμμα διδασκαλίας ακ. έτους 2005-2006:</i>	
Α΄ και Β΄ έξ. (κοινά και για τις τρεις Κατευθύνσεις)	57
Κατεύθυνση Κλασικής Φιλολογίας	69
Κατεύθυνση Μεσαιωνικής και Νεοελληνικής Φιλολογίας (ΜΝΕΦ)	99
Κατεύθυνση Γλωσσολογίας	129
<i>Προπτυχιακά μαθήματα διδασκόμενα σε άλλα Τμήματα:</i>	
Ιστορίας και Αρχαιολογίας	161
Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής, Ψυχολογίας	170
Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας	181
Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας	185
Ιταλικής και Ισπανικής Γλώσσας και Φιλολογίας	187
Θεατρικών Σπουδών	188
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ	[191-229]
Εσωτερικός Κανονισμός	193
Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών Α΄ Κύκλου	201
<i>Ειδικεύσεις:</i>	
Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας	204
Λατινικής Φιλολογίας	207
Βυζαντινής Φιλολογίας	209
Λαογραφίας	212
Νεοελληνικής Φιλολογίας	215
Θεωρητικής Γλωσσολογίας	221
Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας	225
ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ	231

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Με την έναρξη της φετινής ακαδημαϊκής χρονιάς, κρίσιμης όπως φαίνεται για το μέλλον και τον χαρακτήρα του ελληνικού δημόσιου Πανεπιστημίου, θα ήθελα να θυμίσω σε όλα τα μέλη του Τμήματός μας το προσωπικό όραμα για το ελληνικό Πανεπιστήμιο του ποιητή Κωστή Παλαμά, σύμφωνα με το οποίο λειτούργησε και ο ίδιος ως μέλος της πανεπιστημιακής κοινότητας, προσφέροντας επί τριάντα χρόνια πολύτιμες υπηρεσίες στο Πανεπιστήμιο Αθηνών από την θέση του Γενικού Γραμματέως του.

Το 1928, λοιπόν, κατά την αποχαιρετιστήρια εκδήλωση που οργάνωσε το Πανεπιστήμιο Αθηνών προς τιμήν του συνταξιοδοτούμενου Γενικού Γραμματέα του, στην αντιφώνησή του προς τον τότε Πρύτανη Ν. Αλεβιζάτο ο ποιητής κάνει λόγο για ένα Πανεπιστήμιο ανοιχτό, συμμετοχικό και θεμελιωμένο στις ανθρωπιστικές αξίες:

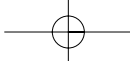
Μέσα στον κόσμο αυτόν, ο θεός της συνεργασίας, ευεργετικός. Όταν κατορθώνει να παραμερίσει πειρασμούς που ξυπνούν συνερίσματα κάθε λογής και πείσματα και πάθη, ξέρει να συναδελφώνει [...]. Αλλήλων τα βάρη βαστάζονται, αγάλια αγάλια πλάθεται μία κοινωνία αλληλεγγύης, η ιεραρχία σα να καταργείται, όχι για να ξεπέσει στην αναρχία, αλλά για να υψωθεί σε μια δημοκρατική πολιτεία. Εκεί οι γεροντότεροι φέρνουν την πείρα τους δοκιμασμένη, και οι νεώτεροι την αυτοπεποίθηση που περπατεί στερεώτερα. Έτσι το χρέος θερμαίνεται από την αγάπη και το τραχύ της καθημερινής ζωής μαλακώνεται.

Με τις σκέψεις αυτές, ευεργετικές και ενθαρρυντικές στη σημερινή συγκυρία, καλωσορίζω καταρχάς τους πρωτοετείς φοιτητές και τις πρωτοετείς φοιτήτριές μας, τους συγχαίρω για την επιτυχία τους στις εισαγωγικές εξετάσεις αλλά και γιατί επέλεξαν ως αντικείμενο των σπουδών τους την Φιλολογία, μόνο που θα πρέπει να θυμούνται πως πρόκειται για μια επιστήμη η οποία, σύμφωνα με ένα ωραίο αλληγορικό μύθο, έχει ως βοηθούς της την *Επιμέλεια* και την *Αγρυπνία*. Εύχομαι, έπειτα, στους παλαιότερους φοιτητές και φοιτήτριες, προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς, όλο και καλύτερη πρόοδο στις σπουδές τους, στα μέλη ΔΕΠ του Τμήματός μας υγεία και έμπνευση, ώστε να επιτελούν το λειτούργημά τους όχι μόνο με αποτελεσματικότητα αλλά και με χαρά και στους διοικητικούς υπαλλήλους μας καλή δύναμη στο έργο που προσφέρουν μέσα σε συχνά αντίξοες συνθήκες.

Θερμές ευχαριστίες, τέλος, σε καθένα από τα μέλη της συντακτικής επιτροπής για την συμβολή τους στην ολοκλήρωση και του φετινού *Οδηγού Σπουδών* του Τμήματός μας.

Καλή ακαδημαϊκή χρονιά σε όλους και όλες!

Η Πρόεδρος
Ελένη Πολίτου-Μαρμαρινού
Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας

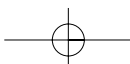
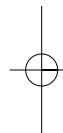
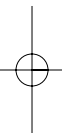

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΕΙ	=	Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
Αίθ.	=	Αίθουσα
Αναπλ.	=	Αναπληρωτής (Καθηγητής)
Βιβλιοθ.	=	Βιβλιοθηκονόμος
Γραμμ.	=	Γραμματεία
ΓΣΕΣ	=	Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης
Γρ.	=	Γραφείο
ΔΕΠ	=	Διδακτικό- Ερευνητικό Προσωπικό
Διοικ.	=	Διοικητικός
ΔΜ	=	Διδακτικές μονάδες
ΕΚΠΑ	=	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Επικ.	=	Επικουρος (Καθηγητής)
Εργ.	=	Εργαστήριο
ΕΤΕΠ	=	Ειδικό Τεχνικό και Εργαστηριακό Προσωπικό
Καθηγ.	=	Καθηγητής
Κλητ.	=	Κλητήρας
Λέκτ.	=	Λέκτορας
ΜΝΕΦ	=	Κατεύθυνση Μεσαιωνικής και Νεοελληνικής Φιλολογίας
Όρ.	=	Όροφος
Πληρ.	=	Πληροφορικός
ΠΜΣ	=	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
ΣΕΜΣ	=	Συντονιστική Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών
Σπουδ.	=	Σπουδαστήριο
Τμ.	=	Τμήμα
Τομ.	=	Τομέας
ΦΠΨ	=	Τμήμα Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής-Ψυχολογίας
ΩΔ	=	Ώρες διδασκαλίας

ΚΩΔΙΚΟΙ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΙΑ	=	Αρχαιολογία
ΙΙ	=	Ιστορία
ΠΔ	=	Παιδαγωγικά
ΦΑ	=	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία
ΦΒ	=	Βυζαντινή Φιλολογία
ΦΓ	=	Γλωσσολογία
ΦΛ	=	Λαογραφία
ΦΛ	=	Λατινική Φιλολογία
ΦΝ	=	Νεοελληνική Φιλολογία
ΦΣ	=	Φιλοσοφία
ΨΧ	=	Ψυχολογία

Κατά το «ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ»:

- «Όλοι οι Έλληνες έχουν δικαίωμα δωρεάν παιδείας, σε όλες τις βαθμίδες της, στα κρατικά εκπαιδευτήρια».
- «Η Ανώτατη Εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά από Ιδρύματα που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με πλήρη αυτοδιοίκηση. Τα Ιδρύματα αυτά τελούν υπό την εποπτεία του Κράτους, έχουν δικαίωμα να ενισχύονται οικονομικά από αυτό και λειτουργούν σύμφωνα με τους νόμους που αφορούν τους οργανισμούς τους».

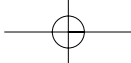
(1975/1986/2001/άρθρο 16 § 4, 5)

Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

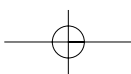
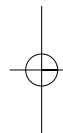
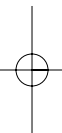
ορίζεται από τον Νόμο – Πλαίσιο του 1982:

1. Το Κράτος έχει την υποχρέωση να παρέχει την ανώτατη εκπαίδευση σε κάθε έλληνα πολίτη που το επιθυμεί, μέσα από τις διαδικασίες που ορίζονται κάθε φορά από το νόμο.
2. Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.), που έχουν ως αποστολή:
  - i. Να παράγουν και να μεταδίδουν τη γνώση με την έρευνα και τη διδασκαλία και να καλλιεργούν τις τέχνες.
  - ii. Να συντείνουν στη διαμόρφωση υπεύθυνων ανθρώπων με επιστημονική, κοινωνική, πολιτιστική και πολιτική συνείδηση και να παρέχουν τα απαραίτητα εφόδια που θα εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτισή τους για επιστημονική και επαγγελματική σταδιοδρομία.
  - iii. Να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των κοινωνικών, πολιτιστικών και αναπτυξιακών αναγκών του τόπου.
3. Στα πλαίσια της αποστολής τους τα Α.Ε.Ι οφείλουν να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση της ανάγκης για συνεχιζόμενη εκπαίδευση και διαρκή επιμόρφωση του λαού.

(Άρθρο Ι του νόμου 1268/82)

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

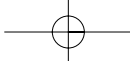
ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Το Πανεπιστήμιο Αθηνών ιδρύθηκε με Διάταγμα του βασιλιά Όθωνα (31 Δεκεμβρίου 1836) και ονομάστηκε «Πανεπιστήμιο του Όθωνος» προς τιμήν του ιδρυτή του. Περιελάμβανε τέσσερεις Σχολές: α) τη «Σχολή Γενικών Επιστημών», στην οποία διδάσκονταν και θεραπεύονταν επιστήμες της σημερινής Φιλοσοφικής Σχολής και της σημερινής Σχολής Θετικών Επιστημών (φιλοσοφία, φιλολογία, ιστορία, αρχαιολογία, μαθηματικές και φυσικές επιστήμες, κ. ά.), β) τη «Θεολογική Σχολή», γ) την «Ιατρική Σχολή» και δ) τη «Σχολή των νομικών και πολιτικών επιστημών». Τα εγκαίνια έγιναν τον Μάιο του 1837, πρώτος πρύτανης ήταν ο καθηγητής της Ιστορίας Κωνσταντίνος Δ. Σχινάς και οι Σχολές του λειτούργησαν από τον Οκτώβριο του 1837 με 33 καθηγητές και 52 συνολικά φοιτητές. Το Πανεπιστήμιο στεγάστηκε στην οικία του αρχιτέκτονα Στ. Κλεάνθη, στην Πλάκα (στο κτήριο αυτό στεγάζεται σήμερα το Μουσείο της Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αθηνών). Μετά την έξωση του Όθωνος το 1862, το Ίδρυμα μετονομάστηκε σε «Εθνικό Πανεπιστήμιο». Το 1904 η «Σχολή Γενικών Επιστημών» χωρίστηκε στη «Φιλοσοφική» και τη «Φυσικομαθηματική» Σχολή. Το 1911, σύμφωνα με τη διαθήκη του μεγάλου ευεργέτη Ιωάννου Δομπόλη, ιδρύθηκε το «Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο», στο οποίο ενσωματώθηκαν τρεις Σχολές, η Φιλοσοφική, η Θεολογική και η Νομική που αποσπάστηκαν από το Εθνικό Πανεπιστήμιο. Το 1932 τα δύο Ίδρύματα ενώθηκαν σε ένα, το σημερινό Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ).

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ - ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Το ΕΚΠΑ περιλαμβάνει πέντε Σχολές και τριανταδύο Τμήματα. Διοικείται από τη Σύγκλητο, το Πρυτανικό Συμβούλιο και τον Πρύτανη.

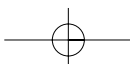
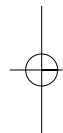
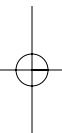
ΠΡΥΤΑΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ
Ακαδημαϊκού έτους 2006-2007

Πρύτανης
ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΙΤΤΑΣ, Καθηγητής Ιατρικής Σχολής

Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Προσωπικού
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΡΕΑΤΣΑΣ, Καθηγητής Ιατρικής Σχολής

Αντιπρύτανης Οικονομικού Προγραμματισμού και Ανάπτυξης
ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Καθηγητής Σχολής Θετικών Επιστημών

Αντιπρύτανης Φοιτητικής Μέριμνας, Πολιτισμού και Διεθνών Σχέσεων
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΑΚΩΣΤΑΣ, Καθηγητής Σχολής Νομικών, Οικονομικών
και Πολιτικών Επιστημών

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΦΟΙΤΗΤΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

- Το Πανεπιστήμιο Αθηνών παρέχει υποτροφίες και βραβεία σε προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές από τα εισοδήματα των κληροδοτημάτων του.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Διεύθυνση Κληροδοτημάτων, Χρήστου Λαδά 6, 105 61 Αθήνα
Τηλ. 210 36 89 131-34

- Το Πανεπιστήμιο Αθηνών υποστηρίζει τους φοιτητές και τους αποφοίτους του για την ολοκλήρωση ή επέκταση των σπουδών τους και την ενσωμάτωσή τους στην κοινωνία. Ειδικότερα παρέχει υποστήριξη σε επίπεδο Ψυχολογικής Συμβουλευτικής, Επαγγελματικού Προσανατολισμού, Σταδιοδρομίας και Νεανικής Επιχειρηματικότητας.

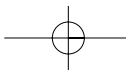
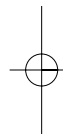
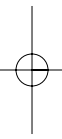
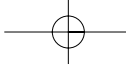
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Κεντρικό Γραφείο Διασύνδεσης, Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, Πανεπιστημιούπολη – Ιλίσια, 157 71 Αθήνα
Τηλ.: 210 72 75 220, 210 72 76 853, FAX: 210 72 75 214, e-mail: gd@di.uoa.gr

- Πανεπιστημιακή Φοιτητική Λέσχη (υπηρεσίες υγείας, συσσιτίου, πολιτιστικών ομίλων, φοιτητικά αναγνωστήρια, κ. ά.)

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Ιπποκράτους 15, 106 79 Αθήνα
Τηλ. κέντρο: 210 36 88 223 – 24, 210 36 88 237

- Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Ιπποκράτους 7, 106 79 Αθήνα
Τηλ. : 210 36 38 021

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Η Φιλοσοφική Σχολή, η οποία κατά την ίδρυση του Πανεπιστημίου συναποτελούσε με τη Φυσικομαθηματική τη «Σχολή Γενικών Επιστημών», δέχτηκε τους πρώτους 15 φοιτητές της το 1837, ενώ δεν είχαν περάσει ούτε δέκα χρόνια από την αναγνώριση της ανεξαρτησίας του νεοσύστατου ελληνικού κράτους. Και μόνο η χρονική στιγμή της ίδρυσής της καταδεικνύει ότι η Φιλοσοφική Σχολή είχε από την αρχή της παρουσίας της στον νεοελληνικό βίο να επιτελέσει έργο δυσχερές και μεγάλο, το οποίο δεν σχετιζόταν μόνο με την πνευματική ανασυγκρότηση του έθνους που μόλις εξερχόταν από μια μακροχρόνια δουλεία αλλά και με την προσπάθεια αυτοπροσδιορισμού του.

Στο ξεκίνημά της η Σχολή συγκέντρωσε ό,τι προοδευτικότερο και ριζοσπαστικότερο διέθετε εκείνη τη στιγμή η ελληνική διανόηση. Οι τελευταίοι εκπρόσωποι του νεοελληνικού διαφωτισμού, όπως ο Νεόφυτος Βάμβας (πρώτος «σημάντωρ», σε αξίωμα αντίστοιχο με του σημερινού Κοσμήτορα), μαθητής και στενός συνεργάτης του μεγάλου Αδαμαντίου Κοραή, συναντώνταν στον ίδιο χώρο με διαπρεπείς καθηγητές της Ιονίου Ακαδημίας, όπως ο Κωνσταντίνος Ασώπιος, που μετέφεραν το ευρωπαϊκό κλίμα της επανησιακής πνευματικής ζωής. Από την άλλη μεριά, αρκετοί καθηγητές της ήταν Γερμανοί, γεγονός ενδεικτικό του πολιτικού κλίματος της Βαυαροκρατίας αλλά ταυτόχρονα όχι χωρίς θετικό αντίκρισμα στην εκπαιδευτική διαδικασία, εφόσον συντελούσε στη μεταφορά στον ελληνικό χώρο των νέων μεθόδων πανεπιστημιακής διδασκαλίας και έρευνας που είχαν εφαρμοστεί με δυναμικό και επαναστατικό τρόπο στη Γερμανία εκείνη ακριβώς την περίοδο. Στις αίθουσες του Πανεπιστημίου και ειδικότερα της Φιλοσοφικής Σχολής ανδρώθηκε το πρώτο φοιτητικό κίνημα της Ελλάδας, το οποίο από την αρχή στράφηκε σε κατευθύνσεις ριζοσπαστικές και κορυφώθηκε με την εξέγερση εναντίον του Όθωνα το 1862. Στη Φιλοσοφική Σχολή έγινε δεκτή και η εγγραφή της πρώτης φοιτήτριας του Πανεπιστημίου κατά την ακαδημαϊκή χρονιά 1890-91 επί πρυτανείας Γ. Μιστριώτου.

Από την αρχή της πορείας της η Σχολή, παράλληλα με την εκπαιδευτική και επιστημονική αποστολή της, λειτούργησε και ως εθνικός θεσμός, με πρώτο δείγμα των προτεραιοτήτων και της ερευνητικής προοπτικής της τη μνημειώδη *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους* του Κωνσταντίνου Παπαρρηγόπουλου. Αυτό το ρωμαλέο και στη σύλληψη και στην εκτέλεση έργο όχι μόνο παρέχει επιστημονική σκιαγράφηση της ιστορικής πορείας του ελληνισμού ανά τους αιώνες αλλά και παρουσιάζει ζωντανές και απτές αποδείξεις για την αμφισβητηθείσα συνείδηση του ελληνισμού από την αρχαιότητα ως την επανάσταση του 1821.

Γύρω στη δεκαετία του 1880 οι ορίζοντες της Σχολής διευρύνονται με την εκλογή σε θέσεις καθηγητών τριών διαπρεπών επιστημόνων με αξιόλογες σπουδές στην Ευρώπη, του Νικολάου Πολίτη, θεμελιωτή της ελληνικής Λαογραφίας, του Σπυρίδωνα Λάμπρου, δεινού μελετητή του μεσαιωνικού ελληνισμού, και, κυρίως, του Γεωργίου Χατζηδάκη, εισηγητή της νέας επιστημονικής

θεώρησης της ελληνικής γλώσσας στη διαχρονική της εξέλιξη. Οι τρεις αυτοί επιστήμονες συμβάλλουν στην ανανέωση της Σχολής αλλά και γενικά στην αλλαγή κατεύθυνσης των ελληνικών εκπαιδευτικών πραγμάτων στο τέλος του 19ου αι., με την επιστημονική κατάρτιση μιας νέας δυναμικής γενιάς επιστημόνων, όπως ο Νίκος Βέης, ο Σωκράτης Κουγέας, ο Κωνσταντίνος Άμαντος κ. ά., οι οποίοι με τη διδασκαλία και το υποδειγματικό ερευνητικό έργο τους έδωσαν, με τη σειρά τους, νέα δυναμική στις ανθρωπιστικές σπουδές μέχρι, σχεδόν, τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Στις αρχές του 20ού αι. επίκεντρο της όλης δραστηριότητας της Σχολής παραμένει η μελέτη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας και γραμματείας, με προσανατολισμό αυστηρά γραμματικό που, υπό την επίδραση της πατριαρχικής μορφής του Κωνσταντίνου Κόντου, λειτουργεί σχεδόν απαγορευτικά για κάθε άλλη προσέγγιση της γλώσσας σε συνδυασμό με άλλες πτυχές του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού. Η τάση αυτή συμβάλλει στην υιοθέτηση μιας συντηρητικής πολιτικής εκ μέρους των καθηγητών, οι οποίοι, σχεδόν στην πλειονότητά τους με την φωτεινή εξαίρεση των αδελφών Βερναρδάκη, πολεμούν με πάθος το ανερχόμενο και σταδιακά επιβαλλόμενο δημοτικιστικό κίνημα. Η στάση αυτή δημιουργεί την εικόνα μιας Σχολής συντηρητικής, μια εικόνα, ωστόσο, απλουστευτική που δεν επέτρεψε πάντοτε τη νηφάλια αποτίμηση της τεράστιας εθνικής, πολιτικής, πνευματικής, επιστημονικής και ερευνητικής προσφοράς της Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών, στους κόλπους της οποίας γαλουχήθηκαν γενιές στέρεα καταρτισμένων και φωτισμένων φιλολόγων, ιστορικών, αρχαιολόγων, γλωσσολόγων, φιλοσόφων, παιδαγωγών και ψυχολόγων.

Στον μεσοπόλεμο η Σχολή ταλανίζεται από τις συνέπειες των πολιτικών ερίδων που συχνά φορτίζουν το κλίμα σε επικίνδυνο βαθμό. Έτσι η Σχολή δεν μπόρεσε να αξιοποιήσει όσο έπρεπε το ταλέντο του νεαρού υφηγητή της Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας Ιωάννου Συκουτρή και στερήθηκε, λίγο αργότερα, τον δυναμισμό και το πάθος για τη νεοελληνική παιδεία του Ιωάννη Κακριδή. Η εκλογή, πάντως, λίγο πριν από τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, του Γεωργίου Ζώρα στη θέση καθηγητή της Μεσαιωνικής και Νεότερης Ελληνικής Φιλολογίας λειτουργεί θετικά, αφού εισάγεται έτσι η συστηματική έρευνα και διδασκαλία της νεοελληνικής λογοτεχνίας μας. Την ίδια περίοδο κυριαρχούν στη Σχολή οι προσωπικότητες του φιλοσόφου Ι. Θεοδωρακόπουλου, των βυζαντινολόγων Φ. Κουκουλέ, Δ. Ζακυθνού, Α. Ορλάνδου, Ν. Τωμαδάκη, Ν. Κοντολέοντος, των κλασικών φιλολόγων Ιωάννου Σταματάκου και Κωνσταντίνου Βουρβέρη, του γλωσσολόγου Γ. Κουρμούλη, του αρχαιολόγου Σπ. Μαρινάτου κ. ά., πολλοί από τους οποίους συμβάλλουν στην επιστημονική ακτινοβολία της Σχολής και στο εξωτερικό.

Η μεταπολεμική περίοδος φέρνει κλίμα ηρεμίας και σταθερότητας στη Σχολή, που επιτελεί με ζήλο και αφοσίωση το εκπαιδευτικό της έργο, καταρτίζοντας αποφοίτους με εξαιρετικά καλές βάσεις. Αυτοί θα φέρουν και τη μεγάλη ανανέωση στη Σχολή μετά την πτώση της εφτάχρονης δικτατορίας το 1974. Η αλλαγή του πολιτικού κλίματος στη μεταπολίτευση δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την είσοδο νέων επιστημόνων με ευρύτερη κατάρτιση και νέες ιδέες και συντελεί, ιδιαίτερα ύστερα από την κατάργηση του θεσμού της έδρας και τη δημιουργία του ενιαίου φορέα διδασκόντων με τον νόμο-πλαίσιο του 1982, στη σταδιακή αναθεώρηση των σχέσεων του διδακτικού προσωπικού με τους φοιτητές, στην παγίωση στη δι-

δακτική πράξη νέων προσεγγίσεων και την εισαγωγή νέων γνωστικών αντικειμένων, όπως είναι π. χ. η Θεωρητική Γλωσσολογία, η Θεωρία της Λογοτεχνίας ή η Συγκριτική Φιλολογία.

Μετά τον νόμο 1268/1982 η Σχολή χωρίστηκε στα Τμήματα: Φιλοσοφικό, Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας. Το 1984 το Φιλοσοφικό Τμήμα χωρίστηκε στα Τμήματα: Φιλολογίας, Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Φιλοσοφίας- Παιδαγωγικής - Ψυχολογίας.

Σήμερα η Φιλοσοφική Σχολή περιλαμβάνει τα εξής δέκα Τμήματα:

Φιλολογίας, *Πρόεδρος* ..... ΕΛΕΝΗ ΠΟΛΙΤΟΥ-ΜΑΡΜΑΡΙΝΟΥ
 Ιστορίας και Αρχαιολογίας, *Πρόεδρος* ..... Κ. ΜΠΟΥΡΑΖΕΛΗΣ
 Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής-Ψυχολογίας, *Πρόεδρος* ..... ΝΙΚ. ΠΟΛΙΤΗΣ
 Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, *Πρόεδρος* ..... ΣΟΦ. ΠΑΠΑΕΥΘΥΜΙΟΥ-ΛΥΤΡΑ
 Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, *Πρόεδρος* ..... ΠΗΓΗ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ
 Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας, *Πρόεδρος* ..... ΕΛ. ΚΟΤΖΙΑ
 Θεατρικών Σπουδών, *Πρόεδρος* ..... ΣΠ. ΕΥΑΓΓΕΛΑΤΟΣ
 Μουσικών Σπουδών, *Πρόεδρος* ..... Π. ΚΑΒΟΥΡΑΣ
 Ιταλικής και Ισπανικής Γλώσσας και Φιλολογίας, *Πρόεδρος* ..... ΕΥ. ΠΑΝΔΗ-ΠΑΥΛΑΚΗ
 Τουρκικών και Συγχρόνων Ασιατικών Σπουδών, *Πρόεδρος* ..... ΑΘ. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Όργανα διοίκησης της Σχολής είναι η Γενική Συνέλευση, η Κοσμητεία και ο Κοσμήτορας.

ΚΟΣΜΗΤΟΡΑΣ

Ακαδημαϊκού έτους 2006-2007

Θεοδόσιος Πελεgrίνης, *Καθηγητής Φιλοσοφίας*

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

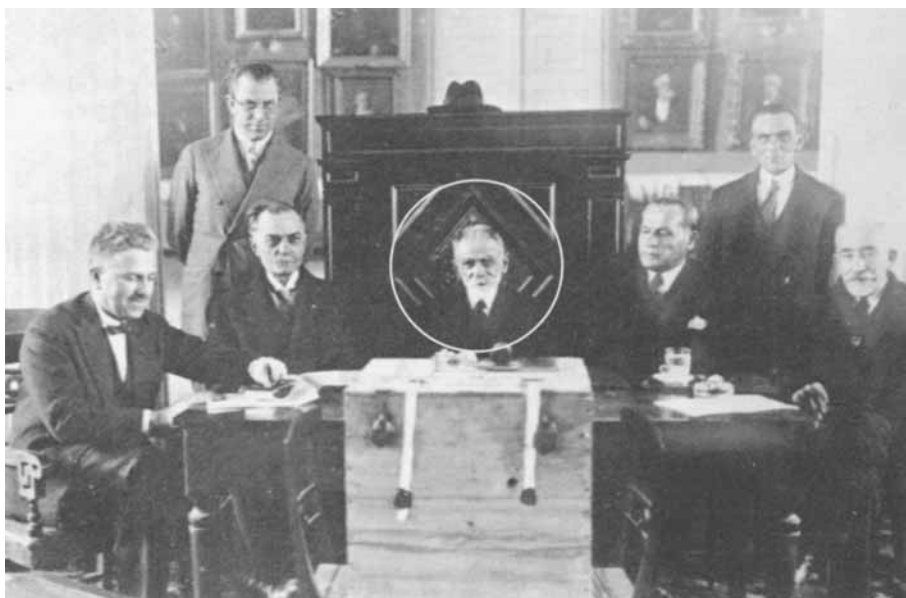
- Όλα τα Τμήματα στεγάζονται στο κτήριο της Φιλοσοφικής Σχολής, Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου, 157 84 Αθήνα, εκτός από το Τμήμα Τουρκικών και Συγχρόνων Ασιατικών Σπουδών (Ερεσού 6, 106 80 Αθήνα, Γραμματεία: Ακαδημίας 47, 106 72 Αθήνα, τηλ. 210 36 17 060)
- Τηλ. κέντρο της Σχολής: 210 72 77 000, 210 72 77 999
- Στους χώρους της Σχολής λειτουργούν και παρέχουν τις υπηρεσίες τους :
  - Ιατρείο
  - Εργαστήριο Ψυχολογικής Συμβουλευτικής φοιτητών/τριών ΕΚΠΑ
  - Διδασκαλείο της νεοελληνικής γλώσσας
  - Βιβλιοπωλείο
  - Εστιατόριο
  - Κυλικεία
  - Ταχυδρομείο

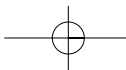
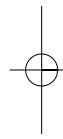
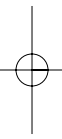
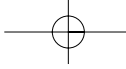

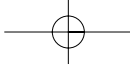
ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Το Τμήμα Φιλολογίας λειτουργεί ως αυτόνομη ακαδημαϊκή μονάδα από το 1984 και καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο της ελληνικής φιλολογικής επιστήμης. Είναι το μεγαλύτερο Τμήμα της Φιλοσοφικής Σχολής τόσο ως προς τον αριθμό των μελών ΔΕΠ όσο και ως προς τον αριθμό των φοιτητών που εκπαιδεύει. Είναι το μόνο Τμήμα της Σχολής που περιλαμβάνει τέσσερεις *Τομείς*. Κάθε Τομέας, πυρήνας στη διοικητική και επιστημονική δομή των ΑΕΙ, συντονίζει τη διδασκαλία μέρους του γνωστικού αντικειμένου του Τμήματος, που αντιστοιχεί σε συγκεκριμένο πεδίο της ελληνικής φιλολογικής επιστήμης. Το Τμήμα Φιλολογίας, όπως και κάθε Τμήμα των ΑΕΙ, διοικείται από τη Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο και τον Πρόεδρο.

Σήμερα το Τμήμα Φιλολογίας, χωρίς να αρνείται την μακρόχρονη παράδοσή του, για την οποία μόνον υπερήφανο μπορεί να είναι, προσπαθεί με επιτυχία, ιδίως με την είσοδο του 21ου αι., να ανταποκριθεί στα νέα, διαρκώς μεταβαλλόμενα εκπαιδευτικά και επιστημονικά δεδομένα, εξακολουθώντας να καταθέτει τη δική του μαρτυρία στα εκπαιδευτικά, επιστημονικά, ερευνητικά και πνευματικά δρώμενα της χώρας, αλλά και τη συμβολή του στο ευρωπαϊκό πολιτισμικό γίγνεσθαι.

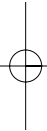
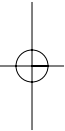

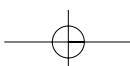

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ – ΔΙΟΙΚΗΣΗ – ΣΥΝΘΕΣΗ – ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Ακαδημαϊκό έτος 2006-2007

ΠΑΝΩ: Το Σπουδαστήριο Κλασικής Φιλολογίας
ΚΑΤΩ: Το Εργαστήριο Πληροφορικής

Πρόεδρος

ΕΛΕΝΗ ΠΟΛΙΤΟΥ - ΜΑΡΜΑΡΙΝΟΥ, Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας

Αναπληρωτής Πρόεδρος

ΑΝΔΡΕΑΣ ΒΟΣΚΟΣ, Καθηγητής Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Αίθουσα 305, 3ος όροφος

Τηλ. 210 72 77 310

FAX: 210 72 77 654

e-mail: apastra@phil.uoa.gr

Γραμματέας: Άννα Κυπριάδου, τηλ. 210 72 77 960, e-mail: akypriad@di.uoa.gr

Διοικητικοί υπάλληλοι: Ελένη Αλεβίζου, τηλ. 210 72 77 950

Ζωή Βγενοπούλου, τηλ. 210 72 77 917

Μελαχροινή Καλλινίκου, τηλ. 210 72 77 473

Χρυσούλα Μαράντη, τηλ. 210 72 77 952

Θεόφιλος Μπεναρδής, τηλ. 210 72 77 738

Άννα Πάστρα, τηλ. 210 72 77 311

Νικόλαος Τρυφιάτης, τηλ. 210 72 77 309

Η Γραμματεία δέχεται κάθε Δευτέρα, Τετάρτη και Παρασκευή από τις 11.00 ως τις 14.00

Οι φοιτητές/τριες του Τμήματος δηλώνουν τα μαθήματα που θα παρακολουθήσουν σε κάθε εξάμηνο και πληροφορούνται τα αποτελέσματα των εξετάσεων στη διεύθυνση:

<http://my-studies.uoa.gr>

Τον αριθμό πρόσβασης στην παραπάνω διεύθυνση πληροφορούνται στη διεύθυνση:

<http://webadm.uoa.gr>

ΤΟΜΕΑΣ ΚΛΑΣΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Αίθουσα 745, 7ος όροφος

Τηλ. 210 72 77 787 - 89

FAX: 210 72 48 979 (Κεντρικό της Φιλοσοφικής Σχολής)

e-mail: afrantzi@lib.uoa.gr

Διευθυντής

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΙΑΤΡΟΜΑΝΩΛΑΚΗΣ, *Καθηγητής Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας*

Καθηγητές

ΑΝΔΡΕΑΣ ΒΟΣΚΟΣ, *Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας*

ΜΑΡΙΑ ΒΟΥΤΣΙΝΟΥ-ΚΙΚΙΛΙΑ, *Λατινικής Κλασικής και Μεσαιωνικής Φιλολογίας*

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΜΑΛΕΓΚΟΥ, *Λατινικής Φιλολογίας*

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΠΕΖΑΝΤΑΚΟΣ, *Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας*

ΓΕΩΡΓΙΑ ΞΑΝΘΑΚΗ-ΚΑΡΑΜΑΝΟΥ, *Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας*

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΡΟΜΠΟΝΑΣ, *Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας*

Αναπληρωτές Καθηγητές

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΖΟΓΛΟΥ, *Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας*

ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΣ ΠΑΠΑΘΩΜΑΣ, *Παπυρολογίας*

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΑ, *Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας*

Επίκουροι Καθηγητές

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΑΡΟΣ, *Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας*

ΜΑΡΙΑ ΓΙΟΣΗ, *Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας*

ΕΥΑΝΘΙΑ ΔΡΑΚΩΝΑΚΗ-ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ, *Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας*

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΗΣ, *Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας*

ΧΡΙΣΤΟΣ ΞΥΔΑΣ, *Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας*

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΙΚΟΥΛΑΣ, *Λατινικής Φιλολογίας*

ΑΡΙΣΤΕΑ ΣΙΔΕΡΗ-ΤΟΛΙΑ, *Λατινικής Φιλολογίας*

ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΣΑΓΓΑΛΗΣ, *Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας*

Λέκτορες

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ-ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, *Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας*

ΣΟΦΙΑ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, *Λατινικής Φιλολογίας*

ΕΙΡΗΝΗ ΖΑΜΑΡΟΥ, *Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας*

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΚΑΜΑΡΕΤΤΑ-ΠΙΣΣΗ, *Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας*

ΑΔΑΜΑΝΤΙΝΗ ΚΟΥΜΙΩΤΟΥ-ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, *Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας*

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΣ, *Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας*
 ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΛΕΝΤΑΚΗΣ, *Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας*
 ΕΥΓΕΝΙΑ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ, *Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας*
 ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΜΠΕΝΕΤΟΣ, *Λατινικής Φιλολογίας*
 ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΘΩΜΑ-ΜΑΣΤΟΡΟΠΟΥΛΟΥ, *Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας*
 ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΦΑΝΑΡΑΣ, *Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας*
 ΘΕΩΝΗ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΙΚΡΟΓΙΑΝΝΑΚΗ, *Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας*

ΕΤΕΠ / Γραμματέας: ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

Αίθουσα 704, 7ος όροφος
 Τηλ./ FAX: 210 72 77 735
 e-mail: gptsin@phil.uoa.gr

Διευθυντής

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ, *Καθηγητής Βυζαντινής Φιλολογίας*

Καθηγητές

ΦΩΤΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, *Καθηγητής Βυζαντινής, Μεταβυζαντινής
 Φιλολογίας και Παλαιογραφίας*
 ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΖΩΓΡΑΦΟΥ-ΚΟΡΡΕ, *Λαογραφίας*
 ΤΑΞΙΑΡΧΗΣ ΚΟΛΙΑΣ, *Βυζαντινών βίου και πολιτισμού*
 ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΥΡΟΥΣΗΣ, *Βυζαντινής Φιλολογίας*
 ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΤΩΜΑΔΑΚΗΣ, *Βυζαντινής Φιλολογίας*

Αναπληρωτές Καθηγητές

ΜΑΡΙΑ ΜΗΛΙΓΚΟΥ-ΜΑΡΚΑΝΤΩΝΗ, *Λαογραφίας*
 ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ, *Βυζαντινής Φιλολογίας*

Επίκουροι Καθηγητές

ΑΝΝΑ-ΙΩΑΝΝΑ ΓΟΥΗΛ-ΜΠΑΔΙΕΡΙΤΑΚΗ, *Λαογραφίας*
 ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΚΑΛΑΜΑΚΗΣ, *Βυζαντινής Φιλολογίας*
 ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ, *Βυζαντινής Φιλολογίας*

ΕΤΕΠ / Γραμματέας: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΣΙΝΕΛΗΣ

ΤΟΜΕΑΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Αίθουσα 605, 6ος όροφος
Τηλ. 210 72 77 621
FAX: 210 72 77 622
e-mail: tonephil@phil.uoa.gr

Διευθυντής

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΣΙΑΦΛΕΚΗΣ, Καθηγητής Συγκριτικής Φιλολογίας και Θεωρίας της Λογοτεχνίας

Καθηγητές

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ, Συγκριτικής Φιλολογίας
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΣΙΝΗΣ, Μεταβυζαντινής και Νεότερης Ελληνικής Φιλολογίας
ΕΛΕΝΗ ΠΟΛΙΤΟΥ-ΜΑΡΜΑΡΙΝΟΥ, Νεοελληνικής Φιλολογίας
ΕΡΑΣΜΙΑ-ΛΟΥΙΖΑ ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ, Νεοελληνικής Φιλολογίας

Αναπληρωτές Καθηγητές

ΜΑΡΙΑ ΜΑΝΤΟΥΒΑΛΟΥ-ΒΑΣΙΛΑΚΟΥ, Νεοελληνικής Φιλολογίας
ΑΝΝΑ ΤΖΟΥΜΑ, Θεωρίας της Λογοτεχνίας

Επίκουροι Καθηγητές

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΓΑΡΑΝΤΟΥΔΗΣ, Νεοελληνικής Φιλολογίας
ΑΓΟΡΙΤΣΑ ΦΡΑΓΚΟΥ-ΚΙΚΙΛΙΑ, Νεοελληνικής Φιλολογίας

Λέκτορες

ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΩΝΙΟΥ-ΤΙΛΙΟΥ, Νεοελληνικής Φιλολογίας
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΠΟΣΑΝΤΖΗ, Νεοελληνικής Φιλολογίας
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΧΑΝΗ, Νεοελληνικής Φιλολογίας
ΑΝΝΑ ΧΡΥΣΟΓΕΛΟΥ-ΚΑΤΣΗ, Νεοελληνικής Φιλολογίας

ΕΤΕΠ / Γραμματέας: ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΑΓΟΥΛΑΣ

ΤΟΜΕΑΣ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

Αίθουσα 830, 8ος όροφος

Τηλ. 210 72 77 855, 210 72 77 836

FAX: 210 72 77 872

e-mail: doling@phil.uoa.gr

Διευθύντρια

ΑΜΑΛΙΑ ΜΟΖΕΡ, Καθηγήτρια Θεωρητικής Γλωσσολογίας - Σημασιολογίας

Καθηγητές

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΑΚΗΣ, Γλωσσολογίας

Αναπληρωτές Καθηγητές

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΜΠΑΚΑΚΟΥ-ΟΡΦΑΝΟΥ, Θεωρητικής Γλωσσολογίας - Κειμενογλωσσολογίας

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΧΕΙΛΑ-ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ, Θεωρητικής Γλωσσολογίας - Σύntαξης

Επίκουροι Καθηγητές

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΓΟΥΤΣΟΣ, Θεωρητικής Γλωσσολογίας - Κειμενογλωσσολογίας

ΜΑΡΙΑ ΙΑΚΩΒΟΥ, Διδακτικής της Γλώσσας

ΜΑΡΙΑ ΚΑΚΡΙΔΗ-ΦΕΡΡΑΡΙ, Θεωρητικής Γλωσσολογίας - Κοινωνιογλωσσολογίας

ΣΤΑΜΑΤΙΑ ΚΟΥΤΣΟΥΛΕΛΟΥ-ΜΙΧΟΥ, Θεωρητικής Γλωσσολογίας - Κειμενογλωσσολογίας

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΠΟΤΙΝΗΣ, Φωνητικής

ΕΛΕΝΗ ΠΑΝΑΡΕΤΟΥ-ΤΣΙΡΗ, Θεωρητικής Γλωσσολογίας - Κειμενογλωσσολογίας

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ, Ιστορικής Γλωσσολογίας

Λέκτορες

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ, Υπολογιστικής Γλωσσολογίας

ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ ΜΠΕΛΛΑ, Πραγματολογία και Διδακτικής

ΕΤΕΠ / Γραμματείς: ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΖΑΛΑΒΡΑ-ΑΪΒΑΖΟΓΛΟΥ, ΜΑΡΙΑ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ-ΠΗΛΙΟΥΡΑ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟ ΚΛΑΣΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Αίθουσα 745, 7ος όροφος

Τηλ. 210 72 77 785-86, 210 72 77 790

FAX: 210 72 48 979 (Κεντρικό της Φιλοσοφικής Σχολής)

e-mail: klassfilologia@lib.uoa.gr

Διευθυντής: Καθηγ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΠΕΖΑΝΤΑΚΟΣ

ΕΤΕΠ: ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ, ΑΡΓΥΡΩ ΦΡΑΝΤΖΗ

Βιβλιοθηκονόμοι: ΘΕΩΝΗ ΜΟΙΡΑΛΙΩΤΗ, ΚΥΡΙΑΚΗ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ, ΣΤΑΜΑΤΙΑ ΔΕΛΛΗ,
ΜΙΧΑΗΛ ΒΓΟΝΤΖΑΣ

Το Σπουδαστήριο αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες βιβλιοθήκες της Φιλοσοφικής Σχολής και περιλαμβάνει 40.000 και πλέον τόμους βιβλίων και περιοδικών Αρχαίας Ελληνικής και Λατινικής Φιλολογίας και γενικά αρχαιογνωστικών επιστημών.

Λειτουργεί Δευτέρα ως και Πέμπτη από τις 9.00 ως τις 18.00 και Παρασκευή από τις 9.00 ως τις 16.00

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΚΑΙ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Αίθουσα 829, 8ος όροφος

Τηλ. 210 72 77 843 - 45, 210 72 77 775, 210 72 77 897

FAX: 210 72 48 979 (Κεντρικό της Φιλοσοφικής Σχολής)

e-mail: viznelphilologia@lib.uoa.gr

Διευθυντής: Καθηγ. ΦΩΤΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Αναπληρωτής Διευθυντής: ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΣΙΑΦΛΕΚΗΣ

ΕΤΕΠ: ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Βιβλιοθηκονόμοι: ΒΑΛΣΑΜΗΣ ΒΑΛΣΑΜΑΚΗΣ, ΟΥΡΑΝΙΑ ΚΑΡΥΠΙΔΟΥ,
ANNA ΠΡΩΤΟΠΑΠΑ-ΓΕΩΡΓΙΟΥ, ΕΥΛ. ΧΕΛΜΗ

Η Βιβλιοθήκη αποτελείται από περίπου 35.000 τόμους βιβλίων και περιοδικών Βυζαντινής και Νεοελληνικής Φιλολογίας, Θεωρίας της Λογοτεχνίας και Συγκριτικής Φιλολογίας και εί-
ναι πλουσιότατη σε παλαιά περιοδικά και εφημερίδες.

Λειτουργεί Δευτέρα ως και Παρασκευή από τις 8.30 ως τις 18.00

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

Αίθουσα 830, 8ος όροφος
Τηλ. 210 72 77 859
FAX: 210 72 77 872
e-mail: glwssologia@lib.uoa.gr

Διευθύντρια: Αναπλ. Καθηγ. ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΧΕΙΛΑ-ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΕΠ: ΛΑΜΠΡΟΣ ΣΙΑΠΕΡΑΣ

Βιβλιοθηκονόμοι: ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΑΛΑΜΑΡΑ, ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΧΑΜΗΛΟΥ, ΝΙΚΗ ΧΑΤΖΗΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ
Κλητήρας: ΜΑΡΙΑ ΧΑΡΙΤΑΚΗ-ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

Περιλαμβάνει περίπου 20.000 τόμους (βιβλία και περιοδικά) Θεωρητικής, Εφαρμοσμένης και Ιστορικής Γλωσσολογίας καθώς και μελέτες για την ελληνική γλώσσα στη συγχρονική και διαχρονική της διάσταση. Στον ίδιο χώρο λειτουργεί ηλεκτρονική μονάδα εξυπηρέτησης ατόμων με προβλήματα όρασης.

Λειτουργεί Δευτέρα ως και Πέμπτη από τις 8.30 ως τις 18.00 και Παρασκευή από τις 8.30 ως τις 15.00

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

Αίθουσα 734, 7ος όροφος
Τηλ. 210 72 77 777 - 78
FAX: 210 72 48 979 (Κεντρικό της Φιλοσοφικής Σχολής)
e-mail: laografia@lib.uoa.gr

Διευθύντρια: Αναπλ. Καθηγ. ΜΑΡΙΑ ΜΗΛΙΓΚΟΥ-ΜΑΡΚΑΝΤΩΝΗ

Βιβλιοθηκονόμοι: ΖΩΗ ΖΟΥΠΑ, ΖΗΝΟΒΙΑ ΣΟΥΛΗ

Περιλαμβάνει βιβλία και περιοδικά λαογραφικού, ιστορικού, εθνογραφικού, κοινωνιολογικού περιεχομένου, χειρόγραφες συλλογές φοιτητών λαογραφικού υλικού και μικρή λαογραφική συλλογή αντικειμένων.

Λειτουργεί Δευτέρα, Τρίτη και Παρασκευή από τις 9.00 ως τις 14.00, Τετάρτη και Πέμπτη από τις 9.00 ως τις 19.00

Στα παραπάνω Σπουδαστήρια γίνεται ήδη η προεργασία για τη μεταφορά τους στην ενοποιημένη Κεντρική Βιβλιοθήκη της Φιλοσοφικής Σχολής που θα στεγαστεί στο αποπερατούμενο νέο κτήριο.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΦΩΝΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

Αίθουσα 622, 623, 6ος όροφος

Τηλ. 210 72 77 668

FAX: 210 72 77 872

e-mail: akonto@phil.uoa.gr

Διευθύντρια: Αναπλ. Καθηγ. ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΧΕΙΛΑ-ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΕΠ: ΑΘΗΝΑ ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΑΚΗ

Κλητήρας: ΜΑΡΙΑ ΧΑΡΙΤΑΚΗ-ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

Το Εργαστήριο στηρίζει εκπαιδευτικά και ερευνητικά τις δραστηριότητες του Τομέα Γλωσσολογίας και του Τμήματος Φιλολογίας γενικότερα, ενώ παράλληλα παράγει ερευνητικό έργο στους χώρους της αρμοδιότητάς του. Στο εκπαιδευτικό έργο δίνεται έμφαση στην εξοικείωση των φοιτητών στα σύγχρονα συστήματα επεξεργασίας της γλώσσας.

Λειτουργεί Δευτέρα ως και Παρασκευή από τις 10.00 ως τις 16.00

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

Αίθουσα 802 (1), 8ος όροφος

Τηλ. 210 72 77 683

e-mail: philab@phil.uoa.gr

Διευθύντρια: Καθηγ. ΕΛΕΝΗ ΠΟΛΙΤΟΥ-ΜΑΡΜΑΡΙΝΟΥ, *Πρόεδρος του Τμήματος*

Υπεύθυνη Εργαστηρίου: ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

Τεχνική υποστήριξη: —

Το Εργαστήριο Πληροφορικής εκπαιδεύει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες αλλά και τα μέλη ΔΕΠ και άλλες κατηγορίες εργαζομένων του Τμήματος Φιλολογίας στη χρήση της τεχνολογίας της πληροφορίας και των ψηφιακών μέσων γενικά και ειδικότερα στα πεδία της γλωσσικής και φιλολογικής έρευνας και διδασκαλίας. Προσφέρει (δωρεάν) Προγράμματα εκπαίδευσης στη χρήση υπολογιστικών εφαρμογών και ειδικότερα: *Βασικές υπολογιστικές εφαρμογές* (Εισαγωγή στη χρήση λειτουργικών συστημάτων, Επεξεργασία κειμένου, Λογιστικά φύλλα, Διαχείριση βάσεων δεδομένων, Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις, Πλοήγηση στο Διαδίκτυο, Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο κ. ά.), *Εξειδικευμένα προγράμματα για φιλόλογους* (Ειδικές εφαρμογές επεξεργασίας κειμένου, Χρήση εργαλείων αναζήτησης στις βάσεις δεδομένων των αρχαίων ελληνικών και λατινικών κειμένων κ. ά.).

Δικαίωμα συμμετοχής στα προγράμματα αυτά έχουν όλα τα μέλη του Τμήματος Φιλολογίας των παραπάνω κατηγοριών, ύστερα από εγγραφή τους για συγκεκριμένο πρόγραμμα. Εγγραφές γίνονται μέχρι τη συμπλήρωση τμημάτων 25 ατόμων, με αυστηρή σειρά προτεραιότητας.

Λειτουργεί Δευτέρα ως και Παρασκευή από τις 10:00 ως τις 17:00 ή σύμφωνα με τις εκάστοτε ανακοινώσεις στο χώρο του Εργαστηρίου.

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΕΛΕΝΗ ΠΟΛΙΤΟΥ-ΜΑΡΜΑΡΙΝΟΥ, Καθηγήτρια, *Τομέας Νεοελληνικής Φιλολογίας*

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΒΟΣΚΟΣ, Καθηγητής, *Τομέας Κλασικής Φιλολογίας*

ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ ΤΟΜΕΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΙΑΤΡΟΜΑΝΩΛΑΚΗΣ, *Κλασικής Φιλολογίας*

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ, *Βυζαντινής Φιλολογίας και Λαογραφίας*

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΣΙΑΦΛΕΚΗΣ, *Νεοελληνικής Φιλολογίας*

ΑΜΑΛΙΑ ΜΟΖΕΡ, *Γλωσσολογίας*

ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ, *Τομέας Νεοελληνικής Φιλολογίας*

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΜΑΛΕΓΚΟΥ, *Τομέας Κλασικής Φιλολογίας*

ΤΑΞΙΑΡΧΗΣ ΚΟΛΙΑΣ, *Τομέας Βυζαντινής Φιλολογίας και Λαογραφίας*

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΚΟΡΡΕ-ΖΩΓΡΑΦΟΥ, *Τομέας Βυζαντινής Φιλολογίας και Λαογραφίας*

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΡΟΜΠΟΝΑΣ, *Τομέας Κλασικής Φιλολογίας*

ΕΡΑΣΜΙΑ-ΛΟΥΙΖΑ ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ, *Τομέας Νεοελληνικής Φιλολογίας*

ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΤΩΜΑΔΑΚΗΣ, *Τομέας Βυζαντινής Φιλολογίας και Λαογραφίας*

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΑΚΗΣ, *Τομέας Γλωσσολογίας*

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ, *Τομέας Βυζαντινής Φιλολογίας και Λαογραφίας*

ΑΝΝΑ ΤΖΟΥΜΑ, *Τομέας Νεοελληνικής Φιλολογίας*

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΑ, *Τομέας Κλασικής Φιλολογίας*

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΧΕΙΛΑ-ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ, *Τομέας Γλωσσολογίας*

ΕΠΙΚΟΥΡΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

ΜΑΡΙΑ ΓΙΟΣΗ, *Τομέας Κλασικής Φιλολογίας*
ΜΑΡΙΑ ΚΑΚΡΙΔΗ, *Τομέας Γλωσσολογίας*
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΗΣ, *Τομέας Κλασικής Φιλολογίας*
ΣΤΑΜΑΤΙΑ ΚΟΥΤΣΟΥΛΕΛΟΥ, *Τομέας Γλωσσολογίας*
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ, *Τομέας Βυζαντινής Φιλολογίας και Λαογραφίας*
ΕΛΕΝΗ ΠΑΝΑΡΕΤΟΥ, *Τομέας Γλωσσολογίας*
ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΣΑΓΓΑΛΗΣ, *Τομέας Κλασικής Φιλολογίας*
ΑΓΟΡΙΤΣΑ ΦΡΑΓΚΟΥ-ΚΙΚΙΛΙΑ, *Τομέας Νεοελληνικής Φιλολογίας*

ΛΕΚΤΟΡΕΣ

ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΩΝΙΟΥ-ΤΙΛΙΟΥ, *Τομέας Νεοελληνικής Φιλολογίας*
ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ-ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, *Τομέας Κλασικής Φιλολογίας*
ΑΔΑΜΑΝΤΙΝΗ ΚΟΥΜΙΩΤΟΥ-ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, *Τομέας Κλασικής Φιλολογίας*
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΛΕΝΤΑΚΗΣ, *Τομέας Κλασικής Φιλολογίας*
ΕΥΓΕΝΙΑ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ, *Τομέας Κλασικής Φιλολογίας*
ΘΕΩΝΗ ΜΙΚΡΟΓΙΑΝΝΑΚΗ-ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ, *Τομέας Κλασικής Φιλολογίας*
ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ ΜΠΕΛΛΑ, *Τομέας Γλωσσολογίας*
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΠΟΣΑΝΤΖΗ, *Τομέας Νεοελληνικής Φιλολογίας*
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΦΑΝΑΡΑΣ, *Τομέας Κλασικής Φιλολογίας*

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΕΤΕΠ

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ
ΛΑΜΠΡΟΣ ΣΙΑΠΕΡΑΣ

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΑ ΒΑΣΣΗ
ΠΟΠΗ ΓΕΡΟΚΩΣΤΑ
ΜΑΡΙΑ ΚΑΛΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΥ
ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΚΑΤΩΜΕΡΗ
ΕΦΗ ΚΩΣΤΑΡΑ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΕΚΙΑΡΗΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΝΑΣΤΟΣ
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ
ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ-ΒΕΛΟΥΔΟΓΙΑΝΝΗ
ΜΑΡΙΝΑ ΣΤΑΘΗ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΤΑΘΗΣ

ΤΖΕΝΗ ΤΣΕΛΙΚΗ
ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΤΣΙΓΚΑ

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

ΠΑΥΛΟΣ ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ
ΠΕΤΡΟΣ ΜΟΣΧΟΒΙΤΗΣ
ΜΑΡΙΑ ΜΠΟΜΠΟΤΑ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΧΑΤΖΗΛΑΜΠΡΟΣ
ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ

Αποτελείται από τα μέλη ΔΕΠ της Γ. Σ. και δύο εκπροσώπους των μεταπτυχιακών φοιτητών:
ΜΑΡΙΑ ΜΠΟΜΠΟΤΑ
ΠΑΥΛΟΣ ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

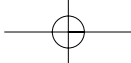
Αποτελείται από τον Πρόεδρο και τον Αναπληρωτή του Τμήματος, τους διευθυντές των Τομέων, δύο εκπροσώπους προπτυχιακών φοιτητών και ένα εκπρόσωπο μεταπτυχιακών φοιτητών:
ΕΛΕΝΗ ΠΟΛΙΤΟΥ-ΜΑΡΜΑΡΙΝΟΥ, *Πρόεδρος του Τμήματος*
ΑΝΔΡΕΑΣ ΒΟΣΚΟΣ, *Αναπληρωτής Πρόεδρος του Τμήματος*
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΙΑΤΡΟΜΑΝΩΛΑΚΗΣ, *Διευθυντής Τομέα Κλασικής Φιλολογίας*
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ, *Διευθυντής Τομέα Βυζαντινής Φιλολογίας και Λαογραφίας*
ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΣΙΑΦΛΕΚΗΣ, *Διευθυντής Τομέα Νεοελληνικής Φιλολογίας*
ΑΜΑΛΙΑ ΜΟΖΕΡ, *Διευθυντής Τομέα Γλωσσολογίας*

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

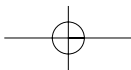
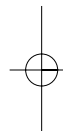
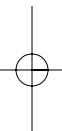
ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΚΑΤΩΜΕΡΗ
ΕΦΗ ΚΩΣΤΑΡΑ

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

ΜΑΡΙΑ ΜΠΟΜΠΟΤΑ

ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΒΟΣΚΟΣ, *Τομέας Κλασικής Φιλολογίας*

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ, *Τομέας Βυζαντινής Φιλολογίας και Λαογραφίας*

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΓΑΡΑΝΤΟΥΔΗΣ, *Τομέας Νεοελληνικής Φιλολογίας*

ΑΜΑΛΙΑ ΜΟΖΕΡ, *Τομέας Γλωσσολογίας*

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΣ ΠΑΠΑΘΩΜΑΣ – ΜΑΡΙΑ ΒΟΥΤΣΙΝΟΥ-ΚΙΚΙΛΙΑ, *Τομέας Κλασικής Φιλολογίας*

ΦΩΤΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΚΟΡΡΕ-ΖΩΓΡΑΦΟΥ, *Τομέας Βυζαντινής Φιλολογίας και Λαογραφίας*

ΕΡΑΣΜΙΑ-ΛΟΥΙΖΑ ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ, *Τομέας Νεοελληνικής Φιλολογίας*

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΑΚΗΣ, *Τομέας Γλωσσολογίας*

ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

ΓΕΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

- Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους περιλαμβάνει δύο εξάμηνα, το χειμερινό και το εαρινό.
- Οι σπουδές στο Τμήμα Φιλολογίας διαρκούν οκτώ εξάμηνα, στα οποία κατανέμονται τα «υποχρεωτικά», τα «υποχρεωτικά κατ' επιλογήν» και τα «κατ' επιλογήν» μαθήματα. Τα «υποχρεωτικά» είναι όλα μαθήματα του Τμήματος Φιλολογίας. Τα «υποχρεωτικά κατ' επιλογήν» μαθήματα αποτελούν συγκεκριμένο αριθμό μαθημάτων άλλων Τμημάτων, τα οποία οι φοιτητές/τριες οφείλουν να επιλέξουν από συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα, ανάμεσα σε μεγαλύτερο αριθμό μαθημάτων που προσφέρονται στα συγκεκριμένα αυτά γνωστικά αντικείμενα. Τα «κατ' επιλογήν» μαθήματα αποτελούν συγκεκριμένο αριθμό μαθημάτων άλλων Τμημάτων, τα οποία οι φοιτητές/τριες μπορούν να επιλέξουν από περισσότερα αλλά συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα και ανάμεσα σε περισσότερα μαθήματα που προσφέρονται στα γνωστικά αυτά αντικείμενα.
- Τα διδασκόμενα από το Τμήμα Φιλολογίας μαθήματα στους/τις φοιτητές/τριές του περιλαμβάνουν 5 εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας.
- Κάθε εβδομαδιαία ώρα διδασκαλίας αντιστοιχεί σε 1 διδακτική μονάδα.
- Για την απόκτηση του πτυχίου του Τμήματος Φιλολογίας οι φοιτητές/τριες οφείλουν να παρακολουθήσουν και να εξετασούν επιτυχώς σε 40 μαθήματα, συμπληρώνοντας 200 διδακτικές μονάδες. Από τα 40 αυτά μαθήματα τα 37 είναι υποχρεωτικά και 3 κατ' επιλογήν. Από τα 37 υποχρεωτικά μαθήματα, τα 31 είναι μαθήματα του Τμήματος Φιλολογίας και 6 είναι τα «υποχρεωτικά κατ' επιλογήν» από τα Τμήματα Παιδαγωγικής – Φιλοσοφίας – Ψυχολογίας και Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Από τα 6 αυτά «υποχρεωτικά κατ' επιλογήν» μαθήματα οι φοιτητές/τριες οφείλουν να επιλέξουν 2 συγκεκριμένα μαθήματα Παιδαγωγικής και από ένα μάθημα ιστορίας, αρχαιολογίας, φιλοσοφίας και ψυχολογίας από περισσότερα προσφερόμενα. Τα υπόλοιπα 3 μαθήματα είναι τα «κατ' επιλογήν», τα οποία οι φοιτητές/τριες επιλέγουν ελεύθερα από περισσότερα προσφερόμενα μαθήματα ιστορίας, αρχαιολογίας, φιλοσοφίας, ψυχολογίας και παιδαγωγικής των Τμημάτων Ιστορίας και Αρχαιολογίας και Παιδαγωγικής – Φιλοσοφίας – Ψυχολογίας.
- Το Τμήμα **Φιλολογίας** προσφέρει στους/στις φοιτητές/τριές του τα εξής μαθήματα:

- ΦΑ 01 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: Θεματογραφία Α´ – Αρχαϊκή Ποίηση
 ΦΑ 02 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: Θεματογραφία Α´ – Όμηρος
 ΦΑ 21 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: Ηρόδοτος
 ΦΑ 22 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: Αττικοί Ρήτορες – Σοφοκλής
 ΦΑ 23 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: Ιστοριογραφία – Ποίηση
 ΦΑ 24 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: Ευριπίδης – Ελληνιστική Ποίηση
 ΦΑ 25 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: Θουκυδίδης – Ομήρου Οδύσσεια
 ΦΑ 26 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: Πλάτωνας – Αριστοφάνης
 ΦΑ 81 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: Μεταγενέστερη Πεζογραφία-Πίνδαρος-Βακχυλίδης
 ΦΑ 82 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: Νέα Κωμωδία
 ΦΑ 83 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: Αριστοτέλης – Αισχύλος
- ΦΛ 01 Λατινική Φιλολογία: Εισαγωγή στη Λατινική Φιλολογία
 ΦΛ 20 Λατινική Φιλολογία: Ποίηση – Θεματογραφία (ως «κατ' επιλογήν» για την Κατεύθυνση Κλασικής Φιλολογίας)
 ΦΛ 21 Λατινική Φιλολογία: Λατινική Ελεγειακή Ποίηση – Ιστοριογραφία
 ΦΛ 22 Λατινική Φιλολογία: Οράτιος – Σενέκας – Λίβιος
 ΦΛ 81 Λατινική Φιλολογία: Ρωμαίοι Ρήτορες – Λυρική Ποίηση
 ΦΛ 82 Λατινική Φιλολογία: Βιργίλιος – Οράτιος – Κάτουλλος – Κικέρων
- ΦΒ 01 Βυζαντινή Φιλολογία: Εισαγωγή στη Βυζαντινή Φιλολογία
 ΦΒ 21 Βυζαντινή Φιλολογία: Ποίηση
 ΦΒ 22 Βυζαντινή Φιλολογία: Πεζογραφία
 ΦΒ 23 Βυζαντινή Φιλολογία: Πεζογραφία – Ποίηση
 ΦΒ 24 Βυζαντινή Φιλολογία: Πεζογραφία – Ποίηση
- ΦΝ 01 Νεοελληνική Φιλολογία: α) Εισαγωγή στην επιστήμη της Νεοελληνικής Φιλολογίας, β) Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας από τις αρχές ως την Άλωση (με αντιπροσωπευτικά κείμενα)
 ΦΝ 02 Νεοελληνική Φιλολογία: Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας από την Άλωση ως και τον 20ό αιώνα (με αντιπροσωπευτικά κείμενα)
 ΦΝ 19 Νεοελληνική Φιλολογία: α) Λογοτεχνία του Φραγκοκρατούμενου Ελληνισμού με έμφαση στην Κρητική Λογοτεχνία, β) Μεταβυζαντινή Λογοτεχνία [Κατεύθ. Κλασικής Φιλολογίας]
 ΦΝ 20 Νεοελληνική Φιλολογία: α) Λογοτεχνία του Φραγκοκρατούμενου Ελληνισμού με έμφαση στην Κρητική Λογοτεχνία, β) Μεταβυζαντινή Λογοτεχνία-Διαφωτισμός [Κατεύθ. Γλωσσολογίας]
 ΦΝ 21 Νεοελληνική Φιλολογία: α) Λογοτεχνία του Φραγκοκρατούμενου Ελληνισμού με έμφαση στην Κρητική Λογοτεχνία, β) Μεταβυζαντινή Λογοτεχνία [Κατεύθ. ΜΝΕΦ]

- ΦΝ 22 *Νεοελληνική Φιλολογία: α) Διαφωτισμός, β) Επανησιακή Λογοτεχνία* [Κατεύθ. Κλασικής Φιλολογίας]
- ΦΝ 23 *Νεοελληνική Φιλολογία: Συγκριτική Φιλολογία*
- ΦΝ 24 *Νεοελληνική Φιλολογία: Θεωρία της Λογοτεχνίας*
- ΦΝ 25 *Νεοελληνική Φιλολογία: Θεωρία της Λογοτεχνίας – Συγκριτική Φιλολογία* [Κατεύθ. Γλωσσολογίας]
- ΦΝ 26 *Νεοελληνική Φιλολογία: Θεωρία της Λογοτεχνίας – Συγκριτική Φιλολογία* [Κατεύθ. Κλασικής Φιλολογίας]
- ΦΝ 27 *Νεοελληνική Φιλολογία: α) Διαφωτισμός, β) Επανησιακή Λογοτεχνία* [Κατεύθ. ΜΝΕΦ]
- ΦΝ 28 *Νεοελληνική Φιλολογία: Ποίηση και πεζογραφία 19^{ου} αι.* [Κατεύθ. Γλωσσολογίας]
- ΦΝ 80 *Νεοελληνική Φιλολογία: Ποίηση και πεζογραφία 19^{ου} αι.* [Κατεύθ. Κλασικής Φιλολογίας]
- ΦΝ 81 *Νεοελληνική Φιλολογία: Ποίηση και πεζογραφία 19^{ου} αι.* [Κατεύθ. ΜΝΕΦ]
- ΦΝ 82 *Νεοελληνική Φιλολογία: Ποίηση και πεζογραφία 20ού αι.* [Κατεύθ. Κλασικής Φιλολογίας]
- ΦΝ 83 *Νεοελληνική Φιλολογία: Ποίηση και πεζογραφία 20ού αι.* [Κατεύθ. Γλωσσολογίας]
- ΦΝ 84 *Νεοελληνική Φιλολογία: Ποίηση και πεζογραφία 20ού αι.* [Κατεύθ. ΜΝΕΦ]
- ΦΝ 85 *Νεοελληνική Φιλολογία: Θεωρία της Λογοτεχνίας – Συγκριτική Φιλολογία* [Κατεύθ. Γλωσσολογίας]
- ΦΓ 01 *Γλωσσολογία: Γενική Γλωσσολογία*
- ΦΓ 21 *Γλωσσολογία: Εισαγωγή στην Ιστορικοσυγκριτική Γλωσσολογία*
- ΦΓ 22 *Γλωσσολογία: Νεοελληνική Γλώσσα*
- ΦΓ 23 *Γλωσσολογία: Γενική Φωνητική*
- ΦΓ 24 *Γλωσσολογία: Ιστορική Γραμματική – Μορφολογία - Σύνταξη της Αρχαίας Ελληνικής*
- ΦΓ 24 *Γλωσσολογία: Φωνολογία - Μορφολογία*
- ΦΓ 25 *Γλωσσολογία: Σύνταξη – Σημασιολογία I*
- ΦΓ 26 *Γλωσσολογία: Σύνταξη – Σημασιολογία II*
- ΦΓ 81 *Γλωσσολογία: Κειμενογλωσσολογία – Κοινωνιογλωσσολογία*
- ΦΓ 82 *Γλωσσολογία: Πτυχιακή εργασία*
- ΦΛ 01 *Λαογραφία: Εισαγωγή στην Ελληνική Λαογραφία*
- ΦΛ 02 *Λαογραφία Α´*
- ΦΛ 21 *Λαογραφία: Υφαντική – Κεντητική – Ενδυμασία – Κοσμήματα – Μεταλλοτεχνία – Κοινωνικός Βίος*
- ΦΛ 81 *Λαογραφία Β´*

- Το **Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας** προσφέρει στους/τις φοιτητές/τριες του Τμήματος Φιλολογίας τα εξής μαθήματα για να επιλέξουν τα «υποχρεωτικά κατ' επιλογήν» και τα «κατ' επιλογήν» μαθήματά τους:

ΙΙ 10 *Αρχαία Ιστορία Α΄*

ΙΙ 12 *Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως*

ΙΙ 13 *Βυζαντινή Ιστορία Α΄*

ΙΙ 14 *Νεώτερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Α΄*

ΙΙ 20 *Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας*

ΙΙ 26 *Βυζαντινή Ιστορία Β΄*

ΙΙ 84 *Ιστορία του Μεταπολεμικού Κόσμου Ι*

ΙΙ 85 *Ιστορία του Μεταπολεμικού Κόσμου ΙΙ*

ΙΑ 01 *Εισαγωγή στην Αρχαιολογία*. Οι φοιτητές/τριες έχουν δυνατότητα επιλογής μεταξύ των εξής επιμέρους μαθημάτων:

α) *Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία*

β) *Εισαγωγή στην Βυζαντινή Αρχαιολογία και Τέχνη*

γ) *Εισαγωγή στην Ιστορία της Τέχνης*

- Το **Τμήμα Παιδαγωγικής, Φιλοσοφίας, Ψυχολογίας** προσφέρει στους/στις φοιτητές/τριες του Τμήματος Φιλολογίας τα εξής μαθήματα για να επιλέξουν τα «υποχρεωτικά κατ' επιλογήν» και τα «κατ' επιλογήν» μαθήματά τους:

ΠΔ 01 *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική (υποχρεωτικό)*

ΠΔ 70 *Γενική και Ειδική Διδακτική (υποχρεωτικό)*

ΠΔ 09 *Παιδαγωγική Ψυχολογία*

ΠΔ 85 *Αναλυτικό Πρόγραμμα και Διδασκαλία*

ΦΣ 90 *Ιστορία της Φιλοσοφίας*

ΦΣ 91 *Σύγχρονη Φιλοσοφία*

ΨΧ 01 *Εισαγωγικό μάθημα Ψυχολογίας – Εξελικτική Ψυχολογία Α΄*

ΨΧ 02 *Εισαγωγικό μάθημα Ψυχολογίας – Εξελικτική Ψυχολογία Β΄*

ΨΧ 11 *Κοινωνική Ψυχολογία – Δυναμική της Ομάδας Α΄*

ΨΧ 12 *Κοινωνική Ψυχολογία – Δυναμική της Ομάδας Β΄*

ΨΧ 22 *Εξελικτική Ψυχοπαθολογία*

ΨΧ 31 *Ατομικές διαφορές και αποκλίσεις*

ΨΧ 41 *Δυσκολίες προσαρμογής στο σχολείο και την οικογένεια*

ΨΧ 42 *Ψυχοκοινωνικά προβλήματα της σχολικής και εφηβικής ηλικίας*

ΓΕΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ

Το Τμήμα Φιλολογίας προσφέρει τρεις *Κατευθύνσεις Σπουδών* που αντιστοιχούν σε τρεις ειδικότητες της επιστήμης της φιλολογίας: α) *Κλασικής Φιλολογίας*, β) *Μεσαιωνικής και Νεοελληνικής Φιλολογίας* (ΜΝΕΦ) και γ) *Γλωσσολογίας*. Το πτυχίο Φιλολογίας είναι ενιαίο με αναγραφή της ειδικότητας του πτυχιούχου, ανάλογα με την Κατεύθυνση Σπουδών που έχει επιλέξει. Το πρώτο και το δεύτερο εξάμηνο των σπουδών είναι κοινά και για τις τρεις Κατευθύνσεις.

1. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΚΛΑΣΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Το πρόγραμμα σπουδών της Κατεύθυνσης *Κλασικής Φιλολογίας* περιλαμβάνει 15 μαθήματα Κλασικής Φιλολογίας (Αρχαία Ελληνική Φιλολογία και Λατινική Φιλολογία), 16 άλλα μαθήματα του Τμήματος Φιλολογίας (Βυζαντινή Φιλολογία, Νεοελληνική Φιλολογία, Γλωσσολογία, Λαογραφία) και 9 μαθήματα από τα Τμήματα Ιστορίας και Αρχαιολογίας και Παιδαγωγικής – Φιλοσοφίας – Ψυχολογίας (τα 6 «υποχρεωτικά κατ' επιλογήν», τα 3 «κατ' επιλογήν»).

2. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ (ΜΝΕΦ)

Το πρόγραμμα σπουδών της Κατεύθυνσης *ΜΝΕΦ* περιλαμβάνει 8 μαθήματα Νεοελληνικής Φιλολογίας, 5 μαθήματα Βυζαντινής Φιλολογίας, 18 άλλα μαθήματα του Τμήματος Φιλολογίας (Αρχαία Ελληνική Φιλολογία, Λατινική Φιλολογία, Γλωσσολογία, Λαογραφία) και 9 μαθήματα από τα Τμήματα Ιστορίας και Αρχαιολογίας και Παιδαγωγικής – Φιλοσοφίας – Ψυχολογίας (τα 6 «υποχρεωτικά κατ' επιλογήν», τα 3 «κατ' επιλογήν»).

3. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

Το πρόγραμμα σπουδών της Κατεύθυνσης *Γλωσσολογίας* περιλαμβάνει 9 μαθήματα Γλωσσολογίας, 22 άλλα μαθήματα του Τμήματος Φιλολογίας (Αρχαία Ελληνική Φιλολογία, Λατινική Φιλολογία, Νεοελληνική Φιλολογία, Λαογραφία) και 9 μαθήματα από τα Τμήματα Ιστορίας και Αρχαιολογίας και Παιδαγωγικής – Φιλοσοφίας – Ψυχολογίας (τα 6 «υποχρεωτικά κατ' επιλογήν», τα 3 «κατ' επιλογήν»).

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

- Γραπτές ή προφορικές. Οι εξετάσεις ενός μαθήματος γίνονται με τον ίδιο τρόπο για όλους/ες τους/τις φοιητές/τριες.
- Στις περιπτώσεις διδασκαλίας ενός μαθήματος από περισσότερους διδάσκοντες, ο τελικός βαθμός του μαθήματος υπολογίζεται σύμφωνα με τις αποφάσεις των οικείων Τομέων.

- Οι εξεταστικές περιόδους είναι τρεις: *Ιανουαρίου, Ιουνίου, Σεπτεμβρίου*. Στις εξετάσεις του *Ιανουαρίου* έχουν δικαίωμα να προσέλθουν όσοι/ες έχουν παρακολουθήσει μαθήματα του χειμερινού εξαμήνου, στις εξετάσεις του *Ιουνίου* έχουν δικαίωμα να προσέλθουν όσοι/ες έχουν παρακολουθήσει μαθήματα του εαρινού εξαμήνου και στις εξετάσεις του *Σεπτεμβρίου* έχουν δικαίωμα να προσέλθουν όσοι/ες έχουν παρακολουθήσει μαθήματα και του χειμερινού και του εαρινού εξαμήνου. Οι φοιτητές/τριες που έχουν ολοκληρώσει τη φοίτησή τους και οφείλουν μαθήματα διδασκόμενα είτε στο χειμερινό είτε στο εαρινό εξάμηνο μπορούν να προσέρχονται στις εξετάσεις και των τριών εξεταστικών περιόδων (Ιανουαρίου, Ιουνίου, Σεπτεμβρίου).
- *Δικαίωμα επανεξέτασης για βελτίωση προβιβάσιμου βαθμού:*
Όσοι/όσες φοιτητές/τριες βρίσκονται στο Ζ΄ και Η΄ εξάμηνο των σπουδών τους ή έχουν περατώσει τη φοίτησή τους δικαιούνται να ζητήσουν επανεξέταση σε έως και 5 μαθήματα, προκειμένου να βελτιώσουν τον προβιβάσιμο βαθμό τους. Το δικαίωμα αυτό έχουν μία φορά για κάθε μάθημα. Προθεσμία για την υποβολή στη Γραμματεία της σχετικής αίτησης είναι η προηγούμενη ημέρα από την έναρξη κάθε εξεταστικής περιόδου. Από τη στιγμή υποβολής της σχετικής αίτησης διαγράφεται αυτόματα ο προηγούμενος προβιβάσιμος βαθμός του μαθήματος, ο οποίος δεν κατοχυρώνεται πλέον σε καμία περίπτωση (π. χ. με «ανάκληση» της αίτησης που έχει υποβληθεί).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΚΩΔΙΚΟΙ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΙΑ = Αρχαιολογία

ΙΙ = Ιστορία

ΠΔ = Παιδαγωγικά

ΦΑ = Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

ΦΒ = Βυζαντινή Φιλολογία

ΦΓ = Γλωσσολογία

ΦΛ = Λαογραφία

ΦΛ = Λατινική Φιλολογία

ΦΝ = Νεοελληνική Φιλολογία

ΦΣ = Φιλοσοφία

ΨΧ = Ψυχολογία

Το Τμήμα Φιλολογίας προτείνει στους/στις φοιτητές/τριές του το ακόλουθο *Ενδεικτικό Πρόγραμμα Σπουδών*, όπου στα οκτώ εξάμηνα έχουν κατανεμηθεί τα παραπάνω 40 συνολικά μαθήματα (υποχρεωτικά, υποχρεωτικά κατ' επιλογήν, κατ' επιλογήν), στα οποία οι φοιτητές/τριες οφείλουν να εξεταστούν επιτυχώς για την απόκτηση του πτυχίου τους. Το Πρόγραμμα αυτό, όπως φαίνεται και από τον τίτλο του, δεν είναι υποχρεωτικό για τους/τις φοιτητές/τριες.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

1. ΦΑ 01 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία
2. ΦΛ 01 Λατινική Φιλολογία
3. ΦΒ 01 Βυζαντινή Φιλολογία
4. ΦΝ 01 Νεοελληνική Φιλολογία
5. ΦΓ 01 Γλωσσολογία

	Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	Ε΄ ΕΞΑΜΗΝΟ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΚΛΑΣΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ	1. ΦΑ 21 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία	1. ΦΑ 23 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία	1. ΦΑ 24 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία
	2. ΦΑ 22 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία	2. ΦΛ 21 Λατινική Φιλολογία	2. ΦΛ 22 Λατινική Φιλολογία
	3. ΦΒ 21 Βυζαντινή Φιλολογία ή ΦΝ 19 Νεοελληνική Φιλολογία	3. ΦΝ 22 Νεοελληνική Φιλολογία	3. ΦΒ 22 Βυζαντινή Φιλολογία
	4. ΦΓ 22 Γλωσσολογία	4. ΠΔ 01 Παιδαγωγικά	4. ΦΓ 24 Γλωσσολογία
	5. ΦΣ 90 Φιλοσοφία ή ΙΑ 01 Αρχαιολογία ή ΙΙ 14, ΙΣ 84 Ιστορία ή ΨΧ 01, ΙΙ, 31, 42 Ψυχολογία	5. ΙΑ 01 Αρχαιολογία ή ΦΣ 91 Φιλοσοφία ή ΨΧ 02, 12, 22, 41 Ψυχολογία ή ΙΙ 10, 12, 13, 20, 26, 85 Ιστορία	5. ΨΧ 01, ΙΙ, 31, 42 Ψυχολογία ή ΦΣ 90 Φιλοσοφία ΙΙ 14, 84 Ιστορία
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ- ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ	1. ΦΝ 21 Νεοελληνική Φιλολογία	1. ΦΝ 23 Νεοελληνική Φιλολογία	1. ΦΝ 24 Νεοελληνική Φιλολογία
	2. ΦΒ 21 Βυζαντινή Φιλολογία	2. ΦΛ 02 Λαογραφία	2. ΦΒ 22 Βυζαντινή Φιλολογία
	3. ΦΑ 21 ή ΦΑ 22 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία	3. ΦΛ 21 Λατινική Φιλολογία	3. ΦΑ 24 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία
	4. ΦΓ 22 Γλωσσολογία	4. ΠΔ 01 Παιδαγωγικά	4. ΦΓ 25 Γλωσσολογία
	5. ΦΣ 90 Φιλοσοφία ή ΙΑ 01 Αρχαιολογία ή ΙΙ 14, ΙΣ 84 Ιστορία ή ΨΧ 01, ΙΙ, 31, 42 Ψυχολογία	5. ΙΑ 01 Αρχαιολογία ή ΦΣ 91 Φιλοσοφία ή ΨΧ 02, 12, 22, 41 Ψυχολογία ή ΙΙ 10, 12, 13, 20, 26, 85 Ιστορία	5. ΨΧ 01, ΙΙ, 31, 42 Ψυχολογία ή ΦΣ 90 Φιλοσοφία ΙΙ 14, 84 Ιστορία
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ	1. ΦΓ 22 Γλωσσολογία	1. ΦΓ 27 Γλωσσολογία	1. ΦΓ 24 Γλωσσολογία
	2. ΦΓ 23 Γλωσσολογία	2. ΦΝ 22 Νεοελληνική Φιλολογία	2. ΦΝ 25 Νεοελληνική Φιλολογία
	3. ΦΒ 21 Βυζαντινή Φιλολογία	3. ΦΛ 21 Λατινική Φιλολογία	3. ΦΒ 22 Βυζαντινή Φιλολογία
	4. ΦΑ 21 ή ΦΑ 22 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία	4. ΠΔ 01 Παιδαγωγικά	4. ΦΑ 24 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία
	5. ΦΣ 90 Φιλοσοφία ή ΙΑ 01 Αρχαιολογία ή ΙΙ 14, ΙΣ 84 Ιστορία ή ΨΧ 01, ΙΙ, 31, 42 Ψυχολογία	5. ΙΑ 01 Αρχαιολογία ή ΦΣ 91 Φιλοσοφία ή ΨΧ 02, 12, 22, 41 Ψυχολογία ή ΙΙ 10, 12, 13, 20, 26, 85 Ιστορία	5. ΨΧ 01, ΙΙ, 31, 42 Ψυχολογία ή ΦΣ 90 Φιλοσοφία ΙΙ 14, 84 Ιστορία

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

- 1. ΦΑ 02 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία
- 2. ΦΝ 02 Νεοελληνική Φιλολογία
- 3. ΦΓ 02 Γλωσσολογία
- 4. ΦΛ 01 Λαογραφία
- 5. ΙΙ 12, 13, 20, 26, 85 Ιστορία ή
ΨΧ 02 Ψυχολογία

ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

2006-2007

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

- 1. ΦΑ 25 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία
- 2. ΦΑ 82 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία
ΦΛ 81 Λατινική Φιλολογία
- 3. ΦΝ 26 Νεοελληνική Φιλολογία
- 4. ΦΛ 21 Λαογραφία
- 5. ΙΑ 01 Αρχαιολογία ή
ΙΙ 10, 12, 13, 20, 26, 85 Ιστορία ή
ΠΔ 85 Παιδαγωγικά ή
ΦΣ 91 Φιλοσοφία ή
ΨΧ 02, 22, 12, 41 Ψυχολογία

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

- 1. ΦΑ 81 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία
- 2. ΦΑ 26 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία
- 3. ΦΝ 80 Νεοελληνική Φιλολογία
- 4. ΦΓ 81 Γλωσσολογία
- 5. ΠΔ 70 Παιδαγωγικά

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ

- 1. ΦΑ 83 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία
- 2. ΦΛ 82 Λατινική Φιλολογία
- 3. ΦΝ 82 Νεοελληνική Φιλολογία
- 4. ΠΔ 09 Παιδαγωγικά
- 5. ΙΑ 01 Αρχαιολογία ή
ΦΣ 91 Φιλοσοφία ή
ΨΧ 02, 22, 12, 41 Ψυχολογία ή
ΙΙ 10, 12, 13, 20, 26, 85 Ιστορία

**ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ
ΚΛΑΣΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ**

- 1. ΦΝ 27 Νεοελληνική Φιλολογία
- 2. ΦΛ 21 Λαογραφία
- 3. ΦΒ 23 Βυζαντινή Φιλολογία
- 4. ΦΑ 25 ή ΦΑ 82
Αρχαία Ελληνική Φιλολογία
- 5. ΙΑ 01 Αρχαιολογία ή
ΙΙ 10, 12, 13, 20, 26, 85 Ιστορία ή
ΠΔ 85 Παιδαγωγικά ή
ΦΣ 91 Φιλοσοφία ή
ΨΧ 02, 22, 12, 41 Ψυχολογία

- 1. ΦΝ 81 Νεοελληνική Φιλολογία
- 2. ΦΒ 24 Βυζαντινή Φιλολογία
- 3. ΦΑ 81 ή ΦΑ 26
Αρχαία Ελληνική Φιλολογία
- 4. ΦΓ 81 Γλωσσολογία
- 5. ΠΔ 70 Παιδαγωγικά

- 1. ΦΑ 83 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία
- 2. ΦΛ 81 Λαογραφία
- 3. ΦΝ 84 Νεοελληνική Φιλολογία
- 4. ΠΔ 09 Παιδαγωγικά
- 5. ΙΑ 01 Αρχαιολογία ή
ΦΣ 91 Φιλοσοφία ή
ΨΧ 02, 22, 12, 41 Ψυχολογία ή
ΙΙ 10, 12, 13, 20, 26, 85 Ιστορία

**ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ-
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ**

- 1. ΦΓ 26 Γλωσσολογία
- 2. ΦΝ 28 Νεοελληνική Φιλολογία
- 3. ΦΛ 21 Λαογραφία
- 4. ΦΑ 25 ή ΦΑ 82 Αρχαία Ελληνική
Φιλολογία
- 5. ΙΑ 01 Αρχαιολογία ή
ΙΙ 10, 12, 13, 20, 26, 85 Ιστορία ή
ΠΔ 85 Παιδαγωγικά ή
ΦΣ 91 Φιλοσοφία ή
ΨΧ 02, 22, 12, 41 Ψυχολογία

- 1. ΦΓ 81 Γλωσσολογία
- 2. ΦΝ 83 Νεοελληνική Φιλολογία
- 3. ΦΛ 81 Λατινική Φιλολογία
- 4. ΦΑ 81 ή ΦΑ 26
Αρχαία Ελληνική Φιλολογία
- 5. ΠΔ 70 Παιδαγωγικά

- 1. ΦΓ 82 Γλωσσολογία: Εργασία
- 2. ΦΝ 85 Νεοελληνική Φιλολογία ή
ΦΛ 81 Λαογραφία
- 3. ΦΑ 83 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία
- 4. ΠΔ 09 Παιδαγωγικά
- 5. ΙΑ 01 Αρχαιολογία ή
ΦΣ 91 Φιλοσοφία ή
ΨΧ 02, 22, 12, 41 Ψυχολογία ή
ΙΙ 10, 12, 13, 20, 26, 85 Ιστορία

**ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ
ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ**

Ι. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΚΛΑΣΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Α. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΑ-ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ	ΩΔ	ΔΜ
1	ΦΑ 01	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: -Θεματογραφία Α΄ -Εισαγωγή στην Κλασική Φιλολογία	5	5
2	ΦΑ 02	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: -Ομήρου <i>Ιλιάς</i> -Θεματογραφία Β΄ (και αντίστροφο)	5	5
3	ΦΑ 21	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: -Ηρόδοτος -Σοφοκλής	5	5
4	ΦΑ 22	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: -Αττικοί ρήτορες -Αρχαϊκή λυρική ποίηση	5	5
5	ΦΑ 23	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: -Αρχαϊκή επική ποίηση (πλην Ομήρου) -Παπυρολογία - Παλαιογραφία και κριτική του κειμένου -Μυκηναϊκά	5	5
6	ΦΑ 24	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: -Ευριπίδης -Ελληνιστική Γραμματεία	5	5
7	ΦΑ 25	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: -Θουκυδίδης -Ομήρου <i>Οδύσσεια</i>	5	5
8	ΦΑ 26	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: -Πλάτων -Αριστοφάνης	5	5
9	ΦΑ 81	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: -Πίνδαρος - Βακχυλίδης -Μεταγενέστερη πεζογραφία	5	5

10	ΦΑ 83	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: -Αισχύλος -Αριστοτέλης	5	5
11	ΦΑ 82 ή ΦΛ 81	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: -Νέα Κωμωδία, Σεμινάριο (Επική ή Λυρική ή Δραματική ποίηση, Ιστοριογραφία, Ρητορική κ.λπ.) Λατινική Φιλολογία: -Ρωμαϊκή ρητορεία και λυρική ποίηση: Βιργίλιος, Οράτιος ή Κάτουλλος, Κικέρων	5	5
12	ΦΛ 01	Λατινική Φιλολογία: -Εισαγωγή στη Λατινική Φιλολογία και Γλώσσα: Γραμματολογία, Θεματογραφία. Κικέρων, Βιργίλιος	5	5
13	ΦΛ 21	Λατινική Φιλολογία: -Λατίνοι ελεγειακοί ποιητές και ιστοριογράφοι: Προπέρτιος, Τάκιτος, Τίβουλλος	5	5
14	ΦΛ 22	Λατινική Φιλολογία: -Λατίνοι λυρικοί, φιλόσοφοι και ιστοριογράφοι: Οράτιος, Σενέκας, Λίβιος -Θεματογραφία	5	5
15	ΦΛ 82	Λατινική Φιλολογία: -Έπος, φιλοσοφία, ρητορεία και λυρική ποίηση: Βιργίλιος, Οράτιος ή Κάτουλλος Κικέρων, Colloquium, Exercitium Latinum	5	5
16	ΦΒ 01	Βυζαντινή Φιλολογία: -Εισαγωγή στη Βυζαντινή Φιλολογία -Ερμηνεία κειμένων της Μεσαιωνικής Ελληνικής Γραμματείας	5	5
17	ΦΒ 22	Βυζαντινή Φιλολογία: -Βυζαντινή πεζογραφία	5	5
18	ΦΝ 01	Νεοελληνική Φιλολογία: -Εισαγωγή στην επιστήμη της Νεοελληνικής Φιλολογίας -Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας από τις αρχές ως την Άλωση της Κωνσταντινούπολης (με αντιπροσωπευτικά κείμενα)	5	5

19	ΦΝ 02	Νεοελληνική Φιλολογία: -Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας από την Άλωση της Κωνσταντινούπολης ως και τον 20ό αι. (με αντιπροσωπευτικά κείμενα)	5	5
20	ΦΝ 22	Νεοελληνική Φιλολογία: -Διαφωτισμός -Επτανησιακή Λογοτεχνία	5	5
21	ΦΝ 26	Νεοελληνική Φιλολογία: -Θεωρία Λογοτεχνίας -Συγκριτική Φιλολογία	5	5
22	ΦΝ 80	Νεοελληνική Φιλολογία: -Ποίηση και πεζογραφία 19ου αι.	5	5
23	ΦΝ 82	Νεοελληνική Φιλολογία: -Ποίηση και πεζογραφία 20ού αι.	5	5
24	ΦΒ 21 ή ΦΝ 19	Βυζαντινή Φιλολογία: -Βυζαντινή ποίηση Νεοελληνική Φιλολογία: -Λογοτεχνία του Φραγκοκρατούμενου ελληνισμού με έμφαση στην Κρητική Λογοτεχνία -Μεταβυζαντινή Λογοτεχνία	5 5	5 5
25	ΦΛ 01	Λαογραφία: -Εισαγωγή στην Ελληνική Λαογραφία (Ιστορικά και μεθοδολογικά θέματα) -Εισαγωγή στην Νεοελληνική παραδοσιακή τέχνη	5	5
26	ΦΛ 21	Λαογραφία: -Αστική Λαογραφία. Κοινωνικός βίος	5	5
27	ΦΓ 01	Γενική Γλωσσολογία: -Εισαγωγή στη Θεωρία της Γλώσσας -Εισαγωγή στη Θεωρία της Γραμματικής	5	5
28	ΦΓ 21	Γλωσσολογία: -Εισαγωγή στην ιστορικοσυγκριτική Γλωσσολογία και την Ιστορία της Ελληνικής	5	5
29	ΦΓ 22	Γλωσσολογία: -Νεοελληνική Γραμματική: συγχρονική ανάλυση (Φωνολογία, Μορφολογία, Λεξιλόγιο)	5	5
30	ΦΓ 24	Γλωσσολογία: -Ιστορική Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής I. Φωνολογία, II. Μορφολογία	5	5

31	ΦΓ 81	Γλωσσολογία: -Σύνταξη της Νέας Ελληνικής -Κείμενογλωσσολογία	5	5
32		Ιστορία¹	4	5
33	ΙΑ 01	Αρχαιολογία²	4	5
34		Φιλοσοφία³	5	5
35	ΠΔ 01	Παιδαγωγική⁴: Εισαγωγή στην Παιδαγωγική	5	5
36	ΠΔ 70	Παιδαγωγική: Γενική και Ειδική Διδακτική	5	5
37		Ψυχολογία⁵	5	5

B. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ΕΠΙΛΕΓΟΝΤΑΙ ΤΡΙΑ)

A/A			
1		Ιστορία¹	
2		Φιλοσοφία³	
3		Παιδαγωγική⁴	
4		Ψυχολογία⁵	

1. Ο Τομέας Ιστορίας προσφέρει προς επιλογή για το Γ΄ ή Ε΄ εξάμηνο τα μαθήματα ΙΙ 14, ΙΙ 84 και για όλα τα εαρινά εξάμηνα τα μαθήματα ΙΙ 10, 12, 13, 20, 26, 85.
2. Ο Τομέας Αρχαιολογίας-Ιστορίας της Τέχνης προσφέρει το εισαγωγικό μάθημα ΙΑ 01 [με δυνατότητα επιλογής ενός από τα παρακάτω αντικείμενα: Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία (χειμερινό) – Εισαγωγή στη Βυζαντινή Τέχνη (εαρινό) – Εισαγωγή στην Ιστορία της Τέχνης (χειμερινό & εαρινό)].
3. Ο Τομέας Φιλοσοφίας προσφέρει όποιο εκ των δύο μαθημάτων ΦΣ 90 και ΦΣ 91 δεν έχει ήδη επιλεγεί ως υποχρεωτικό.
4. Ο Τομέας Παιδαγωγικής προσφέρει ως υποχρεωτικά στο Δ΄ εξάμηνο το ΠΔ 01. Ως επιλεγόμενα στο Στ΄ εξάμηνο το ΠΔ 85 και στο Ζ΄ το ΠΔ 70 υποχρεωτικό.
5. Ο Τομέας Ψυχολογίας προσφέρει για το χειμερινό εξάμηνο τα μαθήματα ΨΧ 01, ΨΧ 11, ΨΧ 31, ΨΧ 42 και για το εαρινό τα μαθήματα ΨΧ 02, ΨΧ 22, ΨΧ 12, ΨΧ 41.

Σημ.: Βλ. και σσ. 35-39.

2. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Α. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Α/Α	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΑ-ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ	ΩΔ	ΔΜ
1	ΦΝ 01	Νεοελληνική Φιλολογία: -Εισαγωγή στην επιστήμη της Νεοελληνικής Φιλολογίας -Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας από τις αρχές ως την Άλωση της Κωνσταντινούπολης (με αντιπροσωπευτικά κείμενα)	5	5
2	ΦΝ 02	Νεοελληνική Φιλολογία: -Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας από την Άλωση της Κωνσταντινούπολης ως και τον 20ό αι. (με αντιπροσωπευτικά κείμενα)	5	5
3	ΦΝ 21	Νεοελληνική Φιλολογία: -Λογοτεχνία του Φραγκοκρατούμενου ελληνισμού με έμφαση στην κρητική Λογοτεχνία -Μεταβυζαντινή Λογοτεχνία	5	5
4	ΦΝ 23	Νεοελληνική Φιλολογία: -Συγκριτική Φιλολογία	5	5
5	ΦΝ 24	Νεοελληνική Φιλολογία: -Θεωρία της Λογοτεχνίας	5	5
6	ΦΝ 27	Νεοελληνική Φιλολογία: -Διαφωτισμός -Επτανησιακή Λογοτεχνία	5	5
7	ΦΝ 81	Νεοελληνική Φιλολογία: -Ποίηση και πεζογραφία 19ου αι.	5	5
8	ΦΝ 84	Νεοελληνική Φιλολογία: -Ποίηση και πεζογραφία 20ού αι.	5	5
9	ΦΒ 01	Βυζαντινή Λογοτεχνία: -Εισαγωγή στη Βυζαντινή Φιλολογία -Ερμηνεία κειμένων της Μεσαιωνικής Ελληνικής Γραμματείας	5	5
10	ΦΒ 21	Βυζαντινή Φιλολογία: -Βυζαντινή Ποίηση	5	5
11	ΦΒ 22	Βυζαντινή Φιλολογία: -Βυζαντινή πεζογραφία	5	5

12	ΦΒ 23	Βυζαντινή Φιλολογία	5	5
13	ΦΒ 24	Βυζαντινή Φιλολογία	5	5
14	ΦΛ 01	Λαογραφία: -Εισαγωγή στην Ελληνική Λαογραφία (ιστορικά και μεθοδολογικά θέματα) -Εισαγωγή στην Νεοελληνική παραδοσιακή τέχνη	5	5
15	ΦΛ 02	Λαογραφία Α΄: -Κοινωνικός βίος. Μεταβυζαντινή και Νεοελληνική Παραδοσιακή Τέχνη	5	5
16	ΦΛ 21	Λαογραφία: -Αστική Λαογραφία. Κοινωνικός βίος	5	5
17	ΦΛ 81	Λαογραφία Β΄: -Μνημεία του λόγου (Δημώδεις παραδόσεις κ.λπ.). Λαογραφική ερμηνεία αρχαίων κειμένων (φροντιστηριακώς). Εξειδικευμένα θέματα ελληνικής Λαογραφίας	5	5
18	ΦΓ 01	Γενική Γλωσσολογία: -Εισαγωγή στη θεωρία της Γλώσσας -Εισαγωγή στη Θεωρία της Γραμματικής	5	5
19	ΦΓ 21	Γλωσσολογία: -Εισαγωγή στην ιστορικοσυγκριτική Γλωσσολογία και την Ιστορία της Ελληνικής	5	5
20	ΦΓ 22	Γλωσσολογία: -Νεοελληνική Γραμματική: Συγχρονική ανάλυση (Φωνολογία, Μορφολογία, Λεξιλόγιο)	5	5
21	ΦΓ 25	Γλωσσολογία: -Ιστορική Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής I. Φωνολογία, II. Μορφολογία	5	5
22	ΦΓ 81	Γλωσσολογία: -Κειμενογλωσσολογία-Κοινωνιογλωσσολογία	5	5
23	ΦΑ 01	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: -Θεματογραφία Α΄ -Εισαγωγή στην Κλασική Φιλολογία	5	5
24	ΦΑ 02	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: -Ομήρου <i>Ιλιάς</i> -Θεματογραφία Β΄ (και αντίστροφο)	5	5
25	ΦΑ 21 ή	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: -Ηρόδοτος -Σοφοκλής	5	5

	ΦΑ 22	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: -Απτικοί ρήτορες -Αρχαϊκή λυρική ποίηση	5	5
26	ΦΑ 24	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: -Ευριπίδης -Ελληνιστική Γραμματεία	5	5
27	ΦΑ 25 ή	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: -Θουκυδίδης -Ομήρου <i>Οδύσσεια</i>	5	5
	ΦΑ 82	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: -Νέα κωμωδία, Σεμινάριο (Επική ή Λυρική ή Δραματική ποίηση, Ιστοριογραφία, Ρητορική κ.λπ.)	5	5
28	ΦΑ 81 ή	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: -Πίνδαρος - Βακχylίδης -Μεταγενέστερη πεζογραφία	5	5
	ΦΑ 26	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: -Πλάτων -Αριστοφάνης	5	5
29	ΦΑ 83	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: -Αισχύλος -Αριστοτέλης	5	5
30	ΦΛ 01	Λατινική Φιλολογία: -Εισαγωγή στη Λατινική Φιλολογία και Γλώσσα: Γραμματολογία, Θεματογραφία, Κικέρων, Βιργίλιος	5	5
31	ΦΛ 21	Λατινική Φιλολογία: -Λατίνοι ελεγειακοί ποιητές	5	5
32		Ιστορία¹	4	5
33		Αρχαιολογία²	4	5
34		Φιλοσοφία³	5	5
35	ΠΔ 01	Παιδαγωγική: Εισαγωγή στην Παιδαγωγική	5	5
36	ΠΔ 70	Παιδαγωγική: Γενική και Ειδική Διδακτική	5	5
37		Ψυχολογία⁵	5	5

Β. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ΕΠΙΛΕΓΟΝΤΑΙ ΤΡΙΑ)

A/A		
1	Ιστορία ¹	
2	Φιλοσοφία ³	
3	Παιδαγωγική ⁴	
4	Ψυχολογία ⁵	

1. Ο Τομέας Ιστορίας προσφέρει προς επιλογή για το Γ΄ ή Ε΄ εξάμηνο τα μαθήματα ΙΙ 14, ΙΙ 84 και για όλα τα εαρινά εξάμηνα τα μαθήματα ΙΙ 10, 12, 13, 20, 26, 85.
2. Ο Τομέας Αρχαιολογίας-Ιστορίας της Τέχνης προσφέρει το εισαγωγικό μάθημα ΙΑ 01 [με δυνατότητα επιλογής ενός από τα παρακάτω αντικείμενα: Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία (χειμερινό) – Εισαγωγή στη Βυζαντινή Τέχνη (εαρινό) – Εισαγωγή στην Ιστορία της Τέχνης (χειμερινό & εαρινό)].
3. Ο Τομέας Φιλοσοφίας προσφέρει όποιο εκ των δύο μαθημάτων ΦΣ 90 και ΦΣ 91 δεν έχει ήδη επιλεγεί ως υποχρεωτικό.
4. Ο Τομέας Παιδαγωγικής προσφέρει ως υποχρεωτικά στο Δ΄ εξάμηνο το ΠΔ 01. Ως επιλεγόμενα στο Στ΄ εξάμηνο το ΠΔ 85 και στο Ζ΄ το ΠΔ 70 υποχρεωτικό.
5. Ο Τομέας Ψυχολογίας προσφέρει για το χειμερινό εξάμηνο τα μαθήματα ΨΧ 01, ΨΧ 11, ΨΧ 31, ΨΧ 42 και για το εαρινό τα μαθήματα ΨΧ 02, ΨΧ 22, ΨΧ 12, ΨΧ 41.

Σημ.: Βλ. και σσ. 35-39.

3. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

Α. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Α/Α	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΑ-ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ	ΩΔ	ΔΜ
1	ΦΓ 01	Γενική Γλωσσολογία: -Εισαγωγή στη θεωρία της Γλώσσας -Εισαγωγή στη Θεωρία της Γραμματικής	5	5
2	ΦΓ 21	Γλωσσολογία: -Εισαγωγή στην ιστορικοσυγκριτική Γλωσσολογία και την Ιστορία της Ελληνικής	5	5
3	ΦΓ 22	Γλωσσολογία: -Νεοελληνική Γραμματική: Συγχρονική ανάλυση (Μορφολογία, Φωνολογία, Λεξιλόγιο)	5	5
4	ΦΓ 23	Γλωσσολογία: -Γλωσσολογικές Σχολές -Σημασιολογία	5	5
5	ΦΓ 27	Γλωσσολογία: -Σύνταξη I -Σημασιολογία I	5	5
6	ΦΓ 24	Γλωσσολογία: -Ιστορική Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής (I. Φωνολογία, II. Μορφολογία)	5	5
7	ΦΓ 26	Γλωσσολογία: -Εισαγωγή στην Υπολογιστική Γλωσσολογία ή Γνωσιακή Γλωσσολογία -Σύνταξη II -Διδασκαλία της Ελληνικής	5	5
8	ΦΓ 81	Γλωσσολογία: -Κειμενογλωσσολογία -Κοινωνιογλωσσολογία	5	5
9	ΦΓ 82	Γλωσσολογία: -Πτυχιακές εργασίες	5	5
10	ΦΝ 01	Νεοελληνική Φιλολογία: -Εισαγωγή στην επιστήμη της Νεοελληνικής Φιλολογίας -Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας από τις αρχές ως την Άλωση της Κωνσταντινούπολης (με αντιπροσωπευτικά κείμενα)	5	5

11	ΦΝ 02	Νεοελληνική Φιλολογία: -Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας από την Άλωση της Κωνσταντινούπολης ως και τον 20ό αι. (με αντιπροσωπευτικά κείμενα)	5	5
12	ΦΝ 20	Νεοελληνική Φιλολογία: -Λογοτεχνία του Φραγκοκρατούμενου Ελληνισμού με έμφαση στην Κρητική Λογοτεχνία -Μεταβυζαντινή Λογοτεχνία / Διαφωτισμός	5	5
13	ΦΝ 25	Νεοελληνική Φιλολογία: -Θεωρία της Λογοτεχνίας / Συγκριτική Φιλολογία	5	5
14	ΦΝ 28	Νεοελληνική Φιλολογία: -Ποίηση και πεζογραφία 19ου αι.	5	5
15	ΦΝ 83	Νεοελληνική Φιλολογία: -Ποίηση και πεζογραφία 20ού αι.	5	5
16	ΦΝ 85 ή ΦΛ 81	Νεοελληνική Φιλολογία: -Θεωρία της Λογοτεχνίας / Συγκριτική Φιλολογία	5	5
		Λαογραφία Β´	5	5
17	ΦΛ 01	Λαογραφία: -Εισαγωγή στην Ελληνική Λαογραφία (ιστορικά και μεθοδολογικά θέματα) -Εισαγωγή στην Νεοελληνική παραδοσιακή τέχνη	5	5
18	ΦΛ 21	Λαογραφία	5	5
19	ΦΒ 01	Βυζαντινή Λογοτεχνία: -Εισαγωγή στη Βυζαντινή Φιλολογία -Ερμηνεία κειμένων της Μεσαιωνικής Ελληνικής Γραμματείας	5	5
20	ΦΒ 21	Βυζαντινή Φιλολογία	5	5
21	ΦΒ 22	Βυζαντινή Φιλολογία	5	5
22	ΦΛ 01	Εισαγωγή στη Λατινική Φιλολογία και Γλώσσα: Γραμματολογία, Θεματογραφία, Κικέρων, Βιργίλιος	5	5
23	ΦΛ 21	Λατινική Φιλολογία: -Λατίνοι ελεγειακοί ποιητές και ιστοριογράφοι. Προπέρτιος, Τάκιτος, Τίβουλλος	5	5

24	ΦΛ 81	Λατινική Φιλολογία: Βιργίλιος, Οράτιος ή Κάτουλλος, Κικέρων	5	5
25	ΦΑ 01	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: -Θεματογραφία Α΄ -Εισαγωγή στην Κλασική Φιλολογία	5	5
26	ΦΑ 02	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: -Θεματογραφία Β΄ (και αντίστροφο) -Σοφοκλής	5	5
27	ΦΑ 21 ή ΦΑ 22	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: -Ηρόδοτος, Αρχαϊκή ελεγειακή και ιαμβική ποίηση -Απτικοί ρήτορες. Αρχαϊκή λυρική ποίηση (πλην Ομήρου)	5 5	5 5
28	ΦΑ 24	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: -Ευριπίδης, Ελληνιστική ποίηση	5	5
29	ΦΑ 25 ή ΦΑ 82	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: -Θουκυδίδης, Ομήρου <i>Ιλιάς</i> -Νέα Κωμωδία, Σεμινάριο (Επική ή Λυρική ή Δραματική ποίηση ή Ιστοριογραφία ή Ρητορική)	5 5	5 5
30	ΦΑ 81 ή ΦΑ 26	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: -Πίνδαρος - Βακχυλίδης, Μεταγενέστερη πεζογραφία -Πλάτων, Αριστοφάνης	5 5	5 5
31	ΦΑ 83	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: -Αισχύλος, Αριστοτέλης	5	5
32		Ιστορία¹	4	5
33		Αρχαιολογία²	4	5
34		Φιλοσοφία³	5	5
35	ΠΔ 01	Παιδαγωγική: Εισαγωγή στην Παιδαγωγική	5	5
36	ΠΔ 70	Παιδαγωγική: Γενική και Ειδική Διδακτική	5	5
37		Ψυχολογία⁵	5	5

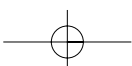
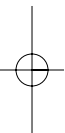
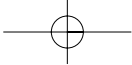

Β. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ΕΠΙΛΕΓΟΝΤΑΙ ΤΡΙΑ)

A/A	
1	Ιστορία ¹
3	Φιλοσοφία ³
4	Παιδαγωγική ⁴
5	Ψυχολογία ⁵

1. Ο Τομέας Ιστορίας προσφέρει προς επιλογή για το Γ΄ ή Ε΄ εξάμηνο τα μαθήματα ΙΙ 14, ΙΙ 84 και για όλα τα εαρινά εξάμηνα τα μαθήματα ΙΙ 10, 12, 13, 20, 26, 85.
2. Ο Τομέας Αρχαιολογίας-Ιστορίας της Τέχνης προσφέρει το εισαγωγικό μάθημα ΙΑ 01 [με δυνατότητα επιλογής ενός από τα παρακάτω αντικείμενα: Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία (χειμερινό) – Εισαγωγή στη Βυζαντινή Τέχνη (εαρινό) – Εισαγωγή στην Ιστορία της Τέχνης (χειμερινό & εαρινό)].
3. Ο Τομέας Φιλοσοφίας προσφέρει όποιο εκ των δύο μαθημάτων ΦΣ 90 και ΦΣ 91 δεν έχει ήδη επιλεγεί ως υποχρεωτικό.
4. Ο Τομέας Παιδαγωγικής προσφέρει ως υποχρεωτικά στο Δ΄ εξάμηνο το ΠΔ 01. Ως επιλεγόμενα στο Στ΄ εξάμηνο το ΠΔ 85 και στο Ζ΄ το ΠΔ 70 υποχρεωτικό.
5. Ο Τομέας Ψυχολογίας προσφέρει για το χειμερινό εξάμηνο τα μαθήματα ΨΧ 01, ΨΧ 11, ΨΧ 31, ΨΧ 42 και για το εαρινό τα μαθήματα ΨΧ 02, ΨΧ 22, ΨΧ 12, ΨΧ 41.

Σημ.: Βλ. και σσ. 35-39.

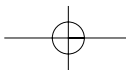
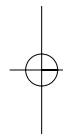
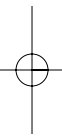

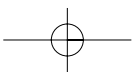
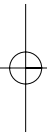
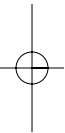
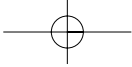

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΑΚ. ΕΤΟΥΣ 2005-2006

Α΄ και Β΄ εξάμηνο

(κοινά για όλες τις Κατευθύνσεις)

Α΄ ΚΑΙ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΦΑ 01 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

α) Θεματογραφία

Σύνοψη της γραμματικής, με επιμονή στα εξής: τονισμός, έγκλιση τόνου, κράση, έκθλιψη. Κλίση ορισμένων ονομάτων επιθέτων, ξεκινώντας από το θέμα της λέξεως, ρόλος της αντέκτασης. Απτικόκλιτα, συνηρημένα ονόματα και επίθετα β΄ κλίσεως. Σημασία χρόνων και εγκλίσεων, ποιόν ενεργείας. Περί των αρνήσεων και των «πλεοναστικών» αρνήσεων μή/μή οὐ + απαρέμφατο μετά από ρήματα αρνητικής σημασίας («συμπαθητικά» αρνητικά για έμφαση, μη μεταφραζόμενα). Περί ρημάτων απλών και περί διακρίσεως των συνθέτων από τα παρασύνθετα (χρυσούν δίδαγμα του Scaliger). Υποθετικοί λόγοι (συνδουασμός του τυπικού εκφοράς τους με αυτό που δηλώνεται: διαβαθμίσεις: πραγματικό γεγονός – απλή σκέψη – προσδοκώμενο). Βασικές ετυμολογίες. Λέξεις και εκφράσεις που λέγονται λανθασμένα (π.χ. πρώην-τέως, υπέρ το δέον-πέρα του δέοντος, κατ' αρχήν-κατ' αρχάς). Εφαρμογή των ως ανωτέρω σε επιλεγμένα κείμενα της αρχαίας, προσπάθεια ορθής μετάφρασης και κατανόησης του νοήματος. Ύφος του συγγραφέα, σειρά των λέξεων, και τι αυτά εξυπηρετούν στον λόγο. Περικοπές από τα βιβλία I-IV του Θουκυδίδη.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

H.W. Smyth, *Greek Grammar*, επιμ. G. Messing, Cambridge MA 1956².

W. Goodwin, *Syntax of the Moods and Tenses of the Greek Verb*, Λονδίνο 1889.

J.D. Denniston, *The Greek Particles*, Οξφόρδη 1951².

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Νικόλαος ΓΕΩΡΓΑΝΤΖΟΓΛΟΥ (Α-Ι)*

3 ώρες εβδομαδιαίως

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

Μελέτη της γραμματικής και του συντακτικού της Απτικής διαλέκτου με βάση επιλεγμένα κείμενα της Απτικής πεζογραφίας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ: Από τα χορηγούμενα δωρεάν συγγράμματα για όλα τα κλιμάκια του εξαμήνου. Προστίθεται υλικό και από το τρέχον δικό μου “Θεματολόγιο”.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ευανθία ΔΡΑΚΩΝΑΚΗ-ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ (Κ-Λ)* 3 ώρες εβδομαδιαίως

Συστηματική διδασκαλία των κυριότερων γραμματικών και συντακτικών φαινομένων της Απτικής διαλέκτου επί τη βάσει επιλεγμένων κειμένων πεζού λόγου και ασκήσεων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Γ. Μπαμπινιώτης, *Ιστορική γραμματική της Αρχαίας ελληνικής γλώσσας*, Ι: *Φωνολογία*, Αθήνα 1985 (για το φαινόμενο των μεταπτώσεων σσ. 92-118).

Ε. Schwyzer, *Griechische Grammatik*, τόμ. Ι: *Lautlehre, Wortbildung, Flexion*, Μόναχο 1939, τόμ. ΙΙ: *Syntax und syntaktische Stilistik*, επιμ. Α. Debrunner, Μόναχο 1950 (ελλην. μτφρ. Π. Χαιρόπουλος – Γ. Παπασιμπας, *Η σύνταξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας*, Αθήνα 2003).

Ν. Τζουγανάτος, *Σύνταξις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας. Ο υποτεταγμένος λόγος*, Αθήνα 1963.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Γεώργιος ΚΑΤΣΗΣ (Μ-Π)* 3 ώρες εβδομαδιαίως

Επιλογή κειμένων της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας, ιδίως της απτικής πεζογραφίας. Σύντομη γραμματολογική εισαγωγή σε κάθε κείμενο. Ορθογραφία. Ετυμολογία και σημασία των λέξεων. Ερμηνεία βασικών γραμματικών και συντακτικών φαινομένων. Μετάφραση κειμένων. Επισήμανση και εξήγηση χαρακτηριστικών στοιχείων ύφους. Αντίστροφο θέμα.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ι. Λεξικά :

Η.Γ. Liddell – R. Scott, *Μέγα Λεξικόν της Ελληνικής Γλώσσας*, μετάφρ. Ξεν. Π. Μόσχου – Μιχ. Κωνσταντινίδου, Αθήνα 1901-1904 (μετάφρ. της 8ης έκδοσης).

Κ. Γεωργούλης – Π. Γεωργούντζος, *Συμπλήρωμα του Μεγάλου Λεξικού της Ελληνικής Γλώσσας*, Αθήνα 1972.

Ρ. Chantraine, *Dictionnaire étymologique de la langue grecque. Histoire des mots*, τόμ. Ι-ΙV, Παρίσι 1968.

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

2. Γραμματικές – Συντακτικά :

I. Σταματάκος, *Ιστορική Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής*, Αθήναι 1949-1950.

H.W. Smyth, *Greek Grammar*, επιμ. G. Messing, Cambridge MA 1956².

E. Schwyzer, *Griechische Grammatik*, τόμ. I: *Lautlehre, Wortbildung, Flexion*, Μόναχο 1939, τόμ.

II: *Syntax und syntaktische Stilistik*, επιμ. A. Debrunner, Μόναχο 1950 (ελλην. μτφρ. Π.

Χαιρόπουλος – Γ. Παπασιόμπας, *Η σύνταξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας*, Αθήνα 2003).

J. Humbert, *Syntaxe grecque*, Παρίσι 1954 (ελληνική μετάφραση Γ. Κουρμούλη, *Συντακτικόν της Αρχαίας Ελληνικής γλώσσας*, Αθήναι 1957).

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αδαμαντίνη ΚΟΥΜΙΩΤΟΥ (Ρ-Ω)*

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Ξενοφών

Ο βίος και το έργο του Ξενοφώντος. Αξιολόγησή του ως πρώτου “ευρετή” πολλών λογοτεχνικών ειδών και η θεώρησή του κατά την εποχή του απικισμού ως προτύπου του καθαρού και απλού απικού ύφους. Φιλολογικός σχολιασμός, μετάφραση και ερμηνεία κεφαλαίων και από τα επτά βιβλία των *Ελληνικών*, του κύριου ιστορικού έργου του Ξενοφώντος. Ανάδειξη των αδυναμιών (αποκλεισμοί, παραλείψεις, φιλολακωνισμός) αλλά και των αρετών του (σαφής κατανόηση των στρατιωτικών πραγμάτων, διάπλαση εντυπωσιακών μεμονωμένων σκηνών, παραδειγματική προβολή ηγετικών προσωπικοτήτων) ως ιστοριογράφου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

J.K. Anderson, *Ξενοφών. Η ζωή και το έργο του*, μετάφρ. Π. Μοσχοπούλου, Αθήνα 2002.

H.R. Breitenbach, “Xenophon von Athen”, *RE* 9 A 2 (1967) 1567-2052.

V. Gray, *The Character of Xenophon's Hellenica*, Βαλτιμόρη 1989.

P. Krentz, *Xenophon: Hellenica I-II.3.10*, ed. with an introduction and commentary, Warminster 1989.

P. Krentz, *Xenophon: Hellenica II.3.11-IV.2.28*, Warminster 1995.

C. Tuplin, *The Failings of Empire. A Reading of Xenophon Hellenica 2.3.11-7.5.27*, Στουτγάρδη 1993.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Γεώργιος ΒΑΣΙΛΑΡΟΣ (Α-Λ)*

2 ώρες εβδομαδιαίως

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

Αρχαία ελληνική ιστοριογραφία. Βίος και έργο του Ξενοφώντα. Λεπτομερής μελέτη του έργου *Κύρου Ανάβασις*. Γλώσσα και ύφος. Ιστορικό υπόβαθρο και φιλολακωνισμός. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην ανάλυση και παρουσίαση των αφηγηματικών τεχνικών που χρησιμοποιεί ο ιστορικός καθώς και στη δημιουργική αξιοποίηση των λογοτεχνικών δανείων, προκειμένου να προβληθούν οι συγγραφικές αρετές του Ξενοφώντα.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ι. Πανταζίδης, *Ξενοφώντος συγγράμματα*, τόμος Α: *Ανάβασις*, Αθήνα 1900.

G. B. Nussbaum, *The Ten Thousand: A Study in Social Organization and Action in Xenophon's Anabasis*, Leiden 1967.

J. K. Anderson, *Ξενοφών. Η ζωή και το έργο του*, μετάφρ. Π. Μοσχοπούλου, Αθήνα 2002.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Χρήστος ΤΣΑΓΓΑΛΗΣ (Μ-Ω)*

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΛ 01 Λατινική Φιλολογία

α) Ρητορεία

Εισαγωγή στην εποχή του Κικέρωνα και τη λατινική ρητορεία, βιογραφικά στοιχεία του συγγραφέα, ιστορικό πλαίσιο και πολιτική συγκυρία κατά την εκφώνηση του λόγου. Η συμβολή του έργου στην ιστορία των ιδεών. Χειρόγραφο παράδοση και υπομνηματισμός του λατινικού κειμένου, γραμματικός και συντακτικός σχολιασμός. Μετάφραση, ερμηνευτικός σχολιασμός.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ:

R.W. Cape jr, "Cicero's Consular Speeches", στο J. M. May (επιμ.), *Brill's Companion to Cicero. Oratory and Rhetoric*, Leiden-Βοστώνη-Κολωνία 2002, σσ. 113-158.

A. Haury, *Cicero. Orationes in Catilinam (Cicero Catilinaires. Édition, Introduction et commentaire)*, Παρίσι 1969.

K. Τσάτσου, *Κικέρων: τέσσερις λόγοι κατά Κατιλίνα, οι λόγοι για τον Μάρκελλο και τον Λιγάριο*, Αθήνα 1996³.

P. MacKendrick, *The Speeches of Cicero. Context, Law, Rhetoric*, Λονδίνο 1995.

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Ελένη ΚΑΡΑΜΑΛΕΓΚΟΥ (Α-Λ)*

2 ώρες εβδομαδιαίως

Διονύσιος ΜΠΕΝΕΤΟΣ (Μ-Ω)*

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

β) Θεματογραφία

Μεθοδολογία μετάφρασης. Δομή της λατινικής γλώσσας και σύνταξης. Εφαρμογή των κανόνων γραμματικής και συντακτικού σε γλωσσικές ασκήσεις. Μετάφραση λατινικών κειμένων στην ελληνική και ελληνικών στη λατινική.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ:

Θ. Κακριδή, *Γραμματική της Λατινικής Γλώσσας*, εν Αθήναις χ.χ.

Ε. Ουλερίχου, *Λεξικόν Λατινοελληνικόν*, Αθήναι [1970-2002, γνωστό και ως "Κουμανούδης", πολλές εκδόσεις και ανατυπώσεις].

P.G.W. Glare, *Oxford Latin Dictionary*, Οξφόρδη 1997.

R. Kühner – F. Holzweissig, *Ausführliche Grammatik der Lateinischen Sprache*, τόμ. I: *Elementar-, Formen- und Wortlehre*, Darmstadt 1971.

A. Ernout – F. Thomas, *Syntaxe Latine*, Παρίσι 1959².

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Μαρία ΒΟΥΤΣΙΝΟΥ-ΚΙΚΙΛΙΑ (Α-Λ)* 2 ώρες εβδομαδιαίως
Διονύσιος ΜΠΕΝΕΤΟΣ (Μ-Ω)*

γ) Λατινική Γραμματολογία

Ποια είναι η Λατινική Λογοτεχνία, τα χαρακτηριστικά της, η σημασία της, η σχέση της με την Αρχαία Ελληνική. Η ιστορία της Λατινικής Γλώσσας. Περίοδοι της Λ. Λ. και τα χαρακτηριστικά τους. Η ανάπτυξη και εξέλιξη των λογοτεχνικών ειδών, οι κυριότεροι συγγραφείς και τα έργα τους. Η παράδοση των κειμένων. Αποτίμηση της Λ.Λ.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

J. E. Sandys, *A history of Classical Scholarship*, τόμ. I, Cambridge 1921³, τόμ. II-III, Cambridge 1908.

H.J. Rose, *Ιστορία της Λατινικής Λογοτεχνίας*, τόμ. I: *Από τις ρίζες ως την ποίηση του Αυγούστου*, τόμ. 2: *Από την πεζογραφία του Αυγούστου ως τον Αυγουστίνο*, μετάφρ. Κ.Χ. Γρόλλιος, Αθήνα 1993-1994⁴.

M. von Albrecht, *Ιστορία της Ρωμαϊκής Λογοτεχνίας: Από τον Ανδρόνικο ως τον Βοήθιο και η σημασία της για τα νεότερα χρόνια*, επιμ. Δ.Ζ. Νικήτας, Ηράκλειο 1999-2002².

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΒΟΥΤΣΙΝΟΥ-ΚΙΚΙΛΙΑ, (Α-Λ)* και (Μ-Ω)* 1 ώρα εβδομαδιαίως

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

ΦΒ 01 Εισαγωγή στη Βυζαντινή Φιλολογία

α) Γενική εισαγωγή στον Βυζαντινό πολιτισμό

Περίοδοι, γραμματειακά είδη, γλώσσα. Εθνικοί και χριστιανοί συγγραφείς. Ιστορικοί και χρονογράφοι. Κοσμική και θρησκευτική ποίηση. Ανάλυση αποσπασμάτων έργων των συγγραφέων: Ιουστίνου του φιλοσόφου και μάρτυρος, Θεμιστίου, Ιουλιανού του παραβάτου, Ευσεβίου Καισαρείας, Μεγάλου Βασιλείου, Προκοπίου, Μαλάλα, Ρωμανού του Μελωδού, Θεοφάνους χρονογράφου, Φωτίου πατριάρχου, Άννης Κομνηνής και Δούκα.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ευτύχιος Ι. ΤΩΜΑΔΑΚΗΣ (Α-Λ)*

3 ώρες εβδομαδιαίως

Εισαγωγή στο Βίο και τον Πολιτισμό των Βυζαντινών. Ο χαρακτήρας του Βυζαντινίου. Οι βασικές έννοιες (1. Έλλην, Ρωμαίος, Γραικός, Βυζαντινός 2. Βυζάντιον, Ρώμη, Κωνσταντινούπολις). Η εξέλιξη των βυζαντινών σπουδών. Τα κυριότερα βοηθήματα. Η μελέτη του βίου και του πολιτισμού των Βυζαντινών (1. Η εξέλιξη 2. Οι πηγές). Όψεις του οικογενειακού και του αγροτικού βίου (βάσει κειμένων βυζαντινών συγγραφέων).

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ταξιάρχης ΚΟΛΙΑΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

β) Εισαγωγή στη Βυζαντινή Φιλολογία.

Το πρώτο μέρος του μαθήματος επικεντρώνεται στην παρουσίαση των βασικών ειδών της Βυζαντινής γραμματείας, τα οποία δεν εξετάζονται, ωστόσο, αποκομμένα από τα ιστορικά συμφραζόμενα της κάθε εποχής, αλλά αναλύονται ως έκφραση των ευρύτερων κοινωνικών και πολιτισμικών εξελίξεων και ανακατατάξεων. Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στην εξοικείωση των φοιτητών με την σύγχρονη προβληματική σχετικά με τα λογοτεχνικά είδη, η οποία διαφέρει ριζικά από την παλαιότερη, στενά γραμματολογική προσέγγιση, καθώς και στην παρουσίαση σύγχρονων τάσεων της έρευνας (π.χ. gender studies, εφαρμογή σύγχρονων γλωσσολογικών θεωριών, κ.λπ.). Παράλληλα, εξετάζεται η ιστορία της ανάπτυξης των βυζαντινών σπουδών στο εξωτερικό και στην χώρα μας και παρουσιάζεται συνοπτικά το έργο μεγάλων βυζαντινολόγων, παλαιότερων και σύγχρονων. Βασικός στόχος του μα-

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

θήματος είναι να έλθουν οι φοιτητές σε μία πρώτη επαφή με τα βασικά instrumenta studiorum του κλάδου, καθώς και με τα κύρια διεθνή περιοδικά. Στο δεύτερο μέρος του μαθήματος θα διδαχθούν αντιπροσωπευτικά κείμενα των διαφόρων γραμματειακών ειδών, προκειμένου να εμπεδωθεί στην πράξη η διδασκαλία του πρώτου μέρους. Έμφαση δίνεται στην παρουσίαση της πολυπλοκότητας του φαινομένου «Βυζάντιο», μέσω της ανάδειξης, μέσα από την ανάγνωση του κάθε κειμένου, του βαθμού αυτοσυνειδησίας του συγγραφέα, της λογοτεχνικότητας και της απήχησης των πνευματικών ζυμώσεων και του προβληματισμού της περιόδου, στην οποία γράφτηκε. Το πρώτο μέρος διδάσκεται από τον καθηγητή Α. Μαρκόπουλο (2 ώρες) και το δεύτερο μέρος από τον αναπληρωτή καθηγητή Ι. Πολέμη (3 ώρες). Ως βασικά διδακτικά εγχειρίδια θα χρησιμοποιηθούν ο πρώτος τόμος του έργου του Α. Καρπόζηλου, *Βυζαντινοί ιστορικοί και χρονογράφοι*, Αθήνα 1997, καθώς και το παλαιό, αλλά κλασικό έργο του Ρ. Lemerle, *Ο πρώτος βυζαντινός ουμανισμός*, (θελ. Μετάφραση), Αθήνα 1985. Επίσης θα διανεμηθεί στους φοιτητές corpus με επιλεγμένα άρθρα, βασικά για την σπουδή του αντικείμενου, καθώς και με τα κείμενα που θα διδαχθούν στο δεύτερο μέρος.

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Αθανάσιος ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ
Ιωάννης ΠΟΛΕΜΗΣ (Μ-Ω)*

2 ώρες εβδομαδιαίως
3 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΝ 01 Νεοελληνική Φιλολογία: α) Εισαγωγή στην επιστήμη της Νεοελληνικής Φιλολογίας, β) Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας από τις αρχές ως την Άλωση (Με αντιπροσωπευτικά κείμενα)

α) Εισαγωγή στην επιστήμη της Νεοελληνικής Φιλολογίας

Στόχος του μαθήματος είναι η εισαγωγή στην επιστήμη της νεοελληνικής φιλολογίας. Στα πρώτα μαθήματα θα προσδιοριστεί το αντικείμενο της επιστήμης με την ανάλυση των βασικών εννοιών της, την ανάλυση της έννοιας της λογοτεχνίας και την επισκόπηση της ιστορίας της νεοελληνικής φιλολογίας. Στη συνέχεια θα ακολουθήσει η παρουσίαση των βασικών κλάδων της νεοελληνικής φιλολογίας: βιβλιογραφία, ιστορία της λογοτεχνίας, συγκριτική φιλολογία, φιλολογική και λογοτεχνική κριτική, εκδοτική, γλωσσική έρευνα, μετρική και αφηγηματολογία. Στο

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

πλαίσιο των μαθημάτων, τα ειδικά ζητήματα που θέτουν οι διάφοροι κλάδοι της νεοελληνικής φιλολογίας θα παρουσιαστούν παραδειγματικά με το σχολιασμό μικρού αριθμού λογοτεχνικών κειμένων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Π.Δ. Μαστροδημήτρης, *Εισαγωγή στη νεοελληνική φιλολογία*, Αθήνα, Εκδόσεις Δόμος 2005.

Λίνος Πολίτης, *Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας*, Αθήνα, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης 2001.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ευριπίδης ΓΑΡΑΝΤΟΥΔΗΣ (Α-Λ)*

2 ώρες εβδομαδιαίως

β) Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας από τις αρχές ως την Άλωση (Με αντιπροσωπευτικά κείμενα)

Στην διάρκεια του εξαμήνου θα γίνει λόγος για τα είδη που αναπτύχθηκαν από τις αρχές της δημόσιας λογοτεχνίας ως την Άλωση της Πόλης από τους Τούρκους (10^{ος}-15^{ος} αι.). Παράλληλα θα σχολιαστούν αντιπροσωπευτικά έργα από την ηρωική και «αυλική» ποίηση της α΄ περιόδου (μέχρι το 1204) και αποσπάσματα από έργα που ανήκουν στα έμμετρα Χρονικά, στις ιπποτικές κ.λπ. μυθιστορίες, στην αλληγορική/διδακτική και σατιρική ποίηση, σε είδη δηλαδή που αναπτύχθηκαν υπό την επίδραση και των Φράγκων από τον 13^ο ως τον 15^ο αιώνα.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Π. Δ. Μαστροδημήτρη, *Η ποίηση του Νέου Ελληνισμού*. Ανθολογία, Ίδρυμα Γουλανδρή-Χορν. Αθήνα 2004.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Άννα ΧΡΥΣΟΓΕΛΟΥ-ΚΑΤΣΗ (Α-Λ)*

3 ώρες εβδομαδιαίως

α) Εισαγωγή στην επιστήμη της Νεοελληνικής Φιλολογίας

Εννοιολογικός προσδιορισμός όρων της επιστήμης της Νέας Ελληνικής Φιλολογίας, απαρχές, ρίζες, περίοδοι.- Ο Νέος Ελληνισμός ως έννοια ιστορικού και φιλολογικού περιεχομένου, ο χώρος, ο χρόνος και η συμπίευσή του με την επιστήμη της Νέας Ελληνικής Φιλολογίας.- Είδη της Λογοτεχνίας και ανάπτυξή τους.- Κλάδοι της επιστήμης της Νέας Ελληνικής Φιλολογίας και λεπτομερής ανά-

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

πτυξη του καθενός από αυτούς με αντιπροσωπευτικά παραδείγματα.- Τα προσωπογραφικά της επιστήμης.- Γλώσσα, στιχουργική, ιστορία του γλωσσικού ζητήματος.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Π. Δ. Μαστροδημήτρης, *Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία*, Αθήνα, Δόμος⁷2005 (διδασκτικό βιβλίο).

Κ. Θ. Δημαράς, *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*, Αθήνα, Γνώση⁹2000.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Παρασκευή ΠΟΣΑΝΤΖΗ (Μ-Ω)* 3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας από τις αρχές ως την Άλωση (Με αντιπροσωπευτικά κείμενα)

Στην διάρκεια του εξαμήνου θα γίνει λόγος για τα είδη που αναπτύχθηκαν από τις αρχές της δημόδους λογοτεχνίας ως την Άλωση της Πόλης από τους Τούρκους (10^{ος}-15^{ος} αι.). Παράλληλα θα σχολιαστούν αντιπροσωπευτικά έργα από την ηρωική και «αυλική» ποίηση της α΄ περιόδου (μέχρι το 1204) και αποσπάσματα από έργα που ανήκουν στα έμμετρα Χρονικά, στις ιπποτικές κ.λπ. μυθιστορίες, στην αλληγορική/διδασκτική και σατιρική ποίηση, σε είδη δηλαδή που αναπτύχθηκαν υπό την επίδραση και των Φράγκων από τον 13^ο ως τον 15^ο αιώνα.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Π. Δ. Μαστροδημήτρης, *Η ποίηση του Νέου Ελληνισμού*. Ανθολογία, Ίδρυμα Γουλανδρή-Χορν. Αθήνα 2004.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Άννα ΧΡΥΣΟΓΕΛΟΥ-ΚΑΤΣΗ (Μ-Ω)* 2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΓ ΟΙ Γλωσσολογία

α) Θεωρητική Γλωσσολογία (Α΄ Μέρος)

Οριοθέτηση της γλωσσολογίας ως αυτοτελούς επιστήμης. Σύγχρονες τάσεις και εξειδικεύσεις της γλωσσολογίας. Η γλώσσα ως αντικείμενο της γλωσσικής επιστήμης – ορισμός, χαρακτηριστικά: α) ο σημειακός χαρακτήρας της γλώσσας, β)

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

ο συστηματικός χαρακτήρας της γλώσσας, γ) η γλώσσα ως κώδικας επικοινωνίας (κλασικό και νεότερο μοντέλο επικοινωνίας), δ) ο διαρθρωτικός χαρακτήρας της γλώσσας. Τρόποι προσέγγισης της γλώσσας: η γλώσσα ως είναι και ως γίνεσθαι. Η ιστορικότητα και το φαινόμενο μεταβολής της γλώσσας.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΕΣ: Δέσποινα ΧΕΙΛΑ-ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ (Α-Κ)* 3 ώρες εβδομαδιαίως
Αμαλία ΜΟΖΕΡ (Λ-Ω)*

β) Θεωρητική Γλωσσολογία (Β΄ Μέρος)

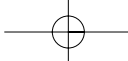
Η ανάλυση της γλώσσας από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Η έννοια της γραμματικής δομής και των επιπέδων της γλώσσας: Φωνολογία, Μορφολογία, Σύνταξη, Σημασιολογία.

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Χριστόφορος ΧΑΡΑΛΑΜΠΑΚΗΣ (Α-Κ)* 3 ώρες εβδομαδιαίως
Αικατερίνη ΜΠΑΚΑΚΟΥ-ΟΡΦΑΝΟΥ (Λ-Ω)*

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Akmajian, A., Demers, R., Farmer, A. & Harnish, R. 1995: *Linguistics. An Introduction to Language and Communication* (Cambridge, Mass.: The MIT Press).
- Lyons, J. 1995: *Εισαγωγή στη γλωσσολογία*. Μετάφρ. από το πρωτότυπο (*Language and Linguistics*, 1981, Cambridge: Cambridge University Press) Γ. Καρανάσιος κ. ά. (Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη).
- Μπαμπινιώτης, Γ. 1998: *Θεωρητική γλωσσολογία. Εισαγωγή στη σύγχρονη γλωσσολογία* (Αθήνα).
- Radford, A., Atkinson, M., Britain, D., Clahsen, H. & Spencer, A. 1999: *Linguistics. An Introduction* (Cambridge: Cambridge University Press).
- Wardhaugh, R. 1993: *Investigating Language. Central Problems in Linguistics* (Oxford: Blackwell).
- Φιλιππάκη-Warburton, E. 1992: *Εισαγωγή στη θεωρητική γλωσσολογία* (Αθήνα: Νεφέλη).
- Χαραλαμπίδης, Χ. 2001: *Νεοελληνικός λόγος: Μελέτες για τη γλώσσα, τη λογοτεχνία και το ύφος*. Αθήνα.

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΦΑ 02 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

α) Ομήρου Ιλιάς

(Α΄) Εισαγωγή: Ο Επικός κύκλος και τα Ομηρικά έπη. Σχέδιο και τεχνική της *Ιλιάδος* και της *Οδυσσείας*. Πολιτισμός, Θρησκεία και Ηθική (σχέσεις θεών - ανθρώπων, μοίρα, Άπη, κ.λπ.). Γλώσσα και Μέτρο. Εξάπλωση και διάδοση των Ομηρικών επών. Το Ομηρικό ζήτημα (προφορική ποίηση και Όμηρος). Βασική βιβλιογραφία. (Β΄) Ερμηνεία αποσπασμάτων: Α 1-7 (και *Κύπρια έπη* F1), 205-214, 318-341, 503-530 – Ι 1-29, 165-205, 430-619 (και λοιποί στίχοι της Ι ραψωδίας, ως αδίδακτο κείμενο).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Κείμενο:

D. B. Monro – T. W. Allen, *Homeri Opera*, τόμ. Ι, Οξφόρδη 1920³ / 1978.

M. L. West, *Homerus, Ilias*, τόμ. Ι, Στουτγάρδη-Λιψία 1998.

Εισαγωγή:

M. Edwards, *Όμηρος. Ο ποιητής της Ιλιάδος*, μετάφρ. Β. Λιαπής – Ν. Μπεζαντάκος, Αθήνα 2001.

Βλ. και τα σχετικά κεφάλαια στην *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας* του Α. Lesky (μετάφρ. Α. Τσοπανάκης, Θεσσαλονίκη 1981⁵) και των P.E. Easterling – B.M.W. Knox (μετάφρ. Ν. Κονομή κ.ά., Αθήνα 2000⁴), με βιβλιογραφία.

Εισαγωγή και Σχόλια, με βιβλιογραφία:

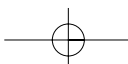
Ομήρου Ιλιάδα, κείμενο και ερμηνευτικό υπόμνημα, τόμ. Α (G.S. Kirk, επιμ. Δ. Ιακώβ – Α. Ρεγκάκος, μετάφρ. Η. Τσιριγκάκης) και Γ (B. Hainsworth, επιμ. Α. Ρεγκάκος, μετάφρ. Μ. Καίσαρ), Θεσσαλονίκη 2003-2004.

A.I. Βοσκού, *Μελέαγρος – Αχιλλεύς και Φοίνιξ, συμβολή εις την έρευναν της ενότιτος της Ιλιάδος*, Λευκωσία 1974.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ανδρέας ΒΟΣΚΟΣ, (Α-Λ)* και (Μ-Ω)*

3 ώρες εβδομαδιαίως

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

β) Θεματογραφία

Σκοπός του μαθήματος είναι να ανακεφαλαιώσει και να συστηματοποιήσει αποκτημένες ήδη γνώσεις Γραμματικής και Συντακτικού. Θα επιδιωχθεί να προσεγγισθούν πιο συστηματικά ιδιάζοντα γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα και να κατανοηθούν ιδιομορφίες της αρχαίας γλώσσας. Ειδικότερα θα δοθεί έμφαση μέσω της μελέτης κειμένων της απτικής πεζογραφίας και καταλλήλων ασκήσεων α) σε ζητήματα λειτουργίας των δευτερευουσών προτάσεων (τρόπος σύνδεσης με την κυρία, εγκλίσεις, ρήμα εξαρτήσεως) β) σε ιδιομορφίες του πλαγίου λόγου, γ) στη συντακτική λειτουργία των όρων της πρότασης (πώσεις, ονοματικοί και επιρρηματικοί προσδιορισμοί, απαρέμφατο, μετοχή), αλλά και των εγκλίσεων και των χρόνων του ρήματος, και δ) στη μεταφραστική τεχνική.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- E. Schwyzer, *Griechische Grammatik*, τόμ. I: *Lautlehre, Wortbildung, Flexion*, Μόναχο 1939, τόμ. II: *Syntax und syntaktische Stilistik*, επιμ. A. Debrunner, Μόναχο 1950 (ελλην. μτφρ. Π. Χαϊρόπουλος – Γ. Παπασιμπας, *Η σύνταξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας*, Αθήνα 2003).
 Μ.Χ. Οικονόμου, *Γραμματική της αρχαίας ελληνικής*, Θεσσαλονίκη 1989 (1971').

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Γεώργιος ΒΑΣΙΛΑΡΟΣ (Α-Ι)*

2 ώρες εβδομαδιαίως

Συστηματική διδασκαλία των κυριότερων γραμματικών και συντακτικών φαινομένων της απτικής διαλέκτου επί τη βάσει επιλεγμένων κειμένων πεζού λόγου και ασκήσεων (ευθύ και αντίστροφο θέμα).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- E. Schwyzer, *Griechische Grammatik*, τόμ. I: *Lautlehre, Wortbildung, Flexion*, Μόναχο 1939, τόμ. II: *Syntax und syntaktische Stilistik*, επιμ. A. Debrunner, Μόναχο 1950 (ελλην. μτφρ. Π. Χαϊρόπουλος – Γ. Παπασιμπας, *Η σύνταξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας*, Αθήνα 2003).
 H.W. Smyth, *Greek Grammar*, επιμ. G. Messing, Cambridge MA 1956.
 Ι. Σταματάκος, *Ιστορική Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής*, Αθήναι 1949-1950.
 Ν. Τζουγανάτος, *Σύνταξις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας. Ο υποτεταγμένος λόγος*, Αθήνα 1963.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ειρήνη ΖΑΜΑΡΟΥ (Κ-Λ)*

2 ώρες εβδομαδιαίως

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

Κύριος σκοπός του μαθήματος είναι η εμπέδωση και η συστηματοποίηση των γνώσεων που έχουν ήδη αποκτήσει οι φοιτητές περί της γραμματικής και του συντακτικού της αρχαίας ελληνικής γλώσσας. Θα αναγνωσθούν και θα σχολιασθούν επιλεγμένα κείμενα συγγραφέων του αρχαίου ελληνικού πεζού λόγου (από το έργο των: Γοργία, Αντιφώντα, Λυσία, Ισοκράτη, Πλάτωνα, Δημοσθένη, Αισχίνη, Υπερείδη κ.τ.λ.). Έμφαση θα δοθεί επίσης στην τεχνική της μετάφρασης. Επιπλέον, θα υπάρξουν ασκήσεις μετατροπής νεοελληνικών προτάσεων σε αντίστοιχες στα αρχαία ελληνικά.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Ι.-Θ.Α. Παπαδημητρίου, *Αρίστη πολιτεία. Ο πολιτικός στοχασμός στην αρχαία Ελλάδα. Ανθολόγιο κειμένων*, Αθήνα 1980.
- Ι. Σταματάκος, *Ιστορική γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής*, Αθήνα 1949-1950.
- Ε. Schwyzer, *Griechische Grammatik*, τόμ. Ι: *Lautlehre, Wortbildung, Flexion*, Μόναχο 1939, τόμ. ΙΙ: *Syntax und syntaktische Stilistik*, επιμ. Α. Debrunner, Μόναχο 1950 (ελλην. μτφρ. Π. Χαιρόπουλος – Γ. Παπατοίμπας, *Η σύνταξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας*, Αθήνα 2003).

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ευγενία ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ (Μ-Π)*

2 ώρες εβδομαδιαίως

Θα μελετηθούν επιλεγμένα κείμενα της αττικής πεζογραφίας (κείμενα του Λυσία, του Ισοκράτη, του Ξενοφώντα, του Θουκυδίδη και του Δημοσθένη), με έμφαση στη γλωσσική πλευρά. Σκοπός του μαθήματος είναι η καλλιέργεια οικειότητας με την αρχαία αττική διάλεκτο και με τα κείμενα που είναι γραμμένα σε αυτήν. Οι φοιτητές θα ασκηθούν στο να μεταφράζουν τα κείμενα αυτά σε ρέοντα και εύληπτο νεοελληνικό λόγο. Θα μελετηθούν τα πιο σημαντικά γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα της αττικής διαλέκτου. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη σημασία και χρήση των εγκλίσεων, στη μελέτη του υποτεταγμένου λόγου (χρήση και εκφορά των δευτερευουσών προτάσεων), στη λειτουργία του απαρεμφάτου και της μετοχής και στη σημασία των μορίων. Θα πραγματοποιηθούν επίσης γλωσσικές ασκήσεις.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Γ.Α. Χριστοδούλου-Γ. Κατσής-Χ. Τσαγγάλης, *Θεματολόγιο αρχαίων ελληνικών κειμένων*, Αθήνα 2003.

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

Ι.-Θ.Α. Παπαδημητρίου, *Αρίστη πολιτεία. Ο πολιτικός στοχασμός στην αρχαία Ελλάδα. Ανθολόγιο κειμένων*, Αθήνα 1980.

H.W. Smyth, *Greek Grammar*, επιμ. G. Messing, Cambridge MA 1956².

N. Τζουγανάτος, *Σύνταξις της αρχαίας ελληνικής γλώσσης. Ο υποτεταγμένος λόγος*, Αθήνα 1963.

J.D. Denniston, *The Greek Particles*, Οξφόρδη 1951².

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ιωάννης ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΣ (Ρ-Ω)*

3 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΝ 02 Νεοελληνική Φιλολογία: α) Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας από την Άλωση της Κωνσταντινούπολης ως και τον 20^ο αιώνα. (Με αντιπροσωπευτικά κείμενα), β) Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας από την Άλωση της Κωνσταντινούπολης ως και τον 20^ο αιώνα. (Με αντιπροσωπευτικά κείμενα)

α) Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας από την Άλωση της Κωνσταντινούπολης ως και τον 20^ο αιώνα. (Με αντιπροσωπευτικά κείμενα)

Πορεία και εξέλιξη της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας από τον Σολωμό ως και τον 20^ο αι. (σταθμοί, σχολές, λογοτεχνικά ρεύματα, θέατρο, κριτική). Παράλληλα θα ερμηνεύονται κείμενα σημαντικών συγγραφέων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ι.Μ. Παναγιωτόπουλος, *Τα πρόσωπα και τα κείμενα*, Τόμοι Α΄-ΣΤ΄, Αθήνα, Αετός Α.Ε. 1943-1948 και επανεκδόσεις διαφόρων τόμων.

Mario Vitti, *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*, Αθήνα, Εκδόσεις Οδυσσεάς 1978, 1987, 1994.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΑΝΤΩΝΙΟΥ-ΤΙΛΙΟΥ (Α-Λ)*

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας από την Άλωση της Κωνσταντινούπολης ως και τον 20^ο αιώνα. (Με αντιπροσωπευτικά κείμενα)

Από την Άλωση ως την Επανάσταση. Ο ελληνισμός χωρίς πρωτογενή κρατική εξουσία (1453-1821). Τουρκοκρατία-Φραγκοκρατία-Διασπορά. Η φυ-

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

σιογνωμία των καθεστώτων, οι συντελεστές της ανάπτυξης, η λογοτεχνική παραγωγή: Οι θρήνοι, η ηθικοδιδασκτική και σατιρική ποίηση, η εκκλησιαστική ρητορική και η δημώδης πεζογραφία (χρονικά, βίοι αγίων), η αναγεννησιακή λογοτεχνία (Κρήτη, Κύπρος), το θρησκευτικό και κοσμικό θέατρο, η μεταφρασμένη λογοτεχνία, ο Κοραΐς και η λογοτεχνία του Διαφωτισμού, οι πρόδρομοι (Ρήγας-Βηλαράς-Χριστόπουλος), οι θούριοι, τα εθνεγερτικά έργα. Στόχος του μαθήματος είναι η συγχρονική παρουσίαση και ανάλυση κειμένων από όλα τα είδη της λογοτεχνίας σε συνάρτηση με τους ιστορικούς όρους της περιόδου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Κ.Γ. Κασίνης, *Νεοελληνική Λογοτεχνία. Συγχρονική ανθολογία κειμένων (ποίηση - πεζογραφία - θέατρο - επιστολή - διάλογος). Από τις Αρχές έως την Επανάσταση*, Αθήνα, Πορεία 2006 (κείμενα).
- Κ. Θ. Δημαράς, *Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας*, Ένατη έκδοση, Αθήνα, Γνώση 2000.
- Κ. Μητσάκης, *Εισαγωγή στη νέα ελληνική λογοτεχνία. Πρωτονεοελληνικοί χρόνοι*, Μέρος Α΄, Θεσσαλονίκη 1973.
- Γιώργος Κεχαγιόγλου, *Πεζογραφική Ανθολογία*, τόμ. 1-2, Θεσσαλονίκη, Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη 2001.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Κωνσταντίνος Γ. ΚΑΣΙΝΗΣ (Α-Λ)*

2 ώρες εβδομαδιαίως

α) Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας από την Άλωση της Κωνσταντινούπολης ως και τον 20ό αιώνα

Ιστορία της Νέας Ελληνικής Λογοτεχνίας μετά την Άλωση με αντιπροσωπευτικά κείμενα (1453-1821).

Α) Ανάπτυξη της έννοιας Ιστορία της Νέας Ελληνικής Λογοτεχνίας και παρουσίαση των σπουδαιότερων και χρηστικότερων ΙΝΕΛ.

Β) Έλληνες λόγιοι της Διασποράς. (Οι κυριότεροι από αυτούς και το έργο τους).

Γ) Η λογοτεχνική παραγωγή μετά την Άλωση.- Αντιπροσωπευτικά κείμενα [Ανάλυση]. (Χαρακτηριστικά παραδείγματα από λογοτεχνικά έργα της περιόδου της

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

Φραγκοκρατίας: Επάνησα, Πελοπόννησος, Κύπρος, Ρόδος, Κρήτη, (κυρίως έργα της πρώιμης αναγέννησης με έμφαση στον *Απόκοπο* του Μπεργαδή).

Δ) 17ος αιώνας: Κρητική Αναγέννηση: Συγγραφείς, έργα, ανάπτυξη της υπόθεσης των έργων, δυτικά πρότυπα.

Ε) 18ος αιώνας: Άνθη Ευλαβείας.

ΣΤ) 18ος-19ος αιώνας: Νεοελληνικός Διαφωτισμός. (Περίοδοι, κυριότεροι εκπρόσωποι). Αποσπάσματα από το δοκίμιο του Αδαμάντιου Κοραή, *Τι πρέπει να κάμωσιν οι Γραικοί εις τας παρούσας περιστάσεις; Διάλογος δύο Γραικών κατοίκων της Βενετίας, όταν ήκουσαν τας λαμπράς νίκας του Αυτοκράτορος Ναπολέοντος*. Εις την Βενετίαν, εκ της τυπογραφίας Χρυσίππου του Κριτοβούλου. Μηνός Δεκεμβρίου έτους 1805. Ανατύπωση από το "Κέντρον Νεοελληνικών Ερευνών" Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, Πολιτικά φυλλάδια (1798-1831) του Αδ. Κοραή, Ανατυπώσεις 150ετηρίδας, Αθήνα 1983.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Λίνος Πολίτης, *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*. Αθήνα, Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τραπέζης.

Κ. Θ. Δημαράς, *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*, Αθήνα, Γνώση 92000.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Παρασκευή ΠΟΣΑΝΤΖΗ (Μ-Ω)*

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας από την Άλωση της Κωνσταντινούπολης ως και τον 20ό αιώνα. (Με αντιπροσωπευτικά κείμενα)*

Σύντομη επισκόπηση του έλληνα λόγου από τα αρχαία χρόνια μέχρι σήμερα. Σύνομη επίσης επισκόπηση των λογοτεχνικών ρευμάτων, «σχολών» και «γενεών» έτσι όπως αναπτύχθηκαν στον ελληνικό χώρο κατά τον 19^ο και 20^ο αιώνα. Θα διδαχθούν: Αποσπάσματα από: το έπος του Διγενή, τα ιπποτικά μυθιστορήματα και την ποίηση της ακμής στην Κρήτη. Επίσης επιλογή δημοτικών τραγουδιών όπως και επιλογή ποιημάτων των σπουδαιότερων ελλήνων ποιητών (Σολωμός, Κάλβος, Παλαμάς, Καβάφης, Σικελιανός, Σεφέρης, Ελύτης, Ρίτσος, Εμπειρίκος, Εγγονόπουλος). Τα παραπάνω ποιήματα θα διδαχθούν από την ανθολογία που συνέθεσε για χρήση των φοιτητών ο Στέφανος Διαλησμάς.

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ρίτσα Φράγκου-Κικίλια, *Άγγελος Σικελιανός, Βαθμίδες μύησης*, Αθήνα, Πατάκης 2005 (δικτακτικό βιβλίο).

Στέφανος Διαλησμάς, *Σταθμοί και στάσεις στη νεοελληνική ποίηση* (ανθολογία).

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ρίτσα ΦΡΑΓΚΟΥ-ΚΙΚΙΛΙΑ (Μ-Ω)*

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΓ 21 Γλωσσολογία

Εισαγωγή στην Ιστορικοσυγκριτική Γλωσσολογία και την Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας

Εισαγωγή στην Ιστορικοσυγκριτική Γλωσσολογία. Προεπιστημονική Γλωσσολογία. Επιστημονική Γλωσσολογία: Θεωρητικές βάσεις και μέθοδοι της Ιστορικοσυγκριτικής Γλωσσολογίας (εξωτερική και εσωτερική επανασύνθεση, φωνολογικοί νόμοι). Η έννοια της γενετικής συγγένειας των γλωσσών και οι γλωσσικές οικογένειες. Η ινδοευρωπαϊκή οικογένεια. Καταγωγή, προϊστορία και πρώιμη ιστορία της ελληνικής γλώσσας: Ινδοευρωπαϊκή, Πρωτοελληνική, προελληνικές γλώσσες. Περίοδοι της ιστορίας της Ελληνικής. Γραφές και αλφάβητα. Η διαλεκτική διάσπαση της Ελληνικής. Οι αρχαίες ελληνικές διάλεκτοι και η χρήση τους στην αρχαία ελληνική λογοτεχνία.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Μπαμπινιώτης, Γ. 2002. *Συνοπτική ιστορία της ελληνικής γλώσσας (με εισαγωγή στην ιστορικοσυγκριτική γλωσσολογία)*. Αθήνα.

Κοπιδάκης, Μ. (επιμ.) 1999. *Ιστορία της ελληνικής γλώσσας*. Έκδοση Ελληνικού Λογοτεχνικού και Ιστορικού Αρχείου (ΕΛΙΑ), Αθήνα.

Χρησιδίης, Α. (επιμ.) 2001. *Ιστορία της ελληνικής γλώσσας από τις αρχές έως την ύστερη αρχαιότητα*. Έκδοση Ινστιτούτου Νεοελληνικών Σπουδών (Ιδρύματος Μανόλη Τριανταφυλλίδη), Θεσσαλονίκη.

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Νικόλαος ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

Αικατερίνη ΜΠΑΚΑΚΟΥ-ΟΡΦΑΝΟΥ

2 ώρες εβδομαδιαίως

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

ΦΛ 01 Λαογραφία

Εισαγωγή στην Ελληνική Λαογραφία-Εισαγωγή στην Νεοελληνική παραδοσιακή τέχνη

Α. Εισαγωγή στη Λαογραφία. Σχολές και βασικές κατευθύνσεις της λαογραφικής έρευνας. Μεθοδολογία. Λαογραφία και Αρχαιογνωσία. Λαϊκή και λόγια παράδοση. Λαογραφία και προφορική ιστορία. Λαογραφία-Εθνολογία-Κοινωνική Ανθρωπολογία: συγκλίσεις και αποκλίσεις.

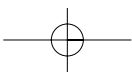
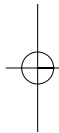
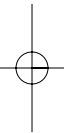
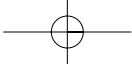
Β. Εισαγωγή στη Νεοελληνική Παραδοσιακή Τέχνη (1700-1950) με συγκριτικές αναφορές στα Βαλκάνια και τη Μικρασία. Πηγές για το λαϊκό πολιτισμό κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας και των νεοτέρων χρόνων. Μετασχηματισμοί και μετεξέλιξη (1950 και εξής). Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική του ελλαδικού και του νησιωτικού χώρου. Οικοσκευή (είδη εισαγόμενα και ντόπια κατασκευής βάσει κυρίως αρχειακών πηγών). Ξένοι περιηγητές ως πηγή γνώσης του υλικού βίου. Εκτός μαθήματος διαλέξεις σε λαογραφικά μουσεία. Προαιρετική συμμετοχή σε ερευνητικό πρόγραμμα.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αικατερίνη ΖΩΓΡΑΦΟΥ-ΚΟΡΡΕ

5 ώρες εβδομαδιαίως

Μάθημα επιλογής

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΚΛΑΣΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΦΑ 21 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

α) Σοφοκλής

Γένεση του δράματος. Εισαγωγή στην Τραγωδία. Εισαγωγή στη δραματική τέχνη του Σοφοκλή. Ο μύθος της Ηλέκτρας και η διαχείρισή του από τους τρεις τραγικούς. Καινοτομορίες του Σοφοκλή. Οι κυριότερες ερμηνευτικές θεωρίες για τη σοφόκλεια *Ηλέκτρα*. Δομή και περιεχόμενο της *Ηλέκτρας*. Αναλυτικός σχολιασμός του κειμένου (γλώσσα, σύνταξη, ύφος, ερμηνεία). Μετάφραση. Επιβιώσεις.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

H.C. Baldry, *Το τραγικό θέατρο στην Αρχαία Ελλάδα*, μετάφρ. Γ. Χριστοδούλου – Λ. Χατζηκώστα, Αθήνα 1981.

Γ. Γιατρομανωλάκης, *Δύο μελέτες για την αρχαία ελληνική τραγωδία*, Αθήνα 2003².

Δ. Ι. Ιακώβ, *Η ποιητική της αρχαίας ελληνικής τραγωδίας*, Αθήνα 1998.

B. Goward, *Αφήγηση και Τραγωδία. Αφηγηματικές τεχνικές στον Αισχύλο, τον Σοφοκλή και τον Ευριπίδη*, μετάφρ. Ν.Π. Μπεζαντάκος, Αθήνα 2002.

H. D. F. Kitto, *Η αρχαία Ελληνική τραγωδία*, μετάφρ. Λ. Ζενάκος, Αθήνα 1989⁴.

A. Lesky, *Η τραγική ποίηση των αρχαίων Ελλήνων*, μετάφρ. Ν. Χουρμουζιάδης, τόμ. Α': *Από τη γένεση του είδους ως τον Σοφοκλή*, Αθήνα 1987, τόμ. Β': *Ο Ευριπίδης και το τέλος του είδους*, Αθήνα 1989.

R. P. Winnington-Ingram, *Σοφοκλής. Ερμηνευτική προσέγγιση*, μετάφρ. Ν. Πετρόπουλος – Χ. Φαράκλας, Αθήνα 1999.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Γεώργιος ΓΙΑΤΡΟΜΑΝΩΛΑΚΗΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Ηρόδοτος

Κατά τη διάρκεια των παραδόσεων θα σχολιαστούν εκτενή αποσπάσματα από το έργο του Ηροδότου. Θα αναλυθεί η γλώσσα, το λογοτεχνικό ύφος, η σκέψη και η κοσμοθεωρία του ιστορικού. Επιπροσθέτως, θα μελετηθεί το κείμενο των Ιστοριών στο πλαίσιο της λογοτεχνικής παράδοσης της ιστοριογραφίας και θα εξεταστούν αφενός οι επιδράσεις που εξάσκησαν σε αυτό οι προγενέστεροι Έλληνες λο-

γογράφοι και αφετέρου η επίδραση του Αλικαρνασέως ιστορικού στη μεταγενέστερη ιστοριογραφική παραγωγή των κλασικών και μετακλασικών χρόνων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Δ. Ν. Μαρωνίτης, *Ηρόδοτος. Εισαγωγή, μετάφραση, σχόλια*, τόμ. Α', Αθήνα 1964.
 Δ. Ν. Μαρωνίτης, *Ηρόδοτος. Οκτώ νουβέλες και τέσσερα ανέκδοτα*, Αθήνα 2001.
 R. Bichler – R. Rollinger, *Ηρόδοτος. Εισαγωγή στο έργο του*, μετάφρ. Μ. Καίσαρ, επιμ. Δ. Ι. Ιακώβ, Αθήνα 2006.
 Α. Μελίστα – Γ. Σωτηροπούλου (επιμ.), *Ιστορία. Δεκατέσσερα μελετήματα για τον Ηρόδοτο*, Αθήνα 2004.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Αμφιλόχιος ΠΑΠΑΘΩΜΑΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΑ 22 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

α) Αρχαϊκή Λυρική Ποίηση

Εισαγωγή στην αρχαία ελληνική λυρική ποίηση της αρχαϊκής εποχής. Είδη της λυρικής ποίησης. Ιστορικό πλαίσιο - Ιδιαίτερα γνωρίσματα της ελεγιακής και ιαμβικής ποίησης. Ερμηνεία επιλεγμένων αποσπασμάτων από την ποίηση των: Αρχιλόχου, Καλλίνου, Σημωνίδου του Αμοργίνου, Τυρταίου, Μίμνερμου, Σόλωνος, Θεόγνιδος, Ιππώνακτος. - Μελική μονωδία. Ιδιαίτερα γνωρίσματα. Ερμηνεία επιλεγμένων αποσπασμάτων από την ποίηση της Σαπφούς, του Αλκαίου, του Ιβύκου, του Ανακρέοντος. – Εισαγωγή στην αρχαία ελληνική μετρική: δακτυλικό εξάμετρο, ελεγιακό δίστιχο, ιαμβικό τρίμετρο, τροχαϊκό τετράμετρο κ.τ.τ., ασυνάρτητοι σίχοι και επωδοί Αρχιλόχου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- P.E. Easterling – B.M.W. Knox (επιμ.), *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, μετάφρ. Ν. Κονομή κ.ά., Αθήνα 1994².
 Α. Lesky, *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, μετάφρ. Α. Τσοπανάκης, Θεσσαλονίκη 1981⁵.
 D.L. Page, *Sappho and Alcaeus*, Οξφόρδη 1955.
 Ι.-Θ.Α. Παπαδημητρίου, *Ελεγεία και ίαμβος. Αρχίλοχος – Καλλίνος – Σημωνίδης – Τυρταίος – Μίμνερμος – Σόλων – Θεόγνις – Ιππώναξ - Ελάσσονες*, Αθήνα 1983.
 Α.Δ. Σκιαδάς, *Αρχαϊκός λυρισμός*, τόμ. Α': *Καλλίνος, Τυρταίος, Αρχίλοχος, Μίμνερμος, Σό-*

λων, Ξενοφάνης, Θέογνις, Σημωνίδης, Φωκυλίδης, Ιππώνας, Αθήνα 1979, τόμ. Β΄: Αλκμάν, Σαπφώ, Αλκαίος, Σησίχορος, Ίβυκος, Ανακρέων, Σιμωνίδης, Κόριννα, Αθήνα 1981.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ευγενία ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Αττικοί Ρήτορες

(α) *Αττικοί ρήτορες*: Γραμματολογική εισαγωγή· (β) Δημοσθένους λόγοι *Ελληνικοί: Περί των συμμοριών* (γ) [Δημοσθένους] *Περί συντάξεως*, και συναφή θέματα Αττικής ρητορείας· (δ) Διονυσίου Αλικαρνασσεώς *Περί των αρχαίων ρητόρων: Λυσίας* (+ Προαιρετικός Ατομικός φάκελος φοιτητού με θέματα εμπέδωσης και διερεύνησης). [Για τους παλαιότερων εξαμήνων φοιτητές: (α) *Αττικοί ρήτορες*: Γραμματολογική εισαγωγή και ενδεικτικά ερανίσματα εκάστου· (β) Δημοσθένους λόγοι *Φιλιππικοί: Κατά Φιλίππου, Β* (+ *Περί της ειρήνης*), και το Βορειοελλαδικό πρόβλημα· (γ) Δημοσθένους λόγοι *Ελληνικοί: Περί των συμμοριών*, και συναφή θέματα Αττικής ρητορείας.]

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ε. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, *Δημοσθένους Περί τῶν συμμοριῶν και συναφή θέματα Αττικής ρητορείας*, Αθήνα 2004.

Διονυσίου Αλικαρνασσεώς Περί τῶν ἀρχαίων ρητόρων: Λυσίας, ἀρχαίο κείμενο, επιμ. Ε. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, εκτύπ. Παν/μίου Αθηνών.

Διονυσίου Αλικαρνασσεώς Περί τῶν ἀρχαίων ρητόρων: Λυσίας, μεταφραστική απόδοση Ε. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, εκτύπ. Παν/μίου Αθηνών.

Ε. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, “Σημειώσεις” για το Βορειοελλαδικό ζήτημα και το έργο του Δημοσθένους, εκτύπ. Παν/μίου Αθηνών.

Ε. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, “Σημειώσεις” για τον Δημοσθένη *Κατά Μειδίου*.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ευανθία ΔΡΑΚΩΝΑΚΗ-ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΒ 21 Βυζαντινή Φιλολογία

Βυζαντινή Ποίηση

Α. Ποίηση της Πρωτοβυζαντινής περιόδου, ιερή και θύραθεν. Οι αρχές της βυζαντινής υμνογραφίας, μέχρι του κοντακίου. Μετρική του βυζαντινού επιγράμματος.

Αντιπροσωπευτικά κείμενα (3 ώρες).

Β. Βυζαντινή λεξικογραφία. Η εξέλιξη του είδους. Αντιπροσωπευτικά κείμενα (2 ώρες).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ν. Β. Τωμαδάκης, *Η βυζαντινή υμνογραφία και ποίησης*, Θεσσαλονίκη 1993, σσ. 1-80, και 217-249.

Αθ. Κομίνη, *Το βυζαντινόν ιερόν επίγραμμα και οι επιγραμματοποιοί*, Αθήναι 1966.

Κ. Μητσάκη, *Βυζαντινή Υμνογραφία*, Αθήνα 1986, σσ. 1-168.

Δ. Χ. Καλαμάκη, *Κείμενα Ελληνικής Λεξικογραφίας*, Αθήναι 1995.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Διονύσιος ΚΑΛΑΜΑΚΗΣ

5 ώρες εβδομαδιαίως

ή

ΦΝ 19 Νεοελληνική Φιλολογία

α) Λογοτεχνία του Φραγκοκρατούμενου Ελληνισμού με έμφαση στην Κρητική Λογοτεχνία

i. Η Φραγκοκρατία στην Ελλάδα. Η εποχή. Ο χώρος. Ιστορικοκοινωνικό πλαίσιο. Η αφομοιωτική δύναμη του κατακτημένου ελληνικού στοιχείου. Η πνευματική παραγωγή. Τα πρώτα δείγματα αφύπνισης της εθνικής συνείδησης των Νεοελλήνων μέσα από κείμενα της περιόδου αυτής. Η σύνδεση με την αρχαιότητα. Η δυτική επίδραση. Πρωτότυπα έργα. Ελληνικές διασκευές. Η παράδοση των έργων. Η γλώσσα. Το φαινόμενο της Κρητικής λογοτεχνικής παραγωγής κατά την περίοδο της βενετοκρατίας: Από τη σύγκρουση στην ειρηνική συνύπαρξη και την πνευματική άνθιση.

ii. Κείμενα: Βιτσέντζος Κορνάρος, *Ερωτόκριτος*, [Βιτσέντζος Κορνάρος], *Η Θυσία του Αβραάμ*, Γεώργιος Χορτάτης, *Ερωφίλη* (αποσπάσματα).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ερωφίλη, Τραγωδία Γεωργίου Χορτάτη, Επιμέλεια Στυλιανός Αλεξίου - Μάρθα Αποσκήτη, Αθήνα, Στιγμή 1988, 1992.

Η Θυσία του Αβραάμ, Κριτική έκδοση Win F. Bakker - Arnold F. van Gemert, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης 1996.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΑΝΤΩΝΙΟΥ-ΤΙΛΙΟΥ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Μεταβυζαντινή Λογοτεχνία

Η ποίηση κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας (1453-1800).

Επικέντρωση του αντικειμένου διδασκαλίας στα ποιητικά κείμενα που παρήχθησαν στις Τουρκοκρατούμενες περιοχές και όχι στις Φραγκοκρατούμενες.

Λόγια Ποίηση: Κείμενα των: Γιούστου Γλυκού, Μαν. Περσιάκου, Ματθ. Μυρέων, Αλ. Κάλφογλου, Καισάριου Δαπόντε.

Δημοτική Ποίηση: Κλέφτικο και ερωτικό δημοτικό τραγούδι. Παραλογές: («Του νεκρού αδερφού», «Η νύφη που κακοτύχησε»).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

ΛΟΓΙΑ ΠΟΙΗΣΗ

Κ. Θ. Δημαράς, *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*, Ίκαρος, 1975 (σελ. 50-55, 113-127).

Μ. Γ. Μερακλής, *Πέντε λαογραφικά δοκίμια για τη γλώσσα και την ποίηση*, Αθήνα, 1985.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

Claude Fauriel, *Δημοτικά Τραγούδια της συγχρόνου Ελλάδος*, (-εισαγωγή-), Αθήνα 1956.

Ερ. Καψωμένου, *Δημοτικό τραγούδι*, Αθήνα, 1999.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αικατερίνη ΧΑΝΗ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΓ 22 Γλωσσολογία**α) Φωνητική-Φωνολογία της Νέας Ελληνικής**

Βασικές έννοιες φωνητικής και φωνολογίας. Προφορική και γραπτή γλώσσα. Φωνητική μεταγραφή και Διεθνές Φωνητικό Αλφάβητο. Παραγωγή, ακουστική και αντίληψη της φωνής. Φωνητικά συστήματα, φωνητικές κατηγορίες και φωνητικές διακρίσεις. Το φωνητικό σύστημα της Ελληνικής: φωνήεντα, σύμφωνα και λεξικοί τόνοι. Φωνητικοί κανόνες. Φωνητική θεωρία. Λεξική φωνητική, προτασιακή φωνητική, κειμενική φωνητική. Η σχέση φωνητικής με τη μορφολογία, τη σύνταξη, τη σημασιολογία, την πραγματολογία και την κειμενογλωσσολογία. Φωνητικές εφαρμογές στην εκπαίδευση της γλώσσας, στη λογοθεραπεία και στη γλωσσική τεχνολογία.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Μποτίνης, Α. «Ελληνική και Γενική Φωνητική» (σημειώσεις).

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Αντώνιος ΜΠΟΤΙΝΗΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

β) Μορφολογία της Νέας Ελληνικής

Η θέση της Μορφολογίας στο σύστημα της γλώσσας. Βασικές έννοιες της μορφολογικής ανάλυσης. Η μορφολογική δομή της Νέας Ελληνικής. Κλίση: όνομα (συστήματα κατηγοριοποίησης του νεοελληνικού ονόματος), ρήμα. Παραγωγή. Σύνθεση.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α., Ράλλη, Α. & Χειλά-Μαρκοπούλου, Δ. (επιμ.) 2003: *Το γένος*. Αθήνα: Πατάκης.

Bauer, L. 1988: *Introducing Linguistic Morphology*. Edinburgh: Edinburgh University Press.

Κλαίρης, Χ. & Μπαμπινιώτης, Γ. (σε συνεργασία με Μόζερ, Α., Μπακάκου- Ορφανού, Αικ., Σκοπετέα, Σ.) 2005 (ε' εκδ): *Γραμματική της Νέας Ελληνικής. Δομολειτουργική-Επικοινωνιακή*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Ράλλη, Α. 2006: *Μορφολογία*. Αθήνα: Πατάκης

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Σταματία ΚΟΥΤΣΟΥΛΕΛΟΥ-ΜΙΧΟΥ (Α-Κ)* 2 ώρες εβδομαδιαίως
Γεώργιος ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ (Λ-Ω)*

γ) Λεξιλόγιο της Νέας Ελληνικής

Εξετάζονται θέματα που αφορούν τη σημειακή λειτουργία της λέξης ως μονάδας, τη μορφολογική προσέγγιση της λέξης της ΝΕ ως προς τον σχηματισμό των λεξικών μονάδων, τη σημασιολογική της προσέγγιση με ιδιαίτερη έμφαση στο φαινόμενο της πολυσημίας, την οργάνωση του λεξιλογίου με βάση τις πλήρεις και κενές λέξεις, τις λεξικές σχέσεις (συνωνυμία, αντίθεση, υπωνυμία, μερωνυμία) και τα λεξικά πεδία. Επίσης γίνεται εκτενής σχολιασμός του φαινομένου της λεξικής ποικιλίας, του δανεισμού καθώς και της κειμενικής λειτουργίας της λέξης.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (1986): *Η νεολογία στην Κοινή Νεοελληνική*. Θεσσαλονίκη.

Μότσιου, Β. (1983): *Στοιχεία λεξικολογίας. Εισαγωγή στη νεοελληνική λεξικολογία*. Αθήνα: Εκδόσεις Νεφέλη.

Μπακάκου-Ορφανού, Αικ., (2005) *Η λέξη της Νέας Ελληνικής στο γλωσσικό σύστημα και στο κείμενο*. Αθήνα.

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

- Carter, R. (1987): *Vocabulary. Applied Linguistic Perspectives*. London: Routledge.
- Cruse, D.A. (1986): *Lexical Semantics*. Cambridge: Cambridge Univ. Press.
- Jackson, H. & E. Ze Amvela (2000): *Words, Meaning and Vocabulary. An Introduction to Modern English Lexicology*. London: Cassell.
- Lipka, L. (1992): *An Outline of English Lexicology*. Tübingen: Niemeyer.
- Singleton, D. (2000): *Language and the Lexicon*. London: Arnold.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αικατερίνη ΜΠΑΚΑΚΟΥ-ΟΡΦΑΝΟΥ

1 ώρα εβδομαδιαίως

ΦΛ 20 Λατινική Φιλολογία (επιλογή)

α) Ποίηση

Remedia amoris του Οβιδίου. Η ιδεολογική φόρτιση της σεξουαλικότητας στη ρωμαϊκή ερωτική ποίηση κάτω από το πρίσμα της θεωρίας του M. Foucault. Κλειδιά ανάγνωσης της αυγούστειας ελεγείας. Η επιγονικότητα του Οβιδίου και οι συνέπειές της. Η θέση των *Remedia amoris* στο ερωτικοελεγειακό *corpus* του Οβιδίου. Ανάλυση και ερμηνεία χωρίων που αποτυπώνουν την οβιδιακή ποιητική μεταγλώσσα. Η *persona* του Οβιδίου ως *vates*, *tenerorum lusor amorum*, *magister amandi* και *medicus amoris*. Ειρωνική απόσταση και παρωδία από την ένταξη του ποιήματος στην ερωτική ελεγεία, καθώς και στο είδος της διδακτικής ποίησης.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Γ. Γιατρομανωλάκης, *Οβίδιος, Ερωτικά αντιφάρμακα, εισαγωγή, έμμετρη μετάφραση, σχόλια*, Αθήνα 1999.
- A.A.R. Henderson, *P. Ovidii Nasonis Remedia Amoris, edited with Introduction and Commentary*, Εδιμβούργο 1979.
- C. Lazzarini, *Rimedi contro l'amore (con un saggio di G.B. Conte)*, Βενετία 1986.
- Θ. Παπαγγελής, *Οβιδίου Ερωτική Τέχνη, μετάφραση και ένα δοκίμιο για Λατίνους εραστές*, Αθήνα 2000.
- {Tenerorum Lusor Amorum: Ovid im WWW = die Ovid-Homepage} –
<http://www.kirke.hu-berlin.de/ovid>

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Σοφία ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Θεματογραφία

Εισαγωγή στη λατινική γλώσσα και στις γλώσσες της αρχαίας Ιταλίας. Βασικός βιβλιογραφικός οδηγός για τη λατινική γραμματική. Τεχνική της μετάφρασης. Ανθολογία κειμένων της λεγόμενης aurea Latinitas (Κικέρων, Ιούλιος Καίσαρ) και της αρχαϊκής περιόδου (Κάτουλλος, Κορνήλιος Νέπωσ).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

W.S. Allen, *Vox Latina. A Guide to the pronunciation of classical Latin*, Cambridge 1978².

A. Ernout – F. Thomas, *Syntaxe latine*, Παρίσι 1959².

Ν. Κονομής, *Από την Ιστορία της Λατινικής γλώσσας*, Αθήνα 2003⁴.

M. Leumann – J.B. Hofmann – A. Szantyr, *Lateinische Grammatik*, τόμ. Ι, Μόναχο 1977, τόμ. ΙΙ, Μόναχο 1965.

J. Marouzeau, *Traité de stylistique latine*, Παρίσι 1962⁴.

Ε. Σκάσσης, *Ιστορική γραμματική της Λατινικής Γλώσσας*, τόμος Α΄, Αθήνα 1979 (=1969).

A. Traina, *L'alfabeto e la pronunzia del latino*, Bologna 1973⁴.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Σοφία Γεωργακοπούλου

2 ώρες εβδομαδιαίως

Μάθημα επιλογής**Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ****ΦΑ 23 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία****α) Αρχαϊκή Επική Ποίηση (πλην Ομήρου)**

(Α΄) ΕΙΣΑΓΩΓΗ: (1.) Ο Επικός κύκλος και οι Ομηρικοί ύμνοι, η *Βατραχομουμαχία* και ο *Μαργίτης*. Ο Ησίοδος και το Αρχαϊκό έπος ύστερα από τον Ησίοδο (μορφή και περιεχόμενο, με ιδιαίτερη έμφαση στις σχέσεις με τον Όμηρο και στις επιδράσεις που άσκησαν). (2.) Η ΑΡΧΑΪΚΗ ΕΠΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ. (Β΄) ΚΕΙΜΕΝΑ: Αποσπ. 2 F1-2 (ΕΥΚΛΟΣ) / 3 T1, T4, T6, T7 – F1, F2, F4-5, F6, F7, F11, F13-14, F16, F19, F25 (*Κύπρια έπη*) / 4 T1, T2, F1 (ΗΓΗΣΙΝΟΥΣ) / 5 Y1 (στ. 1-6, 45-106, 191-255, 281-93, και λοιποί σίχοι ως αδίδακτο), Y2, Y3 (ΟΜΗΡΙΚΟΙ ΥΜΝΟΙ *Εις Αφροδίτην*).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- A. I. Βοσκού, *Αρχαία Κυπριακή Γραμματεία*, τόμ. 1: *Ποίηση Επική Λυρική Δραματική*, Λευκωσία 1995 (Εισαγωγή, Κείμενο – Μετάφραση, Σχόλια, με αναλυτική βιβλιογραφία).
A. Bernabé, *Poetae Epici Graeci. Testimonia et Fragmenta*, Pars I, Στουτγάρδη-Λιψία 1996².

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ανδρέας ΒΟΣΚΟΣ (Α-Λ)* και (Μ-Ω)* 2 ώρες εβδομαδιαίως

β) Παπυρολογία – Παλαιογραφία και κριτική του κειμένου

Αντικείμενο των παραδόσεων είναι η εισαγωγή στο γνωστικό αντικείμενο, τις αρχές και τις επιστημονικές μεθόδους της ελληνικής και της λατινικής Παπυρολογίας. Οι φοιτητές θα έλθουν για πρώτη φορά σε επαφή με παπύρους και όστρακα και θα ασκηθούν στην ανάγνωση βασικών τύπων γραφής. Επιπροσθέτως, θα δοθεί έμφαση στην ερμηνεία των παπυρικών κειμένων στα φιλολογικά και ιστορικά τους συμφραζόμενα. Επίσης θα προσφερθεί σύντομη εισαγωγή στην ελληνική παλαιογραφία και στην ανάγνωση χειρόγραφων κωδίκων της βυζαντινής περιόδου. Τέλος, θα γίνει αναφορά στις βασικές αρχές της κριτικής του κειμένου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- B.Γ. Μανδηλαράς, *Πάπυροι και παπυρολογία*, Αθήνα 1994.
E. G. Turner, *Ελληνικοί πάπυροι*, μετάφρ. Γ. Παράσογλου, Αθήνα 1981 (αγγλική έκδοση: *Greek Papyri. An Introduction*, Οξφόρδη 1980).
P. W. Pestman, *The New Papyrological Primer*, Leiden-Νέα Υόρκη-Κολωνία 1994.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Αμφιλόχιος ΠΑΠΑΘΩΜΑΣ (Α-Λ)* και (Μ-Ω)* 2 ώρες εβδομαδιαίως

γ) Μυκηναϊκά

Σύντομη εισαγωγή στη Μυκηναϊκή Φιλολογία. Ερμηνεία μυκηναϊκών κειμένων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- I. Προμπονάς, *Σύντομος Εισαγωγή εις την Μυκηναϊκήν Φιλολογίαν*, Αθήνα 1990².
M. Ventris-J. Chadwick, *Documents in Mycenaean Greek*, Cambridge 1973².

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ιωάννης ΠΡΟΜΠΟΝΑΣ (Α-Λ)* και (Μ-Ω)* 1 ώρα εβδομαδιαίως

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

ΦΛ 21 Λατινική Φιλολογία

α) Μεσαιωνική Γραμματεία

Εισαγωγή στην Ιστορία της Μεσαιωνικής Λατινικής Φιλολογίας. Περίοδοι και κυριότεροι εκπρόσωποι με τα έργα τους. Λατινική Μεσαιωνική ποίηση. *Fortunatus: Ποιήματα αφιερωμένα στη Ραδεγούνδη και την Αγνή* -εισαγωγή, κείμενο-μετάφραση-σχόλια. *Carmina Burana*: εισαγωγή, κείμενο, μετάφραση, σχόλια.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Fr. Brunhölzl, *Histoire de la Litterature latine du Moyen âge*, τ. 5, μετάφρ. H. Rochais, Brepols 1990, 1995.

W. George, *Venantius Fortunatus. A Latin Poet in Merovingian Gaul*, Οξφόρδη 1992.

M. Reydellet, *Vénance Fortunat, Poèmes*, Παρίσι 1994.

M. Βουτσίνου-Κικιλία, *Fortunatus, Βενάτιος Ονώριος Κλημενιανός Φορτουνάτος*, Αθήνα 2005.

Σ. Πριόβολου, *Carmina Burana veris et amoris*, Αθήνα 2000.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΒΟΥΤΣΙΝΟΥ-ΚΙΚΙΛΙΑ

2 ώρες εβδομαδιαίως

β) Ιστοριογραφία

P. Cornelii Taciti, *Agricola*.

Η εξέλιξη της ρωμαϊκής ιστοριογραφίας ως την εποχή του Τακίτου. Ένταξη του συγγραφέα στο λογοτεχνικό και ιστορικό του συγκείμενο. Ο *Agricola* του Τακίτου ως συνδυασμός βιογραφίας και ιστορικής μονογραφίας, η διακειμενικότητά του και η ιστορική μέθοδος που ακολουθήθηκε. Περιεχόμενο και διάταξη του έργου, δομικές του ιδιαιτερότητες. Μετάφραση και ερμηνευτικός σχολιασμός ενδεικτικών αποσπασμάτων με παράλληλη αναφορά στα μορφολογικά στοιχεία του κειμένου, το λογοτεχνικό ύφος του Τακίτου και τον αντίκτυπο της ρητορικής του παιδείας στην ποιότητα του ιστορικού του έργου. Προσωπικότητα και ηθική του Αγρικόλα. Λογοτεχνική αποτύπωση της ιστορικής σκέψης και κοσμοθεωρίας του συγγραφέα.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

R.M. Ogilvie – I. Richmond, *Cornelii Taciti De Vita Agricolae*, Οξφόρδη 1967.

T.A. Dorey (επιμ.), *Tacitus*, Λονδίνο 1969.

R.H. Martin, *Tacitus*, Λονδίνο 1981.

R. Mellor, *Tacitus*, Λονδίνο 1993.

R. Syme, *Tacitus*, Οξφόρδη 1957.

A.J. Woodman, *Tacitus Reviewed*, Οξφόρδη 1998.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αριστέα ΣΙΔΕΡΗ-ΤΟΛΙΑ

2 ώρες εβδομαδιαίως

γ) **Θεματογραφία**

Αντίστροφα λατινικά θέματα.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ε.Α. Σκάσση, *Ιστορική Γραμματική της Λατινικής Γλώσσας*, εν Αθήναις, τόμ. Α΄ 1969, τόμ. Β΄ 1972-1975.

A. Ernout – F. Thomas, *Syntaxe Latine*, Παρίσι 1972.

Σ. Κουμανούδη, *Λεξικόν Λατινοελληνικόν*, Αθήνα 2002.

Ε. Τσακαλώτου, *Ελληνολατινικόν Λεξικόν*, Αθήναι α. ε.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Θεόδωρος ΠΙΚΟΥΛΑΣ

1 ώρα εβδομαδιαίως

ΦΝ 22 Νεοελληνική Φιλολογία

α) **Ελληνικός Διαφωτισμός**

1. Οι βίοι Αγίων στα κείμενα των Νεοελλήνων Λογοτεχνών.
2. Η θρησκευτική λογοτεχνία στην περίοδο της Νεοελληνικής Αναγέννησης (18^{ος} αιώνας).
3. Ποικίλες μορφές και εκφράσεις του Νεοελληνικού Διαφωτισμού.
4. Σχέσεις της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας με την Αρχαία και την Βυζαντινή (Με αντιπροσωπευτικά κείμενα).

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΜΑΝΤΟΥΒΑΛΟΥ

2 ώρες εβδομαδιαίως

β) **Επτανησιακή λογοτεχνία**

α) Οι συνθήκες (ιστορικές, κοινωνικές, πολιτισμικές) που ευνόησαν την ανάπτυξη της λογοτεχνίας στα Επτάνησα. Διαστάσεις και όρια της «Επτανησιακής Σχολής», κυριότεροι εκπρόσωποι, βασικές επιρροές. Νεοκλασικισμός, διαφωτισμός, ρομαντισμός. Το γλωσσικό ζήτημα. Η διάσταση (γλωσσική, καλλιτεχνική, ιδεολο-

γική) με την Αθηναϊκή Σχολή. Φιλολογικές πηγές και επιδράσεις. Η θεματική της επανησιακής ποίησης: η πατριωτική ποίηση — η εξιδανίκευση της γυναίκας — η φύση — η θρησκεία. Η στιχουργία. Ο Δ. Σολωμός ως κορυφαία λογοτεχνική παρουσία στο χώρο. Η επιρροή που άσκησε. Ποιήματα γραμμένα στη μνήμη του. Οι εξωσολωμικοί. Η σατιρική ποίηση στα Επάνησα.

β) Ανάλυση αντιπροσωπευτικών κειμένων (Δ. Σολωμός, Α. Κάλβος, Ι. Τυπάλδος, Α. Βαλαωρίτης, Α. Λασκαράτος, Ι. Πολυλάς, Λ. Μαβίλης κ.ά.)

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ποίησης και πεζογραφία της Επτανήσου. Επιμέλεια Γ. Θ. Ζώρα. Βασική Βιβλιοθήκη. Τόμ. 14. Αθήνα, Εκδόσεις Ζαχαρόπουλος (διδακτικό βιβλίο).

Κ. Θ. Δημαράς, *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*. Τα κεφάλαια: «14. Ο Κάλβος», «15. Ο Σολωμός», «19. Η κληρονομιά του Σολωμού» και «21. Οι Σύνδεσμοι. Επτανησιακά στοιχεία στην Αθήνα».

Λίνος Πολίτης, *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*. Τα κεφάλαια: «7. Σολωμός» και «8. Ο Κάλβος. Η Εφτανησιώτικη σχολή και ο Βαλαωρίτης».

Mario Vittì, *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*. Τα κεφάλαια: «VII. Κοραΐς, Κάλβος, Σολωμός και ο αγώνας για την ελευθερία» και «IX. Η επανησιακή ποίηση από την αυτοτέλεια στην ετερονομία».

Θεοδόσης Πυλαρινός, *Επτανησιακή Σχολή*. Αθήνα, Εκδόσεις Σαββάλα 2003.

Νεοελληνικά Μετρικά. Επιμέλεια Νάσος Βαγενάς. Ρέθυμνο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης 1991, σ. 35-104.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ερασμία-Λουΐζα ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ΠΔ 01 Παιδαγωγικά

Μάθημα επιλογής

Ε΄ ΕΞΑΜΗΝΟ**ΦΑ 24 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία****α) Ελληνιστική Γραμματεία**

α. Εισαγωγικά: Επισκόπηση της ελληνιστικής εποχής από ιστορικής και λογοτεχνικής απόψεως. Ιστορικές, πολιτικές, κοινωνικές, πνευματικές προϋποθέσεις για την ανάπτυξη της νέας λογοτεχνίας.

β. Κείμενα: Ανθολόγιο κειμένων των κυριοτέρων ποιητών της εποχής: Θεοκρίτου *Ειδύλλια*, Καλλιμάχου *Ύμνοι* και αποσπάσματα, Απολλωνίου *Αργοναυτικά*, Αράτου *Φαινόμενα*, Ηρώδα *μίμοι*, Μόσχου *Ευρώπη*, Έρωσ *δραπέτης*, Νικάνδρου *Θηριακά* και *Αλεξιφάρμακα*, Επιγράμματα της *Παλατινής Ανθολογίας* (ερωτικά, επιτύμβια, αναθηματικά, φιλολογικά κ.ά.)

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- A. Lesky, *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, μετάφρ. Α. Τσοπανάκης, Θεσσαλονίκη 1981⁵, μέρος VI («Η ελληνιστική εποχή»), κεφ. Β («Τα νέα κέντρα»), παράγρ. 1., 2., 3., 4., 5.
- P.E. Easterling – B.M.W. Knox (επιμ.), *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, μετάφρ. Ν. Κονομή κ.ά., Αθήνα 1994² (κεφ. 18).
- R. Pfeiffer, *Callimachus*, τόμ. I-II, Οξφόρδη 1949-1953.
- N. Hopkinson, *A Hellenistic Anthology*, Cambridge 1988.
- M. Fantuzzi – R. Hunter, *Ο Ελικώνας και το Μουσείο. Η ελληνιστική ποίηση από την εποχή του Μεγάλου Αλεξάνδρου έως την εποχή του Αυγούστου*, μετάφρ. Δ. Κουκουζίκα – Μ. Νούσια, Αθήνα 2005.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Νικόλαος ΜΠΕΖΑΝΤΑΚΟΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Ευριπίδης

Ευριπίδου *Ανδρομάχη*: Εισαγωγή στο ποιητικό έργο του Ευριπίδη και στο θέατρο, στο πλαίσιο του πνευματικού, πολιτικού και κοινωνικού κλίματος της εποχής (2^ο ήμισυ του 5^{ου} αι. π.Χ.). Γλωσσικός, μετρικός, υφολογικός και ερμηνευτικός σχολιασμός του κειμένου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- P.T. Stevens, *Euripides, Andromache*, text, introduction and commentary, Οξφόρδη 1971.

M. Lloyd, *Euripides, Andromache*, text, English translation, commentary, Warminster 1994.
W. Allan, *The Andromache and Euripidean Tragedy*, Οξφόρδη 2000.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Στυλιανή ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΑ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΛ 22 Λατινική Φιλολογία

α) Δράμα

L. Annaei Senecae *Phaedra*.

Το μοτίβο Rotiphar. Ο μύθος του Ιππόλυτου και της Φαίδρας. Τόπος - χρόνος. Η θέση του στην Ελληνική τραγωδία και στην Ελληνιστική ποίηση. Ρωμαϊκή ποίηση και *Phaedra*. Seneca Tragicus και *Phaedra*. Αισθητική και φιλοσοφική ερμηνεία της τραγωδίας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

A.J. Boyle, "In Nature's Bonds: A study of Seneca's *Phaedra*", *ANRWII* 32.2 (1985) 1284-1347.

C. Segal, *Language and Desire in Seneca's Phaedra*, Princeton 1986.

P. Grimal, "L'originalité de Sénèque dans la tragédie de *Phaedre*", *REL* 41 (1963) 297-314.

C. Zintzen, *Analytisches Hypomnema zu Senecas Phaedra*, Meisenheim/Glan 1960.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Θεόδωρος ΠΙΚΟΥΛΑΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

β) Επιστολογραφία

C. Plini Caecili Secundi, *Epistulae*.

Γενικά περί «Επιστολογραφίας». Ο Πλίνιος και η εποχή του. Γενικά περί του βίου και του έργου του Πλινίου. Κείμενο, μετάφραση και ερμηνεία Επιστολών κατ' επιλογήν.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

F. Gamberini, *Stylistic Theory and Practice in the Younger Pliny*, Hildesheim 1983.

S.E. Hoffer, *The Anxieties of Pliny the Younger*, Atlanta 1999.

B. Radice, *Pliny, with an English Translation*, Cambridge MA 1969 (Loeb).

A.N. Sherwin-White, *Fifty Letters of Pliny*, Οξφόρδη 1969².

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αριστέα ΣΙΔΕΡΗ-ΤΟΛΙΑ

2 ώρες εβδομαδιαίως

γ) Θεματογραφία

Αντίστροφα λατινικά θέματα.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ε.Α. Σκάσση, *Ιστορική Γραμματική της Λατινικής Γλώσσας*, εν Αθήναις, τόμ. Α΄ 1969, τόμ. Β΄ 1972-1975.

A. Ernout – F. Thomas, *Syntaxe Latine*, Παρίσι 1972.

Σ. Κουμανούδη, *Λεξικόν Λατινοελληνικόν*, Αθήνα 2002.

Ε. Τσακαλώτου, *Ελληνολατινικόν Λεξικόν*, Αθήναι α. ε.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Θεόδωρος ΠΙΚΟΥΛΑΣ

1 ώρα εβδομαδιαίως

ΦΒ 22 Βυζαντινή Φιλολογία**Βυζαντινή Πεζογραφία**

Αγιολογία πρωτοβυζαντινής και μεσοβυζαντινής περιόδου.

Απαρχές της αγιολογίας ως γραμματειακού είδους: Τα μαρτύρια των αρχαίων χριστιανών. Διάκριση γνησίων και επικών μαρτυρίων. Ανάγνωση επιλεγμένων αποσπασμάτων από το μαρτύριο Πιονίου. Οι πρώτες βιογραφίες χριστιανών αγίων. Ο βίος Αντωνίου και η σημασία του για την εξέλιξη της Βυζαντινής αγιολογίας: Οι πηγές του Μ. Αθανασίου και η συσχέτιση της βιογραφίας του Αντωνίου με τις βιογραφίες φιλοσόφων της ύστερης αρχαιότητας. Η πρώιμη αγιολογία ως έκφραση της αναζήτησης ενός νέου προτύπου «θείου ανδρός». Βιογραφίες ασκητών του Ε΄, ΣΤ΄ και του Ζ΄ αιώνας. Ο βίος του αναχωρητή Κυριακού (Κύριλλος Σκυθοπολίτης) και η βιογραφία του Συμεών του δια Χριστόν σαλού (Λεόντιος Νεαπόλεως): Απηχήσεις από τις βιογραφίες κυνικών φιλοσόφων της ύστερης αρχαιότητας; Οι βίοι των αγίων κατά την Μέση περίοδο. Ανάγνωση αποσπασμάτων από τον βίο του Φιλαρέτου του Ελεήμονος: Επίδραση από τις παραστάσεις μίμων;

Βασικές εκδόσεις των κειμένων που θα συζητηθούν κατά τις παραδόσεις: Η έκδοση του βίου του Αντωνίου στην σειρά Sources Chretiennes από τον Bartelink και του μαρτυρίου Πιονίου από τον L. Robert. Για τον βίο του Κυριακού παραπέμπουμε στην παλαιά αλλά έγκυρη έκδοση των βιογραφιών του Κυρίλλου του Σκυθοπολίτου από τον E. Schwartz, ενώ απαραίτητη, κυρίως για τον σχολιασμό του

κειμένου, είναι η έκδοση των έργων του Λεοντίου Νεαπόλεως από τους Festugiere και Ryden. Απολύτως απαραίτητο είναι επίσης το βιβλίο του P. Brown, *Society and the Holy in Late Antiquity*, University of California Press 1982.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ιωάννης Δ. ΠΟΛΕΜΗΣ

5 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΓ 24 Γλωσσολογία

Μάθημα επιλογής

ΣΤ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΦΑ 25 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

α) *Θουκυδίδης*

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Γεωργία ΞΑΝΘΑΚΗ-ΚΑΡΑΜΑΝΟΥ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) *Επική ποίηση*

Σύντομη εισαγωγή στον Όμηρο. Ερμηνεία της ραψωδίας Σ, ειδικά της περιγραφής της Ασπίδας του Αχιλλέα.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ι. Προμπονάς, *Ελληνική επική ποίηση από τα Μυκηναϊκά χρόνια ως σήμερα*, Αθήνα 1990.

Ι. Προμπονάς, *Τα Ομηρικά έπη και το νεοελληνικό δημοτικό τραγούδι*, Αθήνα 1989.

M. Edwards, *Όμηρος. Ο ποιητής της Ιλιάδος*, μετάφρ. Β. Λιαπής – Ν. Μπεζαντάκος, Αθήνα 2001.

M.W. Edwards, *The Iliad. A Commentary*, τόμ 5: *Books 17-20*, Cambridge 1991.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ιωάννης ΠΡΟΜΠΟΝΑΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΑ 82 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

α) Σεμινάριο

Ελληνιστική Ποίηση - Θεόκριτος

1. Εισαγωγή: η ελληνιστική εποχή, τα χαρακτηριστικά της ελληνιστικής ποίησης, το έργο του Θεοκρίτου, η βουκολική ποίηση. 2. Ανίχνευση του φυσιολατρικού στοιχείου στο έργο του Θεοκρίτου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

A.S.F. Gow, *Theocritus*, τόμ. I-II, Cambridge 1952 (ανατ. 1973).

Σ. Γ. Χατζηκώστα, *Θεοκρίτου Ειδύλλια. Εισαγωγή – μετάφραση – σχόλια. Ειδύλλια I – VII*, Αθήνα 2005.

Ε. Σιστάκου, *Θεοκρίτου Θύρσις ή Ωιδή*. Ερμηνευτική έκδοση, Ηράκλειον 1998.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Παναγιώτα ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ-ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ 3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Οι Ύμνοι του Καλλιμάχου και η 'παρέκκλιση' από τον συμβατικό / επικό τρόπο

Στο Σεμινάριο αυτό θα εξετασθούν λεπτομερώς οι έξι Ύμνοι του Καλλιμάχου (στον Δία, στον Απόλλωνα, στην Άρτεμη, στη Δήλο, στα Λουτρά της Παλλάδος και στη Δήμητρα), ως σημαντικά δείγματα ενός ιδιαίτερου τύπου ελληνιστικής γραφής στον οποίο διακρινόταν ο Κυρηναίος ποιητής: τη λογοτεχνική δηλ. επίδειξη σε ένα σταθερό παραδοσιακό θέμα. Στόχος του Σεμιναρίου θα είναι να διαφανεί με ποιο τρόπο ο Καλλιμάχος, παίρνοντας παραδοσιακούς μύθους και γράφοντας σε ένα αρχαϊκό ύφος απομακρυσμένο από τη σύγχρονή του εποχή, κατορθώνει μέσα από τους υπαινιγμούς, τις εννοιολογικές αποχρώσεις και την παιγιώδη ειρωνεία να συνθέσει έξι λογοτεχνικούς Ύμνους οι οποίοι αποκαλύπτουν ασφαλώς την πανίσχυρη φύση των θεών, χωρίς όμως να μαρτυρούν γνήσια λατρευτική κατάνυξη.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

U. von Wilamowitz-Moellendorff, *Hellenistische Dichtung*, 2 τόμοι, Βερολίνο 1924.

P.M. Fraser, *Ptolemaic Alexandria*, 3 τόμοι, Οξφόρδη 1972.

G. O. Hutchinson, *Hellenistic Poetry*, Οξφόρδη 1988.

N. Hopkinson, *A Hellenistic Anthology*, Cambridge 1988.

M. Fantuzzi – R. Hunter, *Ο Ελικώνας και το Μουσείο. Η ελληνιστική ποίηση από την εποχή*

του Μεγάλου Αλεξάνδρου έως την εποχή του Αυγούστου, μετάφρ. Δ. Κουκουζίκι – Μ. Νούσια, Αθήνα 2005.

G.R. McLennan, *Callimachus. Hymn to Zeus*, Ρώμη 1977.

F. Williams, *Callimachus. Hymn to Apollo*, Οξφόρδη 1978.

F. Bornmann, *Callimachi Hymnus in Dianam*, Φλωρεντία 1968.

W.H. Mineur, *Callimachus. Hymn to Delos*, Leiden 1984.

A.W. Bulloch, *Callimachus: the Fifth Hymn*, Cambridge 1985.

N. Hopkinson, *Callimachus. Hymn to Demeter*, Cambridge 1984.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Γεώργιος ΒΑΣΙΛΑΡΟΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Μεταφραστική Θεωρία και πρακτική

Οι στόχοι του Σεμιναρίου είναι πολλαπλοί: 1 Το ζήτημα (ή το πρόβλημα), η σημασία (λογοτεχνική, διδακτική κ.λπ), το ήθος και η ιδεολογία της ενδογλωσσικής μεταφρασης, δηλαδή της μετάφρασης έργων της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας στα νέα Ελληνικά. Ιστορία της ελληνικής ενδογλωσσικής μετάφρασης, θεωρίες και σχολές μεταφραστών κ.λπ. 2. Φιλολογική και λογοτεχνική αξιολόγηση μεταφράσεων ή μεταφραστών με βάση συγκεκριμένα κριτήρια (πιστότητα, νοηματική και συγκινησιακή συγγένεια πρωτοτύπου-μετάφρασης, γλώσσα, ύφος, κ.λπ). 3. Μικρές μεταφραστικές ασκήσεις. 4. Πειραματική διδασκαλία αρχαιοελληνικών κειμένων από μετάφραση. Υποχρεωτική εργασία.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Γ. Γιατρομανωλάκης “Μεταφραστική θεωρία και πρακτική του Σεφέρη”, στο Γ. Σεφερης, *Μεταγραφές*, Αθήνα 1980, 225-308.

Γ. Γιατρομανωλάκης, “Μεταφραστικές Τάσεις”, *Διαβάζω* 26 (1979) 44-54.

Γ. Γιατρομανωλάκης, “Η σολωμική μετάφραση της *Ιλιάδος* και οι *Ελεύθεροι Πολιορκημένοι*”, *Μαντατοφόρος* 37-38 (1993-1994) 56-70.

Π.Α. Ζάννας, “Προβλήματα της μεταφράσης”, *Ο Πολίτης* 19 (1978) 34-41.

Ι.Θ. Κακριδής, *Το Μεταφραστικό Πρόβλημα*, Αθήνα 1961³.

Ι.Θ. Κακριδής, “Η μετάφραση της *Ιλιάδας*”, *Καινούργια Εποχή* (χειμώνας 1956) 17-64.

Γ.Ν. Οικονόμου – Γ.Κ. Αγγελινάρας, *Βιβλιογραφία των εμμέτρων νεοελληνικών μεταφράσεων της αρχαίας ελληνικής ποιήσεως*, Αθήνα 1979.

Πρωτότυπο και Μετάφραση, Πρακτικά Συνεδρίου (11-15 Δεκεμβρίου 1978), “Σπουδαστήριο Κλασικής Φιλολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών”, Αθήνα 1980.

G. Steiner, *Μετά τη Βαβέλ. Όψεις της Γλώσσας και της Μετάφρασης*, μετάφρ. Γ.Ν. Κονδύλης, Αθήνα 2004.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Γεώργιος ΓΙΑΤΡΟΜΑΝΩΛΑΚΗΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Απτική ρητορεία

Υποχρεωτικό Σεμινάριο (με προϋποτιθεμένη υποχρεωτική παρακολούθηση και σύνταξη διατριβής) με τις θεματικές: (α) “Απτική δικανική και επιδεικτική ρητορεία”. (β) “Εισαγωγή στην ερευνητική εργασία”: στην αξιολόγηση και την αξιοποίηση των αρχαίων πηγών και της Βιβλιογραφίας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- E. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, *Σώμα δημοσιευμάτων σχετικών με την Απτική ρητορεία και την θεωρία της ρητορικής*.
- E. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, *Λόγια και μη Λόγια Παραθέματα στην κυρίως Ρητορική του Αριστοτέλους*, τεύχος Γ', Αθήνα 2005.
- E. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, *Αριστοτέλους Ρητορική (Α, Β βιβλία)*. Μετάφραση, με προσθήκη δύο Παραρτημάτων (Διαθεματικά κείμενα. Πραγματολογικό συμπλήρωμα), τεύχος Β', Αθήνα 2007.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ευανθία ΔΡΑΚΩΝΑΚΗ-ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Από τον Πίνδαρο στον Αισχύλο

Εξετάζονται οι *Επίνικοι* του Πινδάρου Ολ. 2,7. Πυθ. 8, Νεμ. 6 και κατ' επιλογήν αποσπάσματα από τις τραγωδίες του Αισχύλου *Πέρσαι* και *Επτά επί Θήβας*. Στόχος του Σεμιναρίου είναι η ανάδειξη των δυο διαφορετικών προτύπων ανθρωπολογικής και θεολογικής σκέψης που εκπροσωπούν οι δύο σύγχρονοι ποιητές.

Οι μετέχοντες στο σεμινάριο φοιτητές προετοιμάζουν το κείμενο που εξετάζεται κάθε φορά και, ακολουθώντας ορισμένες μεθοδολογικές προδιαγραφές, συγγράφουν μικρής έκτασης εργασία την οποία και παρουσιάζουν προς συζήτηση.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αικατερίνη ΚΑΜΑΡΕΤΤΑ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Δραματική Ποίηση : Ευριπίδης

Εισαγωγή στην Τραγωδία : Αισχύλος, Σοφοκλής, Ευριπίδης.

Το ιστορικοκοινωνικό πλαίσιο, η ζωή και το έργο του ποιητού. Ανάλυση τραγωδιών. Μελέτη και σχολιασμός θεμάτων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- A. Lesky, *Η τραγική ποίηση των αρχαίων Ελλήνων*, μετάφρ. Ν. Χουρμουζιάδης, τόμ. Α΄: *Από τη γένεση του είδους ως τον Σοφοκλή*, Αθήνα 1987, τόμ. Β΄: *Ο Ευριπίδης και το τέλος του είδους*, Αθήνα 1989.
- B. Goward, *Αφήγηση και Τραγωδία, Αφηγηματικές Τεχνικές στον Αισχύλο, τον Σοφοκλή και τον Ευριπίδη*, μετάφρ. Ν.Π. Μπεζαντάκος, Αθήνα 2002.
- Ν.Π. Μπεζαντάκος, *Το αφηγηματικό μοντέλο του Greimas και οι τραγωδίες του Ευριπίδη*, Αθήνα 2004.
- Ο. Tarlin, *Η Αρχαία Ελληνική Τραγωδία σε σκηνική παρουσίαση*, Αθήνα 2003.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αδαμαντίνη ΚΟΥΜΙΩΤΟΥ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Η ερωτική ηθική των Αθηναίων μέσα από τα κείμενα των ρητόρων

Θα αναλυθούν οι λόγοι: *Λυσίας Υπέρ του Ερατοσθένους φόνου*, *ψευδο-Δημοσθένης Κατά Νεαίρας*, *Αισχίνης Κατά Τιμάρχου*.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- D. Cohen, *Law, Sexuality, and Society*, Cambridge 1991.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Βασίλειος ΛΕΝΤΑΚΗΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Οι Πρόλογοι της τραγωδίας

α. Εισαγωγικά: Η χρήση του Προλόγου στην αρχαία ελληνική τραγωδία. Εξέλιξη του Προλόγου από τον Αισχύλο στον Ευριπίδη. Τα χαρακτηριστικά των Προλόγων και ο ρόλος τους στην εξέλιξη της δράσης. Είδη Προλόγων. Η σχέση τους με τους Επιλόγους στις τραγωδίες του Ευριπίδη.

β. Κείμενα: Ανθολόγιο με τα κείμενα των Προλόγων των σωζομένων τραγωδιών.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- W. Jens, *Die Bauformen der griechischen Tragödie*, Μόναχο 1971.

- H. Erbse, *Studien zum Prolog der euripidischen Tragoedie*, Βερολίνο-Νέα Υόρκη 1984
 B. Goward, *Αφήγηση και Τραγωδία, Αφηγηματικές Τεχνικές στον Αισχύλο, τον Σοφοκλή και τον Ευριπίδη*, μετάφρ. Ν.Π. Μπεζαντάκος, Αθήνα 2002.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Νικόλαος ΜΠΕΖΑΝΤΑΚΟΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Ομήρου Ιλιάδα. Προβλήματα ερμηνείας
 Προβλήματα ερμηνείας της *Ιλιάδας* του Ομήρου. Πώς γίνεται μια παραπομπή. Πώς γράφεται μια φιλολογική μελέτη.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- I. Κακριδή, *Ομηρικές έρευνες*, Αθήνα 1967².
 A. Lesky, *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, μετάφρ. Α. Τσοπανάκης, Θεσσαλονίκη 1981⁵.
 A. Lesky, "Homeros", *RE Suppl.* II (1967).
 W. Schadewaldt, *Von Homers Welt und Werk*, Στουτγάρδη 1965⁴.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Χρίστος ΞΥΔΑΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Τα Κύπρια έπη
 Αξιολόγηση και επιδράσεις των *Κυπρίων επών*. Τα *Κύπρια έπη* είναι αριστούργημα και όχι ασήμαντο έργο, όπως θεωρείται από ορισμένους. Η επίδρασή τους υπήρξε σημαντική. Επίσης θα εξεταστεί πώς γίνεται μια παραπομπή και πώς γράφεται μια φιλολογική μελέτη.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Χ. Ξυδά, *Τα Κύπρια Έπη*, Αθήνα 1979.
 Α. Βοσκού, *Αρχαία Κυπριακή Γραμματεία*, τόμ. I, Λευκωσία 1995.
 G.L. Huxley, *Greek Epic Poetry from Eumelos to Panyassis*, Λονδίνο 1969.
 Χ. Καρούζου, "Το προοίμιον των Κυπρίων Επών", *ΠΑΑ* 32 (1957) 225 κ.εξ.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Χρίστος ΞΥΔΑΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Ελληνικοί και λατινικοί πάπυροι

Μετά από σύντομη επισκόπηση του γνωστικού αντικειμένου και των εφαρμοζομένων επιστημονικών μεθόδων στον χώρο της εκδοτικής και του σχολιασμού των ελληνικών και λατινικών παπύρων, οι φοιτητές θα ασκηθούν στην ανάγνωση, την ερμηνεία και τις μεθόδους επιστημονικής εκδόσεως και υπομνηματισμού ελληνικών και λατινικών παπύρων. Έμφαση θα δοθεί στη μελέτη της παλαιογραφίας των παπύρων, έτσι ώστε οι φοιτητές να μάθουν να διαβάζουν τα αρχαία κείμενα από το πρωτότυπο. Οι φοιτητές θα έρθουν σε επαφή με τα σύγχρονα μέσα επιστημονικής έρευνας στο χώρο της μελέτης των φιλολογικών και μη φιλολογικών οσράκων, όπως π.χ. τις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων Leuven Database of Ancient Books, Heidelberger Gesamtverzeichnis der griechischen Papyrusurkunden Ägyptens, Mertens-Pack³ (και CEDOPAL), Duke Databank of Documentary Papyri (έκδ. 1996 = Packard Humanities Institute CD-ROM No. 7), Leuven Database of Ancient Books, Wörterlisten και Bibliographie Papyrologique. Από τους φοιτητές θα ζητηθεί μεταξύ άλλων η συγγραφή συνθετικών εργασιών με θέμα ήδη εκδομένους παπύρους και η σχολιασμένη έκδοση ελληνικών και λατινικών παπύρων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Β.Γ. Μανδηλαράς, *Πάπυροι και παπυρολογία*, Αθήνα 1994.
 E. G. Turner, *Ελληνικοί πάπυροι*, μετάφρ. Γ. Παράσογλου, Αθήνα 1981 (αγγλική έκδοση: *Greek Papyri. An Introduction*, Οξφόρδη 1980).
 P.W. Pestman, *The New Papyrological Primer*, Leiden-Νέα Υόρκη-Κολωνία 1994.
 O. Montevicchi, *La papirologia*, Μιλάνο 1988.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Αμφιλόχιος ΠΑΠΑΘΩΜΑΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Επική ποίηση

Η προομηρική ποίηση προσεγγιζόμενη μέσω των νεοελληνικών δημοτικών τραγουδιών.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Ι. Προμπονάς, *Ελληνική επική ποίηση από τα Μυκηναϊκά χρόνια ως σήμερα*, Αθήνα 1990.
 Ι. Προμπονάς, *Τα Ομηρικά έπη και το νεοελληνικό δημοτικό τραγούδι*, Αθήνα 1989.

M. Edwards, *Όμηρος. Ο ποιητής της Ιλιάδος*, μετάφρ. Β. Λιαπής – Ν. Μπεζαντάκος, Αθήνα 2001.
G.S. Kirk, B. Hainsworth, R. Janko, M. Edwards, N. Richardson, *The Iliad. A Commentary*, τόμ. I-6, Cambridge 1985-1993.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ιωάννης ΠΡΟΜΠΟΝΑΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Ποίηση και ποιητική στο ησιόδειο corpus

Η ησιόδεια ποίηση βρισκόταν πάντοτε στη σκιά τής ομηρικής ήδη από την αρχαιότητα, με αποτέλεσμα να εξετάζεται πάντοτε ως υποδεέστερη και, εντέλει, παρακμιακή συνέχειά της. Αντικείμενο του σεμιναρίου αυτού είναι η εξέταση της ποίησης και ποιητικής τού ησιόδειου corpus. Θα ασχοληθούμε με τα ακόλουθα προβλήματα: Ποια η συνοχή τού corpus των κειμένων που έχουν φθάσει ως τις ημέρες μας ως έργα τού Ησιόδου, αυτού του άγνωστου ποιητή από την άσημη Άσκρα τής Βοιωτίας; Σε ποιο γραμματειακό είδος πρέπει να κατατάξουμε αυτού του είδους την ποίηση; Ποια η σχέση των κειμένων αυτών με τη γενεαλογική και τη γνωμική ποίηση, όπως τις γνωρίζουμε τόσο από την ελληνική όσο και από την *ανατολική* (αιγυπτιακή, βαβυλωνιακή κ.ά.) ποιητική παράδοση; Ποια τα εσωτερικά σήματα ποιητικής, που συναντάμε στο ησιόδειο corpus; Πώς πρέπει, τελικά, να αντιμετωπίζουμε τα κείμενα αυτά, ως γραπτή, προφορική ή μεταξύ γραπτής και προφορικής λογοτεχνία;

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- N. Π. Μπεζαντάκος – Χ. Κ. Τσαγγάλης (επιμ.), *Μουσάων Αρχώμεθα: Ο Ησιόδος και η αρχαϊκή επική ποίηση*, Αθήνα 2006.
R. Lamberton, *Ησιόδος: Ο ποιητής και το έργο του*, μτφρ. Μ. Τσάτσου, Αθήνα 2005.
G. Nagy, *Greek Mythology and Poetics*, Ithaca-Λονδίνο 1990.
M. L. West, *Hesiod. Theogony*, Οξφόρδη 1966.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Χρήστος ΤΣΑΓΓΑΛΗΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Πλάτωνος Πολιτεία

Εισαγωγή με έμφαση στην εξέλιξη της φιλοσοφικής σκέψης του Πλάτωνα, στον διαχωρισμό της από τη στωικακή φιλοσοφία, στο ερώτημα γιατί ο Πλάτων έγρα-

ψε διαλόγους και όχι φιλοσοφικά δοκίμια, και γενικότερα στα πορίσματα της πρόσφατης πλατωνικής έρευνας.

Ανάλυση, φιλολογική και φιλοσοφική, των πιο αντιπροσωπευτικών χωρίων της *Πολιτείας*. Σύντομες εργασίες φοιτητών, τόσο φιλολογικού όσο και καθαρά φιλοσοφικού χαρακτήρα, και παρουσίαση των καλύτερων από αυτές στην τάξη. Επίσης παρουσίαση κάποιων αντιπροσωπευτικών άρθρων, κυρίως διεθνώς αναγνωρισμένων πλατωνιστών, για την εξοικείωση των φοιτητών με την τρέχουσα πλατωνική έρευνα.

Βασικός στόχος του σεμιναρίου είναι η βαθύτερη κατανόηση της *Πολιτείας* αλλά και η εξοικείωση των φοιτητών με την πλατωνική σκέψη γενικότερα. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται και στη λογοτεχνική πλευρά όχι μόνο της *Πολιτείας* αλλά και των άλλων λογοτεχνικών αριστουργημάτων του Πλάτωνα (*Συμπόσιον*, *Φαίδρος*, *Φαίδων* κ.λπ.). Γενικά ο Πλάτων αντιμετωπίζεται όχι μόνο ως θεμελιωτής της δυτικής φιλοσοφίας αλλά και ως ανυπέβλητος ποιητής και τεχνίτης του λόγου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

N.M. Σκουτερόπουλος, *Πλάτων, Πολιτεία. Εισ. Σημείωμα – Μετάφραση – Ερμ. Σημειώματα*, Αθήνα 2002.

G. Vlastos, *Πλατωνικές Μελέτες*, μετάφρ. Ι. Αρζόγλου, επιμέλεια και διόρθωση μετάφρασης Π. Φαναράς, Αθήνα 1994.

J. Adam, *The Republic of Plato*, edited with critical notes and an introduction, 2 τόμοι, Cambridge 1902 (1963² με εισαγωγή του D.A. Rees).

R.C. Cross – A.D. Woolzley, *Platos's Republic: A Philosophical Commentary*, Νέα Υόρκη 1964.

A.E. Taylor, *Πλάτων, ο άνθρωπος και το έργο του*, μετάφρ. Ι. Αρζόγλου, Αθήνα 1990.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Παναγιώτης ΦΑΝΑΡΑΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Ομηρική Ηθική

Ανάλυση επιλεγμένων χωρίων ηθικού περιεχομένου, τόσο από την *Ιλιάδα* όσο και από την *Οδύσσεια*, με στόχο την ανάδειξη των βασικών χαρακτηριστικών της ηθικής πλευράς της προσωπικότητας του ομηρικού ανθρώπου. Η έμφαση είναι στην ανάλυση χωρίων στα οποία οι πράξεις και οι λόγοι των ομηρικών ηρώων μάς επιτρέπουν να δούμε και να αξιολογήσουμε την ηπιότερη πλευρά της ηθικής τους, η οποία αποκλίνει από την ευρύτερα αποδεκτή αντίληψη περί της λεγόμενης «ανταγωνιστικής» ηθικής του ομηρικού *αγαθού*. Η ανάλυση ποικίλων αξιολογικών

όρων και ηθικών εννοιών (λ.χ. *αγαθός, αιδώς, αρετή* κ.λπ.) είναι κεντρικής σημασίας για την επίτευξη του βασικού στόχου του σεμιναρίου. Σύντομες εργασίες φοιτητών και παρουσίαση σημαντικών σχετικών άρθρων από τη διεθνή βιβλιογραφία.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- A.W.H. Adkins, *Merit and Responsibility. A Study of Greek values*, Οξφόρδη 1960.
 D.L. Cairns, *Aidos: The psychology and ethics of honour and shame in ancient Greek literature*, Οξφόρδη 1993.
 M.I. Finley, *The World of Odysseus*, Λονδίνο 1977².
 H.Lloyd-Jones, *The Justice of Zeus*, Berkeley – Λος Άντζελες 1971.
 J.M. Redfield, *Nature and Culture in the Iliad*, Σικάγο 1975.
 N.Yamagata, *Homeric Morality*, Leiden 1994.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Παναγιώτης ΦΑΝΑΡΑΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Οι αγορηταί των δημηγοριών του Θουκυδίδου

Θα εξετασθεί η προσωπικότητα, η πολιτική ιδεολογία και η ρητορική ικανότητα των προσώπων που εκφωνούν τις δημηγορίες στο έργο του Θουκυδίδη.

Στο τέλος του Σεμιναρίου θα παραδοθούν γραπτές εργασίες.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- J. Finley, *Θουκυδίδης*, μετάφρ. Τ. Κουκουλιός, Αθήνα 1985.
 A.W. Bomme – A. Andrewes – K.J. Dover, *A Historical Commentary on Thucydides*, 5 τόμοι, Οξφόρδη 1945-1981.
 S. Homblower, *A Commentary on Thucydides*, 2 τόμοι, Οξφόρδη 1991-1996.
 S. Homblower, *Thucydides*, Οξφόρδη 1987.
 H.T. Westlake, *Individuals in Thucydides*, Cambridge 1968.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Στυλιανή ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΑ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Η κωμική γλώσσα του Αριστοφάνη

Το σεμινάριο αποβλέπει στην έρευνα της γλώσσας του Αριστοφάνη και ιδιαίτερα στην χρήση της για την επίτευξη κωμικών αποτελεσμάτων. Ειδικότερα ερευνώνται η γλωσσοπλασία του ποιητή, τα σχήματα λόγου, η γλωσσική εκζήτηση, η χρήση διαλέ-

κτων, η παρατραγωδία κ.ά. Παράλληλα επιδιώκεται η εξοικείωση των φοιτητών με την μέθοδο φιλολογικής έρευνας, τη χρήση αρχαίων σχολίων, λεξικών, υπομνημάτων και άλλων βοηθημάτων καθώς και με την αξιοποίηση της σχετικής βιβλιογραφίας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

A. Willi, *The Language of Greek Comedy*, Οξφόρδη 2002.

Ανάλογα με τα θέματα που θα αναλάβουν να μελετήσουν οι φοιτητές θα δοθεί η σχετική βιβλιογραφία κατά περίπτωση.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Θεώνη ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΙΚΡΟΓΙΑΝΝΑΚΗ 3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Μέση και Νέα Κωμωδία

Από την Αρχαία στη Μέση Κωμωδία. Μένανδρος. Μενάνδρου *Δύσκολος*.

Θα ερμηνευθούν αντιπροσωπευτικά χωρία από τις τελευταίες κωμωδίες του Αριστοφάνη, όπως και αποσπάσματα της Μέσης και Νέας Κωμωδίας για να αναδειχθούν τα στάδια μετάβασης από την πολιτική κωμωδία του 5^{ου} π.Χ. αιώνα στην κωμωδία των χαρακτήρων του Μενάνδρου. Βίος και έργο του Μενάνδρου επί τη βάση των πηγών. Ερμηνεία της κωμωδίας *Δύσκολος*.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

R. Hunter, *Η Νέα Κωμωδία στην Αρχαία Ελλάδα και τη Ρώμη*, Αθήνα 1994.

H.-G. Nesselrath, *Die attische Mittlere Komödie*, Βερολίνο-Νέα Υόρκη 1990.

H.-G. Nesselrath, "The Polis of Athens in Middle Comedy", στο G. Dobrov (επιμ.), *The City as Comedy*, Chapel Hill-Λονδίνο 1997, 271-288.

B. Zimmermann, *Η αρχαία ελληνική κωμωδία*, μετάφρ. Η.Τσιριγκάκης, Αθήνα 2002.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Γεώργιος ΚΑΤΣΗΣ 2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΛ 81 Λατινική Φιλολογία

α) Σεμινάριο

Λατινική Λεξικογραφία

Ιστορία της Λατινικής Γλώσσας. Ιστορία της Λατινικής Λεξικογραφίας στην Ελλάδα. Λεξικογραφικές μέθοδοι, λεξικά, αποδελτίωση, συγγραφή λημμάτων, ψηφιο-

ποίηση, ηλεκτρονική μορφή. Εκπόνηση εργασιών με συγκεκριμένα λήμματα σύμφωνα με τις παραπάνω μεθόδους.

Συνεργασία με το Εργαστήριο Πληροφορικής για την ηλεκτρονική μορφή της εργασίας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

J. Dangel, *Histoire de la langue latine*, Παρίσι 1995.

W. Berschin, *Ελληνικά Γράμματα και Λατινικός Μεσαίωνας*, μετάφρ. Δ. Νικήτας, Θεσσαλονίκη 1998.

Μ. Βουτσίνου-Κικιλία, *Η Λατινική Λεξικογραφία στην Ελλάδα, Το λεξικό του Ενρίκου Νικολάου Ουλερίχου*, Αθήνα 2006.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΒΟΥΤΣΙΝΟΥ-ΚΙΚΙΛΙΑ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Ρωμαϊκό μυθιστόρημα

«Έρως και Ψυχή» (Απουλήιος, *Μεταμορφώσεις*, 4,28-6,24). Ειδολογική, ψυχαναλυτική και φιλοσοφική ανάγνωση. Δομική ανάλυση σύμφωνα με τη θεωρία του Propp. Σύνδεση με το υπόλοιπο μυθιστόρημα. Γλώσσα και ύφος του Απουλήιου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

G. Binder – R. Merkelbach (επιμ.), *Amor und Psyche*, Darmstadt 1968.

N. Fick-Michel, *Art et Mystique dans les Métamorphoses d' Apulée*, Παρίσι 1991.

P. Grimal, *Apulée, Métamorphoses (IV, 28-VI, 24). Le conte d'Amour et Psyche*, Παρίσι 1963.

E.J. Kenney, *Apuleius: Cupid and Psyche*, Cambridge 1990.

P.G. Walsh, *Η ρωμαϊκή μυθιστορία. Τα Σατυρικά του Πετρωνίου και οι Μεταμορφώσεις του Απουλήιου*, μτφρ. Κ. και Σ. Παναγιωτάκης, Αθήνα 2000 (= *The Roman Novel*, Cambridge 1970).

M. Zimmermann κ.ά. (επιμ.), *Aspects of Apuleius' Golden Ass, II: Cupid and Psyche*, Groningen 1998.

{“Lector intende: laetaberis”} (Luca Graverini) –

http://www.unisi.it/ricerca/ist/anc_hist/online/apuleio/apucover.htm

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Σοφία ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Sequentia: από τον Μεσαίωνα ως σήμερα.

Εισαγωγή στη “*sequentia*”, από τα δημοφιλέστερα ποιητικά είδη του δυτικού Μεσαίωνα. Γένεση και εξέλιξη του είδους από τον Μεσαίωνα ως σήμερα, εκπρόσωποι, χαρακτηριστικές συνθέσεις. Χειρόγραφη και έντυπη παράδοση των κειμένων, ορολογία (*versus*, *tronus*, *prosula*, *prosa*, *r(h)yt(h)mus*), λογοτεχνικά πρότυπα, μετρικό σχήμα, μέλος. Λεξικά της μεσαιωνικής και της ύστερης λατινικής. Γλωσσική, συντακτική και υφολογική ανάλυση. Μετάφραση, ερμηνευτικός σχολιασμός.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Μ. Βουτσίνου-Κικίλια, *Sequentiae, Συμβολή στη Μεσαιωνική Λατινική Λογοτεχνία*, Αθήνα 1994².

J. Kehrein, *Lateinische Sequenzen des Mittelalters*, Hildesheim 1969².

J.F. Niermeyer, *Mediae Latinitatis Lexicon Minus, Abbreviationes et Index Fontium*, Leiden 1997.

D. Norberg, *Manuel pratique de Latin Médiéval*, Παρίσι 1980.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Διονύσιος ΜΠΕΝΕΤΟΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) *Ιστοριογραφία*

C. Julii Caesaris, *Commentarii de bello Gallico*. Σύντομη ανασκόπηση της εποχής του Καίσαρα, βιογραφικά στοιχεία του συγγραφέα, εισαγωγή στα “Απομνημονεύματα”, ένταξη του “Γαλατικού πολέμου” στο ιστορικό πλαίσιο. Χειρόγραφη παράδοση και υπομνηματισμός του λατινικού κειμένου, γραμματικός και συντακτικός σχολιασμός. Μετάφραση, ερμηνευτικός σχολιασμός.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

C. Hammond (μτφ.), *Seven Commentaries on the Gallic War*, Νέα Υόρκη 1998².

J. Carcopino, *Jules César*, Παρίσι [1936, 1937, 1943, 1968 με εισαγωγή του P. Grimal] 1990⁵.

M. Gelzer, *Caesar, Politician and Statesman*, μτφ. από τα γερμανικά P. Needham, Οξφόρδη 1969².

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Διονύσιος ΜΠΕΝΕΤΟΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΝ 26 Νεοελληνική Φιλολογία

α) *Θεωρία της Λογοτεχνίας*

Εισαγωγή στη Θεωρία Λογοτεχνίας. Οι περιγραφικές θεωρίες του 20^{ού} αιώνα: Φορμαλισμός, Νέα Κριτική, Τσέχικος δομισμός, Γαλλικός δομισμός, Σημειωτική. Εισαγωγή στη δομική αφηγηματολογία. Αφηγηματική τυπολογία του G. Genette. Παραδειγματισμός από το μυθιστόρημα του Στρατή Τσίρκα, *Ακυβέρνητες Πολιτείες*.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Άννα Τζούμα, *Εισαγωγή στην αφηγηματολογία*, Αθήνα, Συμμετρία 2003.

Τέρι Ήγκλετον, *Εισαγωγή στη θεωρία της λογοτεχνίας*, Αθήνα, Οδυσσέας 1989.

Ερατοσθένης Καψωμένος, *Αφηγηματολογία*, Αθήνα, Πατάκης 1995.

Γιαν Μουκαρόφσκι, *Δοκίμια για την αισθητική*, Αθήνα, Οδυσσέας 1979.

Τσβετάν Τοντόροφ (επιμ.), *Θεωρία λογοτεχνίας. Κείμενα των ρώσων φορμαλιστών*, Αθήνα, Οδυσσέας 1995.

Douwe Fokkema - Elroud Ibsch, *Θεωρίες λογοτεχνίας του 20ού αιώνα*, Αθήνα, Πατάκης 1993.

Roman Selden (επιμ.), *Από τον φορμαλισμό στον μεταδομισμό*, Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών 2004.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Άννα ΤΖΟΥΜΑ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) *Συγκριτική Φιλολογία*

Το πρώτο σκέλος αφορά στη συνοπτική παρουσίαση και κριτική των βασικών σημείων των θεωριών για το λογοτεχνικό κείμενο, που αναπτύχθηκαν στον 20^ό αιώνα. Το δεύτερο σκέλος αφορά στην περιγραφή της αισθητικής της πρόσληψης των Jaus - Iser και την ανάλυση του ρόλου της στη μελέτη των λογοτεχνικών κειμένων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

D. Fokkema - E. Ibsch, *Θεωρίες λογοτεχνίας του 20ού αιώνα*, Αθήνα, Πατάκης 1997.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ζαχαρίας Ι. ΣΙΑΦΛΕΚΗΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΛ 21 Λαογραφία

Αστική Λαογραφία-Κοινωνικός βίος

Κεφάλαια του Κοινωνικού βίου: Κύκλος ζωής. Οικογένεια (σχέσεις, στάσεις, ρόλοι των μελών της). Παιδί με ειδικές ανάγκες (εθιμική θεραπευτική αγωγή και πρόληψη). Παραδοσιακή διατροφή (μαγικο-θρησκευτικές επισημάνσεις, συμβολισμοί, οικονομία, παραγωγή, κ. ά.). Δοξαστική και εθιμική λατρεία (Αγιολογική λαογραφία, γεωργικοποιμενική λατρεία, κ. ά.). Λαϊκή οικολογία (έμφαση στον φυτικό κόσμο). Ζητήματα υλικού βίου.

Προαιρετικά: Δύο δίωρα σεμινάρια καθ' όλο το διδακτικό έτος (χειμερινό-εαρινό εξάμηνο) στο Σπουδαστήριο Λαογραφίας για την ευμέθοδη συλλογή πρωτογενούς λαογραφικού υλικού.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ:

1. Μιχάλης Μερακλής, *Ελληνική Λαογραφία. Κοινωνική συγκρότηση-Ήθη και Έθιμα-Λαϊκή Τέχνη*, Αθήνα 2004, εκδ. Οδυσσεάς.
2. Στ. Δ. Ήμελλος, *Ζητήματα, παραδοσιακού υλικού βίου*, Αθήνα 1993, Σύλλογος προς διάδοσιν ωφελίμων βιβλίων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

1. Γ. Ν. Αικατερινίδης, *Νεοελληνικές αιματηρές θυσίες. Λαογραφία-Μορφολογία-Τυπολογία*, Αθήνα 1979, *Λαογραφία*, Παράρτημα 8.-2. Ελ. Αλεξάκης, *Τα γένη και η οικογένεια στην παραδοσιακή κοινωνία της Μάνης*, Αθήνα 1980.- Ευρ. Αντζουλάτου-Ρετσιλά, *Τα στέφανα του γάμου στην νεότερη Ελλάδα*, Αθήνα 1992, Αλέξανδρος.-4. Ευ. Γρ. Αυδίκος, *Το παιδί στην παραδοσιακή και σύγχρονη κοινωνία*, Αθήνα 1996, Ελληνικά γράμματα.-5. Μ. Μηλίγκου-Μαρκαντώνη, *Άγιος Φίλιππος. Λαϊκή παράδοση και λατρεία*, Αθήνα 1978.-Μ. Μηλίγκου-Μαρκαντώνη, *Παραδοσιακή διατροφή. Πρωτογενή διατροφικά είδη*, Πρακτικά συνεδρίου Ασπρόπυργος 1992, σ. 338-390.- Μ. Μηλίγκου-Μαρκαντώνη, *Γλυκά-γλυκίσματα στον ν. Τρικάλων. Λαογραφικές και Εθνολογικές επισημάνσεις*, *Τρικαλινά* 12, 1992, σ. 185-238.- Γ. Α. Ρηγάτος, *Η υγεία του παιδιού στη λαϊκή μας παράδοση*, Αθήνα-Γιάννινα 1992, Δωδώνη.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΜΗΛΙΓΚΟΥ-ΜΑΡΚΑΝΤΩΝΗ

5 ώρες εβδομαδιαίως

Μάθημα επιλογής

Ζ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ**ΦΑ 26 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία****α) Αριστοφάνης**

Αρχαία Κωμωδία: Εισαγωγή. Δομή και θέματα. Πρόδρομοι και σύγχρονοι του Αριστοφάνους κωμικοί ποιητές. Βίος και έργο του Αριστοφάνους. Ερμηνεία της κωμωδίας *Βάτραχοι*.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

W.B. Stanford, *Αριστοφάνους Βάτραχοι*, μετάφρ. Μ. Μπλέτας, Αθήνα 1993.

K.J. Dover, *Η κωμωδία του Αριστοφάνη*, μφ. Φ.Ι. Κακριδής, Αθήνα 1978.

A. Bowie, *Αριστοφάνης. Μύθος, τελετουργία και κωμωδία*, μετάφρ. Π. Μοσχοπούλου, Αθήνα 1999.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Θεώνη ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΙΚΡΟΓΙΑΝΝΑΚΗ 3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Πλάτων

Πλάτωνος *Συμπόσιον*: λογοτεχνική και ιστορική ανάλυση ανάλυση του έργου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Πλάτωνος *Συμπόσιον*. Κείμενον, μετάφρασις και ερμηνεία υπό Ι. Συκουτρή, Αθήνα 1934.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Βασίλειος ΛΕΝΤΑΚΗΣ 2 ώρες εβδομαδιαίως

* ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΑΝΤΙ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Πλάτων

Εισαγωγή στη φιλοσοφία, στον Πλάτωνα και στον διάλογο «Χαρμίδης». Φιλοσοφία και επιστήμη, ορισμός και περιεχόμενο της φιλοσοφίας, διαίρεση της φιλοσοφίας, σταθμοί στη φιλοσοφική σκέψη, φιλοσοφία και ζωή, δυσκολία και σημασία της φιλοσοφίας, το βασικό πρόβλημα της φιλοσοφίας – συνέπειες. Βιογραφικά και συνθήκες ζωής του Πλάτωνα, το έργο και η επίδραση του Πλάτωνα, ο ιστορικός και ο πλατωνικός Σωκράτης, ο πλατωνικός έρωτας – έρωτας και φιλοσοφία, η μελέτη του θανάτου, η τεχνική των διαλόγων, η θεωρία των Ιδεών, το πλατωνικό

ζήτημα. Ο ιστορικός Χαρμίδης – ο διάλογος «Χαρμίδης». Ορισμοί της σωφροσύνης στον «Χαρμίδα». Ερμηνεία του διαλόγου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

H. Leisegang, "Platon", *RE* 20.2 (1950) 2342-2537.

K. Βουρβέρη, "Πλάτων", λήμμα στην εγκυκλοπαίδεια *Ήλιος*.

I. Θεοδωρακόπουλου, *Εισαγωγή στον Πλάτωνα*, Αθήνα 1964⁴.

K. Popper, *Η ανοικτή κοινωνία και οι εχθροί της*, μτφ. Ε. Παπαδάκη, Αθήνα 1980.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Χρίστος ΞΥΔΑΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΑ 81 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

α) Μεταγενέστερη Γραμματεία

Αρχαίο Ελληνικό Μυθιστόρημα (ΑΕΜ), Λόγγου *Ποιμενικά*. Εισαγωγή στο ΑΕΜ. Η γενεαλογία του είδους. Το κοινωνικό και ιστορικό υπόστρωμα. Θεωρίες γενέσεως, βασικά θέματα του είδους, υφολογικά και γλωσσικά χαρακτηριστικά. Τόποι και χρόνοι γραφής. Οι πρωτοι αναγνώστες. Τα διασωθέντα ΑΕΜ, η επιβίωση και η εξέλιξη του είδους. Εισαγωγή στα *Ποιμενικά*. Ο Λόγγος ως ανανεωτής του είδους. Η παράδοση του Θεοκρίτου. Πολιτισμικό και κοινωνικό περιβάλλον της εποχής του Λόγγου. Διαφορές των *Ποιμενικών* από τα υπόλοιπα ΑΕΜ. Αφηγηματική τεχνική του Λόγγου. Γλώσσα, ύφος, ιδεολογία. Συστηματική γλωσσική και υφολογική ανάλυση και υπομνηματισμός του Μυθιστορήματος. Εικονοποιία και υποκείμενη μυθολογία. Χαρακτήρες και πρόσωπα. Λογοτεχνική αξιολόγηση των *Ποιμενικών*. Επιβιώσεις. Μεταφράσεις στα νεοελληνικά. Λόγγος και Γκαίτε.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

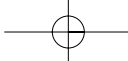
T. Hägg, *Το Αρχαίο Μυθιστόρημα*, μετάφρ. Τ. Μαστοράκη, μετάφρ. παραθεμάτων Γ. Γιατρομανωλάκης. Αθήνα 1992.

R.L. Hunter, *A Study of Daphnis & Chloe*, Cambridge 1983.

B.D. MacQueen, "Longus and the myth of Chloe", *Illinois Classical Studies* 10 (1985) 119-134.

J.R. Morgan, *Longus, Daphnis and Chloe*, with an introduction, translation and notes, Warminster 2004.

B.E. Perry, *The Ancient Romances. A Literary-Historical Account of their Origins*, Berkeley 1967.

E. Rohde, *Der griechische Roman und seine Vorläufer*, Λιψία 1914³.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Γεώργιος ΓΙΑΤΡΟΜΑΝΩΛΑΚΗΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Πίνδαρος-Βακχυλίδης

Εισαγωγή στη Χορική ποίηση, στον Πίνδαρο, Βακχυλίδη και Σιμωνίδα τον Κείο. Παρουσίαση του έργου τους με έμφαση στον Πίνδαρο. Θρησκευτικός χαρακτήρας της ποιήσεώς του, το «πιστεύω» του για τη *φυσά* και για τη συμβολή του ίδιου στη διαιώνιση της δόξας του νικητή. Συστατικά της Πινδαρικής επινίκιας ωδής, περί του ενιαίου μέτρου στροφών/αντιστροφών, επωδών. Ανάλυση μερικών σημαντικών αποσπασμάτων από διάφορα είδη της ποιήσεώς του για πιο σφαιρική εικόνα του εύρους της. Διεξοδική ανάλυση του 1^{ου} *Ολυμπιονίκου*, δυνατότητες ερμηνείας πολυσήμαντων χωρίων και συζήτηση του κριτικού υπομονήματος, όπου χρειάζεται. Λεξιλόγιο, δωρισμοί, ετυμολογία. Ύφος συνθέσεως και τι επιτυγχάνει ο ποιητής με τη σειρά που παρατάσσει τις λέξεις στη φράση. Σχήματα λόγου. Με αφορμή το φημισμένο προοίμιο του ύμνου γίνεται αναφορά στο *prīamel* και στα είδη του, με παραδείγματα και από άλλους ποιητές. Από τον Βακχυλίδη αναλύονται οι πρώτοι 30 στίχοι της πέμπτης επινίκιας ωδής του (που γράφτηκε, όπως και ο πρώτος *Ολυμπιονίκος* του Πίνδαρου, για την ίδια νίκη του Ιέρωνος) με την περίφημη εικόνα του «υψιπέτη» αετού. Οι φοιτητές, πέρα της διδαχθείσης ύλης, καλούνται να επεξεργαστούν μόνοι τους τους πρώτους 47 στίχους του 1^{ου} *Πυθιονίκου*, που εξετάζονται ως αδίδακτο.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

D.E. Gerber, *Pindar's Olympian One. A Commentary*, Toronto 1982.

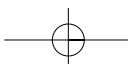
W.J. Verdenius, *Commentaries on Pindar*, τόμ. 2, Leiden 1988.

J. Sandys, *The Odes of Pindar*, Cambridge MA-Λονδίνο 1937.

W.H. Race, *Pindar*, τόμ. 1-2, Cambridge MA-Λονδίνο 1997.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Νικόλαος ΓΕΩΡΓΑΝΤΖΟΓΛΟΥ

2 ώρες εβδομαδιαίως

* **ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΑΝΤΙ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Πίνδαρος**

Εισαγωγή στη Χορική ποίηση, στον Πίνδαρο, Βακχυλίδη και Σιμωνίδη τον Κείο. Παρουσίαση του έργου τους με έμφαση στον Πίνδαρο. Θρησκευτικός χαρακτήρας της ποιήσεώς του, το «πιστεύω» του για τη *φύα* και για τη συμβολή του ίδιου στη διαιώνιση της δόξας του νικητή. Συστατικά της Πινδαρικής επινίκιας ωδής, περί του ενιαίου μέτρου στροφών/αντιστροφών, επωδών. Ανάλυση μερικών σημαντικών αποσπασμάτων από διάφορα είδη της ποιήσεώς του για πιο σφαιρική εικόνα του εύρους της. Διεξοδική ανάλυση του 1^{ου} *Ολυμπιόνικου*, δυνατότητες ερμηνείας πολυσήμαντων χωρίων και συζήτηση του κριτικού υπομνήματος, όπου χρειάζεται. Λεξιλόγιο, δωρισμοί, ετυμολογία. Ύψος συνθέσεως και τι επιτυγχάνει ο ποιητής με τη σειρά που παρατάσσει τις λέξεις στη φράση. Σχήματα λόγου. Με αφορμή το φημισμένο προοίμιο του ύμνου γίνεται αναφορά στο *riamel* και στα είδη του, με παραδείγματα και από άλλους ποιητές. Οι παρακολουθούντες το σεμινάριο φοιτητές θα προσπαθήσουν, κατά το πρότυπο της διδασκαλίας, να σχολιάσουν βραχείς επινίκους του Πινδάρου (π.χ. *Ολ.* 11, 12, 14, *Πυθ.* 7, *Νεμ.* 2, *Ισθ.* 3) σε εργασίες που τους ανατίθενται.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

D.E. Gerber, *Pindar's Olympian One. A Commentary*, Toronto 1982.

W.J. Verdenius, *Commentaries on Pindar*, τόμ. 2, Leiden 1988.

J. Sandys, *The Odes of Pindar*, Cambridge MA-Λονδίνο 1937.

W.H. Race, *Pindar*, τόμ. 1-2, Cambridge MA-Λονδίνο 1997.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Νικόλαος ΓΕΩΡΓΑΝΤΖΟΓΛΟΥ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΝ 80 Νεοελληνική Φιλολογία

α) Ποίηση 19ου αιώνα

Στόχος του μαθήματος είναι η παρουσίαση αντιπροσωπευτικών κειμένων της ελληνικής ποίησης του 19^{ου} αιώνα. Συγκεκριμένα, θα αναλυθούν από ιστορικογραμματολογική και αισθητική σκοπιά αντιπροσωπευτικά ποιητικά κείμενα των βασικών ποιητών της επανησιακής και της αθηναϊκής ποιητικής παράδοσης, όπως του Διονυσίου Σολωμού, του Ανδρέα Κάλβου, του Αριστοτέλη Βαλαωρίτη, του Παναγιώτη Σούτσου και του Αλέξανδρου Ρίτσου Ραγκαβή, καθώς, τέ-

λος, και δείγματα του πρώιμου ποιητικού έργου του Κωστή Παλαμά και του Κ.Π. Καβάφη.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ευριπίδης Γαραντούδης, *Οι Επτανήσιοι και ο Σολωμός. Όψεις μιας σύνθετης σχέσης (1820-1950)*, Αθήνα, Εκδόσεις Καστανιώτη 2001 (διδακτικό βοήθημα).

Λίνος Πολίτης, *Ποιητική ανθολογία: Οι Εφτανησιώτες*, Αθήνα, Εκδόσεις Δωδώνη 1981.

Λίνος Πολίτης, *Ποιητική ανθολογία: Οι Φαναριώτες και η αθηναϊκή σχολή*, Αθήνα, Εκδόσεις Δωδώνη 1981.

Ανθολογία ελληνικής ποίησης του 19^{ου} αιώνα (φυλλάδιο κειμένων).

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ευριπίδης ΓΑΡΑΝΤΟΥΔΗΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Πεζογραφία 19^{ου} αιώνα

Η αφηγηματική πεζογραφία κατά την περίοδο του ρομαντισμού. Το ευρύτερο πλαίσιο του ρεαλισμού και του νατουραλισμού (ιστορικές, πολιτικές, οικονομικές συνθήκες, θετικισμός, επιστημοκρατία...). Το μυθιστόρημα και το διήγημα κυρίαρχα είδη κατά την περίοδο του ρεαλισμού και του νατουραλισμού. Το ρεαλιστικό και το νατουραλιστικό πρότυπο (θεματική, αφηγηματικές τεχνικές...). Ο ρεαλισμός στην νεοελληνική πεζογραφία. Ο διαγωνισμός διηγήματος της *Εστίας* (1883) και η ελληνική *ηθογραφία*: ανάπτυξη, επιμέρους διακρίσεις και υπερβάσεις. Αναλύσεις αντιπροσωπευτικών διηγημάτων του Αλ. Παπαδιαμάντη.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

1. Κωστή Παλαμά, «Βιζυηνός», *Άπαντα*, τόμ. Β', σσ. 150-162.

2. Κωστή Παλαμά, «Η φαντασία και η πατρίς», *Άπαντα*, τόμ. Β', σσ. 379-383.

3. «Ηθογραφία», λήμμα στην Εγκυκλοπαίδεια *Πάπυρος-Λαρούς-Μπριτάννικα*, τόμ. 26^{ος}, Πάπυρος, Αθήνα 1987, σσ. 219-221.

4. *Η παλαιότερη πεζογραφία μας*. Από τις αρχές της ως τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο. Τόμος ΣΤ', 1880-1900. Εκδόσεις Σοκόλη, Αθήνα 1997, σσ. 114-162.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ελένη ΠΟΛΙΤΟΥ-ΜΑΡΜΑΡΙΝΟΥ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΓ 81 Γλωσσολογία

α) *Κειμενογλωσσολογία*

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η γλωσσολογική ανάλυση του κειμένου (λογοτεχνικού και μη). Θα συζητηθούν οι μηχανισμοί συνοχής, οι σχέσεις κειμένου-περικειμένου, τα κειμενικά είδη, η διαφοροποίηση γραπτού-προφορικού και αφηγηματικού-μη αφηγηματικού λόγου, οι παράγοντες κειμενικότητας, καθώς και οι ποικίλες κειμενικές ενδείξεις και σχέσεις. Ειδικότερα για το λογοτεχνικό κείμενο, θα παρουσιαστούν η έννοια του ύφους, το ποίημα και το πεζογράφημα ως επικοινωνιακή πράξη και η ανάγνωση ως δημιουργική διαδικασία. Θα αναλυθούν ποικίλα κειμενικά είδη από διάφορα περιβάλλοντα επικοινωνίας (συνομιλία, αφήγηση, ΜΜΕ κ.λπ.), τα οποία θα συνδεθούν με διδακτικές εφαρμογές.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Γεωργακοπούλου, Α. & Γούτσος, Δ. 1999. *Κείμενο και επικοινωνία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Halliday, M. A. K. & Hasan, R. 1989. *Language, Context and Text. Aspects of Language in a Social-Semiotic Perspective*. Oxford: Oxford University Press.
- Κουτσουλέλου-Μίχου, Σ. 1997. *Η γλώσσα της διαφήμισης*. Αθήνα: Gutenberg.
- Μπαμπινιώτης, Γ. 1991. *Γλωσσολογία και λογοτεχνία. Από την τεχνική στην τέχνη τού λόγου*. 2η έκδοση. Αθήνα.
- Toolan, M. 1988. *Narrative. A Critical Linguistic Introduction*. London: Routledge.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ελένη ΠΑΝΑΡΕΤΟΥ

2 ώρες εβδομαδιαίως

β) *Σύνταξη Νέας Ελληνικής*

Σύγκριση παραδοσιακής – σύγχρονης σύνταξης. Ανάλυση της πρότασης της Νέας Ελληνικής (ΝΕ) σύμφωνα με συγκεκριμένα πρότυπα (από τον αμερικανικό και ευρωπαϊκό δομισμό στο γενετικό-μετασχηματιστικό πρότυπο).

Βασικοί χαρακτήρες της δομής της ΝΕ και επιμέρους συντακτικά ζητήματα: α) Η δομή της ονοματικής φράσης (προσωνοματικοί και μετονοματικοί προσδιορισμοί: άρθρο, επίθετο, προσδιοριστικές ονοματικές φράσεις, αναφορικές προτάσεις) - γραμματικές κατηγορίες του ονόματος (γένος, πώση, αριθμός). β) Η δομή της ρηματικής φράσης - γραμματικές κατηγορίες του ρήματος (χρόνος, ποιόν ενεργείας). Διάκριση κατηγοριών και λειτουργιών: η περίπτωση του υποκειμένου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Brown, E. & Miller, J. 1912: *Syntax: A Linguistic Introduction to Sentence Structure*. London: Routledge.
- Holton, D., Mackridge, P. & Φιλιππάκη-Warburton, E. 1999: *Γραμματική της ελληνικής γλώσσας* (μετφ. από το πρωτότυπο, *Greek. A Comprehensive Grammar of the Modern Language*, London: Routledge, 1997, Β. Σπυρόπουλος). Αθήνα: Πατάκη.
- Θεοφανοπούλου-Κοντού, Δ. 1989: *Μετασημασιολογική σύνταξη: Από τη θεωρία στην πράξη*. Αθήνα: Καρδαμίτσα.
- Θεοφανοπούλου-Κοντού, Δ. κ.ά. (εκδ.) 1998: *Θέματα Νεοελληνικής Σύνταξης. Θεωρία-Ασκήσεις*. Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- Κατσιμαλή, Γ. & Καβουκόπουλος, Φ. (εκδ.) 1996: *Ζητήματα νεοελληνικής γλώσσας. Διδακτική προσέγγιση*. Ρέθυμνο: Τομέας Γλωσσολογίας Παν/μίου Κρήτης.
- Κλαίρης, Χ. & Μπαμπινιώτης, Γ. (σε συνεργασία με Α. Μόζερ, Α. Μπακάκου-Ορφανού & Σ. Σκοπετέα) 2005: *Γραμματική της Νέας Ελληνικής. Δομολειτουργική-Επικοινωνιακή*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Δέσποινα ΧΕΙΛΑ-ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ΠΔ 70 Παιδαγωγικά**Η΄ ΕΞΑΜΗΝΟ****ΦΑ 83 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία****α) Αισχύλος***Αισχύλου Πέρσαι.*

α. Εισαγωγικά: Βίος και έργο του Αισχύλου. Οι μαρτυρίες των κειμένων. Χαρακτηριστικά των έργων του. Η θέση των *Περσών* στο έργο του Αισχύλου και στην τετραλογία. Ιστορικά δράματα. Άλλες μαρτυρίες (Φρύνιχος – *Μιλήτου Άλωσις*, *Φοίνισσαι*, «Η γυναίκα του Κανδαύλη»).

β. Κείμενο – ερμηνεία των *Περσών* (γραμματικός, συντακτικός, νοηματικός, πραγματολογικός σχολιασμός).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- A. Lesky, *Η τραγική ποίηση των αρχαίων Ελλήνων*, μετάφρ. Ν. Χουρμουζιάδης, τόμ. Α΄: *Από τη γένεση του είδους ως τον Σοφοκλή*, Αθήνα 1987.
- H.D.F. Kitto, *Αρχαία Ελληνική Τραγωδία*, μετάφρ. Λ. Ζενάκος, Αθήνα 1968.
- M.J. Lössau, *Aischylos*, Darmstadt 1998.
- P. Groeneboom, *Aischylos' Perser*, τόμ. I-II, Göttingen 1960 [Εισαγωγή, κείμενο, κριτικό υπόμν., Σχόλια και γερμανική μετάφραση].
- H.D. Broadhead, *The Persae of Aeschylus*, Cambridge 1960.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Νικόλαος ΜΠΕΖΑΝΤΑΚΟΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Αριστοτέλης

Αριστοτέλους *Ποιητική*. Εισαγωγή στον Βίο και στο έργο του Αριστοτέλους. Ομάδες και κατηγορίες των αριστοτελικών έργων. Οι βασικές θεωρίες του φιλοσόφου για τη λογοτεχνία, διαφορά απόψεων Πλάτωνος και Αριστοτέλους για την Ποιητική και Ρητορική τέχνη. Η θέση της *Ποιητικής* μέσα στο αριστοτελικό corpus. Η προϊστορία της *Ποιητικής*, χρόνος και τρόπος σύνθεσής της. Περιεχόμενο και διάταξη του υλικού. Γραμματική, συντακτική, γλωσσική και υφολογική ανάλυση των βασικών θεμάτων. Υπομνηματισμός και μετάφραση. Ανάλυση λογοτεχνικών όρων, σύγκριση με *Ρητορική*.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- I. Düring, *Ο Αριστοτέλης. Παρουσίαση και ερμηνεία της σκέψης του*, τόμ. Α΄, μετάφρ. Π. Κοτζί-Παντελή, Αθήνα 1991.
- Σ. Δρομάζος, *Αριστοτέλους Ποιητική*. Εισαγωγή, Μετάφραση, Σχόλια, Αθήνα 1982.
- D.W. Lucas, *Aristotle Poetics*, Οξφόρδη 1980
- Αριστοτέλους Περί Ποιητικής*, Μετάφρασις Σ. Μενάρδου, Εισαγωγή, κείμενον και ερμηνεία Ι. Συκουτρή, Αθήνα.
- W.D. Rose, *Αριστοτέλης*, Αθήνα 1993.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Γεώργιος ΓΙΑΤΡΟΜΑΝΩΛΑΚΗΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

* **ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΑΝΤΙ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Αισχύλος**

Η Ορέστεια του Αισχύλου και η πλατωνική κριτική της τραγωδίας

Θα εξετασθούν αποσπάσματα από τον *Αγαμέμνονα*, τις *Χοηφόρους* και τις *Ευμενίδες* του Αισχύλου σχετικά με το θεολογικό και ανθρωπολογικό υπόβαθρο των «τραγικών αποφάσεων» του Αγαμέμνονα, της Κλυταιμΐστρας και του Ορέστη. Από την *Πολιτεία* και τους *Νόμους* του Πλάτωνος θα εξετασθεί η κριτική στην οποία υποβάλλει ο φιλόσοφος τους τραγικούς ποιητές. Στόχο του Σεμιναρίου αποτελεί η εξοικείωση των φοιτητών με κεντρικά προβλήματα της τραγικής ποίησης και με τον τρόπο που θέτουμε και ερευνούμε τα προβλήματα.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αικατερίνη ΚΑΜΑΡΕΤΤΑ

3 ώρες εβδομαδιαίως

* **ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΑΝΤΙ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Αριστοτέλης**

Σεμινάριο, απαλλακτικό των γραπτών εξετάσεων· προϋποτίθενται η παρακολούθηση και η σύνταξη εργασίας με την – γενική – θεματική “Αριστοτέλους *Ρητορική*”, ειδικότερα: (α) Ανθολόγηση χωρίων από την κυρίως *Ρητορικήν*, Α και Β βιβλία· (β) Θέματα της Αριστοτελικής *Ρητορικής*, π.χ. Λόγια και μη Λόγια παραθέματα, με βάση το σύγγραμμα *Λόγια και μη Λόγια Παραθέματα στην κυρίως Ρητορικήν του Αριστοτέλους*.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ε. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, *Λόγια και μη Λόγια Παραθέματα στην κυρίως Ρητορικήν του Αριστοτέλους*, Αθήνα.

Ε. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, *Αριστοτέλους Ρητορική (Α, Β βιβλία)*. Μετάφραση, με προσθήκη δύο Παραρτημάτων (Διαθεματικά κείμενα. Πραγματολογικό συμπλήρωμα), τεύχος Β΄, Αθήνα 2007.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ευανθία ΔΡΑΚΩΝΑΚΗ-ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΛ 82 Λατινική Φιλολογία

α) *Λυρική ποίηση*

Q. Horati Flacci, *Carmina* (βιβλίο III).

Γενικά περί της λυρικής ποίησης. Εισαγωγή στο βίο και το έργο του ποιητή. Ο

Οράτιος και η εποχή του. Κείμενο, μετάφραση και ερμηνεία Ωδών κατ' επιλογήν.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

E. Fraenkel, *Horace*, Οξφόρδη 1980.

K. Γρόλλιου, *Οράτιος, οι ωδές: ερμηνευτική έκδοση: κείμενο, μετάφραση, σχόλια, ερμηνεία*, τόμ. 3, Αθήνα 1998.

R.G.M. Nisbet – N. Rudd, *A Commentary on Horace: Odes, Book 3*, Οξφόρδη 2004.

D. West, *Horace odes III: dulce periculum*, Οξφόρδη 2002.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αριστέα ΣΙΔΕΡΗ-ΤΟΛΙΑ

2 ώρες εβδομαδιαίως

β) Έπος

Βιργιλίου, *Αινειάς*. Εισαγωγή στην εποχή του Αυγούστου, στη λατινική επική ποίηση και στο έργο του ποιητή. Το έπος του Βιργιλίου στο πλαίσιο της λογοτεχνικής παράδοσης και της αυγούστειας κουλτούρας με έμφαση στα ζητήματα του είδους και της διακειμενικότητας. Ανάλυση και ερμηνεία αποσπασμάτων από τα βιβλία I, II, III, IV, VI, VIII, X, XII.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

R.G. Austin, *Βεργιλίου Αινειάδος βιβλίο I* (2001), *βιβλίο II* (2002), *βιβλίο III* (2003), *βιβλίο IV* (2000), *βιβλίο VI* (2005), μετάφρ.-επιμ. Λ. Τρομάρας, Θεσσαλονίκη.

P. Hardie, *Βιργίλιος*, μετάφρ. Ειρ. Μητούση, επιμ. Β. Φυντίκογλου, Θεσσαλονίκη 2005.

P. Hardie, *Virgil. Critical Assessments of Classical Authors*, τόμ. I-IV, Λονδίνο-Νέα Υόρκη 1999.

S.J. Harrison, *Virgil, Aeneid 10, with Introduction, Translation and Commentary*, Οξφόρδη 1991.

F. Cairns, *Virgil's Augustan Epic*, Cambridge 1989.

G.B. Conte, *The Rhetoric of Imitation. Genre and Poetic Memory in Virgil and Other Latin Poets*, επιμ. C. Segal, Ithaca-Λονδίνο 1986.

P. Grimal, *Virgile ou la seconde naissance de Rome*, Παρίσι 1985.

C. Martindale, *The Cambridge Companion to Virgil*, Cambridge 1997.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ελένη ΚΑΡΑΜΑΛΕΚΟΥ

2 ώρες εβδομαδιαίως

γ) Φιλοσοφία

M. Tulli Ciceronis, *Tusculanae Disputationes*. Εισαγωγή στο φιλοσοφικό έργο του Κικέρωνα. Οι *Tusculanae Disputationes* ως φιλοσοφικό και λογοτεχνικό κείμενο. Ανάλυση και ερμηνεία αποσπασμάτων από το έργο.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Σχολιασμένες εκδόσεις:

A.E. Douglas, Warminster 1985.

O. Gigon, Μόναχο 1984².

M. Graver, *Cicero on the emotions. Tusculan disputations 3 and 4*. Translated with commentary, Σικάγο-Λονδίνο 2002.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ελένη ΚΑΡΑΜΑΛΕΓΚΟΥ

1 ώρα εβδομαδιαίως

ΦΝ 82 Νεοελληνική Φιλολογία**α) Ποίηση 20^{ου} αιώνα**

Εισαγωγή στα λογοτεχνικά ρεύματα του 20^{ου} αιώνα. Εξετάζεται η στροφή από τον Παρνασσισμό στον Συμβολισμό, η λεγόμενη «γενιά της πίκρας», η γενιά του '30, η νεοτερικότητα, η πρώτη και δεύτερη μεταπολεμική γενιά, η «γενιά της αμφισβήτησης» και η «γενιά του '80». Τα ρεύματα του 20^{ου} αιώνα. Εξετάζονται μέσα από επιλογή ποιημάτων των αντιπροσωπευτικότερων ποιητών (Παλαμάς, Καβάφης, Σικελιανός, Χατζόπουλος, Μελαχρινός, Βάρναλης, Καρυωτάκης, Άγρας, Σεφέρης, Ελύτης, Ρίτσος, Εμπειρικός, Εγγονόπουλος, Αναγνωστάκης, Σαχτούρης).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

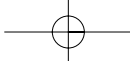
Ρίτσα Φράγκου-Κικίλια, *Άγγελος Σικελιανός, Βαθμίδες μύησης*, Αθήνα, Πατάκης 2005 (δακτικό βιβλίο).

Στέφανος Διαλησμάς, *Σταθμοί και στάσεις στη νεοελληνική ποίηση* (ανθολογία).

Ελένη Πολίτου-Μαρμαρινού, *Παλαμική ποιητική: Ποιητικές πραγματώσεις της παλαμικής θεωρίας για την ποίηση*, Αθήνα 2005.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ρίτσα ΦΡΑΓΚΟΥ-ΚΙΚΙΛΙΑ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Πεζογραφία 20^{ού} αιώνα

Εκδοχές του ελληνικού αφηγηματικού λόγου. Ανάλυση ελληνικών αφηγηματικών έργων του 20^{ού} αιώνα, τα οποία αντιπροσωπεύουν τις βασικές εκδοχές εφαρμογής, παραλλαγής, υπονόμησης ή αναίρεσης των προγραμματικών αρχών του αφηγηματικού ρεαλισμού. Κυριότεροι συγγραφείς των σχετικών έργων: Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, Γεώργιος Δροσίνης, Γρηγόριος Ξενόπουλος, Δημοσθένης Βουτυράς, Φώτης Κόντογλου, Στράτης Μυριβήλης, Ηλίας Βενέζης, Θανάσης Πετσάλης-Διομήδης, Γιώργος Θεοτοκάς, Μ. Καραγάτσης, Στράτης Τσίρκας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Βαγγέλης Αθανασόπουλος, *Οι μάσκες του ρεαλισμού: Εκδοχές του νεοελληνικού αφηγηματικού λόγου*, τόμ. Α΄, Β΄ και Γ΄, Αθήνα, Εκδόσεις Καστανιώτη 2003.

Βαγγέλης Αθανασόπουλος, *Οι ιστορίες του κόσμου: Τρόποι της γραφής και της ανάγνωσης του οράματος*, Αθήνα, Εκδόσεις Πατάκη 2005.

Philippe Harmon, *Ένας περιορισμένος λόγος*, Αθήνα, Εκδόσεις Καρδαμίτσα 2004.

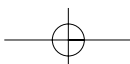
ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ευάγγελος ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

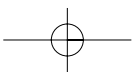
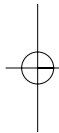
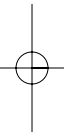
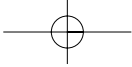

ΠΔ 09 Παιδαγωγικά

Μάθημα επιλογής

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΦΝ 21 Νεοελληνική Φιλολογία

α) Λογοτεχνία του Φραγκοκρατούμενου Ελληνισμού με έμφαση στην Κρητική Λογοτεχνία

α) Η πνευματική ζωή, η ανάπτυξη της λογοτεχνίας, οι επιδράσεις (αρχαιοελληνικές, ανατολικές, δυτικές). Τα κυριότερα φιλολογικά προβλήματα σχετικά με την παράδοση των κειμένων. Τα λογοτεχνικά είδη της περιόδου. Γλώσσα, ύφος και μετρική. Η σχέση με το δημοτικό τραγούδι.

β) Βισσέντζου Κορνάρου, *Ερωτόκριτος*.

Συγγραφέας—υπόθεση—πρότυπο—παράδοση του κειμένου (χειρόγραφα, εκδόσεις)—κυριότεροι μελετητές. Η πλοκή και οι αφηγηματικοί τρόποι. Γλώσσα, ύφος και μετρική. Η συνολική αξιολόγηση του έργου και οι επιδράσεις που άσκησε στη νεοελληνική λογοτεχνία.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Β. Κορνάρου, *Ερωτόκριτος*. Επιμέλεια Στυλιανός Αλεξίου. Αθήνα, Βιβλιοπωλείον της Εστίας (διδακτικό βιβλίο).

Γ. Σεφέρης, "Ερωτόκριτος", *Δοκίμες*, Τόμ. Α'. 3η έκδοση. Αθήνα, Ίκαρος 1974, σ. 268-319, 497-510.

Λογοτεχνία και κοινωνία στην Κρήτη της Αναγέννησης. Επιμέλεια D. Holton. Απόδοση στα ελληνικά: Ναταλία Δεληγιαννάκη. Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης 1997.

Massimo Peri, *Του πόθου αρρωστημένος*. Ιατρική και Ποίηση στον «Ερωτόκριτο». Μετάφραση: Αφροδίτη Αθανασοπούλου. Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης 1999.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ερασμία-Λουΐζα ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Μεταβυζαντινή Λογοτεχνία

Όροι και ορισμοί. Το σχήμα και ο χαρακτήρας της περιόδου. Η ειδολογία της μεταβυζαντινής περιόδου. Τα σημαντικότερα είδη. Η μεταβυζαντινή ρητορική: Ρητορική και ομιλητική παράδοση. Διασταυρώσεις της ελληνικής και της δυτικής ρητορικής. Ρήτορες και κείμενα της περιόδου. Θεωρία και πράξη.

Η ρητορική των *Διδαχών* του Μηνιάτη: Περίγραμμα της εποχής, του βίου και του

έργου του Μηνιάτη. Η διδαχή και ο φωτισμός του γένους. Εισαγωγή στην ρητορική. Η ρητορική των *Διδαχών*. Οι μηχανισμοί της αναλογίας και της αντίθεσης. Ανάλυση κειμένων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Κ. Γ. Κασίνης, *Η Ρητορική των Διδαχών του Μηνιάτη. Α΄: Η Αντίθεση*, Αθήνα, ΣΩΒ 1999.

Δημ. Α. Κούκουρα, *Η ρητορική και η εκκλησιαστική ρητορική*, Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Π. Πουρνάρα 2003.

Βασ. Τατάκης, *Σκούφος, Μηνιάτης, Βούλγαρης, Θεοτόκης*, Αθήνα, Βασική Βιβλιοθήκη, αρ. 40, Εκδόσεις Ζαχαρόπουλος.

Συνταμάτιον (φάκελος κειμένων). Επιλογή διδαχών και λόγων του Μηνιάτη.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Κωνσταντίνος Γ. ΚΑΣΙΝΗΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΒ 21 Βυζαντινή Φιλολογία

Βυζαντινή Ποίηση

Εισαγωγή στην Βυζαντινή Ποίηση. Ανάλυση αντιπροσωπευτικών κειμένων (Υμνογραφία μέσης Βυζαντινης περιόδου, επιγράμματα Χριστοφόρου Μυτιληναίου).

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Αντώνιος ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

5 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΑ 21 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

α) *Σοφοκλής*

Σύντομη εισαγωγή: Αριστοτελικός ορισμός της τραγωδίας και η έννοια του *τραγικού* διά μέσου των αιώνων. Το συναφές πρόβλημα του παιδευτικού ρόλου της τραγωδίας. Βασικά βιογραφικά στοιχεία και καινοτομίες του Σοφοκλή. Σύγκρισή του με τον Αισχύλο και τον Ευριπίδη. Ο Σοφοκλής ως ο «τραγικός Όμηρος». Τυπικά χαρακτηριστικά του σοφόκλειου ήρωα. Σύντομη περιγραφή του περιεχομένου των επτά σωζόμενων τραγωδιών του.

Λεπτομερής ανάλυση των *Τραχινίων*: γραμματική, σύνταξη, σχήματα λόγου, παρομοιώσεις και μεταφορές, ετυμολογία επιλεγμένων λέξεων, μετρική ανάλυση ορισμένων χωρίων κ.λπ. Μυθολογικό υπόβαθρο της τραγωδίας όπως το είδαν και

οι αγγειογράφοι. Δομή και βασικά θέματα της τραγωδίας. Ερμηνευτικά προβλήματα: τόσο το γενικό πρόβλημα της συνολικής ερμηνείας του έργου, όσο και επιμέρους προβλήματα ερμηνείας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

P.E. Easterling, *Σοφοκλέους Τραχίνιαι*, μετάφρ. Π. Φαναράς, Αθήνα 1996 (αγγλική έκδοση 1982).

R.P. Winnington-Ingram, *Σοφοκλής. Ερμηνευτική προσέγγιση*, μετάφρ. Ν. Πετρόπουλος – Χ. Φαράκλας, Αθήνα 1999 (αγγλική έκδοση 1980).

M. Davies, *Sophocles. Trachiniae*, with introduction and commentary, Οξφόρδη 1991.

H. Lloyd-Jones – N.G. Wilson, *Sophoclea. Studies on the Text of Sophocles*, Οξφόρδη 1990.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Παναγιώτης ΦΑΝΑΡΑΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Ηρόδοτος

Όμηρος και Ιστορικό Έπος. Ίωνες Λογογράφοι. Τα γενικά χαρακτηριστικά της Ιωνικής Λογογραφίας. Οι εκπρόσωποι και το έργο τους. Βίος και έργο του Ηροδότου (Εκαταίος-Ηρόδοτος-Θουκυδίδης). Μόρφωση. Επιδράσεις. Πηγές. Τέλος του έργου. Θεολογία. Ηθική. Ύφος - Γλώσσα. Γραμματική Ιωνικής Διαλέκτου. Ανάλυση και Σχολιασμός Κειμένου του Ηροδότου: Μυθιστορίες (Νουβέλες) – Περιεχόμενο, χαρακτήρας, θέση και ρόλος τους. Βιβλίο I: 7-13, 23-24, 29-33, 34-35, 108-119. Βιβλίο II: 35-36, 111, 121-122. Βιβλίο III: 39-43/ 120-125, 50-53, 84-87

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

C.W.W. How – J. Wells, *A Commentary on Herodotus*, 2 τόμοι, Οξφόρδη 1912, 1928.

Δ.Ν. Μαρωνίτης, *Ηρόδοτος. Εισαγωγή, μετάφραση, σχόλια*, τόμ. Α', Αθήνα 1964.

Δ.Ν. Μαρωνίτης, *Ηρόδοτος. Οκτώ νουβέλες και τέσσερα ανέκδοτα*, Αθήνα 2001.

R. Bichler – R. Rollinger, *Ηρόδοτος. Εισαγωγή στο έργο του*, μετάφρ. Μ. Καίσαρ, επιμ. Δ.Ι. Ιακώβ, Αθήνα 2006.

Α. Μελίστα – Γ. Σωτηροπούλου (επιμ.), *Ιστορίη. Δεκατέσσερα μελετήματα για τον Ηρόδοτο*, Αθήνα 2004.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αδαμαντίνη ΚΟΥΜΙΩΤΟΥ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΑ 22 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

α) Αρχαϊκή Λυρική Ποίηση

Εισαγωγή στην αρχαία ελληνική λυρική ποίηση της αρχαϊκής εποχής. Είδη της λυρικής ποίησης. Ιστορικό πλαίσιο - Ιδιαίτερα γνωρίσματα της ελεγειακής και ιαμβικής ποίησης. Ερμηνεία επιλεγμένων αποσπασμάτων από την ποίηση των: Αρχιλόχου, Καλλίνου, Σημωνίδου του Αμοργίνου, Τυρταίου, Μίμνερμου, Σόλωνος, Θέογνιδος, Ιππώνακτος. - Μελική μονωδία. Ιδιαίτερα γνωρίσματα. Ερμηνεία επιλεγμένων αποσπασμάτων από την ποίηση της Σαπφούς, του Αλκαίου, του Ίβυκου, του Ανακρέοντος. – Εισαγωγή στην αρχαία ελληνική μετρική: δακτυλικό εξάμετρο, ελεγειακό δίστιχο, ιαμβικό τρίμετρο, τροχαϊκό τετράμετρο κ.τ.τ., ασυνάρτητοι στίχοι και επωδοί Αρχιλόχου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- P.E. Easterling – B.M.W. Knox (επιμ.), *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, μετάφρ. Ν. Κονομή κ.ά., Αθήνα 1994².
- A. Lesky, *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, μετάφρ. Α. Τσοπανάκης, Θεσσαλονίκη 1981⁵.
- D.L. Page, *Sappho and Alcaeus*, Οξφόρδη 1955.
- Ι.-Θ.Α. Παπαδημητρίου, *Ελεγεία και ίαμβος. Αρχιλόχος – Καλλίνος – Σημωνίδης – Τυρταίος – Μίμνερμος – Σόλων – Θέογνις – Ιππώναξ - Ελάσσονες*, Αθήνα 1983.
- Α.Δ. Σκιαδάς, *Αρχαϊκός λυρισμός*, τόμ. Α': *Καλλίνος, Τυρταίος, Αρχιλόχος, Μίμνερμος, Σόλων, Ξενοφάνης, Θέογνις, Σημωνίδης, Φωκυλίδης, Ιππώναξ*, Αθήνα 1979, τόμ. Β': *Αλκμάν, Σαπφώ, Αλκαίος, Σησίχορος, Ίβυκος, Ανακρέων, Σημωνίδης, Κόριννα*, Αθήνα 1981.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ευγενία ΜΑΚΡΥΠΙΑΝΝΗ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Αττικοί Ρήτορες

(α) *Αττικοί ρήτορες*: Γραμματολογική εισαγωγή· (β) Δημοσθένους λόγοι *Ελληνικοί: Περί των συμμοριών* (γ) [Δημοσθένους] *Περί συντάξεως*, και συναφή θέματα Αττικής ρητορείας· (δ) Διονυσίου Αλικαρνασσεύς *Περί των αρχαίων ρητόρων: Λυσίας* (+ Προαιρετικός ατομικός φάκελος φοιτητού με θέματα εμπέδωσης και διερεύνησης). [Για τους παλαιότερων εξαμήνων φοιτητές: (α) *Αττικοί ρήτορες*: Γραμματολογική εισαγωγή και ενδεικτικά ερανίσματα εκάστου· (β) Δημοσθένους

λόγοι *Φιλιππικοί: Κατά Φιλίππου, Β (+ Περί της ειρήνης)*, και το Βορειοελλαδικό πρόβλημα· (γ) Δημοσθένους λόγοι *Ελληνικοί: Περί των συμμοριών*, και συναφή θέματα Απτικής ρητορείας.]

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ε. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, *Δημοσθένους Περί τῶν συμμοριῶν και συναφή θέματα Απτικής ρητορείας*, Αθήνα 2004.

Διονυσίου Αλικαρνασσεύς Περί τῶν ἀρχαίων ῥητόρων: Λυσίας, *αρχαίο κείμενο*, επιμ. Ε. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, εκτύπ. Παν/μίου Αθηνών.

Διονυσίου Αλικαρνασσεύς Περί τῶν ἀρχαίων ῥητόρων: Λυσίας, μεταφραστική απόδοση Ε. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, εκτύπ. Παν/μίου Αθηνών.

Ε. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, "Σημειώσεις" για το Βορειοελλαδικό ζήτημα και το έργο του Δημοσθένους, εκτύπ. Παν/μίου Αθηνών.

Ε. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, "Σημειώσεις" για τον Δημοσθένους *Κατά Μειδίου*.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ευανθία ΔΡΑΚΩΝΑΚΗ-ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΓ 22 Γλωσσολογία

α) Φωνητική-Φωνολογία της Νέας Ελληνικής

Βασικές έννοιες φωνητικής και φωνολογίας. Προφορική και γραπτή γλώσσα. Φωνητική μεταγραφή και Διεθνές Φωνητικό Αλφάβητο. Παραγωγή, ακουστική και αντίληψη της φωνής. Φωνητικά συστήματα, φωνητικές κατηγορίες και φωνητικές διακρίσεις. Το φωνητικό σύστημα της Ελληνικής: φωνήεντα, σύμφωνα και λεξικοί τόνοι. Φωνητικοί κανόνες. Φωνητική θεωρία. Λεξική φωνητική, προτασιακή φωνητική, κειμενική φωνητική. Η σχέση φωνητικής με τη μορφολογία, τη σύνταξη, τη σημασιολογία, την πραγματολογία και την κειμενογλωσσολογία. Φωνητικές εφαρμογές στην εκπαίδευση της γλώσσας, στη λογοθεραπεία και στη γλωσσική τεχνολογία.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Μποτίνης, Α. «Ελληνική και Γενική Φωνητική» (σημειώσεις).

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Αντώνιος ΜΠΟΤΙΝΗΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

β) Μορφολογία της Νέας Ελληνικής

Η θέση της Μορφολογίας στο σύστημα της γλώσσας. Βασικές έννοιες της μορφολογικής ανάλυσης. Η μορφολογική δομή της Νέας Ελληνικής. Κλίση: όνομα (συστήματα κατηγοριοποίησης του νεοελληνικού ονόματος), ρήμα. Παραγωγή. Σύνθεση.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α., Ράλλη, Α. & Χειλά-Μαρκοπούλου, Δ. (επιμ.) 2003: *Το γένος*. Αθήνα: Πατάκης.

Bauer, L. 1988: *Introducing Linguistic Morphology*. Edinburgh: Edinburgh University Press.

Κλαίρης, Χ. & Μπαμπινιώτης, Γ. (σε συνεργασία με Μόζερ, Α., Μπακάκου-Ορφανού, Αικ., Σκοπετέα, Σ.) 2005 (ε' εκδ): *Γραμματική της Νέας Ελληνικής. Δομολειτουργική-Επικοινωνιακή*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Ράλλη, Α. 2006: *Μορφολογία*. Αθήνα: Πατάκης

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Σταματία ΚΟΥΤΣΟΥΛΕΛΟΥ-ΜΙΧΟΥ (Α-Κ)* 2 ώρες εβδομαδιαίως
Γεώργιος ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ (Λ-Ω)*

γ) Λεξιλόγιο της Νέας Ελληνικής

Εξετάζονται θέματα που αφορούν τη σημειακή λειτουργία της λέξης ως μονάδα, τη μορφολογική προσέγγιση της λέξης της ΝΕ ως προς τον σχηματισμό των λεξικών μονάδων, τη σημασιολογική της προσέγγιση με ιδιαίτερη έμφαση στο φαινόμενο της πολυσημίας, την οργάνωση του λεξιλογίου με βάση τις πλήρεις και κενές λέξεις, τις λεξικές σχέσεις (συνωνυμία, αντίθεση, υπωνυμία, μερωνυμία) και τα λεξικά πεδία. Επίσης γίνεται εκτενής σχολιασμός του φαινομένου της λεξικής ποικιλίας, του δανεισμού καθώς και της κειμενικής λειτουργίας της λέξης.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (1986): *Η νεολογία στην Κοινή Νεοελληνική*. Θεσσαλονίκη.

Μότσιου, Β. (1983): *Στοιχεία λεξικολογίας. Εισαγωγή στη νεοελληνική λεξικολογία*. Αθήνα: Εκδόσεις Νεφέλη.

Μπακάκου-Ορφανού, Αικ., (2005) *Η λέξη της Νέας Ελληνικής στο γλωσσικό σύστημα και στο κείμενο*. Αθήνα.

Carter, R. (1987): *Vocabulary. Applied Linguistic Perspectives*. London: Routledge.

Cruse, D.A. (1986): *Lexical Semantics*. Cambridge: Cambridge Univ. Press.

Jackson, H. & E. Ze Amvela (2000): *Words, Meaning and Vocabulary. An Introduction to Modern English Lexicology*. London: Cassell.

Lipka, L. (1992): *An Outline of English Lexicology*. Tubingen: Niemeyer.

Singleton, D. (2000): *Language and the Lexicon*. London: Arnold.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αικατερίνη ΜΠΑΚΑΚΟΥ-ΟΡΦΑΝΟΥ

1 ώρα εβδομαδιαίως

Μάθημα επιλογής

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΦΝ 23 Νεοελληνική Φιλολογία

α) Συγκριτική Φιλολογία: Ο κλάδος της Συγκριτικής Φιλολογίας: Πεδίο- σκοπός-μέθοδος. Εφαρμογές σε κείμενα των Κάλβου, Παλαμά, Παπαδιαμάντη, Καβάφη

Η Συγκριτική Φιλολογία ως αυτόνομος κλάδος της επιστήμης της λογοτεχνίας. Επιστημολογικές και μεθοδολογικές προϋποθέσεις. Το φάσμα των δυνατών συγκρίσεων. Το δίπολο *ταυτότητα – ετερότητα*. Η Συγκριτική Φιλολογία ως ταμιευτήρας για την ανάπτυξη νέων κλάδων των επιστημών του ανθρώπου (Θεωρία της Λογοτεχνίας, Πολιτισμικές σπουδές, Σπουδές για το φύλο...). Συγκριτική ανάγνωση του έργου των Κάλβου, Παλαμά, Παπαδιαμάντη, Καβάφη με το έργο ξένων λογοτεχνών.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ελένη Πολίτου-Μαρμαρινού, *Η Συγκριτική Φιλολογία*. Χώρος, σκοπός και μέθοδοι έρευνας. Εκδόσεις Καρδαμίτσα, Αθήνα 1981.

M.-F. Guyard, *Η Συγκριτική Γραμματολογία*. Μετάφραση: Ζαχαρίας Σιαφλέκης. «Τί ξέρω;» αρ. 150, Ι. Ζαχαρόπουλος, Αθήνα 1988.

P. Brunel, Cl. Pichois, A.-M. Rousseau, *Τί είναι η Συγκριτική Γραμματολογία*; Πρόλογος, σημειώσεις και μετάφραση από τα γαλλικά: Δημήτρης Αγγελάτος. Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα 1998.

Ελένη Πολίτου-Μαρμαρινού, «Συγκριτική Φιλολογία. Ένας γόνιμος κλάδος της επιστήμης της λογοτεχνίας», περ. *Νέα Εστία*, Απρίλιος 2004, σσ. 533- 542.

Φάκελος σημειώσεων (δωρεάν, από το γραφείο του Τομέα Ν. Φ.)

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ελένη ΠΟΛΙΤΟΥ-ΜΑΡΜΑΡΙΝΟΥ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Συγκριτική Φιλολογία: Σχέσεις ελληνικού και γαλλικού υπερρεαλισμού

Το μάθημα αναφέρεται στις σχέσεις ελληνικού και γαλλικού υπερρεαλισμού μέσα από συγκεκριμένες εκφραστικές τεχνικές όπως η αυτόματη γραφή, το αντικειμενικό τυχαίο, το μαύρο χιούμορ, ο τρελός έρωτας. Παράλληλα υπογραμμίζονται οι ιστορικές σχέσεις ανάμεσα στα δυο κινήματα, οι συγκλίσεις και οι ιδιομορφίες τους, καθώς και οι ιδεολογικές στοχεύσεις τους.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ζ.Ι. Σιαφλέκης, *Από τη νύχτα των αστραπών στο ποίημα-γεγονός. Συγκριτική ανάγνωση Ελλήνων και Γάλλων υπερρεαλιστών*, Αθήνα, Επικαιρότητα 1989.

Μωρίς Ναντό, *Ιστορία του Σουρεαλισμού*, Αθήνα, Πλέθρον 1979.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ζαχαρίας Ι. ΣΙΑΦΛΕΚΗΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΛ 02 Λαογραφία

Κοινωνικός βίος-Μεταβυζαντινή και Νεοελληνική Παραδοσιακή Τέχνη

Ορισμός, περιεχόμενο, ιστορία και μεθοδολογία της Λαογραφίας και Λαϊκής Τέχνης. Εισαγωγή στον βυζαντινό λαϊκό πολιτισμό, τη Λαογραφία και τη Λαϊκή Τέχνη. Λαϊκή αρχιτεκτονική: βορειοελλαδίτικη, νησιώτικη. Λαϊκή αρχιτεκτονική της Απτικής κ. ά. Σχέσεις λαϊκής αρχιτεκτονικής με άλλα αρχιτεκτονικά ρεύματα, όπως π.χ. με τη νεοκλασική αρχιτεκτονική. Επισκόπηση βαλκανικής αρχιτεκτονικής. Λαϊκή ξυλογλυπτική, λιθογλυπτική, ζωγραφική και κεραμική. Επισκέψεις σε μουσεία. Η παρουσία των φοιτητών/τριών στα μουσεία είναι υποχρεωτική και συνιστά προϋπόθεση για συμμετοχή τους στις εξετάσεις. Σεμινάρια.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Δημήτρης Σταμέλος, *Νεοελληνική Λαϊκή Τέχνη. Πηγές, Προσανατολισμοί και Κατακτήσεις από τον ΙΣΤ΄ αι. ως την εποχή μας*, Αθήνα 1993, Εκδόσεις Gutenberg.

Βαλκανική Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική. Ελλάδα, Αλβανία, Γιουγκοσλαβία, Ρουμανία, Τουρκία (Ευρωπαϊκή), Αθήνα 1993, Εκδόσεις Μέλισσα.

Δημήτρης Φιλιππίδης, *Διακοσμητικές Τέχνες. Τρεις αιώνες Τέχνης στην Ελληνική Αρχιτεκτονική*, Αθήνα 1998, Εκδόσεις Μέλισσα.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Άννα-Ιωάννα ΓΟΥΗΛ-ΜΠΑΔΙΕΡΙΤΑΚΗ

5 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΛ 21 Λατινική Φιλολογία

α) Μεσαιωνική Γραμματεία

Εισαγωγή στην Ιστορία της Μεσαιωνικής Λατινικής Φιλολογίας. Περίοδοι και κυριότεροι εκπρόσωποι με τα έργα τους. Λατινική Μεσαιωνική ποίηση. *Fortunatus: Ποιήματα αφιερωμένα στη Ραδεγούνδη και την Αγνή* – εισαγωγή, κείμενο-μετάφραση-σχόλια. *Carmina Burana*: εισαγωγή, κείμενο, μετάφραση, σχόλια.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Fr. Brunhölzl, *Histoire de la Littérature latine du Moyen âge*, τ. 5, μετάφρ. H. Rochais, Brepols 1990, 1995.

W. George, *Venantius Fortunatus. A Latin Poet in Merovingian Gaul*, Οξφόρδη 1992.

M. Reydellet, *Vénance Fortunat, Poèmes*, Παρίσι 1994.

M. Βουτσίνου-Κικιλία, *Fortunatus, Βενάπιος Ονώριος Κλημεντιανός Φορτουνάτος*, Αθήνα 2005.

Σ. Πριόβολου, *Carmina Burana veris et amoris*, Αθήνα 2000.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΒΟΥΤΣΙΝΟΥ-ΚΙΚΙΛΙΑ

2 ώρες εβδομαδιαίως

β) Ιστοριογραφία

P. Cornelii Taciti, *Agricola*.

Η εξέλιξη της ρωμαϊκής ιστοριογραφίας ως την εποχή του Τακίτου. Ένταξη του συγγραφέα στο λογοτεχνικό και ιστορικό του συγκείμενο. Ο *Agricola* του Τακίτου ως συνδυασμός βιογραφίας και ιστορικής μονογραφίας, η διακειμενικότητά του και η ιστορική μέθοδος που ακολουθήθηκε. Περιεχόμενο και διάταξη του έργου, δομικές του ιδιαιτερότητες. Μετάφραση και ερμηνευτικός σχολιασμός ενδεικτικών αποσπασμάτων με παράλληλη αναφορά στα μορφολογικά στοιχεία του κειμένου, το λογοτεχνικό ύφος του Τακίτου και τον αντίκτυπο της ρητορικής του παιδείας

στην ποιότητα του ιστορικού του έργου. Προσωπικότητα και ηθική του Αγρικόλα. Λογοτεχνική αποτύπωση της ιστορικής σκέψης και κοσμοθεωρίας του συγγραφέα.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

R.M. Ogilvie – I. Richmond, *Cornelii Taciti De Vita Agricolae*, Οξφόρδη 1967.

T.A. Dorey (επιμ.), *Tacitus*, Λονδίνο 1969.

R.H. Martin, *Tacitus*, Λονδίνο 1981.

R. Mellor, *Tacitus*, Λονδίνο 1993.

R. Syme, *Tacitus*, Οξφόρδη 1957.

A.J. Woodman, *Tacitus Reviewed*, Οξφόρδη 1998.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αριστέα ΣΙΔΕΡΗ-ΤΟΛΙΑ

2 ώρες εβδομαδιαίως

γ) Θεματογραφία

Μεθόδευση των αντιστρόφων λατινικών θεμάτων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ε.Α. Σκάσση, *Ιστορική Γραμματική της Λατινικής Γλώσσης*, εν Αθήναις, τόμ. Α΄ 1969, τόμ. Β΄ 1972 – 1975.

A. Ernout – F. Thomas, *Syntaxe Latine*, Παρίσι 1972.

Σ. Κουμανούδη, *Λεξικόν Λατινοελληνικόν*, Αθήνα 2002.

Ε. Τσακαλώτου, *Ελληνολατινικόν Λεξικόν*, Αθήναι α. ε.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Θεόδωρος ΠΙΚΟΥΛΑΣ

1 ώρα εβδομαδιαίως

ΠΔ 01 Παιδαγωγικά

Μάθημα επιλογής

Ε΄ ΕΞΑΜΗΝΟ**ΦΝ 24 Νεοελληνική Φιλολογία****α) Θεωρία της Λογοτεχνίας**

Αισθητική της πρόσληψης. Κριτική θεώρηση των θεωριών του 20^{ου} αιώνα. Το πρώτο σκέλος αφορά στην περιγραφή της αισθητικής της πρόσληψης μέσα από τα κείμενα των Jauss – Iser και την ανάλυση του ρόλου της στη μελέτη των λογοτεχνικών κειμένων. Το δεύτερο σκέλος αφορά στη συνοπτική παρουσίαση και κριτική των βασικών σημείων των θεωριών για το λογοτεχνικό κείμενο, που αναπτύχθηκαν στον 20^ο αιώνα.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ζ.Ι. Σιαφλέκης, *Η εύθραυστη αλήθεια. Εισαγωγή στη θεωρία του Λογοτεχνικού Μύθου*, Αθήνα, Gutenberg 1994.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ζαχαρίας Ι. ΣΙΑΦΛΕΚΗΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Θεωρία της Λογοτεχνίας

Εισαγωγή στη Θεωρία Λογοτεχνίας. Οι περιγραφικές θεωρίες του 20^{ου} αιώνα: Φορμαλισμός, Νέα Κριτική, Τσέχικος δομισμός, Γαλλικός δομισμός, Σημειωτική. Εισαγωγή στη δομική αφηγηματολογία. Αφηγηματική τυπολογία του G. Genette. Παραδειγματισμός από το μυθιστόρημα του Στρατή Τσίρκα, *Ακυβέρνητες Πολιτείες*.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Άννα Τζούμα, *Εισαγωγή στην αφηγηματολογία*, Αθήνα, Συμμετρία 2003.

Τέρι Ήγκλετον, *Εισαγωγή στη θεωρία της λογοτεχνίας*, Αθήνα, Οδυσσέας 1989.

Ερατοσθένης Καψωμένος, *Αφηγηματολογία*, Αθήνα, Πατάκης 1995.

Γιαν Μουκαρόφσκι, *Δοκίμια για την αισθητική*, Αθήνα, Οδυσσέας 1979.

Τσβετάν Τοντόροφ (επιμ.), *Θεωρία λογοτεχνίας. Κείμενα των ρώσων φορμαλιστών*, Αθήνα, Οδυσσέας 1995.

Douwe Fokkema - Elroud Ibsch, *Θεωρίες λογοτεχνίας του 20ού αιώνα*, Αθήνα, Πατάκης 1993.

Roman Selden (επιμ.), *Από τον φορμαλισμό στον μεταδομισμό*, Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών 2004.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Άννα ΤΖΟΥΜΑ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΒ 22 Βυζαντινή Φιλολογία

Βυζαντινή Πεζογραφία

Ο Μιχαήλ Ψελλός και η εποχή του

Εισαγωγή στην προβληματική του 11^{ου} αιώνα. Ο Κωνσταντίνος Θ΄ ο Μονομάχος και η εποχή του. Οι αλλαγές στην κρατική μηχανή, η μεταρρύθμιση στην εκπαίδευση και η ίδρυση ανωτάτων σχολών. Βιογραφικά του Μιχαήλ Ψελλού. Ψελλός και Ιωάννης ο Μαυρόπουλος. Ο Ψελλός και η λεγόμενη τριάς των φιλοσόφων. Η επιρροή του Ψελλού στους «διανοούμενους» του 11^{ου} αιώνα και οι νεωτερικές τάσεις του. Η *Χρονογραφία* του Ψελλού και η *Ιστορία Σύντομος* (εισαγωγικές παρατηρήσεις, χειρόγραφα, εκδόσεις). Σχέση των δύο κειμένων. Ιδιαιτερότητες της *Χρονογραφίας* ως ιστοριογραφικού κειμένου. Οι ήρωες του Ψελλού και η ανάδειξη των ισχυρών προσωπικοτήτων. Ο Ψελλός ως ιστορικός κριτικός. Οι κοσμοθεωρητικές και οι αισθητικές του αντιλήψεις.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Βασιλική Ν. Βλυσίδου (επιμ.), *Η αυτοκρατορία σε κρίση (;). Το Βυζάντιο τον 11^ο αιώνα (1025-1081)*, Αθήνα 2003.-J. Duffy-S. Papaioannou, Michael Psellos and the authorship of the *Historia Syntomos*: Some final considerations, στον τόμο *Βυζάντιο, Κράτος και κοινωνία. Μνήμη Νίκου Οικονομίδη*, Αθήνα 2003.-J. Kaldellis, *The argument of Psellos' Chronographia*, Leiden 1999.-P. Lemerle, *Cinq études sur le XIe siècle byzantin*, Paris 1977.-J. N. Ljubarskij, *Η προσωπικότητα και το έργο του Μιχαήλ Ψελλού*, Αθήνα 2004 και του ίδιου, Michael Psellos in the history of Byzantine literature: some modern approaches, στον τόμο P. Odorico-P. Agapitos, *Pour une « nouvelle histoire » de la littérature byzantine*, Paris 2002, 106-116.-Σπ. Τρωιάνος, *Latinitas graeca*, στον τόμο, Χ. Αγγελίδη (επιμ.), *Το Βυζάντιο ώριμο για αλλαγές. Επιλογές, ευαισθησίες και τρόποι έκφρασης από τον ενδέκατο στον δέκατο πέμπτο αιώνα*, Αθήνα 2004, 169-176

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Αθανάσιος ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ

5 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΑ 24 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

α) Ελληνιστική Γραμματεία

Εισαγωγική επισκόπηση της ελληνιστικής εποχής και ποίησης. Τα γενικά χαρακτηριστικά της ελληνιστικής εποχής – οι προϋποθέσεις, οι αφετηρίες, το περιβάλλον. Τα βασικά γνωρίσματα της ελληνιστικής ποίησης και τα λογοτεχνικά είδη που άνθησαν κατά τους ελληνιστικούς χρόνους. Η νέα ποιητική θεωρία και το καλλιτεχνικό «πιστεύω» του Καλλιμάχου. Ερμηνεία αντιπροσωπευτικών κειμένων των ποιητών: Καλλιμάχου, Απολλωνίου του Ροδίου, Θεοκρίτου, Αράτου, Νικάνδρου, Μόσχου καθώς και των επιγραμματοποιών Ασκληπιάδη του Σαμίου και Λεωνίδα του Ταραντίου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

U. von Wilamowitz-Moellendorff, *Hellenistische Dichtung*, 2 τόμοι, Βερολίνο 1924.

P.M. Fraser, *Ptolemaic Alexandria*, 3 τόμοι, Οξφόρδη 1972.

G. O. Hutchinson, *Hellenistic Poetry*, Οξφόρδη 1988.

N. Hopkinson, *A Hellenistic Anthology*, Cambridge 1988.

M. Fantuzzi – R. Hunter, *Ο Ελικώνας και το Μουσείο. Η ελληνιστική ποίηση από την εποχή του Μεγάλου Αλεξάνδρου έως την εποχή του Αυγούστου*, μετάφρ. Δ. Κουκουζίκα – Μ. Νούσια, Αθήνα 2005.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Γεώργιος ΒΑΣΙΛΑΡΟΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Ευριπίδης

Ευριπίδου *Ανδρομάχη*: Εισαγωγή στο ποιητικό έργο του Ευριπίδη και στο θέατρο, στο πλαίσιο του πνευματικού, πολιτικού και κοινωνικού κλίματος της εποχής (2^ο ήμισυ του 5^{ου} αι. π.Χ.). Γλωσσικός, μετρικός, υφολογικός και ερμηνευτικός σχολιασμός του κειμένου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

P.T. Stevens, *Euripides, Andromache*, text, introduction and commentary, Οξφόρδη 1971.

M. Lloyd, *Euripides, Andromache*, text, English translation, commentary, Warminster 1994.

W. Allan, *The Andromache and Euripidean Tragedy*, Οξφόρδη 2000.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Στυλιανή ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΑ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΓ 25 Γλωσσολογία

α) Σύνταξη της Ελληνικής

Στόχος του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους φοιτητές στη λειτουργία και το ρόλο της σύνταξης στη γλώσσα, να περιγράψει διάφορα συντακτικά πρότυπα και να συζητήσει μια σειρά από προβλήματα που αφορούν στη δομή της Νέας Ελληνικής. Ειδικότερα, θίγονται τα ακόλουθα θέματα: α) οι έννοιες σύνταξη και γραμματική, επίπεδα άρθρωσης του νοήματος (σημασιολογικοί ρόλοι-μορφικές κατηγορίες-συντακτικές λειτουργίες), ανάλυση σε άμεσα συστατικά, β) παραδοσιακή γραμματική, γενετική-μετασηματιστική γραμματική (Chomsky), συστημικό-λειτουργικό πρότυπο (Halliday), και γ) είδη προτάσεων, άρθρο, ονοματική φράση, τροπικότητα, ποιόν ενεργείας της Νέας Ελληνικής. Η ανάπτυξη των θεμάτων θα γίνει μέσα από τη γραμματική ανάλυση κειμένων. Θα συζητηθούν επίσης ζητήματα διδακτικής των γραμματικών φαινομένων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

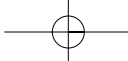
- Brown, K. & Miller, J. 1991. *Syntax: A Linguistic Introduction to Sentence Structure*. London: Routledge.
- Θεοφανοπούλου-Κοντού, Δ. κ.ά. (επιμ.) 1998. *Θέματα νεοελληνικής σύνταξης. Θεωρία-Ασκήσεις*. Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- Κατσιμαλή, Γ. & Καβουκόπουλος, Φ. (επιμ.) 1996. *Ζητήματα νεοελληνικής γλώσσας. Διδακτική προσέγγιση*. Ρέθυμνο: Τομέας Γλωσσολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης.
- Κλαίρης, Χ. & Μπαμπινιώτης, Γ. (σε συνεργασία με Α. Μόζερ, Α. Μπακάκου-Ορφανού & Σ. Σκοπετέα). 2005. *Γραμματική της Νέας Ελληνικής. Δομολειτουργική-Επικοινωνιακή*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Διονύσιος ΓΟΥΤΣΟΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

β) Σημασιολογία I-Πραγματολογία

Εισαγωγή στη Σημασιολογία και στην Πραγματολογία: γλωσσολογικοί και φιλοσοφικοί προβληματισμοί σχετικά με τη φύση της σημασίας. Αναφορά και σημασία. Λέξη: λέξημα, ένταση-έκταση σημασίας, σχέσεις μεταξύ λεξημάτων (συνωνυμία, ομωνυμία, υπωνυμία, αντωνυμικότητα). Δομισμός (η σημασία στο σύστημα: αξία, σημασιακά πεδία, σημασιολογικά χαρακτηριστικά). Ανάλυση σε συστατικά –

πρωτοτυπική σημασία. Ευρύτερες γλωσσικές μονάδες: Λογική πρόταση – γλωσσική πρόταση – εκφώνημα. Περιβάλλον και σημασία. Λεκτικές πράξεις, υπονοήματα, μεταφορά.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Μπαμπινιώτης, Γ. (1985). *Εισαγωγή στη Σημασιολογία*. Αθήνα.

Lyons, J. (1995). *Linguistic Semantics*. Cambridge: Cambridge University Press. Μετάφραση: Γ. Καρανάσιος (1998) *Γλωσσολογική Σημασιολογία*. Αθήνα: Πατάκης.

Hurford, J.R. & Heasley, B. (1983). *Semantics: A Coursebook*. Cambridge: Cambridge University Press.

Allwood, J.S. & P. Gardenfors (eds.) (1999). *Cognitive Semantics: Meaning and Cognition*. Amsterdam/ Philadelphia: Benjamins.

Βελούδης, Γ. (2005). *Η σημασία πριν, κατά και μετά τη γλώσσα*. Αθήνα: Κριτική.

Cann, R. (1993). *Formal Semantics: An Introduction*. Cambridge: Cambridge University Press.

Kleiber, G. (1990). *La sémantique du prototype: catégories et sens lexical*. Paris: Presses Universitaires de France.

Saeed, J. (1997). *Semantics*. Oxford: Blackwell.

Συμεωνίδου-Χριστίδου, Τ. (1998). *Εισαγωγή στη σημασιολογία*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Wierzbicka, A. (1992). *Semantics, Culture and Cognition*. Oxford: Oxford University Press.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αμαλία ΜΟΖΕΡ

3 ώρες εβδομαδιαίως

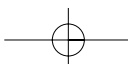
Μάθημα επιλογής

ΣΤ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΦΝ 27 Νεοελληνική Φιλολογία

α) Διαφωτισμός

1. Ιδεολογία και λεξιλόγιο του Διαφωτισμού.
2. Νεομάρτυρες και Διαφωτισμός.

3. Συγκρίσεις και αναιρέσεις παγιωμένων απόψεων στις Ιστορίες της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας και στα κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας του Λυκείου.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΜΑΝΤΟΥΒΑΛΟΥ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) *Επανησιακή Λογοτεχνία*

Στόχος του μαθήματος είναι η παρουσίαση αντιπροσωπευτικών κειμένων της επανησιακής λογοτεχνίας (ποίησης) του 19^{ου} αιώνα. Συγκεκριμένα, αφού αρχικά αναλυθούν τα βασικά τεχνοτροπικά γνωρίσματα της επανησιακής ποίησης του 19^{ου} αιώνα, στη συνέχεια θα αναλυθούν, από ιστοριοκογραμματολογική και αισθητική σκοπιά, αντιπροσωπευτικά ποιητικά κείμενα των βασικών ποιητών της επανησιακής ποιητικής παράδοσης, συγκεκριμένα του Διονυσίου Σολωμού, του Ανδρέα Κάλβου, του Ιουλίου Τυπάλδου, του Γεράσιμου Μαρκορά, του Γεωργίου Τερτσέτη, του Ανδρέα Λασκαράτου και του Αριστοτέλη Βαλαωρίτη.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ευριπίδης Γαραντούδης, *Οι Επανάσεις και ο Σολωμός. Όψεις μιας σύνθετης σχέσης (1820-1950)*, Αθήνα, Εκδόσεις Καστανιώτη 2001 (διδασκτικό βοήθημα).

Λίνος Πολίτης, *Ποιητική ανθολογία: Οι Επτανησιώτες*, Αθήνα, Εκδόσεις Δωδώνη 1981.

Ανθολογία επανησιακής ποίησης του 19^{ου} αιώνα (φυλλάδιο κειμένων).

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ευριπίδης ΓΑΡΑΝΤΟΥΔΗΣ

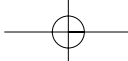
2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΛ 21 Λαογραφία

Αστική Λαογραφία-Κοινωνικός βίος

Κεφάλαια του Κοινωνικού βίου: Κύκλος ζωής. Οικογένεια (σχέσεις, στάσεις, ρόλοι των μελών της). Παιδί με ειδικές ανάγκες (εθιμική θεραπευτική αγωγή και πρόληψη). Παραδοσιακή διατροφή (μαγικο-θρησκευτικές επισημάνσεις, συμβολισμοί, οικονομία, παραγωγή, κ. ά.). Δοξαστική και εθιμική λατρεία (Αγιολογική λαογραφία, γεωργικοποιμενική λατρεία, κ. ά.). Λαϊκή οικολογία (έμφαση στον φυσικό κόσμο). Ζητήματα υλικού βίου.

Προαιρετικά: Δύο δώρα σεμινάρια καθ' όλο το διδακτικό έτος (χειμερινό-εαρινό

εξάμηνο) στο Σπουδαστήριο Λαογραφίας για την ευμέθοδη συλλογή πρωτογενούς λαογραφικού υλικού.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ:

1. Μιχάλης Μερακλής, *Ελληνική Λαογραφία. Κοινωνική συγκρότηση-Ήθη και Έθιμα-Λαϊκή Τέχνη*, Αθήνα 2004, εκδ. Οδυσσέας.
2. Στ. Δ. Ήμελλος, *Ζητήματα, παραδοσιακού υλικού βίου*, Αθήνα 1993, Σύλλογος προς διάδοσιν ωφελίμων βιβλίων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

1. Γ. Ν. Αικατερινίδης, *Νεοελληνικές αιματηρές θυσίες. Λαογραφία-Μορφολογία-Τυπολογία*, Αθήναι 1979, *Λαογραφία*, Παράρτημα 8.-2. Ελ. Αλεξάκης, *Τα γένη και η οικογένεια στην παραδοσιακή κοινωνία της Μάνης*, Αθήνα 1980.- Ευρ. Αντζουλάτου-Ρεσιλά, *Τα στέφανα του γάμου στην νεότερη Ελλάδα*, Αθήνα 1992, Αλέξανδρος.-4. Ευ. Γρ. Αυδίκος, *Το παιδί στην παραδοσιακή και σύγχρονη κοινωνία*, Αθήνα 1996, Ελληνικά γράμματα.-5. Μ. Μηλίγκου-Μαρκαντώνη, *Άγιος Φίλιππος. Λαϊκή παράδοση και λατρεία*, Αθήναι 1978.- Μ. Μηλίγκου-Μαρκαντώνη, *Παραδοσιακή διατροφή. Πρωτογενή διατροφικά είδη*, Πρακτικά συνεδρίου Ασπρόπυργος 1992, σ. 338-390.- Μ. Μηλίγκου-Μαρκαντώνη, Γλυκά-γλυκίσματα στον ν. Τρικάλων. Λαογραφικές και Εθνολογικές επισημάνσεις, *Τρικαλινά* 12, 1992, σ. 185-238.- Γ. Α. Ρηγάτος, *Η υγεία του παιδιού στη λαϊκή μας παράδοση*, Αθήνα-Γιάννινα 1992, Δωδώνη.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΜΗΛΙΓΚΟΥ-ΜΑΡΚΑΝΤΩΝΗ

5 ώρες εβδομαδιαίως

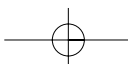
ΦΒ 23 Βυζαντινή Φιλολογία

Βυζαντινή ρητορική και ιστοριογραφία.

α) Ρητορική και ιστοριογραφία την εποχή του Κωνσταντίνου Ζ΄ του Πορφυρογεννήτου. Η περίπτωση της Συνέχειας του Θεοφάνη: Παρουσίαση με την βοήθεια επιλεγμένων αποσπασμάτων της Συνέχειας Θεοφάνη. Ανάλυση της δομής του έργου, ρητορικά πρότυπα και επισήμανση των νέων τάσεων της ιστορικής γραφής κατά τον Ι΄ αι.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Αθανάσιος ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

β) Η ρητορική στο πλαίσιο των ιδεολογικών προβληματισμών της πρώιμης παλαιολόγειας περιόδου: Οι δύο βασιλικοί λόγοι του Θεοδώρου Μετοχίτη. Η ανατροπή ενός καθιερωμένου ρητορικού μοντέλου: Ο πρώτος βασιλικός ως αντιστροφή του *Περί βασιλείας* του Συνεσίου του Κυρηναίου και η απόδοση μιας ενδοοικογενειακής διένεξης (διαμάχη Ανδρονίκου Β΄ Παλαιολόγου με τον αδελφό του Κωνσταντίνο) μέσα από την λογοτεχνική επεξεργασία των *Αιγυπτίων* του Συνεσίου. Συσχετισμοί με παρεμφερή φιλοσοφικά κείμενα της ίδιας εποχής (π.χ. *Ηθικός* του Μετοχίτη, ρητορικά έργα του Θωμά Μάγιστρου) και ανίχνευση αντιστοιχιών με κείμενα της παλαιότερης γραμματείας (π.χ. *Φίλωνος, Περί βίου θεωρητικού*), τα οποία παρέχουν στοιχεία για τον ακριβέστερο προσδιορισμό της ιδεολογικής προοπτικής των δύο λόγων του Μετοχίτη.

Βασικό σύγγραμμα για την πολιτική ιδεολογία των Βυζαντινών είναι το δίτομο έργο του F. Dornik, ενώ χρήσιμη είναι και η συλλογή σχολιασμένων μεταφράσεων των κατόπτρων ηγεμόνος από τον W. Blum. Η έκδοση των δύο βασιλικών λόγων του Μετοχίτη από τον διδάσκοντα θα ολοκληρωθεί σύντομα.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ιωάννης ΠΟΛΕΜΗΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΑ 25 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

α) *Θουκυδίδης*

Εισαγωγή στην ιστοριογραφία και στο έργο του Θουκυδίδα, στο πλαίσιο του πνευματικού, πολιτικού και κοινωνικού κλίματος της εποχής (2^ο ήμισυ του 5^{ου} αι. π.Χ.). Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του έργου αυτού (και σε σύγκριση με το έργο του Ηρόδοτου και αυτόνομα). Επιλογή κεφαλαίων του 1^{ου}, 2^{ου} και 3^{ου} Βιβλίου, τα οποία θα σχολιασθούν γλωσσικά, υφολογικά και ερμηνευτικά.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

J. Finley, *Θουκυδίδης*, μετάφρ. Τ. Κουκουλιός, Αθήνα 1985.

A.W. Gomme, *A Historical Commentary on Thucydides*, τόμοι 1-2, Οξφόρδη 1945-1956.

S. Homblower, *A Commentary on Thucydides*, 2 τόμοι, Οξφόρδη 1991-1996.

S. Homblower, *Thucydides*, Οξφόρδη 1987.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Στυλιανή ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΑ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Ομήρου Οδύσσεια

Εισαγωγή στην επική ποίηση. Τα ομηρικά έπη. Σύντομη χρονολογική επισκόπηση για τη γένεση και παράδοση των επών: ιστορικό πλαίσιο, χαρακτηριστικά της ομηρικής ποίησης (σύνθεση, γλώσσα, μέτρο κ.λπ.), το ομηρικό ζήτημα. Ερμηνεία της ραψωδίας ε.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- M. Fernandez-Galliano, J.B. Hainsworth, A. Heubeck, A. Hoekstra, J. Russo, S. West, *Ομήρου Οδύσσεια*. Κείμενο και ερμηνευτικό υπόμνημα, ραψωδίες α-ω, μετάφραση Μ Καίσαρ – Φ. Φιλίππου – Ρ. Χαμέτη, επιμ. Α. Ρεγκάκος, Αθήνα 2004-2005.
- Δ.Ι. Ιακώβ. – Ι. Καζάζης – Α. Ρεγκάκος (επιλογή και επιμέλεια), *Επιστροφή στην Οδύσσεια. Δέκα κλασικές μελέτες*, Θεσσαλονίκη 1999.
- I. Morris – B. Powell (επιμ.), *A New Companion to Homer*, Leiden 1997.
- W.B. Stanford, *The Odyssey of Homer*. Edited with General and Grammatical Introductions, Commentary, and Indexes, Books I-XXIV, Λονδίνο-Νέα Υόρκη 1967.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ειρήνη ΖΑΜΑΡΟΥ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ή

ΦΑ 82 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία**α) Σεμινάριο***Ελληνιστική Ποίηση - Θεόκριτος*

1. Εισαγωγή: η ελληνιστική εποχή, τα χαρακτηριστικά της ελληνιστικής ποίησης, το έργο του Θεοκρίτου, η βουκολική ποίηση. 2. Ανίχνευση του φυσιολατρικού στοιχείου στο έργο του Θεοκρίτου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- A.S.F. Gow, *Theocritus*, τόμ. I-II, Cambridge 1952 (ανατ. 1973).
- Σ. Γ. Χατζηκώστα, *Θεοκρίτου Ειδύλλια. Εισαγωγή – μετάφραση – σχόλια. Ειδύλλια I – VII*, Αθήνα 2005.
- Ε. Σιστάκου, *Θεοκρίτου Θύρσις ή Ωιδή*. Ερμηνευτική έκδοση, Ηράκλειο 1998.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Παναγιώτα ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ-ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ 3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Οι Ύμνοι του Καλλιμάχου και η 'παρέκκλιση' από τον συμβατικό / επικό τρόπο
 Στο Σεμινάριο αυτό θα εξετασθούν λεπτομερώς οι έξι Ύμνοι του Καλλιμάχου (στον Δία, στον Απόλλωνα, στην Άρτεμη, στη Δήλο, στα Λουτρά της Παλλάδος και στη Δήμητρα), ως σημαντικά δείγματα ενός ιδιαίτερου τύπου ελληνιστικής γραφής στον οποίο διακρινόταν ο Κυρηναίος ποιητής: τη λογοτεχνική δηλ. επίδειξη σε ένα σταθερό παραδοσιακό θέμα. Στόχος του Σεμιναρίου θα είναι να διαφανεί με ποιο τρόπο ο Καλλιμάχος, παίρνοντας παραδοσιακούς μύθους και γράφοντας σε ένα αρχαϊκό ύφος απομακρυσμένο από τη σύγχρονή του εποχή, κατορθώνει μέσα από τους υπαινιγμούς, τις εννοιολογικές αποχρώσεις και την παιγνιώδη ειρωνεία να συνθέσει έξι λογοτεχνικούς Ύμνους οι οποίοι αποκαλύπτουν ασφαλώς την πανίσχυρη φύση των θεών, χωρίς όμως να μαρτυρούν γνήσια λατρευτική κατάνυξη.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- U. von Wilamowitz-Moellendorff, *Hellenistische Dichtung*, 2 τόμοι, Βερολίνο 1924.
 P.M. Fraser, *Ptolemaic Alexandria*, 3 τόμοι, Οξφόρδη 1972.
 G. O. Hutchinson, *Hellenistic Poetry*, Οξφόρδη 1988.
 N. Hopkinson, *A Hellenistic Anthology*, Cambridge 1988.
 M. Fantuzzi – R. Hunter, *Ο Ελικώνας και το Μουσείο. Η ελληνιστική ποίηση από την εποχή του Μεγάλου Αλεξάνδρου έως την εποχή του Αυγούστου*, μετάφρ. Δ. Κουκουζίκα – Μ. Νούσια, Αθήνα 2005.
 G.R. McLennan, *Callimachus. Hymn to Zeus*, Ρώμη 1977.
 F. Williams, *Callimachus. Hymn to Apollo*, Οξφόρδη 1978.
 F. Bornmann, *Callimachi Hymnus in Dianam*, Φλωρεντία 1968.
 W.H. Mineur, *Callimachus. Hymn to Delos*, Leiden 1984.
 A.W. Bulloch, *Callimachus: the Fifth Hymn*, Cambridge 1985.
 N. Hopkinson, *Callimachus. Hymn to Demeter*, Cambridge 1984.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Γεώργιος ΒΑΣΙΛΑΡΟΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Μεταφραστική Θεωρία και πρακτική

Οι στόχοι του Σεμιναρίου είναι πολλαπλοί: 1 Το ζήτημα (ή το πρόβλημα), η σημασία (λογοτεχνική, διδακτική κ.λπ), το ήθος και η ιδεολογία της ενδογλωσσικής μεταφρασης, δηλαδή της μετάφρασης έργων της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας στα νέα Ελληνικά. Ιστορία της ελληνικής ενδογλωσσικής μετάφρασης, θεω-

ρίες και σχολές μεταφραστών κ.λπ. 2. Φιλολογική και λογοτεχνική αξιολόγηση μεταφράσεων ή μεταφραστών με βάση συγκεκριμένα κριτήρια (πιστότητα, νοηματική και συγκινησιακή συγγένεια πρωτοτύπου-μετάφρασης, γλώσσα, ύφος, κ.λπ). 3. Μικρές μεταφραστικές ασκήσεις. 4. Πειραματική διδασκαλία αρχαιοελληνικών κειμένων από μετάφραση. Υποχρεωτική εργασία.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Γ. Γιατρομανωλάκης “Μεταφραστική θεωρία και πρακτική του Σεφέρη”, στο Γ. Σεφέρης, *Μεταγραφές*, Αθήνα 1980, 225-308.
- Γ. Γιατρομανωλάκης, “Μεταφραστικές Τάσεις”, *Διαβάζω* 26 (1979) 44-54.
- Γ. Γιατρομανωλάκης, “Η σολωμική μετάφραση της *Ιλιάδος* και οι *Ελεύθεροι Πολιορκημένοι*”, *Μαντατοφόρος* 37-38 (1993-1994) 56-70.
- Π.Α. Ζάννας, “Προβλήματα της μετάφρασης”, *Ο Πολίτης* 19 (1978) 34-41.
- Ι.Θ. Κακριδής, *Το Μεταφραστικό Πρόβλημα*, Αθήνα 1961³.
- Ι.Θ. Κακριδής, “Η μετάφραση της *Ιλιάδας*”, *Καινούργια Εποχή* (χειμώνας 1956) 17-64.
- Γ.Ν. Οικονόμου – Γ.Κ. Αγγελινάρας, *Βιβλιογραφία των εμμέτρων νεοελληνικών μεταφράσεων της αρχαίας ελληνικής ποιήσεως*, Αθήνα 1979.
- Πρωτότυπο και Μετάφραση*, Πρακτικά Συνεδρίου (11-15 Δεκεμβρίου 1978), “Σπουδαστήριο Κλασικής Φιλολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών”, Αθήνα 1980.
- G. Steiner, *Μετά τη Βαβέλ. Όψεις της Γλώσσας και της Μετάφρασης*, μετάφρ. Γ.Ν. Κονδύλης, Αθήνα 2004.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Γεώργιος ΓΙΑΤΡΟΜΑΝΩΛΑΚΗΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Απτική ρητορεία

Υποχρεωτικό Σεμινάριο (με προϋποτιθεμένη υποχρεωτική παρακολούθηση και σύνταξη εργασίας) με τις θεματικές: (α) “Απτική δικανική και επιδεικτική ρητορεία”: (β) “Εισαγωγή στην ερευνητική εργασία”: στην αξιολόγηση και την αξιοποίηση των αρχαίων πηγών και της Βιβλιογραφίας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Ε. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, *Σώμα δημοσιευμάτων σχετικών με την Απτική ρητορεία και την θεωρία της ρητορικής*.
- Ε. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, *Λόγια και μη Λόγια Παραθέματα στην κυρίως Ρητορική του Αριστοτέλους*, τεύχος Γ΄, Αθήνα 2005.

Ε. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, *Αριστοτέλους Ρητορική (Α, Β βιβλία)*. Μετάφραση, με προσθήκη δύο Παραρτημάτων (Διαθεματικά κείμενα. Πραγματολογικό συμπλήρωμα), τεύχος Β΄, Αθήνα 2007.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ευανθία ΔΡΑΚΩΝΑΚΗ-ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Από τον Πίνδαρο στον Αισχύλο

Εξετάζονται οι *Επίνικοι* του Πινδάρου Ολ. 2,7. Πυθ. 8, Νεμ. 6 και κατ' επιλογήν αποσπάσματα από τις τραγωδίες του Αισχύλου *Πέρσαι* και *Επτά επί Θήβας*. Στόχος του Σεμιναρίου είναι η ανάδειξη των δυο διαφορετικών προτύπων ανθρωπολογικής και θεολογικής σκέψης που εκπροσωπούν οι δύο σύγχρονοι ποιητές.

Οι μετέχοντες στο σεμινάριο φοιτητές προετοιμάζουν το κείμενο που εξετάζεται κάθε φορά και, ακολουθώντας ορισμένες μεθοδολογικές προδιαγραφές, συγγράφουν μικρής έκτασης εργασία την οποία και παρουσιάζουν προς συζήτηση.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αικατερίνη ΚΑΜΑΡΕΤΤΑ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Δραματική Ποίηση : Ευριπίδης

Εισαγωγή στην Τραγωδία : Αισχύλος, Σοφοκλής, Ευριπίδης.

Το ιστορικοκοινωνικό πλαίσιο, η ζωή και το έργο του ποιητού. Ανάλυση τραγωδιών. Μελέτη και σχολιασμός θεμάτων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

A. Lesky, *Η τραγική ποίηση των αρχαίων Ελλήνων*, μετάφρ. Ν. Χουρμουζιάδης, τόμ. Α΄: *Από τη γένεση του είδους ως τον Σοφοκλή*, Αθήνα 1987, τόμ. Β΄: *Ο Ευριπίδης και το τέλος του είδους*, Αθήνα 1989.

B. Goward, *Αφήγηση και Τραγωδία, Αφηγηματικές Τεχνικές στον Αισχύλο, τον Σοφοκλή και τον Ευριπίδη*, μετάφρ. Ν.Π. Μπεζαντάκος, Αθήνα 2002.

Ν.Π. Μπεζαντάκος, *Το αφηγηματικό μοντέλο του Greimas και οι τραγωδίες του Ευριπίδη*, Αθήνα 2004.

Ο. Taplin, *Η Αρχαία Ελληνική Τραγωδία σε σκηνική παρουσίαση*, Αθήνα 2003.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αδαμαντίνη ΚΟΥΜΙΩΤΟΥ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Η ερωτική ηθική των Αθηναίων μέσα από τα κείμενα των ρητόρων
Θα αναλυθούν οι λόγοι: Λυσίας *Υπέρ του Ερατοσθένους φόνου*, ψευδο-Δημοσθένους *Κατά Νεαίρας*, Αισχίνης *Κατά Τιμάρχου*.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

D. Cohen, *Law, Sexuality, and Society*, Cambridge 1991.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Βασίλειος ΛΕΝΤΑΚΗΣ 3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Οι Πρόλογοι της τραγωδίας

α. Εισαγωγικά: Η χρήση του Προλόγου στην αρχαία ελληνική τραγωδία. Εξέλιξη του Προλόγου από τον Αισχύλο στον Ευριπίδη. Τα χαρακτηριστικά των Προλόγων και ο ρόλος τους στην εξέλιξη της δράσης. Είδη Προλόγων. Η σχέση τους με τους Επιλόγους στις τραγωδίες του Ευριπίδη.

β. Κείμενα: Ανθολόγιο με τα κείμενα των Προλόγων των σωζομένων τραγωδιών.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

W. Jens, *Die Bauformen der griechischen Tragödie*, Μόναχο 1971.

H. Erbse, *Studien zum Prolog der euripidischen Tragödie*, Βερολίνο-Νέα Υόρκη 1984

B. Goward, *Αφήγηση και Τραγωδία, Αφηγηματικές Τεχνικές στον Αισχύλο, τον Σοφοκλή και τον Ευριπίδη*, μετάφρ. Ν.Π. Μπεζαντάκος, Αθήνα 2002.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Νικόλαος ΜΠΕΖΑΝΤΑΚΟΣ 3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Ομήρου Ιλιάδα. Προβλήματα ερμηνείας

Προβλήματα ερμηνείας της *Ιλιάδας* του Ομήρου. Πώς γίνεται μια παραπομπή. Πώς γράφεται μια φιλολογική μελέτη.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

I. Κακριδή, *Ομηρικές έρευνες*, Αθήνα 1967².

A. Lesky, *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, μετάφρ. Α. Τσοπανάκης, Θεσσαλονίκη 1981⁵.

A. Lesky, "Homeros", *RE Suppl.* 11 (1967).

W. Schadewaldt, *Von Homers Welt und Werk*, Στουτγάρδη 1965⁴.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Χρίστος ΞΥΔΑΣ 3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Τα Κύπρια έπη

Αξιολόγηση και επιδράσεις των *Κυπρίων επών*. Τα *Κύπρια έπη* είναι αριστούργημα και όχι ασήμαντο έργο, όπως θεωρείται από ορισμένους. Η επίδρασή τους υπήρξε σημαντική.

Επίσης θα εξεταστεί πώς γίνεται μια παραπομπή και πώς γράφεται μια φιλολογική μελέτη.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Χ. Ξυδά, *Τα Κύπρια Έπη*, Αθήνα 1979.

Α. Βοσκού, *Αρχαία Κυπριακή Γραμματεία*, τόμ. Ι, Λευκωσία 1995.

G.L. Huxley, *Greek Epic Poetry from Eumelos to Panyassis*, Λονδίνο 1969.

Χ. Καρούζου, "Το προοίμιον των Κυπρίων Επών", *ΠΑΑ* 32 (1957) 225 κ.εξ.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Χρίστος ΞΥΔΑΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Ελληνικοί και λατινικοί πάπυροι

Μετά από σύντομη επισκόπηση του γνωστικού αντικειμένου και των εφαρμοζομένων επιστημονικών μεθόδων στον χώρο της εκδοτικής και του σχολιασμού των ελληνικών και λατινικών παπύρων, οι φοιτητές θα ασκηθούν στην ανάγνωση, την ερμηνεία και τις μεθόδους επιστημονικής εκδόσεως και υπομνηματισμού ελληνικών και λατινικών παπύρων. Έμφαση θα δοθεί στη μελέτη της παλαιογραφίας των παπύρων, έτσι ώστε οι φοιτητές να μάθουν να διαβάζουν τα αρχαία κείμενα από το πρωτότυπο. Οι φοιτητές θα έρθουν σε επαφή με τα σύγχρονα μέσα επιστημονικής έρευνας στο χώρο της μελέτης των φιλολογικών και μη φιλολογικών οστράκων, όπως π.χ. τις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων Leuven Database of Ancient Books, Heidelberger Gesamtverzeichnis der griechischen Papyrusurkunden Ägyptens, Mertens-Pack3 (και CEDOPAL), Duke Databank of Documentary Papyri (εκδ. 1996 = Packard Humanities Institute CD-ROM No. 7), Leuven Database of Ancient Books, Wörterlisten και Bibliographie Papyrologique. Από τους φοιτητές θα ζητηθεί μεταξύ άλλων η συγγραφή συνθετικών εργασιών με θέμα ήδη εκδεδομένους παπύρους και η σχολιασμένη έκδοση ελληνικών και λατινικών παπύρων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Β.Γ. Μανδηλαράς, *Πάπυροι και παπυρολογία*, Αθήνα 1994.

E.G. Turner, *Ελληνικοί πάπυροι*, μετάφρ. Γ. Παράσσογλου, Αθήνα 1981 (αγγλική έκδοση: *Greek Papyri. An Introduction*, Οξφόρδη 1980).

P.W. Pestman, *The New Papyrological Primer*, Leiden-Νέα Υόρκη-Κολωνία 1994.

O. Montevocchi, *La papirologia*, Μιλάνο 1988.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Αμφιλόχιος ΠΑΠΑΘΩΜΑΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Επική ποίηση

Η προομηρική ποίηση προσεγγιζόμενη μέσω των νεοελληνικών δημοτικών τραγουδιών.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

I. Προμπονάς, *Ελληνική επική ποίηση από τα Μυκηναϊκά χρόνια ως σήμερα*, Αθήνα 1990.

I. Προμπονάς, *Τα Ομηρικά έπη και το νεοελληνικό δημοτικό τραγούδι*, Αθήνα 1989.

M. Edwards, *Όμηρος. Ο ποιητής της Ιλιάδος*, μετάφρ. Β. Λιαπής – Ν. Μπεζαντάκος, Αθήνα 2001.

G.S. Kirk, B. Hainsworth, R. Janko, M. Edwards, N. Richardson, *The Iliad. A Commentary*, τόμ. 1-6, Cambridge 1985-1993.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ιωάννης ΠΡΟΜΠΟΝΑΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Ποίηση και ποιητική στο ησιόδειο corpus

Η ησιόδεια ποίηση βρισκόταν πάντοτε στη σκιά τής ομηρικής ήδη από την αρχαιότητα, με αποτέλεσμα να εξετάζεται πάντοτε ως υποδεέστερη και, εντέλει, παρακμιακή συνέχειά της. Αντικείμενο του σεμιναρίου αυτού είναι η εξέταση της ποίησης και ποιητικής τού ησιόδειου corpus. Θα ασχοληθούμε με τα ακόλουθα προβλήματα:

Ποια η συνοχή τού corpus των κειμένων που έχουν φθάσει ως τις ημέρες μας ως έργα τού Ησιόδου, αυτού του άγνωστου ποιητή από την άσημη Άσκρα τής Βοιωτίας; Σε ποιο γραμματειακό είδος πρέπει να κατατάξουμε αυτού του είδους την ποίηση; Ποια η σχέση των κειμένων αυτών με τη γενεαλογική και τη γνωμική ποίηση, όπως

τις γνωρίζουμε τόσο από την ελληνική όσο και από την *ανατολική* (αιγυπτιακή, βαβυλωνιακή κ.ά.) ποιητική παράδοση; Ποια τα εσωτερικά σήματα ποιητικής, που συναντάμε στο ησιόδειο *corpus*; Πώς πρέπει, τελικά, να αντιμετωπίζουμε τα κείμενα αυτά, ως γραπτή, προφορική ή μεταξύ γραπτής και προφορικής λογοτεχνία;

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

N. Π. Μπεζαντάκος – Χ. Κ. Τσαγγάλης (επιμ.), *Μουσών Αρχώμεθα: Ο Ησιόδος και η αρχαϊκή επική ποίηση*, Αθήνα 2006.

R. Lamberton, *Ησιόδος: Ο ποιητής και το έργο του*, μτφρ. Μ. Τσάτσου, Αθήνα 2005.

G. Nagy, *Greek Mythology and Poetics*, Ithaca-Λονδίνο 1990.

M. L. West, *Hesiod. Theogony*, Οξφόρδη 1966.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Χρήστος ΤΣΑΓΓΑΛΗΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Πλάτωνος Πολιτεία

Εισαγωγή με έμφαση στην εξέλιξη της φιλοσοφικής σκέψης του Πλάτωνα, στον διαχωρισμό της από τη σωκρατική φιλοσοφία, στο ερώτημα γιατί ο Πλάτων έγραψε διαλόγους και όχι φιλοσοφικά δοκίμια, και γενικότερα στα πορίσματα της πρόσφατης πλατωνικής έρευνας.

Ανάλυση, φιλολογική και φιλοσοφική, των πιο αντιπροσωπευτικών χωρίων της *Πολιτείας*. Σύντομες εργασίες φοιτητών, τόσο φιλολογικού όσο και καθαρά φιλοσοφικού χαρακτήρα, και παρουσίαση των καλύτερων από αυτές στην τάξη. Επίσης παρουσίαση κάποιων αντιπροσωπευτικών άρθρων, κυρίως διεθνώς αναγνωρισμένων πλατωνιστών, για την εξοικείωση των φοιτητών με την τρέχουσα πλατωνική έρευνα.

Βασικός στόχος του σεμιναρίου είναι η βαθύτερη κατανόηση της *Πολιτείας* αλλά και η εξοικείωση των φοιτητών με την πλατωνική σκέψη γενικότερα. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται και στη λογοτεχνική πλευρά όχι μόνο της *Πολιτείας* αλλά και των άλλων λογοτεχνικών αριστουργημάτων του Πλάτωνα (*Συμπόσιον*, *Φαίδρος*, *Φαίδων* κ.λπ.). Γενικά ο Πλάτων αντιμετωπίζεται όχι μόνο ως θεμελιωτής της δυτικής φιλοσοφίας αλλά και ως ανυπέρβλητος ποιητής και τεχνίτης του λόγου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

N.M. Σκουτερόπουλος, *Πλάτων, Πολιτεία. Εισ. Σημείωμα – Μετάφραση – Ερμ. Σημειώματα*, Αθήνα 2002.

- G. Vlastos, *Πλατωνικές Μελέτες*, μετάφρ. Ι. Αρζόγλου, επιμέλεια και διόρθωση μετάφρασης Π. Φαναράς, Αθήνα 1994.
- J. Adam, *The Republic of Plato*, edited with critical notes and an introduction, 2 τόμοι, Cambridge 1902 (1963² με εισαγωγή του D.A. Rees).
- R.C. Cross – A.D. Woozley, *Platos's Republic: A Philosophical Commentary*, Νέα Υόρκη 1964.
- A.E. Taylor, *Πλάτων, ο άνθρωπος και το έργο του*, μετάφρ. Ι. Αρζόγλου, Αθήνα 1990.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Παναγιώτης ΦΑΝΑΡΑΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Ομηρική Ηθική

Ανάλυση επιλεγμένων χωρίων ηθικού περιεχομένου, τόσο από την *Ιλιάδα* όσο και από την *Οδύσσεια*, με στόχο την ανάδειξη των βασικών χαρακτηριστικών της ηθικής πλευράς της προσωπικότητας του ομηρικού ανθρώπου. Η έμφαση είναι στην ανάλυση χωρίων στα οποία οι πράξεις και οι λόγοι των ομηρικών ηρώων μάς επιτρέπουν να δούμε και να αξιολογήσουμε την ηπιότερη πλευρά της ηθικής τους, η οποία αποκλίνει από την ευρύτερα αποδεκτή αντίληψη περί της λεγόμενης «ανταγωνιστικής» ηθικής του ομηρικού *αγαθού*. Η ανάλυση ποικίλων αξιολογικών όρων και ηθικών εννοιών (λ.χ. *αγαθός*, *αιδώς*, *αρετή* κ.λπ.) είναι κεντρικής σημασίας για την επίτευξη του βασικού στόχου του σεμιναρίου. Σύντομες εργασίες φοιτητών και παρουσίαση σημαντικών σχετικών άρθρων από τη διεθνή βιβλιογραφία.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- A.W.H. Adkins, *Merit and Responsibility. A Study of Greek values*, Οξφόρδη 1960.
- D.L. Cairns, *Aidos: The psychology and ethics of honour and shame in ancient Greek literature*, Οξφόρδη 1993.
- M.I. Finley, *The World of Odysseus*, Λονδίνο 1977².
- H.Lloyd-Jones, *The Justice of Zeus*, Berkeley – Λος Άντζελες 1971.
- J.M. Redfield, *Nature and Culture in the Iliad*, Σικάγο 1975.
- N.Yamagata, *Homeric Morality*, Leiden 1994.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Παναγιώτης ΦΑΝΑΡΑΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Οι αγορηταί των δημηγοριών του Θουκυδίδου

Θα εξετασθεί η προσωπικότητα, η πολιτική ιδεολογία και η ρητορική ικανότητα των προσώπων που εκφωνούν τις δημηγορίες στο έργο του Θουκυδίδη.

Στο τέλος του Σεμιναρίου θα παραδοθούν γραπτές εργασίες.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

J. Finley, *Θουκυδίδης*, μετάφρ. Τ. Κουκουλιός, Αθήνα 1985.

A.W. Gomme – A. Andrewes – K.J. Dover, *A Historical Commentary on Thucydides*, 5 τόμοι, Οξφόρδη 1945-1981.

S. Hornblower, *A Commentary on Thucydides*, 2 τόμοι, Οξφόρδη 1991-1996.

S. Hornblower, *Thucydides*, Οξφόρδη 1987.

H.T. Westlake, *Individuals in Thucydides*, Cambridge 1968.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Στυλιανή ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΑ 3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Η κωμική γλώσσα του Αριστοφάνη

Το σεμινάριο αποβλέπει στην έρευνα της γλώσσας του Αριστοφάνη και ιδιαίτερα στην χρήση της για την επίτευξη κωμικών αποτελεσμάτων. Ειδικότερα ερευνώνται η γλωσσοπλασία του ποιητή, τα σχήματα λόγου, η γλωσσική εκζήτηση, η χρήση διαλέκτων, η παρατραγωδία κ.ά. Παράλληλα επιδιώκεται η εξοικείωση των φοιτητών με την μέθοδο φιλολογικής έρευνας, τη χρήση αρχαίων σχολίων, λεξικών, υπομνημάτων και άλλων βοηθημάτων καθώς και με την αξιοποίηση της σχετικής βιβλιογραφίας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

A. Willi, *The Language of Greek Comedy*, Οξφόρδη 2002.

Ανάλογα με τα θέματα που θα αναλάβουν να μελετήσουν οι φοιτητές θα δοθεί η σχετική βιβλιογραφία κατά περίπτωση.

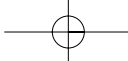
ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Θεώνη ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΙΚΡΟΓΙΑΝΝΑΚΗ 3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Μέση και Νέα Κωμωδία

Από την Αρχαία στη Μέση Κωμωδία. Μένανδρος. Μενάνδρου *Δύσκολος*.

Θα ερμηνευθούν αντιπροσωπευτικά χωρία από τις τελευταίες κωμωδίες του Αρι-

στοφάνη, όπως και αποσπάσματα της Μέσης και Νέας Κωμωδίας για να αναδειχθούν τα στάδια μετάβασης από την πολιτική κωμωδία του 5^{ου} π.Χ. αιώνα στην κωμωδία των χαρακτήρων του Μενάνδρου. Βίος και έργο του Μενάνδρου επί τη βάση των πηγών. Ερμηνεία της κωμωδίας *Δύσκολος*.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

R. Hunter, *Η Νέα Κωμωδία στην Αρχαία Ελλάδα και τη Ρώμη*, Αθήνα 1994.

H.-G. Nesselrath, *Dia attische Mittlere Komödie*, Βερολίνο-Νέα Υόρκη 1990.

H.-G. Nesselrath, «The Polis of Athens in Middle Comedy», στο G. Dobrov (επιμ.), *The City as Comedy*, Chapel Hill-Λονδίνο 1997, 271-288.

B. Zimmermann, *Η αρχαία ελληνική κωμωδία*, μετάφρ. Η.Τσιριγκάκης, Αθήνα 2002.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Γεώργιος ΚΑΤΣΗΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Μάθημα επιλογής

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

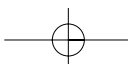
ΦΝ 81 Νεοελληνική Φιλολογία

α) Ελληνική Ποίηση 19ου αιώνα

Εισαγωγή στο λογοτεχνικό ρεύμα του Ρομαντισμού. «Πρώτη» εμφάνιση στη δυτική Ευρώπη και στην Ελλάδα. Κύρια χαρακτηριστικά του κινήματος αυτού, σύγκριση και διαφοροποίησή του από το αντίστοιχο ρεύμα της Δύσης. Επιδράσεις των γάλλων, γερμανών και άγγλων ρομαντικών, αξιοποίηση ή διαφοροποίηση από τους έλληνες ομοτέχνους τους. Επισήμανση του ρομαντισμού της «Επαναστατικής Σχολής». Θα διδαχθούν ποιήματα των αντιπροσωπευτικότερων ρομαντικών (Παναγιώτης Σούτσος, Αλέξανδρος Ρίζος Ραγκαβής, Γεώργιος Ζαλοκώστας, Δημοσθένης Βαλαβάνης, Δημήτριος Παπαρρηγόπουλος, Σπυρίδων Βασιλειάδης).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ρίτσα Φράγκου-Κικίλια, *Άγγελος Σικελιανός, Βαθμίδες μύησης*, Αθήνα, Πατάκης 2005 (διδακτικό βιβλίο).

Στέφανος Διαλησιμιάς, *Σταθμοί και στάσεις στη νεοελληνική ποίηση* (ανθολογία).

Ευριπίδης Γαραντούδης, «Η επανησιακή ποίηση πριν και μετά την Ένωση της Επτανήσου με την Ελλάδα», *Θέματα Λογοτεχνίας*, τχ. 27, Σεπτέμβριος-Δεκέμβριος 2004, σ. 61-68.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ρίτσα ΦΡΑΓΚΟΥ-ΚΙΚΙΛΙΑ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) *Πεζογραφία 19ου αιώνα*

Εκδοχές του ελληνικού αφηγηματικού λόγου. Ανάλυση ελληνικών αφηγηματικών έργων του 19^{ου} αιώνα, τα οποία αντιπροσωπεύουν τις βασικές εκδοχές εφαρμογής, παραλλαγής, υπονόμησης ή αναίρεσης των προγραμματικών αρχών του αφηγηματικού ρεαλισμού. Κυριότεροι συγγραφείς των σχετικών έργων: Ελισάβετ Μουτζάν-Μαρτινέγκου, Δημ. Βικέλας, Γ. Βιζυηνός, Αλέξ. Παπαδιαμάντης, Γ. Δροσίνης, Γρ. Ξενόπουλος, Νικ. Επισκοπόπουλος.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Βαγγέλης Αθανασόπουλος, *Οι μάσκες του ρεαλισμού: Εκδοχές του νεοελληνικού αφηγηματικού λόγου*, τόμ. Α΄, Β΄ και Γ΄, Αθήνα, Εκδόσεις Καστανιώτη 2003.

Βαγγέλης Αθανασόπουλος, *Οι ιστορίες του κόσμου: Τρόποι της γραφής και της ανάγνωσης του οράματος*, Αθήνα, Εκδόσεις Πατάκη 2005.

Philippe Harmon, *Ένας περιορισμένος λόγος*, Αθήνα, Εκδόσεις Καρδαμίτσα 2004.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ευάγγελος ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΒ 23 Βυζαντινή Φιλολογία

Ασκήσεις Παλαιογραφίας: Διανομή φωτοτυπιών του Πατμιακού κοντακαρίου: Ρωμανού του Μελωδού, *Ύμνος εις την Χριστού γέννησιν*, μεταγραφή και παλαιογραφικός σχολιασμός (ώρα I, εβδομαδιαία).

Ασκήσεις Αγιολογίας: Στην έρημο του Ιορδάνη. Άγιος Γεράσιμος ο Ιορδανίτης-Αγία Μαρία η Αιγυπτία. Προαιρετική συμμετοχή στην Ιερά Μονή Αγίου Γερασίμου του Ιορδανίτη.

Σαρακηνός γαμβρός: Παρατηρήσεις στον Βασίλειο Διγενή Ακρίτα.

Δημώδη και λόγια υστεροβυζαντινά και μεταβυζαντινά κείμενα.

Ιωάννης Μαλάλας, *Λόγος Δέκατος Τρίτος*, Θάνατος Ιουλιανού (26 Ιουνίου 363)-Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, *Στο Χριστό, στο κάστρο*.

Η εκλογή της νέας πρωτεύουσας: **Σωζομενός**, *Εκκλησιαστική Ιστορία II*, 3-**Ιωάννης Ζωναράς**, *Επιτομή Ιστοριών XIII*, 3, 1-4.

Ένα διάταγμα σχετικό με την νομιμοποίηση του χριστιανισμού: **Ευσέβιος**, *Εκκλησιαστική Ιστορία*, X, 5, 4-5.

Κασία μοναχή, *Εις την Μεγάλην Τετάρτην*- Κωστής Παλαμάς, *Κασιανή. Κατά Λουκάν Ζ΄* - Ντίνος Χριστιανόπουλος, *Μαγδαληνή*.

Γεώργιος μοναχός, *Theophanes Continuatus*, [Θεόφιλος και Εικασία], σς. 789-790.

Ιωάννης Μαυρόπους, *Επιγράμματα*- Νίκου Γαβριήλ Πεντζίκη, *Αρχιτεκτονική της σκόρπιας ζωής*, σς. 183-185.

Άγιος Μάξιμος ο Ομολογητής, *Προς Θαλάσσιον* (PG 90, 628, 629, 641).

Νίκος Καρούζος, Ηδονή και οδύνη στην ποίησή του.

Ιωάννης Σκυλίτζης, *Σύνοψις Ιστοριών*, Νικηφόρος ο Φωκάς- Νίκος Καζαντζάκης, *Νικηφόρος Φωκάς (τραγωδία)*.

Γεώργιος Παχυμέρης, Μανουήλ Παλαιολόγος, *Ιστορία Β΄*, κα.-Κωστής Παλαμάς, *Η φλογέρα του βασιλιά, Α΄*, 62, κεξ.

Άννα Κομνηνή, *Αλεξιάς*, Πρόλογος 4-Κ. Π. Καβάφης, *Άννα Κομνηνή*.

Νικήτας Χωνιάτης, *Ιστορία*, Θάνατος Μανουήλ Κομνηνού (1143-1180)-Κ.Π. Καβάφης, *Μανουήλ Κομνηνός*.

Νεόφυτος ο Έγκλειστος, *Περί των κατά χώραν Κύπρον σκαιών*-Γιώργος Σεφέρης, *Νεόφυτος ο Έγκλειστος μιλά*.

Παχώμιος Ρουσάνος, *Υπόμνημα περί της εικόνας της Πορταΐτισης*-Αλεξ. Μωραϊτίδης, *Η Πορταΐτισσα*.

Ιωάννης Απόκαυκος, Τα ποιήματα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ:

1. Φώτης Δημητρακόπουλος, *Βυζάντιο και νεοελληνική διανόηση*, εκδ. Καστανιώτη. 2. Φώτης Δημητρακόπουλος, *Εργόχειρα έρωτος*, εκδ. Επικαιρότητα.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

1. Herbert Hunger, *Η βυζαντινή λόγια θύραθεν λογοτεχνία*, εκδ. ΜΙΕΤ, Αθήνα 1987 κεξ.- 2. Hans- Georg Beck, *Ιστορία της βυζαντινής δημόδους λογοτεχνίας*, εκδ. ΜΙΕΤ, Αθήνα

1988.- 3. Νικολάου Β. Τωμαδάκη, *Ιστορικοί της Αλώσεως*.-4. Donald M. Nicol, *Οι τελευταίοι αιώνες του Βυζαντίου*, εκδ. Παπαδήμα.- 5. Θεοχάρη Δετοράκη, *Βυζαντινή Φιλολογία. Τα πρόσωπα και τα κείμενα*, τομ Α΄ και Β΄.- 6. Απόστολου Καρπόζηλου, *Βυζαντινοί Ιστορικοί και Χρονογράφοι*, τόμ. Α΄ και Β΄, εκδ. Κανάκη, Αθήνα 1997 κεξ..

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Φώτιος ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

5 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΑ 26 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

α) Αριστοφάνης

Αρχαία Κωμωδία: Εισαγωγή. Δομή και θέματα. Πρόδρομοι και σύγχρονοι του Αριστοφάνους κωμικοί ποιητές. Βίος και έργο του Αριστοφάνους. Ερμηνεία της κωμωδίας *Βάτραχοι*.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

W.B. Stanford, *Αριστοφάνους Βάτραχοι*, μετάφρ. Μ. Μπλέτας, Αθήνα 1993.

K.J. Dover, *Η κωμωδία του Αριστοφάνη*, μτφ. Φ.Ι. Κακριδής, Αθήνα 1978.

A. Bowie, *Αριστοφάνης. Μύθος, τελετουργία και κωμωδία*, μετάφρ. Π. Μοσχοπούλου, Αθήνα 1999.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Θεώνη ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΙΚΡΟΠΙΑΝΝΑΚΗ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Πλάτων

Εισαγωγή στη φιλοσοφία, στον Πλάτωνα και στον διάλογο *Χαρμίδης*. Φιλοσοφία και επιστήμη, ορισμός και περιεχόμενο της φιλοσοφίας, διαίρεση της φιλοσοφίας, σταθμοί στη φιλοσοφική σκέψη, φιλοσοφία και ζωή, δυσκολία και σημασία της φιλοσοφίας, το βασικό πρόβλημα της φιλοσοφίας – συνέπειες. Βιογραφικά και συνθήκες ζωής του Πλάτωνα, το έργο και η επίδραση του Πλάτωνα, ο ιστορικός και ο πλατωνικός Σωκράτης, ο πλατωνικός έρωτας – έρωτας και φιλοσοφία, η μελέτη του θανάτου, η τεχνική των διαλόγων, η θεωρία των Ιδεών, το πλατωνικό ζήτημα. Ο ιστορικός Χαρμίδης – ο διάλογος *Χαρμίδης*. Ορισμοί της σωφροσύνης στον *Χαρμίδα*. Ερμηνεία του διαλόγου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

H. Leisegang, "Platon", *RE* 20.2 (1950) 2342-2537.

K. Βουρβέρι, "Πλάτων", λήμμα στην εγκυκλοπαίδεια *Ήλιος*.

Ι. Θεοδορακόπουλου, *Εισαγωγή στον Πλάτωνα*, Αθήνα 1964⁴.

Κ. Porper, *Η ανοικτή κοινωνία και οι εχθροί της*, μτφ. Ε. Παπαδάκη, Αθήνα 1980.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Χρίστος ΞΥΔΑΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

* **ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΑΝΤΙ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Πλάτων**

Εισαγωγή στη φιλοσοφία, στον Πλάτωνα και στον διάλογο *Χαρμίδης*. Φιλοσοφία και επιστήμη, ορισμός και περιεχόμενο της φιλοσοφίας, διαίρεση της φιλοσοφίας, σταθμοί στη φιλοσοφική σκέψη, φιλοσοφία και ζωή, δυσκολία και σημασία της φιλοσοφίας, το βασικό πρόβλημα της φιλοσοφίας – συνέπειες. Βιογραφικά και συνθήκες ζωής του Πλάτωνα, το έργο και η επίδραση του Πλάτωνα, ο ιστορικός και ο πλατωνικός Σωκράτης, ο πλατωνικός έρωτας – έρωτας και φιλοσοφία, η μελέτη του θανάτου, η τεχνική των διαλόγων, η θεωρία των Ιδεών, το πλατωνικό ζήτημα. Ο ιστορικός Χαρμίδης – ο διάλογος *Χαρμίδης*. Ορισμοί της σωφροσύνης στον *Χαρμίδα*. Ερμηνεία του διαλόγου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Η. Leisegang, "Platon", *RE* 20.2 (1950) 2342-2537.

Κ. Βουρβέρη, "Πλάτων", λήμμα στην εγκυκλοπαίδεια *Ήλιος*.

Ι. Θεοδορακόπουλου, *Εισαγωγή στον Πλάτωνα*, Αθήνα 1964⁴.

Κ. Porper, *Η ανοικτή κοινωνία και οι εχθροί της*, μτφ. Ε. Παπαδάκη, Αθήνα 1980.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Χρίστος ΞΥΔΑΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ή

ΦΑ 81 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

α) Μεταγενέστερη Γραμματεία

Αρχαίο Ελληνικό Μυθιστόρημα (ΑΕΜ), Λόγγου *Ποιμενικά*. Εισαγωγή στο ΑΕΜ. Η γενεαλογία του είδους. Το κοινωνικό και ιστορικό υπόστρωμα. Θεωρίες γενέσεως, βασικά θέματα του είδους, υφολογικά και γλωσσικά χαρακτηριστικά. Τόποι και χρόνοι γραφής. Οι πρωτοι αναγνώστες. Τα διασωθέντα ΑΕΜ, η επιβίωση και η εξέλιξη του είδους. Εισαγωγή στα *Ποιμενικά*. Ο Λόγγος ως ανανεωτής του είδους. Η παράδοση του Θεοκρίτου. Πολιτισμικό και κοινωνικό περιβάλλον της

εποχής του Λόγγου. Διαφορές των *Ποιμενικών* από τα υπόλοιπα ΑΕΜ. Αφηγηματική τεχνική του Λόγγου. Γλώσσα, ύφος, ιδεολογία. Συστηματική γλωσσική και υφολογική ανάλυση και υπομνηματισμός του Μυθιστορήματος. Εικονοποιία και υποκείμενη μυθολογία. Χαρακτήρες και πρόσωπα. Λογοτεχνική αξιολόγηση των *Ποιμενικών*. Επιβιώσεις. Μεταφράσεις στα νεοελληνικά. Λόγγος και Γκαίτε.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- T. Hägg, *To Αρχαίο Μυθιστόρημα*, μετάφρ. Τ. Μαστοράκη, μετάφρ. παραθεμάτων Γ. Γιατρομανωλάκης. Αθήνα 1992.
- R.L. Hunter, *A Study of Daphnis & Chloe*, Cambridge 1983.
- B.D. MacQueen, "Longus and the myth of Chloe", *Illinois Classical Studies* 10 (1985) 119-134.
- J.R. Morgan, *Longus, Daphnis and Chloe*, with an introduction, translation and notes, Warminster 2004.
- B.E. Perry, *The Ancient Romances. A Literary-Historical Account of their Origins*, Berkeley 1967.
- E. Rohde, *Der griechische Roman und seine Vorläufer*, Λιψία 1914³.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Γεώργιος ΓΙΑΤΡΟΜΑΝΩΛΑΚΗΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Πίνδαρος-Βακχylίδης

Εισαγωγή στην ποίηση του Πινδάρου και του Βακχylίδη. Ερμηνευτικός σχολιασμός επιλεγμένων επινίκων του Πινδάρου και του Βακχylίδη. Στοιχεία μετρικής.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- D.E. Gerber, "Pindar and Bacchylides 1934-1987", *Lustrum* 31 (1989) 97-269 και *Lustrum* 32 (1990) 7-98 & 283-292 (βιβλιογραφική ανασκόπηση).
- W.M. Calder – J. Stern (επιμ.), *Pindaros und Bacchylides*, Wege der Forschung 134, Darmstadt 1970.
- Π. Λεκατσάς, *Πίνδαρος* (μετάφραση και ερμηνευτικά), Αθήνα 1960².
- Πινδάρου Πυθιονίκοι*, εισαγωγή-σχόλια Δ. Ιακώβ, μετάφραση Γ. Οικονομίδης, Ηράκλειο 1994.
- P.E. Easterling – B.M.W. Knox (επιμ.), *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, μετάφρ. Ν. Κονομή κ.ά., Αθήνα 1994², 228-273 & 316-321 (C. Segal, "Αρχαϊκή Χορική Λυρική Ποίηση" και "Βακχylίδης").
- D.C. Carne Ross, *Πίνδαρος*, μετάφρ. Ι.Ν. Καζάζη, Θεσσαλονίκη 2002.
- H. Maehler, *Bacchylides. A Selection*, Cambridge 2004.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΓΙΟΣΗ

2 ώρες εβδομαδιαίως

* **ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ANTI ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Πίνδαρος**

Εισαγωγή στη Χορική ποίηση, στον Πίνδαρο, Βακχυλίδη και Σιμωνίδα τον Κείο. Παρουσίαση του έργου τους με έμφαση στον Πίνδαρο. Θρησκευτικός χαρακτήρας της ποιήσεώς του, το «πιστεύω» του για τη *φυσά* και για τη συμβολή του ιδίου στη διαιώνιση της δόξας του νικητή. Συστατικά της Πινδαρικής επινίκιας ωδής, περί του ενιαίου μέτρου στροφών/αντιστροφών, επωδών. Ανάλυση μερικών σημαντικών αποσπασμάτων από διάφορα είδη της ποιήσεώς του για πιο σφαιρική εικόνα του εύρους της. Διεξοδική ανάλυση του 1^{ου} *Ολυμπιόνικου*, δυνατότητες ερμηνείας πολυσήμαντων χωρίων και συζήτηση του κριτικού υπομνήματος, όπου χρειάζεται. Λεξιλόγιο, δωρισμοί, ετυμολογία. Ύφος συνθέσεως και τι επιτυγχάνει ο ποιητής με τη σειρά που παρατάσσει τις λέξεις στη φράση. Σχήματα λόγου. Με αφορμή το φημισμένο προοίμιο του ύμνου γίνεται αναφορά στο *riamel* και στα είδη του, με παραδείγματα και από άλλους ποιητές. Οι παρακολουθούντες το σεμινάριο φοιτητές θα προσπαθήσουν, κατά το πρότυπο της διδασκαλίας, να σχολιάσουν βραχείς επινίκους του Πινδάρου (π.χ. *Ολ.* 11, 12, 14, *Πυθ.* 7, *Νεμ.* 2, *Ισθ.* 3) σε εργασίες που τους ανατίθενται.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

D.E. Gerber, *Pindar's Olympian One. A Commentary*, Toronto 1982.

W.J. Verdenius, *Commentaries on Pindar*, τόμ. 2, Leiden 1988.

J. Sandys, *The Odes of Pindar*, Cambridge MA-Λονδίνο 1937.

W.H. Race, *Pindar*, τόμ. 1-2, Cambridge MA-Λονδίνο 1997.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Νικόλαος ΓΕΩΡΓΑΝΤΖΟΓΛΟΥ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΓ 81 Γλωσσολογία

α) *Κειμενογλωσσολογία*

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η γλωσσολογική ανάλυση του κειμένου (λογοτεχνικού και μη). Θα συζητηθούν οι μηχανισμοί συνοχής, οι σχέσεις κειμένου-περικειμένου, τα κειμενικά είδη, η διαφοροποίηση γραπτού-προφορικού και αφηγηματικού-μη αφηγηματικού λόγου, οι παράγοντες κειμενικότητας, καθώς και οι ποικίλες κειμενικές ενδείξεις και σχέσεις. Ειδικότερα για το λογοτεχνικό κείμενο, θα παρουσιαστούν η έννοια του ύφους, το ποίημα και το πεζογράφημα ως επικοινωνιακή πράξη και η ανάγνωση ως δημιουργική διαδικασία. Θα αναλυθούν

ποικίλα κειμενικά είδη από διάφορα περιβάλλοντα επικοινωνίας (συνομιλία, αφήγηση, ΜΜΕ κ.λπ.), τα οποία θα συνδεθούν με διδακτικές εφαρμογές.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Γεωργακοπούλου, Α. & Γούτσος, Δ. 1999. *Κείμενο και επικοινωνία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Halliday, M. A. K. & Hasan, R. 1989. *Language, Context and Text. Aspects of Language in a Social-Semiotic Perspective*. Oxford: Oxford University Press.

Κουτσουλέλου-Μίχου, Σ. 1997. *Η γλώσσα της διαφήμισης*. Αθήνα: Gutenberg.

Μπαμπινιώτης, Γ. 1991. *Γλωσσολογία και λογοτεχνία. Από την τεχνική στην τέχνη του λόγου*. 2η έκδοση. Αθήνα.

Toolan, M. 1988. *Narrative. A Critical Linguistic Introduction*. London: Routledge.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Διονύσιος ΓΟΥΤΣΟΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

β) Κοινωνιογλωσσολογία

Γενικά: περιεχόμενο του όρου κοινωνιογλωσσολογία, γένεση και πορεία του κλάδου, ομοιογένεια-ετερογένεια, λόγοι ανάπτυξης και στόχοι της κοινωνιογλωσσολογίας, κοινωνιογλωσσολογία έναντι κοινωνιολογίας της γλώσσας, σχέση γλώσσας και κοινωνίας.

Γλωσσική ανισότητα: η αρχή της ισοτιμίας των γλωσσών, γλωσσική ανισότητα στην υπόσταση (status), τη δομή και τη χρήση γλωσσικών ποικιλιών, ανισότητα στο επίπεδο της γλωσσικής διεπίδρασης, τρόποι διάδοσης της γλωσσικής ανισότητας και τρόποι αντίστασης σ' αυτήν.

Γλωσσική ποικιλότητα και γλωσσικές ποικιλίες: παράγοντες και είδη ποικιλότητας, ποικιλίες με βάση τον χρήστη (κοινωνιόλεκτοι) και με βάση τη χρήση (λειτουργικές ποικιλίες, επίπεδα ύφους). Η έννοια της επικοινωνιακής ικανότητας.

Οι τρεις μεγάλες έρευνες του William Labov: μέθοδος και γενικότερα συμπεράσματα. Άλλοι ερευνητές και τύποι κοινωνιογλωσσικής έρευνας: Bernstein, Hymes, Milroy. Το φαινόμενο της διμορφίας ή κοινωνικής διγλωσσίας (diglossia - απόψεις Ferguson): χαρακτηριστικά γνωρίσματα και εξέταση του φαινομένου σε συγκεκριμένες γλωσσικές κοινότητες, μεταξύ των οποίων και η ελληνική.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Αρχάκης, Α. & Μ. Κονδύλη 2002: *Εισαγωγή σε ζητήματα κοινωνιογλωσσολογίας*. Σειρά «Παραδόσεις» 8. Αθήνα: Νήσος.

Coupland, N. & A. Jaworski 1997 (eds.): *Sociolinguistics: A Reader and Coursebook*. New York: St Martin's Press.

Hudson, R. A. 1992: *Sociolinguistics*. Σειρά "Cambridge Textbooks in Linguistics". Cambridge: Cambridge University Press.

Κακριδή-Φερράρι, Μ. 2005: *Γλώσσα και κοινωνικό περιβάλλον: Ζητήματα κοινωνιογλωσσολογίας (Α΄ μέρος)*. Περιοδικό Παρουσία, Παράρτημα αρ. 64. Αθήνα.

Mesthrie, R., J. Swann, A. Deumert & W. L. Leap 2000: *Introducing Sociolinguistics*. Edinburgh: Edinburgh University Press.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΚΑΚΡΙΔΗ-ΦΕΡΡΑΡΙ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Φωνητική

Σεμινάρια πειραματικής φωνητικής και καθοδήγηση πειραματικής εργασίας σε κατ' επιλογή χώρο της φωνητικής. Ανάλυση και επεξεργασία φωνητικών και γλωσσικών δεδομένων. Καθορισμός βασικών υποθέσεων. Ανάπτυξη πειραματικών μεθοδολογιών και στατιστικής επεξεργασίας. Συγγραφή επιστημονικών εργασιών φωνητικής. Συγγραφή και παρουσίαση αυτόνομης εργασίας στην πειραματική φωνητική.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Κατ' επιλογή σε συνενόηση με τον διδάσκοντα.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Αντώνιος ΜΠΟΤΙΝΗΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ΠΔ 70 Παιδαγωγικά

Η΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΦΝ 84 Νεοελληνική φιλολογία

α) Ποίηση 20^{ού} αιώνα

Στόχος του μαθήματος είναι να αναλυθούν αισθητικά και να ενταχθούν στο ιστοριοκογγραμματολογικό πλαίσιο τους ποιητικά κείμενα των Κ. Π. Καβάφη, Κωστή Παλαμά, Κ. Γ. Καρυωτάκη και Γιώργου Σεφέρη. Οι τέσσερις παραπάνω ποιητές επελέγησαν με

κριτήριο αφενός την λογοτεχνική ποιότητα του ποιητικού έργου τους, αφετέρου το γεγονός ότι αντιπροσωπεύουν βασικές εξελικτικές τάσεις της ελληνικής ποίησης στη διάρκεια του 20ού αιώνα. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα επιχειρηθεί και η συνεξέταση του έργου των παραπάνω ποιητών, ώστε να γίνει αντιληπτή η παράλληλη ανταπόκρισή τους στα αισθητικά ρεύματα και τις ιστορικοκοινωνικές συνθήκες της εποχής τους. Τα εξεταζόμενα λογοτεχνικά κείμενα θα διανεμηθούν σε φωτοτυπίες.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ευριπίδης Γαραντούδης, *Ο Παλαμάς από τη σημερινή σκοπιά. Όψεις της ποίησής του και της σύγχρονης πρόσληψής της*, Αθήνα, Εκδόσεις Καστανιώτη 2005 (διδακτικό βοήθημα).

Αλέξανδρος Αργυρίου, *Νεωτερισμοί ποιητές του Μεσοπολέμου, Η ελληνική ποίηση. Ανθολογία-Γραμματολογία*, Αθήνα, Εκδόσεις Σοκόλη 1979.

Αλέξανδρος Αργυρίου, *Η πρώτη μεταπολεμική γενιά, Η ελληνική ποίηση. Ανθολογία-Γραμματολογία*, Αθήνα, Εκδόσεις Σοκόλη 1982.

Κώστας Στεργιόπουλος, *Η ανανεωμένη παράδοση, Η ελληνική ποίηση. Ανθολογία-Γραμματολογία*, Αθήνα, Εκδόσεις Σοκόλη 1980.

Ανθολόγιο ελληνικής ποίησης 20ού αιώνα (φάκελος κειμένων).

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ευριπίδης ΓΑΡΑΝΤΟΥΔΗΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Πεζογραφία 20^{ού} αιώνα

α) Η μεσοπολεμική πεζογραφία. Διαστάσεις και όρια. Ιδεολογικές τάσεις και καλλιτεχνικά ρεύματα (ηθογραφία, ρεαλισμός, νατουραλισμός, συμβολισμός). Γλωσσικές απόψεις, σημαντικότερες επιδράσεις. Θεματικά μοτίβα και τρόποι γραφής. Σχέση με την προγενέστερη ελληνική λογοτεχνία. Οι κυριότεροι εκπρόσωποι.

β) Ανάλυση αντιπροσωπευτικών κειμένων των Κ. Πολίτη, Στρ. Μυριβήλη, Η. Βενέζη, Μ. Καραγάτση κ.ά.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Κοσμάς Πολίτης, *Στου Χατζηφράγκου*. Επιμέλεια Peter Mackridge, Αθήνα, Βιβλιοπωλείο της Εστίας (διδακτικό βιβλίο).

Mario Vitti, *Η γενιά του Τριάντα. Ιδεολογία και μορφή*, Αθήνα, «Ερμής» 1977.

Π. Μουλλάς, «Εισαγωγή», *Η μεσοπολεμική πεζογραφία. Από τον πρώτο ως τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο (1914-1939)*, Αθήνα, Εκδόσεις Σοκόλη 1993.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ερασμία-Λουΐζα ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΛ 81 Λαογραφία

Εξειδικευμένα θέματα ελληνικής Λαογραφίας

Α. Θεωρητικές κατευθύνσεις της Λαογραφίας στον 20^ο αιώνα (Spamer, Rumpf, Maus, Peuckert, Brepohl, Erixon, Bausinger, Nilsson, Frazer, Erixon, Levi-Strauss, Malinowski, Schmidt, Radcliffe-Brown, Redfield, Πολίτης, Κυριακίδης, Μέγας, Πετρόπουλος, Λουκάτος, Κυριακίδου-Νέστορος, Μερακλής, κ.λπ.).

Β. Θέματα από την καθημερινή ζωή των Νεοελλήνων (1700-1950) (Εθιμικό δίκαιο, Ανθρώπινες συμπεριφορές και συνήθειες, Φορεσιά (Παράδοση και νεωτερισμοί), Διαιτητικές συνήθειες και απαγορεύσεις, Καθαριότητα (Πραγματικότητα και συμβολισμοί).

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αικατερίνη ΖΩΓΡΑΦΟΥ-ΚΟΡΡΕ

5 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΑ 83 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

α) *Αισχύλος*

Εισαγωγή στο έργο του Αισχύλου, ιδιαίτερα στη μοναδική σωζόμενη τριλογία *Ορέστεια*, με επικέντρωση στις *Ευμενίδες*. Θίγονται ποικίλα προβλήματα ερμηνείας του κειμένου, όπως και λεπτομέρειες σκηνικής παρουσίασης του έργου, για την οποία υπάρχουν ερωτηματικά. Ένα έργο του καιρού του με αιχμές στη σύγχρονη εσωτερική και εξωτερική πολιτική της Αθήνας. Μεγαλειώδες ύφος του ποιητή, περίτεχνη συμπλοκή λέξεων. Διαμάχη αρχέγονων θεοτήτων με νεώτερους θεούς. Συμβιβαστική πολιτική της Αθηνάς, και πώς με αυτήν πείθονται να μεταστραφούν οι Ερινύες σε Ευμενίδες. Τραγικό πρόσωπο δεν είναι μόνο ο Ορέστης. Άλλο τόσο είναι οι Ερινύες, οι οποίες, αν και από κάθε άποψη αποκρουστικές, τελικά αξίζουν τη συμπάθεια, αφού ασκούν απαρεγκλίτως αυτό που έκπαλαι τους ετάχθη. Έτσι, στην ψηφοφορία το δίκαιο των Ερινύων υποστηρίζεται και από τον ανθρώπινο παράγοντα, τους ενόρκους, αφού αυτοί, με μία ψήφο διαφορά, καταδίκασαν τη μητροκτονία, της οποίας το βάρος μόνο ο θεϊκός παράγοντας θα μπορούσε να σηκώσει. Η Αθηνά, για λόγους που προβάλλει, υπερασπίζεται τον Ορέστη και δηλώνει ότι θα ψηφίσει απαλλακτικά γι' αυτόν. Η ψήφος της Αθηνάς επιφέρει ισοψηφία, και με ισοψηφία αθλώνεται ο Ορέστης.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- A.H. Sommerstein, *Αισχύλου Ευμενίδες*. Κριτική και ερμηνευτική έκδοση, μφ. Ν. Γεωργαντζόγλου, Αθήνα 2000.
- A. Podlecki, *Aeschylus. Eumenides. Edited with an introduction, translation and commentary*, Warminster 1989.
- H. Lloyd-Jones, *Aeschylus. Eumenides. Translated with notes*, Λονδίνο 1979.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Νικόλαος ΓΕΩΡΓΑΝΤΖΟΓΛΟΥ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Αριστοτέλης

Αριστοτέλους *Περί Ποιητικής*. Ανάλυση και ερμηνεία της πραγματείας του Αριστοτέλους *Περί Ποιητικής*. Έμφαση στα κεφάλαια περί μιμήσεως, περί μύθου και σύγκρισης του έπους με την τραγωδία. Εκτενής παρουσίαση της σύγχρονης βιβλιογραφίας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Σ. Δρομάζος, *Αριστοτέλους Ποιητική*. Εισαγωγή, Μετάφραση, Σχόλια, Αθήνα 1982.
- Αριστοτέλους Περί Ποιητικής*, Μετάφρασις Σ. Μενάρδου, Εισαγωγή, κείμενον και ερμηνεία Ι. Συκουτρή, Αθήνα 1936 (:).
- Δ.Ι. Ιακώβ, *Ζητήματα λογοτεχνικής θεωρίας στην Ποιητική του Αριστοτέλη*, Αθήνα 2004.
- Τ. Λιγνάδης, *Το Ζών και το Τέρας: Ποιητική και υποκριτική λειτουργία του αρχαίου ελληνικού δράματος*, Αθήνα 1988.
- Ζ. Λορεντζάτος, *Αρχαίοι Κριτικοί*, Αθήνα 1978.
- Σ. Ράμφος, *Μίμησης εναντίον Μορφής: Εξήγησις εις το «Περί Ποιητικής» του Αριστοτέλους*, Αθήνα 1992 (1^ο μέρος), 1993 (2^ο μέρος).

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΓΙΟΣΗ

2 ώρες εβδομαδιαίως

* ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΑΝΤΙ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**α) Αισχύλος**

Η Ορέστεια του Αισχύλου και η πλατωνική κριτική της τραγωδίας

Θα εξετασθούν αποσπάσματα από τον Αγαμέμνονα, τις Χορηφόρους και τις Ευμενίδες του Αισχύλου σχετικά με το θεολογικό και ανθρωπολογικό υπόβαθρο των

«τραγικών αποφάσεων» του Αγαμέμνονα, της Κλυταιμίστρας και του Ορέστη. Από την *Πολιτεία* και τους *Νόμους* του Πλάτωνος θα εξετασθεί η κριτική στην οποία υποβάλλει ο φιλόσοφος τους τραγικούς ποιητές. Στόχο του Σεμιναρίου αποτελεί η εξοικείωση των φοιτητών με κεντρικά προβλήματα της τραγικής ποιησης και τον τρόπο που θέτουμε και ερευνούμε τα προβλήματα.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αικατερίνη ΚΑΜΑΡΕΤΤΑ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) *Αριστοτέλης*

Σεμινάριο, απαλλακτικό των γραπτών εξετάσεων· προϋποτίθενται η παρακολούθηση και η σύνταξη εργασίας με την – γενική – θεματική “Αριστοτέλους *Ρητορική*”, ειδικότερα: (α) Ανθολόγηση χωρίων από την κυρίως *Ρητορικήν*, Α και Β βιβλία· (β) Θέματα της Αριστοτελικής *Ρητορικής*, π.χ. Λόγια και μη Λόγια παραθέματα, με βάση το σύγγραμμα *Λόγια και μη Λόγια Παραθέματα στην κυρίως Ρητορικήν του Αριστοτέλους* (βλ. βιβλιογραφία παρακάτω).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

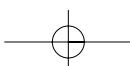
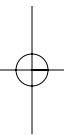
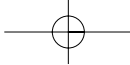
- Ε. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, *Λόγια και μη Λόγια Παραθέματα στην κυρίως Ρητορικήν του Αριστοτέλους*, Αθήνα.
- Ε. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, *Αριστοτέλους Ρητορική (Α, Β βιβλία)*. Μετάφραση, με προσθήκη δύο Παραρτημάτων (Διαθεματικά κείμενα. Πραγματολογικό συμπλήρωμα), τεύχος Β', Αθήνα 2007.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ευανθία ΔΡΑΚΩΝΑΚΗ-ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

3 ώρες εβδομαδιαίως

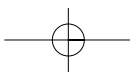
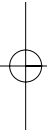
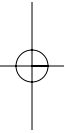
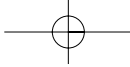
ΠΔ 09 Παιδαγωγικά

Μάθημα επιλογής

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΦΓ 22 Γλωσσολογία

α) **Φωνητική-Φωνολογία της Νέας Ελληνικής**

Βασικές έννοιες φωνητικής και φωνολογίας. Προφορική και γραπτή γλώσσα. Φωνητική μεταγραφή και Διεθνές Φωνητικό Αλφάβητο. Παραγωγή, ακουστική και αντίληψη της φωνής. Φωνητικά συστήματα, φωνητικές κατηγορίες και φωνητικές διακρίσεις. Το φωνητικό σύστημα της Ελληνικής: φωνήεντα, σύμφωνα και λεξικοί τόνοι. Φωνητικοί κανόνες. Φωνητική θεωρία. Λεξική φωνητική, προτασιακή φωνητική, κειμενική φωνητική. Η σχέση φωνητικής με τη μορφολογία, τη σύνταξη, τη σημασιολογία, την πραγματολογία και την κειμενογλωσσολογία. Φωνητικές εφαρμογές στην εκπαίδευση της γλώσσας, στη λογοθεραπεία και στη γλωσσική τεχνολογία.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Μποτίνης, Α. «Ελληνική και Γενική Φωνητική» (σημειώσεις).

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Αντώνιος ΜΠΟΤΙΝΗΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

β) **Μορφολογία της Νέας Ελληνικής**

Η θέση της Μορφολογίας στο σύστημα της γλώσσας. Βασικές έννοιες της μορφολογικής ανάλυσης. Η μορφολογική δομή της Νέας Ελληνικής. Κλίση: όνομα (συστήματα κατηγοριοποίησης του νεοελληνικού ονόματος), ρήμα. Παραγωγή. Σύνθεση.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α., Ράλλη, Α. & Χειλά-Μαρκοπούλου, Δ. (επιμ.) 2003: *Το γένος*. Αθήνα: Πατάκης.

Bauer, L. 1988: *Introducing Linguistic Morphology*. Edinburgh: Edinburgh University Press.

Κλαίρης, Χ. & Μπαμπινιώτης, Γ. (σε συνεργασία με Μόζερ, Α., Μπακάκου-Ορφανού, Αικ., Σκοπετέα, Σ.) 2005 (ε' εκδ): *Γραμματική της Νέας Ελληνικής. Δομολειτουργική-Επικοινωνιακή*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Ράλλη, Α. 2006: *Μορφολογία*. Αθήνα: Πατάκης

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Σταματία ΚΟΥΤΣΟΥΛΕΛΟΥ-ΜΙΧΟΥ (Α-Κ)*

2 ώρες εβδομαδιαίως

Γεώργιος ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ (Λ-Ω)*

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

γ) Λεξιλόγιο της Νέας Ελληνικής

Εξετάζονται θέματα που αφορούν τη σημασιολογική λειτουργία της λέξης ως μονάδας, τη μορφολογική προσέγγιση της λέξης της ΝΕ ως προς τον σχηματισμό των λεξικών μονάδων, τη σημασιολογική της προσέγγιση με ιδιαίτερο έμφαση στο φαινόμενο της πολυσημίας, την οργάνωση του λεξιλογίου με βάση τις πλήρεις και κενές λέξεις, τις λεξικές σχέσεις (συνωνυμία, αντίθεση, υπωνυμία, μερωνυμία) και τα λεξικά πεδία. Επίσης γίνεται εκτενής σχολιασμός του φαινομένου της λεξικής ποικιλίας, του δανεισμού καθώς και της κειμενικής λειτουργίας της λέξης.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (1986): *Η νεολογία στην Κοινή Νεοελληνική*. Θεσσαλονίκη.
 Μότσιου, Β. (1983): *Στοιχεία λεξικολογίας. Εισαγωγή στη νεοελληνική λεξικολογία*. Αθήνα: Εκδόσεις Νεφέλη.
 Μπακάκου-Ορφανού, Αικ., (2005) *Η λέξη της Νέας Ελληνικής στο γλωσσικό σύστημα και στο κείμενο*. Αθήνα.
 Carter, R. (1987): *Vocabulary. Applied Linguistic Perspectives*. London: Routledge.
 Cruse, D.A. (1986): *Lexical Semantics*. Cambridge: Cambridge Univ. Press.
 Jackson, H. & E. Ze Amvela (2000): *Words, Meaning and Vocabulary. An Introduction to Modern English Lexicology*. London: Cassell.
 Lipka, L. (1992): *An Outline of English Lexicology*. Tubingen: Niemeyer.
 Singleton, D. (2000): *Language and the Lexicon*. London: Arnold.

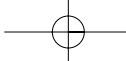
ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αικατερίνη ΜΠΑΚΑΚΟΥ-ΟΡΦΑΝΟΥ

1 ώρα εβδομαδιαίως

ΦΓ 23 Γλωσσολογία

α) Γραμματικές θεωρίες - Γλωσσολογικές Σχολές

Δομιστική Γλωσσολογία. Έννοια και χαρακτηριστικά του όρου «δομή» σε διάφορες επιστήμες και στη γλωσσολογία. Δομιστικές γλωσσολογικές σχολές: Αμερικανικός δομισμός, λειτουργισμός (σχολές Παρισίων, Γενεύης, Πράγας), σχολή Κοπεγχάγης. Βασικές μεθοδολογικές θέσεις και πρότυπα γλωσσικής περιγραφής. Κριτική της δομιστικής προσέγγισης. Σύντομη αναφορά στις αρχές της Γενετικής-Μετασχηματιστικής θεωρίας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Βέργη, Σ. 1995: *Γλώσσα και δομή*. Αθήνα: Νεφέλη.
- Λύκου, Χ. 2000: Η συστημική λειτουργική γραμματική του Μ.Α.Κ. Halliday στην ηλ. διεύθ. <http://www.komvos.edu.gr>
- Lepschy, C. 1970: *A Survey of Structural Linguistics*. London: Faber & Faber.
- Martinet, A. 1985: *Θέματα λειτουργικής σύνταξης* (μτφ. Ε. Βέλτσου, Φ. Καβουκόπουλος, Γ. Μαγουλάς & Δ. Χειλά-Μαρκοπούλου). Αθήνα: Νεφέλη.
- Martinet, A. 1975: *Στοιχεία γενικής γλωσσολογίας* (μτφ. Α. Χαραλαμπόπουλου). Αθήνα: Gutenberg.
- Moulin, G. 1984: *Κλειδιά για τη γλωσσολογία* (μτφ. Α. Συμεωνίδη). Αθήνα.
- Μπαμπινιώτης, Γ. 1998: *Θεωρητική γλωσσολογία*. Αθήνα, κεφ. 10: Γλωσσολογικές Σχολές.
- Piaget, J. 1972: *Στρουκτουραλισμός*. Αθήνα: Καστανιώτης.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΣΤΑΜΑΤΙΑ ΚΟΥΤΣΟΥΛΕΛΟΥ-ΜΙΧΟΥ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Σημασιολογία

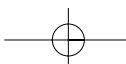
Εισαγωγή στη Σημασιολογία: γλωσσολογικοί και φιλοσοφικοί προβληματισμοί σχετικά με τη φύση της σημασίας. Διάκριση Σημασιολογίας – Πραγματολογίας. Σχέση μεταξύ αναφοράς και σημασίας.

Λέξη: λέξημα, ένταση-έκταση σημασίας, σχέσεις μεταξύ λεξημάτων (συνωνυμία, ομωνυμία, υπωνυμία, αντωνυμικότητα). Δομισμός (η σημασία στο σύστημα: αξία, σημασιακά πεδία, σημασιολογικά χαρακτηριστικά). Ανάλυση σε συστατικά – πρωτοτυπική σημασία. Μεταβολή της σημασίας.

Πρόταση: Λογική πρόταση – γλωσσική πρόταση – εκφώνημα. Αλήθεια και σημασία: λογικό περιεχόμενο και συνθήκες αληθείας. Γνωστικές προσεγγίσεις της σημασίας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Μπαμπινιώτης, Γ. (1985). *Εισαγωγή στη σημασιολογία*. Αθήνα.
- Lyons, J. (1995). *Linguistic Semantics*. Cambridge: Cambridge University Press. Μετάφραση: Γ. Καρανάσιος (1998) *Γλωσσολογική Σημασιολογία*. Αθήνα: Πατάκης.
- Hurford, J.R. & Heasley, B. (1983). *Semantics: A Coursebook*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Allwood, J.S. & P. Gardenfors (eds.) (1999). *Cognitive Semantics: Meaning and Cognition*. Amsterdam/ Philadelphia: Benjamins.

- Βελούδης, Γ. (2005). *Η σημασία πριν, κατά και μετά τη γλώσσα*. Αθήνα: Κριτική.
- Cann, R. (1993). *Formal Semantics: An Introduction*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kleiber, G. (1990). *La sémantique du prototype: catégories et sens lexical*. Paris: Presses Universitaires de France.
- Saeed, J. (1997). *Semantics*. Oxford: Blackwell.
- Συμεωνίδου-Χριστίδου, Τ. (1998). *Εισαγωγή στη σημασιολογία*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Wierzbicka, A. (1992). *Semantics, Culture and Cognition*. Oxford: Oxford University Press.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αμαλία ΜΟΖΕΡ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΒ 21 Βυζαντινή Φιλολογία

Βυζαντινή Ποίηση

- Α. Ποίηση της Πρωτοβυζαντινής περιόδου, ιερή και θύραθεν. Οι αρχές της βυζαντινής υμνογραφίας, μέχρι του κοντακίου. Μετρική του βυζαντινού επιγράμματος. Αντιπροσωπευτικά κείμενα.
- Β. Βυζαντινή λεξικογραφία. Η εξέλιξη του είδους. Αντιπροσωπευτικά κείμενα.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Ν. Β. Τωμαδάκης, *Η βυζαντινή υμνογραφία και ποίησης*, Θεσσαλονίκη 1993, σς. 1-80, και 217-249.-2. Αθ. Κομίνη, *Το βυζαντινόν ιερόν επίγραμμα και οι επιγραμματοποιοί*, Αθήναι 1966.-3. Κ. Μητσάκη, *Βυζαντινή Υμνογραφία*, Αθήνα 1986, σσ. 1-168.-4. Δ. Χ. Καλαμάκη, *Κείμενα Ελληνικής Λεξικογραφίας*, Αθήναι 1995.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Διονύσιος ΚΑΛΑΜΑΚΗΣ

5 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΑ 21 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

α) Σοφοκλής

Σύντομη εισαγωγή: Αριστοτελικός ορισμός της τραγωδίας και η έννοια του *τραγικού* διά μέσου των αιώνων. Το συναφές πρόβλημα του παιδευτικού ρόλου της τραγωδίας. Βασικά βιογραφικά στοιχεία και καινοτομίες του Σοφοκλή. Σύγκρισή του με τον Αισχύλο και τον Ευριπίδη. Ο Σοφοκλής ως ο «τραγικός Όμηρος». Τυ-

πικά χαρακτηριστικά του σοφόκλειου ήρωα. Σύντομη περιγραφή του περιεχομένου των επτά σωζόμενων τραγωδιών του.

Λεπτομερής ανάλυση των *Τραχινίων*: γραμματική, σύνταξη, σχήματα λόγου, παρομοιώσεις και μεταφορές, ετυμολογία επιλεγμένων λέξεων, μετρική ανάλυση ορισμένων χωρίων κ.λπ. Μυθολογικό υπόβαθρο της τραγωδίας όπως το είδαν και οι αγγειογράφοι. Δομή και βασικά θέματα της τραγωδίας. Ερμηνευτικά προβλήματα: τόσο το γενικό πρόβλημα της συνολικής ερμηνείας του έργου, όσο και επιμέρους προβλήματα ερμηνείας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

P.E. Easterling, *Σοφοκλέους Τραχίνιαι*, μετάφρ. Π. Φαναράς, Αθήνα 1996 (αγγλική έκδοση 1982).

R.P. Winnington-Ingram, *Σοφοκλής. Ερμηνευτική προσέγγιση*, μετάφρ. Ν. Πετρόπουλος – Χ. Φαράκλας, Αθήνα 1999 (αγγλική έκδοση 1980).

M. Davies, *Sophocles. Trachiniae*, with introduction and commentary, Οξφόρδη 1991.

H. Lloyd-Jones – N.G. Wilson, *Sophoclea. Studies on the Text of Sophocles*, Οξφόρδη 1990.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Παναγιώτης ΦΑΝΑΡΑΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) *Ηρόδοτος*

Όμηρος και ιστορικό έπος. Ίωνες λογογράφοι. Τα γενικά χαρακτηριστικά της Ιωνικής Λογογραφίας. Οι εκπρόσωποι και το έργο τους. Βίος και έργο του Ηροδότου (Εκαταίος-Ηρόδοτος-Θουκυδίδης). Μόρφωση. Επιδράσεις. Πηγές. Τέλος του έργου. Θεολογία. Ηθική. Ύφος - Γλώσσα. Γραμματική Ιωνικής διαλέκτου. Ανάλυση και σχολιασμός κειμένου του Ηροδότου: Μυθιστορίες (Νουβέλες) – Περιεχόμενο, χαρακτήρας, θέση και ρόλος τους. Βιβλίο I: 7-13, 23-24, 29-33, 34-35, 108-119. Βιβλίο II: 35-36, 111, 121-122. Βιβλίο III: 39-43/ 120-125, 50-53, 84-87

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

C. W. W. How – J. Wells, *A Commentary on Herodotus*, 2 τόμοι, Οξφόρδη 1912, 1928.

Δ. Ν. Μαρωνίτης, *Ηρόδοτος. Εισαγωγή, μετάφραση, σχόλια*, τόμ. Α', Αθήνα 1964.

Δ. Ν. Μαρωνίτης, *Ηρόδοτος. Οκτώ νουβέλες και τέσσερα ανέκδοτα*, Αθήνα 2001.

R. Bichler – R. Rollinger, *Ηρόδοτος. Εισαγωγή στο έργο του*, μετάφρ. Μ. Καίσαρ, επιμ. Δ.Ι. Ιακώβ, Αθήνα 2006.

Α. Μελίστα – Γ. Σωτηροπούλου (επιμ.), *Ιστορία. Δεκατέσσερα μελετήματα για τον Ηρόδοτο*, Αθήνα 2004.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αδαμαντίνη ΚΟΥΜΙΩΤΟΥ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ή

ΦΑ 22 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

α) Αρχαϊκή Λυρική Ποίηση

Εισαγωγή στην αρχαία ελληνική λυρική ποίηση της αρχαϊκής εποχής. Είδη της λυρικής ποίησης. Ιστορικό πλαίσιο - Ιδιαίτερα γνωρίσματα της ελεγειακής και ιαμβικής ποίησης. Ερμηνεία επιλεγμένων αποσπασμάτων από την ποίηση των: Αρχιλόχου, Καλλίνου, Σημωνίδου του Αμοργίνου, Τυρταίου, Μίμνερμου, Σόλωνος, Θεόγνιδος, Ιππώνακτος. - Μελική μονωδία. Ιδιαίτερα γνωρίσματα. Ερμηνεία επιλεγμένων αποσπασμάτων από την ποίηση της Σαπφούς, του Αλκαίου, του Ίβυκου, του Ανακρέοντος. – Εισαγωγή στην αρχαία ελληνική μετρική: δακτυλικό εξάμετρο, ελεγειακό δίστιχο, ιαμβικό τρίμετρο, τροχαικό τετράμετρο κ.τ.τ., ασυνάρτητοι σίχοι και επωδοί Αρχιλόχου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

P.E. Easterling – B.M.W. Knox (επιμ.), *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, μετάφρ. Ν. Κονομή κ.ά., Αθήνα 1994².

A. Lesky, *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, μετάφρ. Α. Τσοπανάκης, Θεσσαλονίκη 1981⁵.

D. L. Page, *Sappho and Alcaeus*, Οξφόρδη 1955.

Ι.-Θ.Α. Παπαδημητρίου, *Ελεγεία και ίαμβος. Αρχίλοχος – Καλλίνος – Σημωνίδης – Τυρταίος – Μίμνερμος – Σόλων – Θεόγνις – Ιππώναξ - Ελάσσονες*, Αθήνα 1983.

Α.Δ. Σκιαδάς, *Αρχαϊκός λυρισμός*, τόμ. Α': *Καλλίνος, Τυρταίος, Αρχίλοχος, Μίμνερμος, Σόλων, Ξενοφάνης, Θεόγνις, Σημωνίδης, Φωκυλίδης, Ιππώναξ*, Αθήνα 1979, τόμ. Β': *Αλκμάν, Σαπφώ, Αλκαίος, Σησίχορος, Ίβυκος, Ανακρέων, Σιμωνίδης, Κόριννα*, Αθήνα 1981.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ευγενία ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Αττικοί Ρήτορες

(α) *Αττικοί ρήτορες*: Γραμματολογική εισαγωγή· (β) Δημοσθένους λόγοι *Ελληνικοί: Περί των συμμοριών* (γ) [Δημοσθένους] *Περί συντάξεως*, και συναφή θέμα-

τα Αττικής ρητορείας· (δ) Διονυσίου Αλικαρνασσεώς *Περί των αρχαίων ρητόρων: Λυσίας* (+ Προαιρετικός ατομικός φάκελος φοιτητού με θέματα εμπέδωσης και διερεύνησης). [Για τους παλαιότερων εξαμήνων φοιτητές: (α) *Αττικοί ρήτορες: Γραμματολογική εισαγωγή και ενδεικτικά ερανίσματα εκάστου*· (β) Δημοσθένους λόγοι *Φιλιππικοί: Κατά Φιλίππου, Β* (+ *Περί της ειρήνης*), και το Βορειοελλαδικό πρόβλημα· (γ) Δημοσθένους λόγοι *Ελληνικοί: Περί των συμμοριών*, και συναφή θέματα Αττικής ρητορείας.]

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ε. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, *Δημοσθένους Περί τῶν συμμοριῶν και συναφή θέματα Αττικής ρητορείας*, Αθήνα 2004.

Διονυσίου Αλικαρνασσεώς Περί τῶν ἀρχαίων ρητόρων: Λυσίας, ἀρχαίο κείμενο, επιμ. Ε. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, εκτύπ. Παν/μίου Αθηνών.

Διονυσίου Αλικαρνασσεώς Περί τῶν ἀρχαίων ρητόρων: Λυσίας, μεταφραστική απόδοση Ε. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, εκτύπ. Παν/μίου Αθηνών.

Ε. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, “Σημειώσεις” για το Βορειοελλαδικό ζήτημα και το έργο του Δημοσθένους, εκτύπ. Παν/μίου Αθηνών.

Ε. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, “Σημειώσεις” για τον Δημοσθένη *Κατά Μειδίου*.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ευανθία ΔΡΑΚΩΝΑΚΗ-ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Μάθημα επιλογής

Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΦΓ 27 Γλωσσολογία

α) Εισαγωγή στη Θεωρία της Σύνταξης

Εισαγωγικά στη σύγχρονη θεωρία της σύνταξης. Κλασικές και νεότερες απόψεις για την ταύτιση των συστατικών της πρότασης και τη δομική της διάρθρωση. Γραμματικές κατηγορίες και γραμματικές λειτουργίες. Η συμβολή της Γενετικής-Μετασχηματιστικής θεωρίας (γενικές αρχές, κανόνες φραστικής δομής, τυποποι-

ηση, δεντροδιάγραμμα, κριτήρια ελέγχου της ορθότητας των προτάσεων κ.λπ.). Απλά και σύνθετα συστατικά της πρότασης: η έννοια της κεφαλής, των προσδιοριστών και των συμπληρωμάτων. Υποχρεωτικά και προαιρετικά συστατικά. Πολλαπλοί προσδιορισμοί και αναθεώρηση της δομής της πρότασης: το παράδειγμα της ονοματικής φράσης (ΟΦ). Προτασιακά συμπληρώματα της ΟΦ – αναφορικές, συμπληρωματικές προτάσεις. Η έννοια του μετασχηματισμού. Οι ενότητες συνοδεύονται από εφαρμογές (κυρίως στην Ελληνική) και ασκήσεις

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Brown, E. & Miller, J. 19912: *Syntax: A Linguistic Introduction to Sentence Structure*. (London: Routledge).
- Θεοφανοπούλου-Κοντού, Δ. 1989: *Μετασχηματιστική σύνταξη. Από τη θεωρία στην πράξη* (Αθήνα: Εκδόσεις Καρδαμίτσα).
- Radford, A. 1981: *Transformational Syntax: A Student's Guide to Chomsky's Extended Standard Theory* (Cambridge: Cambridge Univ. Press).
- Thomas, L. 1993: *Beginning Syntax* (Oxford: Blackwell).
- van Valin, R. D. Jr. 2001: *An Introduction to Syntax* (Cambridge: Cambridge University Press).

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Δέσποινα ΧΕΙΛΑ-ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Πραγματολογία

Εισαγωγή στην Πραγματολογία που αποτελεί τη συστηματική μελέτη του τρόπου με τον οποίο χρησιμοποιείται η γλώσσα ανάλογα με την επικοινωνιακή περίσταση και τους συμμετέχοντες σε αυτήν. Εξετάζονται συγκεκριμένα ζητήματα, κυρίως Δείξη, Λεκτικές Πράξεις, Συνομιλιακά Υπονοήματα και Γλωσσική Ευγένεια. Μελετάται επίσης η σχέση της Πραγματολογίας με συναφείς κλάδους, όπως η Σημασιολογία, η Κοινωνιογλωσσολογία και η Κειμενογλωσσολογία.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Κανάκης, Κ. 2006: *Εισαγωγή στην πραγματολογία: Γνωστικές και κοινωνικές όψεις της γλωσσικής χρήσης*. Αθήνα: Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου.
- Levinson, S. 1983: *Pragmatics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Thomas, J. 1995: *Meaning in Interaction: An Introduction to Pragmatics*. London and New York: Longman.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Σπυριδούλα ΜΠΕΛΛΑ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΛ 21 Λατινική Φιλολογία

α) Μεσαιωνική Γραμματεία

Εισαγωγή στην Ιστορία της Μεσαιωνικής Λατινικής Φιλολογίας. Περίοδοι και κυριότεροι εκπρόσωποι με τα έργα τους. Λατινική Μεσαιωνική ποίηση. *Fortunatus: Ποιήματα αφιερωμένα στη Ραδεγούνδη και την Αγνή* – εισαγωγή, κείμενο-μετάφραση-σχόλια. *Carmina Burana*: εισαγωγή, κείμενο, μετάφραση, σχόλια.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Fr. Brunhölzl, *Histoire de la Littérature latine du Moyen âge*, τ. 5, μετάφρ. Η. Rochais, Brepols 1990, 1995.

W. George, *Venantius Fortunatus. A Latin Poet in Merovingian Gaul*, Οξφόρδη 1992.

M. Reydellet, *Vénance Fortunat, Poèmes*, Παρίσι 1994.

M. Βουτσίνου-Κικιλία, *Fortunatus, Βενάτιος Ονώριος Κλημενπιανός Φορτουνάτος*, Αθήνα 2005.

Σ. Πριόβολου, *Carmina Burana veris et amoris*, Αθήνα 2000.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΒΟΥΤΣΙΝΟΥ-ΚΙΚΙΛΙΑ

2 ώρες εβδομαδιαίως

β) Ιστοριογραφία

P. Cornelii Taciti, *Agricola*.

Η εξέλιξη της ρωμαϊκής ιστοριογραφίας ως την εποχή του Τακίτου. Ένταξη του συγγραφέα στο λογοτεχνικό και ιστορικό του συγκείμενο. Ο *Agricola* του Τακίτου ως συνδυασμός βιογραφίας και ιστορικής μονογραφίας, η διακειμενικότητά του και η ιστορική μέθοδος που ακολουθήθηκε. Περιεχόμενο και διάταξη του έργου, δομικές του ιδιαιτερότητες. Μετάφραση και ερμηνευτικός σχολιασμός ενδεικτικών αποσπασμάτων με παράλληλη αναφορά στα μορφολογικά στοιχεία του κειμένου, το λογοτεχνικό ύφος του Τακίτου και τον αντίκτυπο της ρητορικής του παιδείας στην ποιότητα του ιστορικού του έργου. Προσωπικότητα και ηθική του Αγρικόλα. Λογοτεχνική αποτύπωση της ιστορικής σκέψης και κοσμοθεωρίας του συγγραφέα.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

R.M. Ogilvie – I. Richmond, *Cornelii Taciti De Vita Agricolae*, Οξφόρδη 1967.

T.A. Dorey (επιμ.), *Tacitus*, Λονδίνο 1969.

R.H. Martin, *Tacitus*, Λονδίνο 1981.

R. Mellor, *Tacitus*, Λονδίνο 1993.

R. Syme, *Tacitus*, Οξφόρδη 1957.

A.J. Woodman, *Tacitus Reviewed*, Οξφόρδη 1998.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αριστέα ΣΙΔΕΡΗ-ΤΟΛΙΑ

2 ώρες εβδομαδιαίως

γ) **Θεματογραφία**

Αντίστροφα λατινικά θέματα.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ε.Α. Σκάσση, *Ιστορική Γραμματική της Λατινικής Γλώσσας*, εν Αθήναις, τόμ. Α΄ 1969, τόμ. Β΄ 1972 – 1975.

A. Ernout – F. Thomas, *Syntaxe Latine*, Παρίσι 1972.

Σ. Κουμανούδη, *Λεξικόν Λατινοελληνικόν*, Αθήνα 2002.

Ε. Τσακαλώτου, *Ελληνολατινικόν Λεξικόν*, Αθήναι α. ε.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Θεόδωρος ΠΙΚΟΥΛΑΣ

1 ώρα εβδομαδιαίως

ΦΝ 20 Νεοελληνική Φιλολογία

α) Λογοτεχνία του Φραγκοκρατούμενου ελληνισμού με έμφαση στην Κρητική Λογοτεχνία

Στην διάρκεια του εξαμήνου θα αναφερθούμε στα έργα που γράφτηκαν στις φραγκοκρατούμενες περιοχές. Στη συνέχεια θα στρέψουμε το ενδιαφέρον μας στη λογοτεχνική παραγωγή της Κρήτης κατά την περίοδο της Ενετοκρατίας (1211-1669). Θα μελετήσουμε αντιπροσωπευτικά κείμενα και από τις δύο περιόδους, «προετοιμασίας» και «ακμής», και θα επιμείνουμε στον *Απόκοπο* του Μπεργαδή από την πρώτη και στην ειδυλλιακή ποίηση του 17^{ου} αιώνα (με αντιπροσωπευτικό δείγμα το έργο *Η Βοσκοπούλα*) από τη δεύτερη.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Μπεργαδής, *Απόκοπος. Η Βοσκοπούλα*. Επιμέλεια Στ. Αλεξίου, Νέα Ελληνική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, Βιβλιοπωλείον της «Εστίας».

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Άννα ΧΡΥΣΟΓΕΛΟΥ-ΚΑΤΣΗ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Μεταβυζαντινή Λογοτεχνία / Διαφωτισμός

Η ποίηση κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας (1453-1800).

Επικέντρωση του αντικειμένου διδασκαλίας στα ποιητικά κείμενα που παρήχθησαν στις Τουρκοκρατούμενες περιοχές και όχι στις Φραγκοκρατούμενες.

Λόγια Ποίηση: Κείμενα των: Γιούστου Γλυκού, Μαν. Περσιάκου, Μαθθ. Μυρέων, Αλ. Κάλφογλου, Καισάριου Δαπόντε.

Δημοτική Ποίηση: Κλέφτικο και ερωτικό δημοτικό τραγούδι. Παραλογές: (*Του νεκρού αδερφού, Η νύφη που κακοτύχησε*).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

ΛΟΓΙΑ ΠΟΙΗΣΗ

Κ. Θ. Δημαράς, *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*, Αθήνα; Ίκαρος 1975 (σελ. 50-55, 113-127).

Μ. Γ. Μερακλής, *Πέντε λαογραφικά δοκίμια για τη γλώσσα και την ποίηση*, Αθήνα 1985.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

Claude Fauriel, *Δημοτικά Τραγούδια της συγχρόνου Ελλάδος*, (-εισαγωγή-), Αθήνα 1956.

Ερ. Καψωμένου, *Δημοτικό τραγούδι*, Αθήνα 1999.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αικατερίνη ΧΑΝΗ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΠΔ 01 Παιδαγωγικά**Μάθημα επιλογής****Ε΄ ΕΞΑΜΗΝΟ****ΦΓ 24 Γλωσσολογία****α) Φωνολογία της Αρχαίας Ελληνικής**

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η συστηματική ανάλυση της φωνολογικής δομής της Αρχαίας Ελληνικής και οι μεταβολές στο φωνολογικό σύστημα της Αρχαίας Ελληνικής. Συγκεκριμένα εξετάζονται τα εξής θέματα: Το φωνολογικό σύστημα

της Αρχαίας Ελληνικής: Φωνήεντα, δίφθογοι και σύμφωνα της Αρχαίας. Διαχρονική προσέγγιση: Προϊστορία του φωνολογικού συστήματος της Αρχαίας (μεταπτώσεις κ.λπ.). Φωνολογικοί νόμοι - μεταβολές στο φωνολογικό σύστημα της Αρχαίας (τροπές, αντεκτάσεις, συναιρέσεις, μεταβολές σε συμφωνικά συμπλέγματα κ.λπ.). Αρχαία ελληνική προφορά, ερασμική και βυζαντινή-νεοελληνική προφορά. Η γραπτή παράσταση της Αρχαίας Ελληνικής.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Μπαμπινιώτης, Γ. 1985. *Ιστορική γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής Ι. Φωνολογία*. Αθήνα.
- Lejeune, M. 1972. *Phonétique historique du mycénien et du grec ancien*. Paris : Klincksieck.
- Rix, H. 1976. *Historische Grammatik des Griechischen*. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft.
- Beekes, R. S. P. 2004. *Εισαγωγή στη Συγκριτική Ινδοευρωπαϊκή Γλωσσολογία*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών/Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη. (Πρωτότυπο: *Comparative Indo-European Linguistics: An Introduction*. 1995. John Benjamins).
- Meier-Brügger, M. 2000. *Indogermanische Sprachwissenschaft*. Berlin/New York: Walter de Gruyter.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Νικόλαος ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ

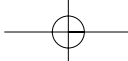
3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Μορφολογία της Αρχαίας Ελληνικής

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η συγχρονική και διαχρονική εξέταση του μορφολογικού συστήματος της Αρχαίας Ελληνικής. Συγκεκριμένα εξετάζονται τα εξής θέματα: Βασικές έννοιες της μορφολογικής ανάλυσης. Ονοματικές και ρηματικές κατηγορίες της Αρχαίας. Η προϊστορία του μορφολογικού συστήματος της Αρχαίας και η εξέλιξή του μέχρι την κλασική εποχή.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Μπαμπινιώτης, Γ. 1977. *Ιστορική γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής ΙΙ. Μορφολογία*. Αθήνα.
- Rix, H. 1976. *Historische Grammatik des Griechischen*. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft.
- Chantraine, P. 1990. *Ιστορική μορφολογία της ελληνικής γλώσσας*. Αθήνα: Καρδαμίτσα. (Πρωτότυπο: *Morphologie historique du grec*. 1961. Paris: Klincksieck).
- Beekes, R. S. P. 2004. *Εισαγωγή στη Συγκριτική Ινδοευρωπαϊκή Γλωσσολογία*. Θεσσαλο-

νίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών/Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη. (Πρωτότυπο: *Comparative Indo-European Linguistics: An Introduction*. 1995. John Benjamins).
Meier-Brügger, M. 2000. *Indogermanische Sprachwissenschaft*. Berlin/New York: Walter de Gruyter.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Νικόλαος ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΑ 24 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

α) Ελληνιστική Γραμματεία

Εισαγωγική επισκόπηση της ελληνιστικής εποχής και ποίησης. Τα γενικά χαρακτηριστικά της ελληνιστικής εποχής – οι προϋποθέσεις, οι αφητηρίες, το περιβάλλον. Τα βασικά γνωρίσματα της ελληνιστικής ποίησης και τα λογοτεχνικά είδη που άνθησαν κατά τους ελληνιστικούς χρόνους. Η νέα ποιητική θεωρία και το καλλιτεχνικό «πιστεύω» του Καλλιμάχου. Ερμηνεία αντιπροσωπευτικών κειμένων των ποιητών: Καλλιμάχου, Απολλωνίου του Ροδίου, Θεοκρίτου, Αράτου, Νικάνδρου, Μόσχου καθώς και των επιγραμματοποιών Ασκληπιάδη του Σαμίου και Λεωνίδα του Ταραντίνου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

U. von Wilamowitz-Moellendorff, *Hellenistische Dichtung*, 2 τόμοι, Βερολίνο 1924.

P.M. Fraser, *Ptolemaic Alexandria*, 3 τόμοι, Οξφόρδη 1972.

G. O. Hutchinson, *Hellenistic Poetry*, Οξφόρδη 1988.

N. Hopkinson, *A Hellenistic Anthology*, Cambridge 1988.

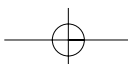
M. Fantuzzi – R. Hunter, *Ο Ελικώνας και το Μουσείο. Η ελληνιστική ποίηση από την εποχή του Μεγάλου Αλεξάνδρου έως την εποχή του Αυγούστου*, μετάφρ. Δ. Κουκουζικά – Μ. Νούσια, Αθήνα 2005.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Γεώργιος ΒΑΣΙΛΑΡΟΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Ευριπίδης

Ευριπίδου *Ανδρομάχη*: Εισαγωγή στο ποιητικό έργο του Ευριπίδη και στο θέατρο, στο πλαίσιο του πνευματικού, πολιτικού και κοινωνικού κλίματος της εποχής (2^ο ήμισυ του 5^{ου} αι. π.Χ.). Γλωσσικός, μετρικός, υφολογικός και ερμηνευτικός σχολιασμός του κειμένου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

P.T. Stevens, *Euripides, Andromache*, text, introduction and commentary, Οξφόρδη 1971.

M. Lloyd, *Euripides, Andromache*, text, English translation, commentary, Warminster 1994.

W. Allan, *The Andromache and Euripidean Tragedy*, Οξφόρδη 2000.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Στυλιανή ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΑ 2 ώρες εβδομαδιαίως

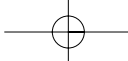
ΦΒ 22 Βυζαντινή Φιλολογία

Βυζαντινή Πεζογραφία

Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου θα διδαχθούν χαρακτηριστικά αποσπάσματα έργων συγγραφέων της Μεσοβυζαντινής περιόδου (7-11 αι.), στην οποία εντάσσονται αφ' ενός οι λεγόμενοι σκοτεινοί αιώνες (650-850 μ.Χ.) και η Εικονομαχία (726-843) και αφ' ετέρου ο πρώτος Βυζαντινός ανθρωπισμός με επίκεντρο τον οικουμενικό πατριάρχη Φώτιο (9 αι.) και οι λόγιοι αυτοκράτορες της ένδοξης Μακεδονικής Δυναστείας (867 κεξ.). Θα διδαχθούν δηλαδή ενότητες που αποτυπώνουν την κατάσταση των Γραμμάτων της εποχής εκείνης γενικότερα, το πρόβλημα της Εικονομαχίας και τις συνέπειές του στις σχέσεις της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας με τη Δυτική Εκκλησία (Φωτίειο Σχίσμα αρχικώς και οριστικό Σχίσμα κατόπιν). Επίσης θα παρουσιαστεί η πολυμερής προσωπικότητα του ιερού Φωτίου και η συμβολή του στην εμφάνιση του Βυζαντινού ανθρωπισμού, η οργάνωση του καλλιγραφικού εργαστηρίου και ο μεταχαρακτηρισμός της γραφής (από την κεφαλαιογράμμη στη μικρογράμμη και η εμφάνιση νέου είδους εκκλησιαστικής ποιήσεως, του ασματικού κανόνος). Τα κείμενα που θα διδαχθούν είναι:

I. Ποίηση : 1. Κοσμά του Μελωδού, *Κανών εις τα Θεοφάνια*. 2. *Επιγράμματα* (θύραθεν και εκκλησιαστικά).

II. Πεζογραφία: 1. Ιωάννου του Δαμασκηνού, *Λόγος απολογητικός προς τους διαβάλλοντας τας αγίας εικόνας*. 2. Πρακτικά της εικονομαχικής συνόδου του 754. 3. *Βίος του Στεφάνου του Νέου* (+ 28 Νοεμβρ. 767). 4. Πρακτικά της Ζ' Οικουμενικής Συνόδου (787). 5. Το Συνοδικόν της Ορθοδοξίας. 6. Νικηφόρου Πατριάρχου, *Ιστορικόν Σύντομον* (Breviarium). 7. Θεοδοφάνους, *Χρονογραφία*, 8. Θεοδώρου του Στουδίτου, *Επιστολαί* (υπ' αριθ. 6 Θεοκτίστη τη εαυτού μητρί, και 359 *Προς τους αντιλέγοντας μη περιγραπτόν είναι τον Χριστόν*). 9. Φωτίου πατριάρ-

χου, *Βιβλιοθήκη*. 10. Φωτίου πατριάρχου, *Εγκύκλιος επιστολή προς τους της Ανατολής αρχιερατικούς θρόνους*. 11. Φωτίου πατριάρχου, *Ομιλία πρώτη εις την έφοδον των Ρως*. 12. Λέοντος Στ' του Σοφού, *Λόγος επιτάφιος* (στον πατέρα του Βασίλειο Α' τον Μακεδόνα). 13. Κωνσταντίνου Πορφυρογεννήτου, *Περί θεμάτων*. 14. Κωνσταντίνου Πορφυρογεννήτου, *Προς τον ίδιον αυτού υιόν Ρωμανόν*.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- H. Hunger, *Βυζαντινή Λογοτεχνία. Η λόγια κοσμική γραμματεία των Βυζαντινών. Α' (Μετάφραση από τα γερμανικά των Λ. Γ. Μπενάκη, Ι. Β. Αναστασίου, Γ. Χ. Μακρή)*, Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα 1991.
- Α. Καρπόζηλος, *Βυζαντινοί Ιστορικοί και Χρονογράφοι, Β' (8-9 αι.)*, Αθήνα 2002.
- Β. Λαούρδα, *Φωτίου Ομιλίες, Ελληνικά* (Παράρτημα 12), Θεσσαλονίκη 1959.
- C. Mango, *The Homilies of Photius patriarch of Constantinople*, Cambridge Massachusetts 1958.
- P. Lemerle, *Ο πρώτος Βυζαντινός ουμανισμός (μετάφραση Μαρίας Νυσταζοπούλου-Πελεκίδου)*, ΜΙΕΤ, Αθήνα 1985.
- Ν. Β. Τωμαδάκη, *Η Βυζαντινή Υμνογραφία και Ποίησης*, Θεσ/νίκη 1993 (ανατύπωση).
- Ν. Β. Τωμαδάκη, *Σύλλαβος Βυζαντινών Κειμένων και Μελετών*, εν Αθήναις 1961.
- Ν. Β. Τωμαδάκη, Η δήθεν «Μεγάλη σιγή» των γραμμάτων εν Βυζαντίω (650-850), *ΕΕΒΣ* 38, 1971, σς. 5-26.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ευτύχιος Ι. ΤΩΜΑΔΑΚΗΣ

5 ώρες εβδομαδιαίως

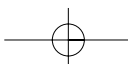
ΦΝ 25 Νεοελληνική Φιλολογία

α) Θεωρία της Λογοτεχνίας

Εισαγωγή στη Θεωρία της Λογοτεχνίας. Οι περιγραφικές θεωρίες του 20^{ού} αιώνα: Φορμαλισμός, Νέα Κριτική, Τσέχικος δομισμός, Γαλλικός δομισμός, Σημειωτική. Εισαγωγή στη δομική αφηγηματολογία. Αφηγηματική τυπολογία του G. Genette. Παραδειγματισμός από το μυθιστόρημα του Στρατή Τσίρκα *Ακυβέρνητες Πολιτείες*.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Άννα Τζούμα, *Εισαγωγή στην αφηγηματολογία*, Αθήνα, Συμμετρία 2003.
- Τέρι Ήγκλετον, *Εισαγωγή στη θεωρία της λογοτεχνίας*, Αθήνα, Οδυσσεάς 1989.
- Ερατοσθένης Καψωμένος, *Αφηγηματολογία*, Αθήνα, Πατάκης 1995.

Γιαν Μουκαρόφσκι, *Δοκίμια για την αισθητική*, Αθήνα, Οδυσσεάς 1979.

Τσβετάν Τοντόροφ (επιμ.), *Θεωρία λογοτεχνίας. Κείμενα των ρώσων φορμαλιστών*, Αθήνα, Οδυσσεάς 1995.

Douwe Fokkema - Elroud Ibsch, *Θεωρίες λογοτεχνίας του 20ού αιώνα*, Αθήνα, Πατάκης 1993.

Roman Selden (επιμ.), *Από τον φορμαλισμό στον μεταδομισμό*, Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών 2004.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Άννα ΤΖΟΥΜΑ

2 ώρες εβδομαδιαίως

β) Συγκριτική Φιλολογία

Η Συγκριτική Φιλολογία ως αυτόνομος κλάδος της επιστήμης της λογοτεχνίας. Επιστημολογικές και μεθοδολογικές προϋποθέσεις. Το φάσμα των δυνατών συγκρίσεων. Το δίπολο *ταυτότητα – ετερότητα*. Η Συγκριτική Φιλολογία ως ταμειυτήρας για την ανάπτυξη νέων κλάδων των επιστημών του ανθρώπου (Θεωρία της Λογοτεχνίας, Πολιτισμικές σπουδές, Σπουδές για το φύλο...). Συγκριτική ανάγνωση του έργου των Κάλβου, Παλαμά, Παπαδιαμάντη, Καβάφη με το έργο ξένων λογοτεχνών.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ελένη Πολίτου-Μαρμαρινού, *Η Συγκριτική Φιλολογία*. Χώρος, σκοπός και μέθοδοι έρευνας. Αθήνα, Εκδόσεις Καρδαμίτσα 1981.

M.-F. Guyard, *Η Συγκριτική Γραμματολογία*. Μετάφραση: Ζαχαρίας Σιαφλέκης. «Τί ξέρω;» αρ. 150, Αθήνα, Ι. Ζαχαρόπουλος 1988.

P. Brunel, Cl. Pichois, A.-M. Rousseau, *Τί είναι η Συγκριτική Γραμματολογία*; Πρόλογος, σημειώσεις και μετάφραση από τα γαλλικά: Δημήτρης Αγγελάτος. Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα 1998.

Ελένη Πολίτου-Μαρμαρινού, «Συγκριτική Φιλολογία. Ένας γόνιμος κλάδος της επιστήμης της λογοτεχνίας», περ. *Νέα Εστία*, Απρίλιος 2004, σσ. 533- 542.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ελένη ΠΟΛΙΤΟΥ-ΜΑΡΜΑΡΙΝΟΥ

3 ώρες εβδομαδιαίως

Μάθημα επιλογής

ΣΤ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΦΓ26 Γλωσσολογία

α) *Εισαγωγή στην Υπολογιστική Γλωσσολογία*

Εισαγωγή στην επεξεργασία φυσικής γλώσσας (ΕΦΓ) από τον υπολογιστή. Η συμβολή της γλωσσολογικής θεωρίας στην ΕΦΓ. Ο ρόλος της αναπαράστασης της γνώσης στην παραγωγή και αντίληψη της γλώσσας. Μεθοδολογία της έρευνας για τον σχεδιασμό ικανών και αποδοτικών συστημάτων ΕΦΓ. Η έννοια της γραμματικής ανάλυσης (parsing). Επίπεδα γραμματικής ανάλυσης. Τυπικές Γραμματικές. Συντακτική και μορφολογική ανάλυση. Εφαρμογές της ΕΦΓ. Παραδείγματα συντακτικής και μορφολογικής ανάλυσης με έμφαση στη Νέα Ελληνική. Επεξεργασία σωμάτων κειμένων (corpora). Εφαρμογές των corpora στη γλωσσική έρευνα. Ασκήσεις με σώματα κειμένων της ΝΕ.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Allen, J. 1995: *Natural Language Understanding*. Redwood City, CA: Benjamin.
- Cole, J., Green, G. & Morgan, J. (εκδ.) 1995: *Linguistics and Computation*. Stanford: CSLI Lecture Notes No. 52.
- Grishman, R. 1986: *Computational Linguistics: An Introduction*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Jurafsky, D. & Martin, J. 2000: *Speech and Language Processing*. Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.
- Klavans, J. & Resnik, P. (εκδ.) 1996: *The Balancing Act: Combining Symbolic and Statistical Approaches to Language*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Manning, C. & Schütze, H. 2001: *Foundations of Statistical Natural Language Processing*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Ritchie, D. G., Russel, J. G., Black, W. A. & Pulman, G. S. 1992: *Computational Morphology*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Sells, P., Shieber, S., & Wasow, T. (εκδ.) 1991: *Foundational Issues in Natural Language Processing*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Smith, W. G. 1991: *Computers and Human Language*. Oxford: Oxford University Press.
- Sproat, R. 1992: *Morphology and Computation*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Θεοφανοπούλου-Κοντού, Δ. 1989: *Μετασχηματιστική σύνταξη: Από την θεωρία στην πράξη*. Αθήνα: Εκδόσεις Καρδαμίτσα.

Θεοφανοπούλου-Κοντού, Δ. 2002: *Γενετική σύνταξη: Το πρότυπο της κυβέρνησης και αναφορικής δέσμευσης*. Αθήνα: Καρδαμίτσα.

Winograd, T. 1983: *Language as a Cognitive Process: Syntax*. Reading, MA: Addison-Wesley.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Γεώργιος ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Γνωσιακή Γλωσσολογία

Βασικές αρχές της γνωσιακής προσέγγισης (εννοιολογική γραμματική, έμφαση στη γλωσσική χρήση). Οι θεωρίες περί γνωσιακών σχημάτων. Η θεωρία των παισίων του Fillmore. Η γραμματική του Langacker (βασικές αρχές). Γνωσιακή προσέγγιση της μεταφοράς.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Croft, W. & Cruse, D. A. 2004: *Cognitive Linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.

Heine, B. 1997: *Cognitive Foundations of Grammar*. New York/Oxford: Oxford University Press.

Κατή, Δ., Κονδύλη, Μ. & Νικηφορίδου, Κ. (επιμ.) 1999: *Γλώσσα και νόηση. Επιστημονικές και φιλοσοφικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια

Lakoff, G. & Johnson, M. 1980: *Metaphors We Live By*. Chicago: The University Of Chicago Press.

Langacker, R.W. 1987: *Foundations of Cognitive Grammar, Vol. I: Theoretical Prerequisites*. Stanford, California: Stanford University Press.

Langacker, R.W. 1990: Subjectification. *Cognitive Linguistics* 1-1, 5-38.

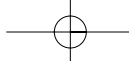
Langacker, R.W. 1991: *Foundations of Cognitive Grammar, Vol. II: Descriptive Application*. Stanford, California: Stanford University Press.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ελένη ΠΑΝΑΡΕΤΟΥ

2 ώρες εβδομαδιαίως

β) Σύνταξη II

Το μάθημα αυτό παρουσιάζει και εμβαθύνει στον τρόπο ανάλυσης του επιπέδου της σύνταξης μέσα από το πρίσμα της Γενετικής Θεωρίας. Πραγματεύεται τον τρόπο με τον οποίο δομούνται και παράγονται οι φράσεις και οι προτάσεις μιας φυσικής γλώσσας και διδάσκεται η μεθοδολογία ανάλυσης συντακτικών φαινομένων. Βασικό πρότυπο περιγραφής αποτελεί η *Θεωρία των Αρχών και Παραμέτρων (Principles & Parameters Theory, Chomsky 1981 κ.εξ.)* καθώς και οι σύγχρονες εξελίξεις της. Επιπλέον αναλύονται τα αποτελέσματα της εφαρμογής των αρχών και

των πορισμάτων της θεωρίας στα συντακτικά δεδομένα της Ελληνικής. Θέματα εξέτασης αποτελούν τα εξής: φραστική δομή, θεωρία του Χ-τονούμενου, θεματική θεωρία, θεωρία πτώσης, θεωρία μετακινήσεων και θεωρία αναφορικών δεσμεύσεων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Θεοφανοπούλου-Κοντού, Δ. 2002. *Γενετική σύνταξη*. Αθήνα: Καρδαμίτσα
- Φιλιππάκη-Warburton, Ει. 1992. *Εισαγωγή στη θεωρητική γλωσσολογία*. Αθήνα: Νεφέλη.
- Carnie, A. 2002. *Syntax*. Oxford: Blackwell.
- Culicover, P. 1997. *Principles and Parameters: Introduction to Syntactic Theory*. Oxford: OUP.
- Haegeman, L. 1994. *Introduction to Government and Binding Theory*. Oxford: Blackwell.
- Roberts, I. 1997. *Comparative Syntax*. London: Arnold.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Βασίλης ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

γ) Διδασκαλία της Ελληνικής

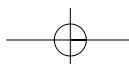
Οριοθέτηση του ερευνητικού πεδίου της Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας με έμφαση στη διδασκαλία των γλωσσών. Ιδιαίτερη αναφορά στη διδασκαλία μιας γλώσσας ως δεύτερης/ ξένης και στη διαφοροποίησή της από τη διδασκαλία της ως μητρικής. Ειδική εφαρμογή στη διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας. (επίπεδα γλωσσομάθειας, διδακτικές μεθοδολογίες με ειδική αναφορά στη διδασκαλία γραμματικής/ λεξιλογίου/ γλωσσικών δεξιοτήτων).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Cook, V. 1996. *Second Language Learning and Language Teaching*. [2η έκδοση]. London: Arnold.
- Council of Europe. 2001. *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching and Assessment*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Johnson, K. 2001. *An Introduction to Foreign Language Learning and Teaching*. London: Longman.
- Lightbown, P. & Spada, N. 1999. *How Languages are Learned*. Oxford: Oxford University Press.
- Schmitt, N. (ed.) 2002. *An Introduction to Applied Linguistics*. London: Arnold.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΙΑΚΩΒΟΥ

1 ώρα εβδομαδιαίως

ΦΑ 25 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

α) *Θουκυδίδης*

Εισαγωγή στην ιστοριογραφία και στο έργο του Θουκυδίδη, στο πλαίσιο του πνευματικού, πολιτικού και κοινωνικού κλίματος της εποχής (2^ο ήμισυ του 5^{ου} αι. π.Χ.). Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του έργου αυτού (και σε σύγκριση με το έργο του Ηροδότου και αυτόνομα). Επιλογή κεφαλαίων του 1^{ου}, 2^{ου} και 3^{ου} Βιβλίου, τα οποία θα σχολιασθούν γλωσσικά, υφολογικά και ερμηνευτικά.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- J. Finley, *Θουκυδίδης*, μετάφρ. Τ. Κουκουλιός, Αθήνα 1985.
 A.W. Gomme, *A Historical Commentary on Thucydides*, τόμοι 1-2, Οξφόρδη 1945-1956.
 S. Hornblower, *A Commentary on Thucydides*, 2 τόμοι, Οξφόρδη 1991-1996.
 S. Hornblower, *Thucydides*, Οξφόρδη 1987.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Στυλιανή ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΑ 3 ώρες εβδομαδιαίως

β) *Ομήρου Οδύσσεια*

Εισαγωγή στην επική ποίηση. Τα ομηρικά έπη. Σύντομη χρονολογική επισκόπηση για τη γένεση και παράδοση των επών: ιστορικό πλαίσιο, χαρακτηριστικά της ομηρικής ποίησης (σύνθεση, γλώσσα, μέτρο κ.λπ.), το ομηρικό ζήτημα. Ερμηνεία της ραψωδίας ε.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- M. Fernandez-Galliano, J.B. Hainsworth, A. Heubeck, A. Hoekstra, J. Russo, S. West, *Ομήρου Οδύσσεια*. Κείμενο και ερμηνευτικό υπόμνημα, ραψωδίες α-ω, μετάφραση Μ Καίσαρ – Φ. Φιλίππου – Ρ. Χαμέτη, επιμ. Α. Ρεγκάκος, Αθήνα 2004-2005.
 Δ.Ι. Ιακώβ. – Ι. Καζάζης – Α. Ρεγκάκος (επιλογή και επιμέλεια), *Επιστροφή στην Οδύσσεια*. Δέκα κλασικές μελέτες, Θεσσαλονίκη 1999.
 I. Morris – B. Powell (επιμ.), *A New Companion to Homer*, Leiden 1997.
 W.B. Stanford, *The Odyssey of Homer*. Edited with General and Grammatical Introductions, Commentary, and Indexes, Books I-XXIV, Λονδίνο-Νέα Υόρκη 1967.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ειρήνη ΖΑΜΑΡΟΥ 2 ώρες εβδομαδιαίως

ή

ΦΑ 82 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

α) Σεμινάριο

Ελληνιστική Ποίηση - Θεόκριτος

1. Εισαγωγή: η ελληνιστική εποχή, τα χαρακτηριστικά της ελληνιστικής ποίησης, το έργο του Θεοκρίτου, η βουκολική ποίηση. 2. Ανίχνευση του φυσιολατρικού στοιχείου στο έργο του Θεοκρίτου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

A.S.F. Gow, *Theocritus*, τόμ. I-II, Cambridge 1952 (ανατ. 1973).

Σ. Γ. Χατζηκώστα, *Θεοκρίτου Ειδύλλια. Εισαγωγή – μετάφραση – σχόλια. Ειδύλλια I – VII*, Αθήνα 2005.

Ε. Σιστάκου, *Θεοκρίτου Θύρσις ή Ωιδή*. Ερμηνευτική έκδοση, Ηράκλειον 1998.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Παναγιώτα ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ-ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ 3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Οι Ύμνοι του Καλλιμάχου και η 'παρέκκλιση' από τον συμβατικό / επικό τρόπο

Στο Σεμινάριο αυτό θα εξετασθούν λεπτομερώς οι έξι Ύμνοι του Καλλιμάχου (στον Δία, στον Απόλλωνα, στην Άρτεμη, στη Δήλο, στα Λουτρά της Παλλάδος και στη Δήμητρα), ως σημαντικά δείγματα ενός ιδιαίτερου τύπου ελληνιστικής γραφής στον οποίο διακρινόταν ο Κυρηναίος ποιητής: τη λογοτεχνική δηλ. επίδειξη σε ένα σταθερό παραδοσιακό θέμα. Στόχος του Σεμιναρίου θα είναι να διαφανεί με ποιο τρόπο ο Καλλίμαχος, παίρνοντας παραδοσιακούς μύθους και γράφοντας σε ένα αρχαϊκό ύφος απομακρυσμένο από τη σύγχρονή του εποχή, κατορθώνει μέσα από τους υπαινιγμούς, τις εννοιολογικές αποχρώσεις και την παιγνιώδη ειρωνεία να συνθέσει έξι λογοτεχνικούς Ύμνους οι οποίοι αποκαλύπτουν ασφαλώς την πανίσχυρη φύση των θεών, χωρίς όμως να μαρτυρούν γνήσια λατρευτική κατάνυξη.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

U. von Wilamowitz-Moellendorff, *Hellenistische Dichtung*, 2 τόμοι, Βερολίνο 1924.

P.M. Fraser, *Ptolemaic Alexandria*, 3 τόμοι, Οξφόρδη 1972.

G. O. Hutchinson, *Hellenistic Poetry*, Οξφόρδη 1988.

N. Hopkinson, *A Hellenistic Anthology*, Cambridge 1988.

M. Fantuzzi – R. Hunter, *Ο Ελικώνας και το Μουσείο. Η ελληνιστική ποίηση από την εποχή του Μεγάλου Αλεξάνδρου έως την εποχή του Αυγούστου*, μετάφρ. Δ. Κουκουζικά – Μ. Νούσια, Αθήνα 2005.

G.R. McLennan, *Callimachus. Hymn to Zeus*, Ρώμη 1977.

F. Williams, *Callimachus. Hymn to Apollo*, Οξφόρδη 1978.

F. Bornmann, *Callimachi Hymnus in Dianam*, Φλωρεντία 1968.

W.H. Mineur, *Callimachus. Hymn to Delos*, Leiden 1984.

A.W. Bulloch, *Callimachus: the Fifth Hymn*, Cambridge 1985.

N. Hopkinson, *Callimachus. Hymn to Demeter*, Cambridge 1984.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Γεώργιος ΒΑΣΙΛΑΡΟΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Μεταφραστική Θεωρία και πρακτική

Οι στόχοι του Σεμιναρίου είναι πολλαπλοί: 1 Το ζήτημα (ή το πρόβλημα), η σημασία (λογοτεχνική, διδακτική κ.λπ), το ήθος και η ιδεολογία της ενδογλωσσικής μεταφρασης, δηλαδή της μετάφρασης έργων της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας στα νέα Ελληνικά. Ιστορία της ελληνικής ενδογλωσσικής μετάφρασης, θεωρίες και σχολές μεταφραστών κ.λπ. 2. Φιλολογική και λογοτεχνική αξιολόγηση μεταφράσεων ή μεταφραστών με βάση συγκεκριμένα κριτήρια (πιστότητα, νοηματική και συγκινησιακή συγγένεια πρωτοτύπου-μετάφρασης, γλώσσα, ύφος, κ.λπ). 3. Μικρές μεταφραστικές ασκήσεις. 4. Πειραματική διδασκαλία αρχαιοελληνικών κειμένων από μετάφραση. Υποχρεωτική εργασία.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Γ. Γιατρομανωλάκης “Μεταφραστική θεωρία και πρακτική του Σεφέρη”, στο Γ. Σεφέρης, *Μεταγραφές*, Αθήνα 1980, 225-308.

Γ. Γιατρομανωλάκης, “Μεταφραστικές Τάσεις”, *Διαβάζω* 26 (1979) 44-54.

Γ. Γιατρομανωλάκης, “Η σολωμική μετάφραση της *Ιλιάδος* και οι *Ελεύθεροι Πολιορκημένοι*”, *Μαντατοφόρος* 37-38 (1993-1994) 56-70.

Π.Α. Ζάννας, “Προβλήματα της μεταφράσης”, *Ο Πολίτης* 19 (1978) 34-41.

Ι.Θ. Κακριδής, *Το Μεταφραστικό Πρόβλημα*, Αθήνα 1961³.

Ι.Θ. Κακριδής, “Η μετάφραση της *Ιλιάδας*”, *Καινούργια Εποχή* (χειμώνας 1956) 17-64.

Γ.Ν. Οικονόμου – Γ.Κ. Αγγελινάρας, *Βιβλιογραφία των εμμέτρων νεοελληνικών μεταφράσεων της αρχαίας ελληνικής ποιήσεως*, Αθήνα 1979.

Πρωτότυπο και Μετάφραση, Πρακτικά Συνεδρίου (11-15 Δεκεμβρίου 1978), "Σπουδαστήριο Κλασικής Φιλολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών", Αθήνα 1980.

G. Steiner, *Μετά τη Βαβέλ. Όψεις της Γλώσσας και της Μετάφρασης*, μετάφρ. Γ.Ν. Κονδύλης, Αθήνα 2004.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Γεώργιος ΓΙΑΤΡΟΜΑΝΩΛΑΚΗΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Απτική ρητορεία

Υποχρεωτικό Σεμινάριο (με προϋποτιθεμένη υποχρεωτική παρακολούθηση και σύνταξη διατριβής) με τις θεματικές: (α) "Απτική δικανική και επιδεικτική ρητορεία": (β) "Εισαγωγή στην ερευνητική εργασία": στην αξιολόγηση και την αξιοποίηση των αρχαίων πηγών και της Βιβλιογραφίας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ε. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, *Σώμα δημοσιευμάτων σχετικών με την Απτική ρητορεία και την θεωρία της ρητορικής*.

Ε. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, *Λόγια και μη Λόγια Παραθέματα στην κυρίως Ρητορική του Αριστοτέλους*, τεύχος Γ', Αθήνα 2005.

Ε. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, *Αριστοτέλους Ρητορική (Α, Β βιβλία)*. Μετάφραση, με προσθήκη δύο Παραρτημάτων (Διαθεματικά κείμενα. Πραγματολογικό συμπλήρωμα), τεύχος Β', Αθήνα 2007.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ευανθία ΔΡΑΚΩΝΑΚΗ-ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Από τον Πίνδαρο στον Αισχύλο

Εξετάζονται οι *Επίνικοι* του Πινδάρου Ολ. 2,7. Πυθ. 8, Νεμ. 6 και κατ' επιλογήν αποσπάσματα από τις τραγωδίες του Αισχύλου *Πέρσαι* και *Επτά επί Θήβας*. Στόχος του Σεμιναρίου είναι η ανάδειξη των δυο διαφορετικών προτύπων ανθρωπολογικής και θεολογικής σκέψης που εκπροσωπούν οι δύο σύγχρονοι ποιητές.

Οι μετέχοντες στο σεμινάριο φοιτητές προετοιμάζουν το κείμενο που εξετάζεται κάθε φορά και, ακολουθώντας ορισμένες μεθοδολογικές προδιαγραφές, συγγράφουν μικρής έκτασης εργασία την οποία και παρουσιάζουν προς συζήτηση.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αικατερίνη ΚΑΜΑΡΕΤΤΑ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Δραματική Ποίηση : Ευριπίδης

Εισαγωγή στην Τραγωδία : Αισχύλος, Σοφοκλής, Ευριπίδης.

Το ιστορικοκοινωνικό πλαίσιο, η ζωή και το έργο του ποιητού. Ανάλυση τραγωδιών. Μελέτη και σχολιασμός θεμάτων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- A. Lesky, *Η τραγική ποίηση των αρχαίων Ελλήνων*, μετάφρ. Ν. Χουρμουζιάδης, τόμ. Α΄: *Από τη γένεση του είδους ως τον Σοφοκλή*, Αθήνα 1987, τόμ. Β΄: *Ο Ευριπίδης και το τέλος του είδους*, Αθήνα 1989.
- B. Goward, *Αφήγηση και Τραγωδία, Αφηγηματικές Τεχνικές στον Αισχύλο, τον Σοφοκλή και τον Ευριπίδη*, μετάφρ. Ν.Π. Μπεζαντάκος, Αθήνα 2002.
- Ν.Π. Μπεζαντάκος, *Το αφηγηματικό μοντέλο του Greimas και οι τραγωδίες του Ευριπίδη*, Αθήνα 2004.
- Ο. Taplin, *Η Αρχαία Ελληνική Τραγωδία σε σκηνική παρουσίαση*, Αθήνα 2003.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αδαμαντίνη ΚΟΥΜΙΩΤΟΥ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Η ερωτική ηθική των Αθηναίων μέσα από τα κείμενα των ρητόρων

Θα αναλυθούν οι λόγοι: *Λυσίας Υπέρ του Ερατοσθένους φόνου*, *ψευδο-Δημοσθένης Κατά Νεαίρας*, *Αισχίνης Κατά Τιμάρχου*.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- D. Cohen, *Law, Sexuality, and Society*, Cambridge 1991.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Βασίλειος ΛΕΝΤΑΚΗΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Οι Πρόλογοι της τραγωδίας

α. Εισαγωγικά: Η χρήση του Προλόγου στην αρχαία ελληνική τραγωδία. Εξέλιξη του Προλόγου από τον Αισχύλο στον Ευριπίδη. Τα χαρακτηριστικά των Προλόγων και ο ρόλος τους στην εξέλιξη της δράσης. Είδη Προλόγων. Η σχέση τους με τους Επιλόγους στις τραγωδίες του Ευριπίδη.

β. Κείμενα: Ανθολόγιο με τα κείμενα των Προλόγων των σωζομένων τραγωδιών.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- W. Jens, *Die Bauformen der griechischen Tragödie*, Μόναχο 1971.
 H. Erbse, *Studien zum Prolog der euripidischen Tragödie*, Βερολίνο-Νέα Υόρκη 1984
 B. Goward, *Αφήγηση και Τραγωδία, Αφηγηματικές Τεχνικές στον Αισχύλο, τον Σοφοκλή και τον Ευριπίδη*, μετάφρ. Ν.Π. Μπεζαντάκος, Αθήνα 2002.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Νικόλαος ΜΠΕΖΑΝΤΑΚΟΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Ομήρου Ιλιάδα. Προβλήματα ερμηνείας
 Προβλήματα ερμηνείας της *Ιλιάδας* του Ομήρου. Πώς γίνεται μια παραπομπή.
 Πώς γράφεται μια φιλολογική μελέτη.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- I. Κακριδή, *Ομηρικές έρευνες*, Αθήνα 1967².
 A. Lesky, *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, μετάφρ. Α. Τσοπανάκης, Θεσσαλονίκη 1981⁵.
 A. Lesky, "Homeros", *RE Suppl.* II (1967).
 W. Schadewaldt, *Von Homers Welt und Werk*, Στουτγάρδη 1965⁴.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Χρίστος ΞΥΔΑΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Τα Κύπρια έπη

Αξιολόγηση και επιδράσεις των *Κυπρίων επών*. Τα *Κύπρια έπη* είναι αριστούργημα και όχι ασήμαντο έργο, όπως θεωρείται από ορισμένους. Η επίδρασή τους υπήρξε σημαντική.
 Επίσης θα εξεταστεί πώς γίνεται μια παραπομπή και πώς γράφεται μια φιλολογική μελέτη.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Χ. Ξυδά, *Τα Κύπρια Έπη*, Αθήνα 1979.
 Α. Βοσκοῦ, *Αρχαία Κυπριακή Γραμματεία*, τόμ. I, Λευκωσία 1995.
 G.L. Huxley, *Greek Epic Poetry from Eumelos to Panyassis*, Λονδίνο 1969.
 Χ. Καρούζου, "Το προοίμιον των Κυπρίων Επών", *ΠΑΑ* 32 (1957) 225 κ.εξ.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Χρίστος ΞΥΔΑΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Ελληνικοί και λατινικοί πάπυροι

Μετά από σύντομη επισκόπηση του γνωστικού αντικειμένου και των εφαρμοζομένων επιστημονικών μεθόδων στον χώρο της εκδοτικής και του σχολιασμού των ελληνικών και λατινικών παπύρων, οι φοιτητές θα ασκηθούν στην ανάγνωση, την ερμηνεία και τις μεθόδους επιστημονικής εκδόσεως και υπομνηματισμού ελληνικών και λατινικών παπύρων. Έμφαση θα δοθεί στη μελέτη της παλαιογραφίας των παπύρων, έτσι ώστε οι φοιτητές να μάθουν να διαβάζουν τα αρχαία κείμενα από το πρωτότυπο. Οι φοιτητές θα έρθουν σε επαφή με τα σύγχρονα μέσα επιστημονικής έρευνας στο χώρο της μελέτης των φιλολογικών και μη φιλολογικών οστράκων, όπως π.χ. τις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων Leuven Database of Ancient Books, Heidelberger Gesamtverzeichnis der griechischen Papyrusurkunden Ägyptens, Mertens-Pack³ (και CEDOPAL), Duke Databank of Documentary Papyri (έκδ. 1996 = Packard Humanities Institute CD-ROM No. 7), Leuven Database of Ancient Books, Wörterlisten και Bibliographie Papyrologique. Από τους φοιτητές θα ζητηθεί μεταξύ άλλων η συγγραφή συνθετικών εργασιών με θέμα ήδη εκδεδομένου παπύρους και η σχολιασμένη έκδοση ελληνικών και λατινικών παπύρων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Β.Γ. Μανδηλαράς, *Πάπυροι και παπυρολογία*, Αθήνα 1994.
 E. G. Turner, *Ελληνικοί πάπυροι*, μετάφρ. Γ. Παράσογλου, Αθήνα 1981 (αγγλική έκδοση: *Greek Papyri. An Introduction*, Οξφόρδη 1980).
 P.W. Pestman, *The New Papyrological Primer*, Leiden-Νέα Υόρκη-Κολωνία 1994.
 O. Montevicchi, *La papirologia*, Μιλάνο 1988.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Άμφιλόχιος ΠΑΠΑΘΩΜΑΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Επική ποίηση

Η προομηρική ποίηση προσεγγιζόμενη μέσω των νεοελληνικών δημοτικών τραγουδιών.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Ι. Προμπονάς, *Ελληνική επική ποίηση από τα Μυκηναϊκά χρόνια ως σήμερα*, Αθήνα 1990.
 Ι. Προμπονάς, *Τα Ομηρικά έπη και το νεοελληνικό δημοτικό τραγούδι*, Αθήνα 1989.
 M. Edwards, *Όμηρος. Ο ποιητής της Ιλιάδος*, μετάφρ. Β. Λιαπής – Ν. Μπεζαντάκος, Αθήνα 2001.

G.S. Kirk, B. Hainsworth, R. Janko, M. Edwards, N. Richardson, *The Iliad. A Commentary*, τόμ. I-6, Cambridge 1985-1993.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ιωάννης ΠΡΟΜΠΟΝΑΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Ποίηση και ποιητική στο ησιόδειο corpus

Η ησιόδεια ποίηση βρισκόταν πάντοτε στη σκιά τής ομηρικής ήδη από την αρχαιότητα, με αποτέλεσμα να εξετάζεται πάντοτε ως υποδεέστερη και, εντέλει, παρακμιακή συνέχειά της. Αντικείμενο του σεμιναρίου αυτού είναι η εξέταση της ποίησης και ποιητικής τού ησιόδειου corpus. Θα ασχοληθούμε με τα ακόλουθα προβλήματα:

Ποια η συνοχή τού corpus των κειμένων που έχουν φθάσει ως τις ημέρες μας ως έργα τού Ησιόδου, αυτού του άγνωστου ποιητή από την άσημη Άσκρα τής Βοιωτίας; Σε ποιο γραμματειακό είδος πρέπει να κατατάξουμε αυτού του είδους την ποίηση; Ποια η σχέση των κειμένων αυτών με τη γενεαλογική και τη γνωμική ποίηση, όπως τις γνωρίζουμε τόσο από την ελληνική όσο και από την *ανατολική* (αιγυπτιακή, βαβυλωνιακή κ.ά.) ποιητική παράδοση; Ποια τα εσωτερικά σήματα ποιητικής, που συναντάμε στο ησιόδειο corpus; Πώς πρέπει, τελικά, να αντιμετωπίζουμε τα κείμενα αυτά, ως γραπτή, προφορική ή μεταξύ γραπτής και προφορικής λογοτεχνίας;

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

N. Π. Μπεζαντάκος – Χ. Κ. Τσαγγάλης (επιμ.), *Μουσάων Αρχώμεθα: Ο Ησίοδος και η αρχαϊκή επική ποίηση*, Αθήνα 2006.

R. Lamberton, *Ησίοδος: Ο ποιητής και το έργο του*, μτφρ. Μ. Τσάτσου, Αθήνα 2005.

G. Nagy, *Greek Mythology and Poetics*, Ithaca-Λονδίνο 1990.

M. L. West, *Hesiod. Theogony*, Οξφόρδη 1966.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Χρήστος ΤΣΑΓΓΑΛΗΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Πλάτωνος Πολιτεία

Εισαγωγή με έμφαση στην εξέλιξη της φιλοσοφικής σκέψης του Πλάτωνα, στον διαχωρισμό της από τη στωικακή φιλοσοφία, στο ερώτημα γιατί ο Πλάτων έγραψε διαλόγους και όχι φιλοσοφικά δοκίμια, και γενικότερα στα πορίσματα της πρόσφατης πλατωνικής έρευνας.

Ανάλυση, φιλολογική και φιλοσοφική, των πιο αντιπροσωπευτικών χωρίων της *Πολιτείας*. Σύντομες εργασίες φοιτητών, τόσο φιλολογικού όσο και καθαρά φιλοσοφικού χαρακτήρα, και παρουσίαση των καλύτερων από αυτές στην τάξη. Επίσης παρουσίαση κάποιων αντιπροσωπευτικών άρθρων, κυρίως διεθνώς αναγνωρισμένων πλατωνιστών, για την εξοικείωση των φοιτητών με την τρέχουσα πλατωνική έρευνα.

Βασικός στόχος του σεμιναρίου είναι η βαθύτερη κατανόηση της *Πολιτείας* αλλά και η εξοικείωση των φοιτητών με την πλατωνική σκέψη γενικότερα. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται και στη λογοτεχνική πλευρά όχι μόνο της *Πολιτείας* αλλά και των άλλων λογοτεχνικών αριστουργημάτων του Πλάτωνα (*Συμπόσιον*, *Φαίδρος*, *Φαίδων* κ.λπ.). Γενικά ο Πλάτων αντιμετωπίζεται όχι μόνο ως θεμελιωτής της δυτικής φιλοσοφίας αλλά και ως ανυπέρβλητος ποιητής και τεχνίτης του λόγου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

N.M. Σκουτερόπουλος, *Πλάτων, Πολιτεία. Εισ. Σημείωμα – Μετάφραση – Ερμ. Σημειώματα*, Αθήνα 2002.

G. Vlastos, *Πλατωνικές Μελέτες*, μετάφρ. Ι. Αρζόγλου, επιμέλεια και διόρθωση μετάφρασης Π. Φαναράς, Αθήνα 1994.

J. Adam, *The Republic of Plato*, edited with critical notes and an introduction, 2 τόμοι, Cambridge 1902 (1963² με εισαγωγή του D.A. Rees).

R.C. Cross – A.D. Woolzley, *Platos's Republic: A Philosophical Commentary*, Νέα Υόρκη 1964.

A.E. Taylor, *Πλάτων, ο άνθρωπος και το έργο του*, μετάφρ. Ι. Αρζόγλου, Αθήνα 1990.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Παναγιώτης ΦΑΝΑΡΑΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Ομηρική Ηθική

Ανάλυση επιλεγμένων χωρίων ηθικού περιεχομένου, τόσο από την *Ιλιάδα* όσο και από την *Οδύσσεια*, με στόχο την ανάδειξη των βασικών χαρακτηριστικών της ηθικής πλευράς της προσωπικότητας του ομηρικού ανθρώπου. Η έμφαση είναι στην ανάλυση χωρίων στα οποία οι πράξεις και οι λόγοι των ομηρικών ηρώων μάς επιτρέπουν να δούμε και να αξιολογήσουμε την ηπιότερη πλευρά της ηθικής τους, η οποία αποκλίνει από την ευρύτερα αποδεκτή αντίληψη περί της λεγόμενης «ανταγωνιστικής» ηθικής του ομηρικού *αγαθού*. Η ανάλυση ποικίλων αξιολογικών όρων και ηθικών εννοιών (λ.χ. *αγαθός*, *αιδώς*, *αρετή* κ.λπ.) είναι κεντρικής σημα-

σίας για την επίτευξη του βασικού στόχου του σεμιναρίου. Σύντομες εργασίες φοιτητών και παρουσίαση σημαντικών σχετικών άρθρων από τη διεθνή βιβλιογραφία.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- A.W.H. Adkins, *Merit and Responsibility. A Study of Greek values*, Οξφόρδη 1960.
 D.L. Cairns, *Aidos: The psychology and ethics of honour and shame in ancient Greek literature*, Οξφόρδη 1993.
 M.I. Finley, *The World of Odysseus*, Λονδίνο 1977².
 H.Lloyd-Jones, *The Justice of Zeus*, Berkeley – Λος Άντζελες 1971.
 J.M. Redfield, *Nature and Culture in the Iliad*, Σικάγο 1975.
 N.Yamagata, *Homeric Morality*, Leiden 1994.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Παναγιώτης ΦΑΝΑΡΑΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Οι αγορηταί των δημηγοριών του Θουκυδίδου

Θα εξετασθεί η προσωπικότητα, η πολιτική ιδεολογία και η ρητορική ικανότητα των προσώπων που εκφωνούν τις δημηγορίες στο έργο του Θουκυδίδη. Στο τέλος του Σεμιναρίου θα παραδοθούν γραπτές εργασίες.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- J. Finley, *Θουκυδίδης*, μετάφρ. Τ. Κουκουλιός, Αθήνα 1985.
 A.W. Gomme – A. Andrewes – K.J. Dover, *A Historical Commentary on Thucydides*, 5 τόμοι, Οξφόρδη 1945-1981.
 S. Hornblower, *A Commentary on Thucydides*, 2 τόμοι, Οξφόρδη 1991-1996.
 S. Hornblower, *Thucydides*, Οξφόρδη 1987.
 H.T. Westlake, *Individuals in Thucydides*, Cambridge 1968.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Στυλιανή ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΑ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Η κωμική γλώσσα του Αριστοφάνη

Το σεμινάριο αποβλέπει στην έρευνα της γλώσσας του Αριστοφάνη και ιδιαίτερα στην χρήση της για την επίτευξη κωμικών αποτελεσμάτων. Ειδικότερα ερευνώνται η γλωσσοπλασία του ποιητή, τα σχήματα λόγου, η γλωσσική εκζήτηση, η χρήση διαλέκτων, η παρατραγωδία κ.ά. Παράλληλα επιδιώκεται η εξοικείωση των φοι-

τητών με την μέθοδο φιλολογικής έρευνας, τη χρήση αρχαίων σχολίων, λεξικών, υπομνημάτων και άλλων βοηθημάτων καθώς και με την αξιοποίηση της σχετικής βιβλιογραφίας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

A. Willi, *The Language of Greek Comedy*, Οξφόρδη 2002.

Ανάλογα με τα θέματα που θα αναλάβουν να μελετήσουν οι φοιτητές θα δοθεί η σχετική βιβλιογραφία κατά περίπτωση.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Θεώνη ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΙΚΡΟΓΙΑΝΝΑΚΗ 3 ώρες εβδομαδιαίως

β) *Μέση και Νέα Κωμωδία*

Από την Αρχαία στη Μέση Κωμωδία. Μένανδρος. Μενάνδρου *Δύσκολος*. Θα ερμηνευθούν αντιπροσωπευτικά χωρία από τις τελευταίες κωμωδίες του Αριστοφάνη, όπως και αποσπάσματα της Μέσης και Νέας Κωμωδίας για να αναδειχθούν τα στάδια μετάβασης από την πολιτική κωμωδία του 5^{ου} π.Χ. αιώνα στην κωμωδία των χαρακτήρων του Μενάνδρου. Βίος και έργο του Μενάνδρου επί τη βάσει των πηγών. Ερμηνεία της κωμωδίας *Δύσκολος*.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

R. Hunter, *Η Νέα Κωμωδία στην Αρχαία Ελλάδα και τη Ρώμη*, Αθήνα 1994.

H.-G. Nesselrath, *Dia attische Mittlere Komödie*, Βερολίνο-Νέα Υόρκη 1990.

H.-G. Nesselrath, «The Polis of Athens in Middle Comedy», στο G. Dobrov (επιμ.), *The City as Comedy*, Chapel Hill-Λονδίνο 1997, 271-288.

B. Zimmermann, *Η αρχαία ελληνική κωμωδία*, μετάφρ. Η.Τσιριγκάκης, Αθήνα 2002.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Γεώργιος ΚΑΤΣΗΣ 2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΝ 28 Νεοελληνική Φιλολογία

α) *Ποίηση του 19ου αιώνα*

Στόχος του μαθήματος είναι η παρουσίαση αντιπροσωπευτικών κειμένων της ελληνικής ποίησης του 19^{ου} αιώνα. Συγκεκριμένα, θα αναλυθούν από ιστορικογραμματολογική και αισθητική σκοπιά αντιπροσωπευτικά ποιητικά κείμενα των βασικών ποιητών της επαναστατικής και της αθηναϊκής ποιητικής παράδοσης, όπως

του Διονυσίου Σολωμού, του Ανδρέα Κάλβου, του Αριστοτέλη Βαλαωρίτη, του Παναγιώτη Σούτσου και του Αλέξανδρου Ρίτσου Ραγκαβή, καθώς, τέλος, και δείγματα του πρώιμου ποιητικού έργου του Κωστή Παλαμά και του Κ.Π. Καβάφη.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ευριπίδης Γαραντούδης, *Οι Επτανήσιοι και ο Σολωμός. Όψεις μιας σύνθετης σχέσης (1820-1950)*, Αθήνα, Εκδόσεις Καστανιώτη 2001 (διδακτικό βοήθημα).

Λίνος Πολίτης, *Ποιητική ανθολογία: Οι Εφτανησιώτες*, Αθήνα, Εκδόσεις Δωδώνη 1981.

Λίνος Πολίτης, *Ποιητική ανθολογία: Οι Φαναριώτες και η αθηναϊκή σχολή*, Αθήνα, Εκδόσεις Δωδώνη 1981.

Ανθολογία ελληνικής ποίησης του 19ου αιώνα (φυλλάδιο κειμένων).

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ευριπίδης ΓΑΡΑΝΤΟΥΔΗΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Πεζογραφία

Αρχή και εξέλιξη της νεώτερης ελληνικής πεζογραφίας: Θέματα και προβλήματα, τρόποι προσέγγισης, λόγια και λαϊκή λογοτεχνία. Παράγοντες: Πεζογραφία και διαλογικότητα. Φαναριώτες και Επτανήσιοι. Ο γόνιμος 18^{ος} αιώνας και η συνέχεια. Η νεώτερη πεζογραφία: Η περιπέτεια της πρόζας. Οι δυο παράλληλες πεζογραφίες. Περίγραμμα της μεταφρασμένης λογοτεχνίας κατά το 19^ο και 20^ο αιώνα: Χαρτογράφηση, εργαλεία, το αίτημα για την ανάπτυξη πρωτότυπης ελληνικής πεζογραφίας. Η βορειομανία στο γύρισμα του αιώνα: Οι βόρειες λογοτεχνίες και η νεοελληνική πεζογραφία στις πρώτες δεκαετίες του 20^{ου} αιώνα, διασταυρώσεις, απόλογος. Κυριότεροι συγγραφείς: Γρ. Παλαιολόγος, Π. Καλλιγιάς, Χαρ. Δημόπουλος, Ιάκ. Πιτσιπιός, Ε. Δ. Ροΐδης, Δ. Βικέλας, Γ. Δροσίνη, Γ. Καμπύσης.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Κ. Γ. Κασίνης, *Διασταυρώσεις. Μελέτες για τον ΙΘ' και Κ' αι., Α-Β*, Αθήνα, Εκδόσεις Χατζηνικολή 2003, 2005.

Π. Μουλλάς, *Η παλαιότερη πεζογραφία μας. Από τις αρχές ως τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο. Α': Εισαγωγή*, Αθήνα, Εκδόσεις Σοκόλη 1998.

Απ. Σαχίνης, *Το νεοελληνικό μυθιστόρημα*, Αθήνα, Εκδόσεις Γαλαξία 1971.

Φάκελος κειμένων. Π. Καλλιγιάς, Εμμ. Ροΐδη, Χαρ. Δημόπουλου, Δημ. Βικέλα, Γ. Δροσίνη, Ιάκ. Πιτζιπιού, Μ. Χουρμούζη, Γιάννη Καμπύση.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Κωνσταντίνος Γ. ΚΑΣΙΝΗΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΛ 21 Λαογραφία

Αστική Λαογραφία-Κοινωνικός βίος

Κεφάλαια του Κοινωνικού βίου: Κύκλος ζωής. Οικογένεια (σχέσεις, στάσεις, ρόλοι των μελών της). Παιδί με ειδικές ανάγκες (εθιμική θεραπευτική αγωγή και πρόληψη). Παραδοσιακή διατροφή (μαγικο-θρησκευτικές επισημάνσεις, συμβολισμοί, οικονομία, παραγωγή, κ. ά.). Δοξαστική και εθιμική λατρεία (Αγιολογική λαογραφία, γεωργικοποιμενική λατρεία, κ. ά.). Λαϊκή οικολογία (έμφαση στον φυτικό κόσμο). Ζητήματα υλικού βίου.

Προαιρετικά: Δύο δίωρα σεμινάρια καθ' όλο το διδακτικό έτος (χειμερινό-εαρινό εξάμηνο) στο Σπουδαστήριο Λαογραφίας για την ευμέθοδη συλλογή πρωτογενούς λαογραφικού υλικού.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ:

1. Μιχάλης Μερακλής, *Ελληνική Λαογραφία. Κοινωνική συγκρότηση-Ήθη και Έθιμα-Λαϊκή Τέχνη*, Αθήνα 2004, εκδ. Οδυσσεάς.
2. Στ. Δ. Ήμελλος, *Ζητήματα, παραδοσιακού υλικού βίου*, Αθήνα 1993, Σύλλογος προς διάδοσιν ωφελίμων βιβλίων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Γ. Ν. Αικατερινίδης, *Νεοελληνικές αιματηρές θυσίες. Λαογραφία-Μορφολογία-Τυπολογία*, Αθήνα 1979, *Λαογραφία*, Παράρτημα 8.
- Ελ. Αλεξάκης, *Τα γένη και η οικογένεια στην παραδοσιακή κοινωνία της Μάνης*, Αθήνα 1980.
- Ευρ. Αντζουλάτου-Ρετσίλα, *Τα στέφανα του γάμου στην νεότερη Ελλάδα*, Αθήνα 1992, Αλέξανδρος.
- Ευ. Γρ. Αυδίκος, *Το παιδί στην παραδοσιακή και σύγχρονη κοινωνία*, Αθήνα 1996, Ελληνικά γράμματα.
- Μ. Μηλίγκου-Μαρκαντώνη, *Άγιος Φίλιππος. Λαϊκή παράδοση και λατρεία*, Αθήνα 1978.
- Μ. Μηλίγκου-Μαρκαντώνη, *Παραδοσιακή διατροφή. Πρωτογενή διατροφικά είδη*, Πρακτικά συνεδρίου Ασπρόπυργος 1992, σ. 338-390.
- Μ. Μηλίγκου-Μαρκαντώνη, *Γλυκά-γλυκίσματα στον ν. Τρικάλων. Λαογραφικές και Εθνολογικές επισημάνσεις*, *Τρικαλινά* 12, 1992, σ. 185-238.
- Γ. Α. Ρηγάτος, *Η υγεία του παιδιού στη λαϊκή μας παράδοση*, Αθήνα-Γιάννινα 1992, Δωδώνη.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΜΗΛΙΓΚΟΥ-ΜΑΡΚΑΝΤΩΝΗ

5 ώρες εβδομαδιαίως

Μάθημα επιλογής

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΦΓ 81 Γλωσσολογία

α) *Κειμενογλωσσολογία*

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η γλωσσολογική ανάλυση του κειμένου (λογοτεχνικού και μη). Θα συζητηθούν οι μηχανισμοί συνοχής, οι σχέσεις κειμένου-περικειμένου, τα κειμενικά είδη, η διαφοροποίηση γραπτού-προφορικού και αφηγηματικού-μη αφηγηματικού λόγου, οι παράγοντες κειμενικότητας, καθώς και οι ποικίλες κειμενικές ενδείξεις και σχέσεις. Ειδικότερα για το λογοτεχνικό κείμενο, θα παρουσιαστούν η έννοια του ύφους, το ποίημα και το πεζογράφημα ως επικοινωνιακή πράξη και η ανάγνωση ως δημιουργική διαδικασία. Θα αναλυθούν ποικίλα κειμενικά είδη από διάφορα περιβάλλοντα επικοινωνίας (συνομιλία, αφήγηση, ΜΜΕ κ.λπ.), τα οποία θα συνδεθούν με διδακτικές εφαρμογές.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Γεωργακοπούλου, Α. & Γούτσος, Δ. 1999. *Κείμενο και επικοινωνία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Halliday, M. A. K. & Hasan, R. 1989. *Language, Context and Text. Aspects of Language in a Social-Semiotic Perspective*. Oxford: Oxford University Press.
- Κουτσουλέλου-Μίχου, Σ. 1997. *Η γλώσσα της διαφήμισης*. Αθήνα: Gutenberg.
- Μπαμπινιώτης, Γ. 1991. *Γλωσσολογία και λογοτεχνία. Από την τεχνική στην τέχνη τού λόγου*. 2η έκδοση. Αθήνα.
- Toolan, M. 1988. *Narrative. A Critical Linguistic Introduction*. London: Routledge.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Διονύσιος ΓΟΥΤΣΟΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

β) *Κοινωνιογλωσσολογία*

Γενικά: περιεχόμενο του όρου κοινωνιογλωσσολογία, γένεση και πορεία του κλάδου, ομοιογένεια-ετερογένεια, λόγοι ανάπτυξης και στόχοι της κοινωνιογλωσσολογίας, κοινωνιογλωσσολογία έναντι κοινωνιολογίας της γλώσσας, σχέση γλώσσας και κοινωνίας. Γλωσσική ανισότητα: η αρχή της ισοτιμίας των γλωσσών, γλωσσική ανισότητα

στην υπόσταση (status), τη δομή και τη χρήση γλωσσικών ποικιλιών, ανισότητα στο επίπεδο της γλωσσικής διεπίδρασης, τρόποι διάδοσης της γλωσσικής ανισότητας και τρόποι αντίστασης σ' αυτήν.

Γλωσσική ποικιλότητα και γλωσσικές ποικιλίες: παράγοντες και είδη ποικιλότητας, ποικιλίες με βάση τον χρήστη (κοινωνιόλεκτοι) και με βάση τη χρήση (λειτουργικές ποικιλίες, επίπεδα ύφους). Η έννοια της επικοινωνιακής ικανότητας. Οι τρεις μεγάλες έρευνες του William Labov: μέθοδος και γενικότερα συμπεράσματα.

Άλλοι ερευνητές και τύποι κοινωνιογλωσσικής έρευνας: Bernstein, Hymes, Milroy. Το φαινόμενο της διμορφίας ή κοινωνικής διγλωσσίας (diglossia - απόψεις Ferguson): χαρακτηριστικά γνωρίσματα και εξέταση του φαινομένου σε συγκεκριμένες γλωσσικές κοινότητες, μεταξύ των οποίων και η ελληνική.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Αρχάκης, Α. & Μ. Κονδύλη 2002: *Εισαγωγή σε ζητήματα κοινωνιογλωσσολογίας*. Σειρά «Παραδόσεις» 8. Αθήνα: Νήσος.

Coupland, N. & A. Jaworski 1997 (eds.): *Sociolinguistics: A Reader and Coursebook*. New York: St Martin's Press.

Hudson, R. A. 1992: *Sociolinguistics*. Σειρά "Cambridge Textbooks in Linguistics". Cambridge: Cambridge University Press.

Κακριδή-Φερράρι, Μ. 2005: *Γλώσσα και κοινωνικό περιβάλλον: Ζητήματα κοινωνιογλωσσολογίας (Α' μέρος)*. Περιοδικό Παρουσία, Παράρτημα αρ. 64. Αθήνα.

Mesthrie, R., J. Swann, A. Deumert & W. L. Leap 2000: *Introducing Sociolinguistics*. Edinburgh: Edinburgh University Press.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΚΑΚΡΙΔΗ-ΦΕΡΡΑΡΙ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Φωνητική

Σεμινάρια πειραματικής φωνητικής και καθοδήγηση πειραματικής εργασίας σε κατ' επιλογή χώρο της φωνητικής. Ανάλυση και επεξεργασία φωνητικών και γλωσσικών δεδομένων. Καθορισμός βασικών υποθέσεων. Ανάπτυξη πειραματικών μεθοδολογιών και στατιστικής επεξεργασίας. Συγγραφή επιστημονικών εργασιών φωνητικής. Συγγραφή και παρουσίαση αυτόνομης εργασίας στην πειραματική φωνητική.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Κατ' επιλογή σε συνεννόηση με τον διδάσκοντα.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Αντώνιος ΜΠΟΤΙΝΗΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΑ 26 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

α) Αριστοφάνης

Αρχαία Κωμωδία: Εισαγωγή. Δομή και θέματα. Πρόδρομοι και σύγχρονοι του Αριστοφάνους κωμικοί ποιητές. Βίος και έργο του Αριστοφάνους. Ερμηνεία της κωμωδίας *Βάτραχοι*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

W.B. Stanford, *Αριστοφάνους Βάτραχοι*, μετάφρ. Μ. Μπλέτας, Αθήνα 1993.

K.J. Dover, *Η κωμωδία του Αριστοφάνη*, μτφ. Φ.Ι. Κακριδής, Αθήνα 1978.

A. Bowie, *Αριστοφάνης. Μύθος, τελετουργία και κωμωδία*, μετάφρ. Π. Μοσχοπούλου, Αθήνα 1999.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Θεώνη ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΙΚΡΟΓΙΑΝΝΑΚΗ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Πλάτων

Εισαγωγή στη φιλοσοφία, στον Πλάτωνα και στον διάλογο *Χαρμίδης*. Φιλοσοφία και επιστήμη, ορισμός και περιεχόμενο της φιλοσοφίας, διαίρεση της φιλοσοφίας, σταθμοί στη φιλοσοφική σκέψη, φιλοσοφία και ζωή, δυσκολία και σημασία της φιλοσοφίας, το βασικό πρόβλημα της φιλοσοφίας – συνέπειες. Βιογραφικά και συνθήκες ζωής του Πλάτωνα, το έργο και η επίδραση του Πλάτωνα, ο ιστορικός και ο πλατωνικός Σωκράτης, ο πλατωνικός έρωτας – έρωτας και φιλοσοφία, η μελέτη του θανάτου, η τεχνική των διαλόγων, η θεωρία των Ιδεών, το πλατωνικό ζήτημα. Ο ιστορικός Χαρμίδης – ο διάλογος *Χαρμίδης*. Ορισμοί της σωφροσύνης στον *Χαρμίδα*. Ερμηνεία του διαλόγου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

H. Leisegang, "Platon", *RE* 20.2 (1950) 2342-2537.

K. Βουρβέρη, "Πλάτων", λήμμα στην εγκυκλοπαίδεια *Ήλιος*.

Ι. Θεοδωρακόπουλου, *Εισαγωγή στον Πλάτωνα*, Αθήνα 1964⁴.

Κ. Ρορπερ, *Η ανοικτή κοινωνία και οι εχθροί της*, μτφ. Ε. Παπαδάκη, Αθήνα 1980.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Χρίστος ΞΥΔΑΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

* ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΑΝΤΙ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Πλάτων

Εισαγωγή στη φιλοσοφία, στον Πλάτωνα και στον διάλογο *Χαρμίδης*. Φιλοσοφία και επιστήμη, ορισμός και περιεχόμενο της φιλοσοφίας, διαίρεση της φιλοσοφίας, σταθμοί στη φιλοσοφική σκέψη, φιλοσοφία και ζωή, δυσκολία και σημασία της φιλοσοφίας, το βασικό πρόβλημα της φιλοσοφίας – συνέπειες. Βιογραφικά και συνθήκες ζωής του Πλάτωνα, το έργο και η επίδραση του Πλάτωνα, ο ιστορικός και ο πλατωνικός Σωκράτης, ο πλατωνικός έρωτας – έρωτας και φιλοσοφία, η μελέτη του θανάτου, η τεχνική των διαλόγων, η θεωρία των Ιδεών, το πλατωνικό ζήτημα. Ο ιστορικός Χαρμίδης – ο διάλογος *Χαρμίδης*. Ορισμοί της σωφροσύνης στον *Χαρμίδα*. Ερμηνεία του διαλόγου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Η. Leisegang, "Platon", *RE* 20.2 (1950) 2342-2537.

Κ. Βουρβέρη, "Πλάτων", λήμμα στην εγκυκλοπαίδεια *Ήλιος*.

Ι. Θεοδωρακόπουλου, *Εισαγωγή στον Πλάτωνα*, Αθήνα 1964⁴.

Κ. Ρορπερ, *Η ανοικτή κοινωνία και οι εχθροί της*, μτφ. Ε. Παπαδάκη, Αθήνα 1980.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Χρίστος ΞΥΔΑΣ

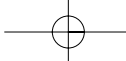
2 ώρες εβδομαδιαίως

ή

ΦΑ 81 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

α) Μεταγενέστερη Γραμματεία

Αρχαίο Ελληνικό Μυθιστόρημα (ΑΕΜ), Λόγγου *Ποιμενικά*. Εισαγωγή στο ΑΕΜ. Η γενεαλογία του είδους. Το κοινωνικό και ιστορικό υπόστρωμα. Θεωρίες γενέσεως, βασικά θέματα του είδους, υφολογικά και γλωσσικά χαρακτηριστικά. Τόποι και χρόνοι γραφής. Οι πρωτοι αναγνώστες. Τα διασωθέντα ΑΕΜ, η επιβίωση και η εξέλιξη του είδους. Εισαγωγή στα *Ποιμενικά*. Ο Λόγγος ως ανανεωτής του είδους. Η παράδοση του Θεοκρίτου. Πολιτισμικό και κοινωνικό περιβάλλον της εποχής του Λόγγου. Διαφορές των *Ποιμενικών* από τα υπόλοιπα ΑΕΜ. Αφηγη-

ματική τεχνική του Λόγγου. Γλώσσα, ύφος, ιδεολογία. Συστηματική γλωσσική και υφολογική ανάλυση και υπομνηματισμός του Μυθιστορήματος. Εικονοποιία και υποκείμενη μυθολογία. Χαρακτήρες και πρόσωπα. Λογοτεχνική αξιολόγηση των *Ποιμενικών*. Επιβιώσεις. Μεταφράσεις στα νεοελληνικά. Λόγγος και Γκαίτε.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- T. Hägg, *Το Αρχαίο Μυθιστόρημα*, μετάφρ. Τ. Μαστοράκη, μετάφρ. παραθεμάτων Γ. Γιατρομανωλάκης. Αθήνα 1992.
- R.L. Hunter, *A Study of Daphnis & Chloe*, Cambridge 1983.
- B.D. MacQueen, "Longus and the myth of Chloe", *Illinois Classical Studies* 10 (1985) 119-134.
- J.R. Morgan, *Longus, Daphnis and Chloe*, with an introduction, translation and notes, Warminster 2004.
- B.E. Perry, *The Ancient Romances. A Literary-Historical Account of their Origins*, Berkeley 1967.
- E. Rohde, *Der griechische Roman und seine Vorläufer*, Λιψία 1914³.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Γεώργιος ΓΙΑΤΡΟΜΑΝΩΛΑΚΗΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Πίνδαρος-Βακχylίδης

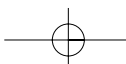
Εισαγωγή στην ποίηση του Πινδάρου και του Βακχylίδη. Ερμηνευτικός σχολιασμός επιλεγμένων επινίκων του Πινδάρου και του Βακχylίδη. Στοιχεία μετρικής.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- D.E. Gerber, "Pindar and Bacchylides 1934-1987", *Lustrum* 31 (1989) 97-269 και *Lustrum* 32 (1990) 7-98 & 283-292 (βιβλιογραφική ανασκόπηση).
- W.M. Calder – J. Stern (επιμ.), *Pindaros und Bacchylides*, Wege der Forschung 134, Darmstadt 1970.
- Π. Λεκατσάς, *Πίνδαρος* (μετάφραση και ερμηνευτικά), Αθήνα 1960².
- Πινδάρου Πυθιονίκοι*, εισαγωγή-σχόλια Δ. Ιακώβ, μετάφραση Γ. Οικονομίδης, Ηράκλειο 1994.
- P.E. Easterling – B.M.W. Knox (επιμ.), *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, μετάφρ. Ν. Κονομή κ.ά., Αθήνα 1994², 228-273 & 316-321 (C. Segal, "Αρχαϊκή Χορική Λυρική Ποίηση" και "Βακχylίδης").
- D.C. Carne Ross, *Πίνδαρος*, μετάφρ. Ι.Ν. Καζάζη, Θεσσαλονίκη 2002.
- H. Maehler, *Bacchylides. A Selection*, Cambridge 2004.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΓΙΟΣΗ

2 ώρες εβδομαδιαίως

* **ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΑΝΤΙ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Πίνδαρος**

Εισαγωγή στη Χορική ποίηση, στον Πίνδαρο, Βακχυλίδη και Σιμωνίδη τον Κείο. Παρουσίαση του έργου τους με έμφαση στον Πίνδαρο. Θρησκευτικός χαρακτήρας της ποιήσεώς του, το «πιστεύω» του για τη *φύα* και για τη συμβολή του ιδίου στη διαιώνιση της δόξας του νικητή. Συστατικά της Πινδαρικής επινίκιας ωδής, περί του ενιαίου μέτρου στροφών/αντιστροφών, επωδών. Ανάλυση μερικών σημαντικών αποσπασμάτων από διάφορα είδη της ποιήσεώς του για πιο σφαιρική εικόνα του εύρους της. Διεξοδική ανάλυση του 1^{ου} *Ολυμπιόνικου*, δυνατότητες ερμηνείας πολυσημαντων χωρίων και συζήτηση του κριτικού υπομνήματος, όπου χρειάζεται. Λεξιλόγιο, δωρισμοί, ετυμολογία. Ύψος συνθέσεως και τι επιτυγχάνει ο ποιητής με τη σειρά που παρατάσσει τις λέξεις στη φράση. Σχήματα λόγου. Με αφορμή το φημισμένο προοίμιο του ύμνου γίνεται αναφορά στο *priamel* και στα είδη του, με παραδείγματα και από άλλους ποιητές. Οι παρακολουθούντες το σεμινάριο φοιτητές θα προσπαθήσουν, κατά το πρότυπο της διδασκαλίας, να σχολιάσουν βραχείς επινίκους του Πινδάρου (π.χ. *Ολ. 11, 12, 14, Πυθ. 7, Νεμ. 2, Ισθ. 3*) σε εργασίες που τους ανατίθενται.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

D.E. Gerber, *Pindar's Olympian One. A Commentary*, Toronto 1982.

W.J. Verdenius, *Commentaries on Pindar*, τόμ. 2, Leiden 1988.

J. Sandys, *The Odes of Pindar*, Cambridge MA-Λονδίνο 1937.

W.H. Race, *Pindar*, τόμ. 1-2, Cambridge MA-Λονδίνο 1997.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Νικόλαος ΓΕΩΡΓΑΝΤΖΟΓΛΟΥ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΛ 81 Λατινική Φιλολογία

α) *Λυρική ποίηση*

Q. Horati Flacci, *Carmina* (βιβλία I-III).

Γενικά περί της λυρικής ποίησης. Εισαγωγή στο βίο και το έργο του ποιητή. Ο Οράτιος και η εποχή του. Κείμενο, μετάφραση και ερμηνεία *Ωδών* κατ' επιλογήν.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

E. Fraenkel, *Horace*, Οξφόρδη 1980.

Κ. Γρόλλιου, *Οράτιος, οι ωδές: ερμηνευτική έκδοση: κείμενο, μετάφραση, σχόλια, ερμηνεία*, τόμ. 1-3, Αθήνα 1986-1998.

R.G.M. Nisbet – M. Hubbard, *A Commentary on Horace: Odes, Book 1*, Οξφόρδη 1970.

R.G.M. Nisbet – M. Hubbard, *A Commentary on Horace: Odes, Book 2*, Οξφόρδη 1978.

D. West, *Carpe diem: Horace Odes I*, Οξφόρδη 1995.

D. West, *Horace Odes II: Vatis amici*, Οξφόρδη 1998.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αριστέα ΣΙΔΕΡΗ-ΤΟΛΙΑ

2 ώρες εβδομαδιαίως

β) Ιστοριογραφία

Cornelii Taciti *Annales*.

Εισαγωγή στον βίο και το έργο του Τακίτου: Ιστορικό πλαίσιο. Βιογραφικά. Έργα. Πηγές. Ιδέες. Τέχνη συγγραφική. Ύφος. Κριτική του έργου του. *Annales*: Το αυστηρό βλέμμα του ιστορικού. Τα γεγονότα μιας παρακμής. Η λεωφόρος των εγκλημάτων. Ερμηνεία περικοπών από τα βιβλία I, XII, XIII, XIV.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

R. Syme, *Tacitus*, Οξφόρδη 1967.

D.R. Dudley, *The world of Tacitus*, Λονδίνο 1968.

E. Paratore, *Tacito*, Ρώμη 1962.

B. Walker, *The Annals of Tacitus: A study in the writing of history*, Manchester 1968.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Θεόδωρος ΠΙΚΟΥΛΑΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

γ) Θεματογραφία

Αντίστροφα λατινικά θέματα.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ε.Α. Σκάση, *Ιστορική Γραμματική της Λατινικής Γλώσσας*, εν Αθήναις, τόμ. Α΄ 1969, τόμ. Β΄ 1972 – 1975.

A. Ernout – F. Thomas, *Syntaxe Latine*, Παρίσι 1972.

Σ. Κουμανούδη, *Λεξικόν Λατινοελληνικόν*, Αθήνα 2002.

Ε. Τσακαλώτου, *Ελληνολατινικόν Λεξικόν*, Αθήναι α. ε.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Θεόδωρος ΠΙΚΟΥΛΑΣ

1 ώρα εβδομαδιαίως

ΦΝ 83 Νεοελληνική Φιλολογία

α) Ποίηση του 20^{ού} αιώνα

Υπερρεαλιστική Ελληνική Ποίηση. Εισαγωγικά: Συμβολισμός, κίνημα Νταντά, Ευρωπαϊκός Υπερρεαλισμός. Διδασκαλία θεωρητικών μεθόδων προσέγγισης και μελέτης των υπερρεαλιστικών κειμένων. Εφαρμογή και επεξεργασία σε κείμενα των: Ντόρου, Κάλα, Εμπειρικού, Εγγονόπουλου, Γκάτσου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

C. W. E. Bigsby, *Νταντά και Σουρρεαλισμός, Η γλώσσα της κριτικής*, Αθήνα, Ερμής 1984.
Νεωτερικοί ποιητές του μεσοπολέμου, Ε' τόμος, εκδόσεις Σοκόλη, Εισαγωγή: Αλ. Αργυρίου, Αθήνα 1979.

M. Riffaterre, *La production du texte*, (κεφ.: «Incompabilités sémantiques dans l'écriture automatique»), Seuil, Paris 1979.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αικατερίνη ΧΑΝΗ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Πεζογραφία 20^{ού} αιώνα

α) Η μεσοπολεμική πεζογραφία. Διαστάσεις και όρια. Ιδεολογικές τάσεις και καλλιτεχνικά ρεύματα (ηθογραφία, ρεαλισμός, νατουραλισμός, συμβολισμός). Γλωσσικές απόψεις, σημαντικότερες επιδράσεις. Θεματικά μοτίβα και τρόποι γραφής. Σχέση με την προγενέστερη ελληνική λογοτεχνία. Οι κυριότεροι εκπρόσωποι.
 β) Ανάλυση αντιπροσωπευτικών κειμένων των Κ. Πολίτη, Στρ. Μυριβήλη, Η. Βενέζη, Μ. Καραγάτση κ.ά.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Κοσμάς Πολίτης, *Ερωϊκά*. Επιμέλεια Peter Mackridge. NEB, Βιβλιοπωλείο της Εστίας (διδασκικό βιβλίο).

Mario Vitti, *Η γενιά του Τριάντα. Ιδεολογία και μορφή*. Αθήνα, «Ερμής» 1977.

Π. Μουλλάς, «Εισαγωγή», *Η μεσοπολεμική πεζογραφία. Από τον πρώτο ως τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο (1914-1939)*. Αθήνα, Εκδόσεις Σοκόλη 1993.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ερασμία-Λουΐζα ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΠΔ 70 Παιδαγωγικά

Η΄ ΕΞΑΜΗΝΟ**ΦΓ 82 Γλωσσολογία****Καθοδήγηση πτυχιακών εργασιών****ΦΑ 83 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία****α) Αισχύλος**

Εισαγωγή στο έργο του Αισχύλου, ιδιαίτερα στη μοναδική σωζόμενη τριλογία *Ορέστεια*, με επικέντρωση στις *Ευμενίδες*. Θίγονται ποικίλα προβλήματα ερμηνείας του κειμένου, όπως και λεπτομέρειες σκηνικής παρουσίασης του έργου, για την οποία υπάρχουν ερωτηματικά. Ένα έργο του καιρού του με αιχμές στη σύγχρονη εσωτερική και εξωτερική πολιτική της Αθήνας. Μεγαλειώδες ύφος του ποιητή, περίτεχνη συμπλοκή λέξεων. Διαμάχη αρχέγονων θεοτήτων με νεώτερους θεούς. Συμβιβαστική πολιτική της Αθηνάς, και πώς με αυτήν πείθονται να μεταστραφούν οι Ερινύες σε Ευμενίδες. Τραγικό πρόσωπο δεν είναι μόνο ο Ορέστης. Άλλο τόσο είναι οι Ερινύες, οι οποίες, αν και από κάθε άποψη αποκρουστικές, τελικά αξίζουν τη συμπάθεια, αφού ασκούν απαρεγκλίτως αυτό που έκπαιαι τους ετάχθη. Έτσι, στην ψηφοφορία το δίκαιο των Ερινύων υποστηρίζεται και από τον ανθρώπινο παράγοντα, τους ενόρκους, αφού αυτοί, με μία ψήφο διαφορά, καταδίκασαν τη μητροκτονία, της οποίας το βάρος μόνο ο θεϊκός παράγοντας θα μπορούσε να σηκώσει. Η Αθηνά, για λόγους που προβάλλει, υπερασπίζεται τον Ορέστη και δηλώνει ότι θα ψηφίσει απαλλακτικά γι' αυτόν. Η ψήφος της Αθηνάς επιφέρει ισοψηφία, και με ισοψηφία αθώνεται ο Ορέστης.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

A.H. Sommerstein, *Αισχύλου Ευμενίδες*. Κριτική και ερμηνευτική έκδοση, μτφ. Ν. Γεωργαυτζόγλου, Αθήνα 2000.

A. Podlecki, *Aeschylus. Eumenides. Edited with an introduction, translation and commentary*, Warminster 1989.

H. Lloyd-Jones, *Aeschylus. Eumenides. Translated with notes*, Λονδίνο 1979.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Νικόλαος ΓΕΩΡΓΑΝΤΖΟΓΛΟΥ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Αριστοτέλης

Αριστοτέλους *Περί Ποιητικής*. Ανάλυση και ερμηνεία της πραγματείας του Αριστοτέλους *Περί Ποιητικής*. Έμφαση στα κεφάλαια περί μιμήσεως, περί μύθου και σύγκρισης του έπους με την τραγωδία. Εκτενής παρουσίαση της σύγχρονης βιβλιογραφίας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Σ. Δρομάζος, *Αριστοτέλους Ποιητική*. Εισαγωγή, Μετάφραση, Σχόλια, Αθήνα 1982.

Αριστοτέλους Περί Ποιητικής, Μετάφρασις Σ. Μενάρδου, Εισαγωγή, κείμενον και ερμηνεία Ι. Συκουτρή, Αθήνα 1936 (:).

Δ.Ι. Ιακώβ, *Ζητήματα λογοτεχνικής θεωρίας στην Ποιητική του Αριστοτέλη*, Αθήνα 2004.

Τ. Λιγνάδης, *Το Ζών και το Τέρας: Ποιητική και υποκριτική λειτουργία του αρχαίου ελληνικού δράματος*, Αθήνα 1988.

Ζ. Λορεντζάτος, *Αρχαίοι Κριτικοί*, Αθήνα 1978.

Σ. Ράμφος, *Μίμησις εναντίον Μορφής: Εξήγησις εις το «Περί Ποιητικής» του Αριστοτέλους*, Αθήνα 1992 (1^ο μέρος), 1993 (2^ο μέρος).

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΓΙΟΣΗ

2 ώρες εβδομαδιαίως

* ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΑΝΤΙ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:**α) Αισχύλος**

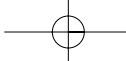
Η Ορέστεια του Αισχύλου και η πλατωνική κριτική της τραγωδίας

Θα εξετασθούν αποσπάσματα από τον *Αγαμέμνονα*, τις *Χορηφόρους* και τις *Ευμενίδες* του Αισχύλου σχετικά με το θεολογικό και ανθρωπολογικό υπόβαθρο των «τραγικών αποφάσεων» του Αγαμέμνονα, της Κλυταιμίστρας και του Ορέστη.

Από την *Πολιτεία* και τους *Νόμους* του Πλάτωνος θα εξετασθεί η κριτική στην οποία υποβάλλει ο φιλόσοφος τους τραγικούς ποιητές. Στόχο του Σεμιναρίου αποτελεί η εξοικείωση των φοιτητών με κεντρικά προβλήματα της τραγικής ποίησης και τον τρόπο που θέτουμε και ερευνούμε τα προβλήματα.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αικατερίνη ΚΑΜΑΡΕΤΤΑ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) *Αριστοτέλης*

Σεμινάριο, απαλλακτικό των γραπτών εξετάσεων· προϋποτίθενται η παρακολούθηση και η σύνταξη εργασίας με την – γενική – θεματική “Αριστοτέλους *Ρητορική*”, ειδικότερα: (α) Ανθολόγηση χωρίων από την κυρίως *Ρητορικήν*, Α και Β βιβλία· (β) Θέματα της Αριστοτελικής *Ρητορικής*, π.χ. Λόγια και μη Λόγια παραθέματα, με βάση το σύγγραμμα *Λόγια και μη Λόγια Παραθέματα στην κυρίως Ρητορικήν του Αριστοτέλους* (βλ. βιβλιογραφία παρακάτω).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Ε. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, *Λόγια και μη Λόγια Παραθέματα στην κυρίως Ρητορικήν του Αριστοτέλους*, Αθήνα.
- Ε. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, *Αριστοτέλους Ρητορική (Α, Β βιβλία)*. Μετάφραση, με προσθήκη δύο Παραρτημάτων (Διαθεματικά κείμενα. Πραγματολογικό συμπλήρωμα), τόμος Β΄, Αθήνα 2007.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ευανθία ΔΡΑΚΩΝΑΚΗ-ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

3 ώρες εβδομαδιαίως

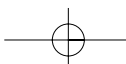
ΦΝ 85 Νεοελληνική Φιλολογία

α) *Θεωρία της Λογοτεχνίας*

Εισαγωγή στην Ερμηνευτική: Ερμηνευτικές πρακτικές της Αρχαιότητας (Σοφιστές, Στωικοί, Σχολές Αλεξάνδρειας/Αντόχειας), Χριστιανικές ερμηνευτικές τυπολογίες (Ωριγένης, Αυγουστίνος), Διαφωτισμός (G. Fr. Meier, J. M. Chladenius), Ρομαντισμός (Fr. Schleiermacher), 20ός αιώνας (R. Ingarden, E. D. Hirsch, Σχολή της Γενεύης, W. Iser, H. G. Gadamer, St. Fish, J. Guller).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Α. Τζούμα, *Ερμηνευτική. Από τη βεβαιότητα στην υποψία*, Αθήνα, Μεταίχμιο 2006 (διδακτικό εγχειρίδιο).
- Γιώργος Βελουδής, *Γραμματολογία*, Αθήνα, Δωδώνη 1994.
- Περιοδ. *Ίνδικτος*, 15 (2001).
- Antoine Compagnon, *Ο δαίμων της θεωρίας*, Αθήνα, Μεταίχμιο 2001.
- Umberto Eco, *Ερμηνεία και Υπερερμηνεία*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα 1993.
- Robert C. Holub, *Θεωρία της πρόσληψης*, Αθήνα, Μεταίχμιο 2004.
- Hans Robert Jauss, *Η θεωρία της πρόσληψης. Τρία μελετήματα*, Αθήνα, Εστία 1995.

Roman Selden (επιμ.), *Από τον φορμαλισμό στον μεταδομισμό*, Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών 2004.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Άννα ΤΖΟΥΜΑ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Συγκριτική Φιλολογία

Σχέσεις ελληνικού και γαλλικού υπερρεαλισμού.

Το μάθημα αναφέρεται στις σχέσεις ελληνικού και γαλλικού υπερρεαλισμού μέσα από συγκεκριμένες εκφραστικές τεχνικές, όπως η αυτόματη γραφή, το αντικειμενικό τυχαίο, το μαύρο χιούμορ, ο τρελός έρωτας. Παράλληλα υπογραμμίζονται οι ιστορικές σχέσεις ανάμεσα στα δυο κινήματα, οι συγκλίσεις και οι ιδιομορφίες τους, καθώς και οι ιδεολογικές στοχεύσεις τους.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ζ.Ι. Σιαφλέκης, *Από τη νύχτα των αστραπών στο ποίημα-γεγονός. Συγκριτική ανάγνωση Ελλήνων και Γάλλων υπερρεαλιστών*, Αθήνα, Επικαιρότητα 1989.

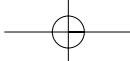
Μωρίς Ναντό, *Ιστορία του Σουρεαλισμού*, Αθήνα, Πλέθρον 1979.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ζαχαρίας Ι. ΣΙΑΦΛΕΚΗΣ

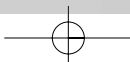
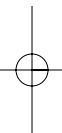
2 ώρες εβδομαδιαίως

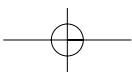
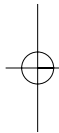
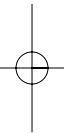
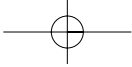
ΠΔ 09 Παιδαγωγικά

Μάθημα επιλογής

**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ
ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΑ
ΣΕ ΑΛΛΑ ΤΜΗΜΑΤΑ**

ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΦΑ 03 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

α) Θεματογραφία

Σκοπός του μαθήματος είναι να ανακεφαλαιώσει και συστηματοποιήσει αποκτημένες ήδη γνώσεις Γραμματικής και Συντακτικού. Θα επιδιωχθεί να προσεγγισθούν πιο συστηματικά ιδιάζοντα γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα και να κατανοηθούν ιδιομορφίες της αρχαίας γλώσσας. Ειδικότερα θα δοθεί έμφαση μέσω καταλλήλων ασκήσεων α) σε ζητήματα τονισμού και στα φθογγικά πάθη, β) σε στοιχεία ιστορικής γραμματικής και στην ετυμολογία, γ) στη συντακτική λειτουργία των όρων της πρότασης (πώσεις, ονοματικοί και επιρρηματικοί προσδιορισμοί, απαρέμφατο, μετοχή), αλλά και των εγκλίσεων και των χρόνων του ρήματος, και δ) στη μεταφραστική τεχνική. Τα κείμενα στα οποία πιο συγκριμένα θα ασκηθούν οι φοιτητές είναι τα ακόλουθα: Ξενοφώντος *Ελληνικά Β΄* και Πλάτωνος *Μενέξενος*.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

E. Schwyzer, *Griechische Grammatik*, τόμ. I: *Lautlehre, Wortbildung, Flexion*, Μόναχο 1939, τόμ. II: *Syntax und syntaktische Stilistik*, επιμ. A. Debrunner, Μόναχο 1950 (ελλην. μτφρ: Π. Χαιρόπουλος & Γ. Παπασιμπας, *Η σύνταξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας*, Αθήνα 2003).

Μ.Χ. Οικονόμου, *Γραμματική της αρχαίας ελληνικής*, Θεσσαλονίκη 1989 (1971!).

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Γεώργιος ΒΑΣΙΛΑΡΟΣ (Α-Ι)*

3 ώρες εβδομαδιαίως

Θα μελετηθούν επιλεγμένα κείμενα της απτικής πεζογραφίας, με έμφαση στα βασικά γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα της απτικής διαλέκτου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

H.W. Smyth, *Greek Grammar*, επιμ. G. Messing, Cambridge MA 1956².

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

Ν. Τζουγανάτος, *Σύνταξις της αρχαίας ελληνικής γλώσσης. Ο υποτεταγμένος λόγος*, Αθήνα 1963.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Α. ΠΑΠΑΘΩΜΑ-ΜΑΣΤΟΡΟΠΟΥΛΟΥ (Κ-Λ)* και (Μ-Π)* 3 ώρες εβδομαδιαίως

Επιλογή κειμένων της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας, κυρίως της Απτικής πεζογραφίας (Ξενοφών, Θουκυδίδης, Ισοκράτης, Δημοσθένης κ.ά.). Σύντομη γραμματολογική εισαγωγή σε κάθε κείμενο. Ορθογραφία. Σημασία και ετυμολογία λέξεων. Μελέτη βασικών γραμματικών και συντακτικών φαινομένων της Απτικής διαλέκτου. Μετάφραση. Υφολογία.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

H.G. Liddell – R. Scott, *Μέγα Λεξικόν της Ελληνικής Γλώσσης*, μετάφρ. Ξεν. Π. Μόσχου – Μιχ. Κωνσταντινίδου, Αθήνα 1901-1904 (μετάφρ. της 8^{ης} έκδοσης).

Κ. Γεωργούλης – Π. Γεωργούντζος, *Συμπλήρωμα του Μεγάλου Λεξικού της Ελληνικής Γλώσσης*, Αθήνα 1972.

Ι. Σταματάκος, *Ιστορική Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής*, Αθήναι 1949-1950.

E. Schwyzer, *Griechische Grammatik*, τόμ. Ι: *Lautlehre, Wortbildung, Flexion*, Μόναχο 1939, τόμ. ΙΙ: *Syntax und syntaktische Stilistik*, επιμ. Α. Debrunner, Μόναχο 1950 (ελλην. μτφρ. Π. Χαιρόπουλος – Γ. Παπασιμπας, *Η σύνταξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας*, Αθήνα 2003).

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Παναγιώτα ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ-ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ (Ρ-Ω)* 3 ώρες εβδομαδιαίως

β) *Επική ποίηση*

Σύντομη εισαγωγή στον Όμηρο. Ερμηνεία της ραψωδίας Σ, ειδικά της περιγραφής της Ασπίδας του Αχιλλέα (με έμφαση στα ιστορικά και αρχαιολογικά στοιχεία).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ι. Προμπονάς, *Ελληνική επική ποίηση από τα Μυκηναϊκά χρόνια ως σήμερα*, Αθήνα 1990.

Ι. Προμπονάς, *Τα Ομηρικά έπη και το νεοελληνικό δημοτικό τραγούδι*, Αθήνα 1989.

Μ. Edwards, *Όμηρος. Ο ποιητής της Ιλιάδος*, μετάφρ. Β. Λιαπής – Ν. Μπεζαντάκος, Αθήνα 2001.

M.W. Edwards, *The Iliad. A Commentary*, τόμ 5: *Books 17-20*, Cambridge 1991.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ιωάννης ΠΡΟΜΠΟΝΑΣ (Α-Λ)* και (Μ-Ω)* 2 ώρες εβδομαδιαίως

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογο με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ**ΦΛ 03 Λατινική Φιλολογία****α) Έπος**

P. Vergili Maronis *Opera*.

Η *Αινειάς* και η εποχή του Αυγούστου. Λογοτεχνικό υπόβαθρο. Σύνθεση και δομή. Χαρακτήρες. *Fatum* και *Pietas*. Υφος και Μέτρο. Ερμηνεία εκλεκτών περικοπών από τα βιβλία I, IV, VI, VIII.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

P. Vergili Maronis Aeneidos liber primus, with a commentary by R.G. Austin, Οξφόρδη 1971.

P. Vergili Maronis Aeneidos liber quartus, with a commentary by R.G. Austin, Οξφόρδη 1955.

P. Vergili Maronis Aeneidos liber sextus, with a commentary by R.G. Austin, Οξφόρδη 1977.

G.Binder, *Aeneas und Augustus. Interpretationen zum 8. Buch der Aeneis*, Meisenheim/Glan 1971.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Θεόδωρος ΠΙΚΟΥΛΑΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

β) Ιστοριογραφία

P. Cornelii Taciti, *Agricola*.

Η εξέλιξη της ρωμαϊκής ιστοριογραφίας ως την εποχή του Τακίτου. Ένταξη του συγγραφέα στο λογοτεχνικό και ιστορικό του συγκείμενο. Ο *Agricola* του Τακίτου ως συνδυασμός βιογραφίας και ιστορικής μονογραφίας, η διακειμενικότητά του και η ιστορική μέθοδος που ακολουθήθηκε. Περιεχόμενο και διάταξη του έργου, δομικές του ιδιαιτερότητες. Μετάφραση και ερμηνευτικός σχολιασμός ενδεικτικών αποσπασμάτων με παράλληλη αναφορά στα μορφολογικά στοιχεία του κειμένου, το λογοτεχνικό ύφος του Τακίτου και τον αντίκτυπο της ρητορικής του παιδείας στην ποιότητα του ιστορικού του έργου. Προσωπικότητα και ηθική του Αγρικόλα. Λογοτεχνική αποτύπωση της ιστορικής σκέψης και κοσμοθεωρίας του συγγραφέα.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

R.M. Ogilvie – I. Richmond, *Cornelii Taciti De Vita Agricolae*, Οξφόρδη 1967.

T.A. Dorey (επιμ.), *Tacitus*, Λονδίνο 1969.

R.H. Martin, *Tacitus*, Λονδίνο 1981.

R. Mellor, *Tacitus*, Λονδίνο 1993.

R. Syme, *Tacitus*, Οξφόρδη 1957.

A.J. Woodman, *Tacitus Reviewed*, Οξφόρδη 1998.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αριστέα ΣΙΔΕΡΗ-ΤΟΛΙΑ

2 ώρες εβδομαδιαίως

γ) Γραμματολογία

Ιστορία της Λατινικής Λογοτεχνίας.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αριστέα ΣΙΔΕΡΗ-ΤΟΛΙΑ

1 ώρα εβδομαδιαίως

ΦΓ 03 Γλωσσολογία

Θεωρητική Γλωσσολογία

Γενικές αρχές της σύγχρονης γλωσσολογίας, χαρακτηριστικά των φυσικών γλωσσών και γλωσσική επικοινωνία. Γλωσσολογικές θέσεις του F. de Saussure: Συγχρονία-Διαχρονία, Λόγος-Ομιλία, συμβατικότητα και μοναδικότητα του γλωσσικού σημείου. Είδη γραμματικής (περιγραφική, ρυθμιστική, ερμηνευτική), γραμματικές μονάδες και επίπεδα γραμματικής ανάλυσης της γλώσσας (φωνολογικό, μορφολογικό, συντακτικό κλπ.)

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΕΣ Αικατερίνη ΜΠΑΚΑΚΟΥ-ΟΡΦΑΝΟΥ (Α-Κ)*

2 ώρες εβδομαδιαίως

Σπυριδούλα ΜΠΕΛΛΑ (Λ-Ω)*

ΦΓ 21 Γλωσσολογία

Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση με τη μακραίωνη ιστορία της ελληνικής γλώσσας στις διαδοχικές φάσεις της. Θα προηγηθεί εισαγωγή στην έννοια της γλωσσικής αλλαγής, στην ιστορικοσυγκριτική γλωσσολογία και στην ανάπτυξη της γραφής και των αλφαβήτων. Στη συνέχεια, θα παρουσιαστεί η δομή και η εξέλιξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας από την πρωτοελληνική στις αρχαίες διαλέκτους και στην αλεξανδρινή κοινή. Οι μεταγενέστερες φάσεις της γλώσσας

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

(μεσαιωνική και σύγχρονη) θα συνδεθούν με το κοινωνικό και πολιτισμικό περιβάλλον τους και θα αναδειχθούν οι ιστορικές συνέχειες και ρήξεις. Μέσα από χαρακτηριστικά δείγματα κειμένων από τις διάφορες περιόδους της ελληνικής θα μελετηθούν ενδιαφέροντα φαινόμενα από την ιστορία της Ελληνικής.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Eideneier, H. 2004. *Όψεις της ιστορίας της ελληνικής γλώσσας*. Αθήνα: Παπαδήμα.
 Horrocks, G. 1997. *Greek. A History of the Language and its Speakers*. London: Longman.
 Κοπιδάκης, Μ. Ζ. 1999. *Ιστορία της ελληνικής γλώσσας*. Αθήνα: Ε.Λ.Ι.Α.
 Μπαμπινιώτης, Γ. 1985. *Συνοπτική ιστορία της ελληνικής γλώσσας*. Αθήνα.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Διονύσιος ΓΟΥΤΣΟΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΦΑ 04 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

α) *Ηρόδοτος*

1. Εισαγωγή στον Ηρόδοτο: Όμηρος και ιστορικό έπος. Γενικά χαρακτηριστικά της Ιωνικής Ιστοριογραφίας και Ίωνες λογογράφοι. Ηρόδοτος (Βιογραφικά στοιχεία. Ταξίδια. Μόρφωση. Η αρχή και το τέλος του έργου του. Το ιστορικό πλαίσιο. Νουβέλλες και Ανέκδοτα. Ο Ηρόδοτος ως ιστορικός. Η θεωρία του Jacoby. Μεταφυσική διάσταση. Η επιβίωση του Ηροδότου. Ύφος και γλώσσα του Ηροδότου). 2. Ανάλυση και φιλολογική ερμηνεία αποσπασμάτων από τα βιβλία I, II, III και IX των *Ιστοριών* του Ηροδότου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- R. Bichler – R. Rollinger, *Ηρόδοτος. Εισαγωγή στο έργο του*, μετάφρ. Μ. Καίσαρ, επιμ. Δ.Ι. Ιακώβ, Αθήνα 2006.
 Δ.Ν. Μαρωνίτης, *Ηρόδοτος. Εισαγωγή, μετάφραση, σχόλια*, τόμ. Α', Αθήνα 1964.
 Δ.Ν. Μαρωνίτης, *Ηρόδοτος. Οκτώ νουβέλλες και τέσσερα ανέκδοτα*, Αθήνα 2001.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Παναγιώτα ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ-ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ (Α-Λ)* 3 ώρες εβδομαδιαίως

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

Όμηρος και ιστορικό έπος. Ίωνες λογογράφοι. Τα γενικά χαρακτηριστικά της Ιωνικής λογογραφίας. Οι εκπρόσωποι και το έργο τους. Βίος και έργο του Ηροδότου (Εκαταίος-Ηρόδοτος-Θουκυδίδης). Μόρφωση. Επιδράσεις. Πηγές. Τέλος του έργου. Θεολογία. Ηθική. Ύφος -Γλώσσα. Γραμματική Ιωνικής διαλέκτου. Ανάλυση και σχολιασμός κειμένου του Ηροδότου: Μυθιστορίες (Νουβέλες) – Περιεχόμενο, χαρακτήρας, θέση και ρόλος τους. Βιβλίο I: 7-13, 23-24, 29-33, 34-35, 108-119. Βιβλίο II: 35-36, 111, 121-122. Βιβλίο III: 39-43/ 120-125, 50-53, 84-87

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- C.W.W. How – J. Wells, *A Commentary on Herodotus*, 2 τόμοι, Οξφόρδη 1912, 1928.
 Δ.Ν. Μαρωνίτης, *Ηρόδοτος. Εισαγωγή, μετάφραση, σχόλια*, τόμ. Α΄, Αθήνα 1964.
 Δ.Ν. Μαρωνίτης, *Ηρόδοτος. Οκτώ νουβέλες και τέσσερα ανέκδοτα*, Αθήνα 2001.
 R. Bichler – R. Rollinger, *Ηρόδοτος. Εισαγωγή στο έργο του*, μετάφρ. Μ. Καίσαρ, επιμ. Δ.Ι. Ιακώβ, Αθήνα 2006.
 Α. Μελίστα – Γ. Σωτηροπούλου (επιμ.), *Ιστορίη. Δεκατέσσερα μελετήματα για τον Ηρόδοτο*, Αθήνα 2004.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αδαμαντίνη ΚΟΥΜΙΩΤΟΥ (Μ-Ω)*

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Αρχαϊκή Λυρική Ποίηση

Εισαγωγή στην αρχαία ελληνική λυρική ποίηση. Α. Ελεγειακή και ιαμβική ποίηση. Ερμηνεία αποσπασμάτων από το έργο του Αρχίλοχου, του Καλλίνου, του Σημωνίδη του Αμοργίνου, του Τυρταίου, του Μίμνερμου, του Σόλωνα. Β. Μελική και χορική ποίηση. Ερμηνεία αποσπασμάτων από το έργο του Αλκμάνα, του Ίβυκου, του Σιμωνίδη του Κείου, της Σαπφώς, του Αλκαίου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- A.W. Adkins, *Poetic Craft in the Early Greek Elegists*, Σικάγο 1985.
 C.M. Bowra, *Αρχαία Ελληνική Λυρική Ποίηση*, μετάφρ. Ι.Ν. Καζάζης, τόμ. Α΄-Β΄, Αθήνα 1980, 1982.
 D. Page, *Sappho and Alcaeus. An Introduction to the Study of Ancient Lesbian Poetry*, Oxford 1955.
 Α. Σκιαδάς, *Αρχαϊκός Λυρισμός*, τόμ. Α΄-Β΄, Αθήνα 1979, 1981.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ειρήνη ΖΑΜΑΡΟΥ (Α-Λ)*

2 ώρες εβδομαδιαίως

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

Εισαγωγή στην αρχαία ελληνική λυρική ποίηση της αρχαϊκής εποχής. Είδη της λυρικής ποίησης. Ιστορικό πλαίσιο - Ιδιαίτερα γνωρίσματα της ελεγειακής και ιαμβικής ποίησης. Ερμηνεία επιλεγμένων αποσπασμάτων από την ποίηση των: Αρχιλόχου, Καλλίνου, Σημωνίδου του Αμοργίνου, Τυρταίου, Μίμνερμου, Σόλωνος, Θέογνιδος, Ιππώνακτος. - Μελική μονωδία. Ιδιαίτερα γνωρίσματα. Ερμηνεία επιλεγμένων αποσπασμάτων από την ποίηση της Σαπφούς, του Αλκαίου, του Ιβύκου, του Ανακρέοντος. – Εισαγωγή στην αρχαία ελληνική μετρική: δακτυλικό εξάμετρο, ελεγειακό δίστιχο, ιαμβικό τρίμετρο, τροχαικό τετράμετρο κ.τ.τ., ασυνάρτητοι στίχοι και επωδοί Αρχιλόχου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- P.E. Easterling – B.M.W. Knox (επιμ.), *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, μετάφρ. Ν. Κονομή κ.ά., Αθήνα 1994².
- A. Lesky, *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, μετάφρ. Α. Τσοπανάκης, Θεσσαλονίκη 1981⁵.
- D.L. Page, *Sappho and Alcaeus*, Οξφόρδη 1955.
- Ι.-Θ. Α. Παπαδημητρίου, *Ελεγεία και ίαμβος. Αρχιλοχος – Καλλίνος – Σημωνίδης – Τυρταίος – Μίμνερμος – Σόλων – Θέογνις – Ιππώναξ - Ελάσσονες*, Αθήνα 1983.
- Α.Δ. Σκιαδάς, *Αρχαϊκός λυρισμός*, τόμ. Α΄: *Καλλίνος, Τυρταίος, Αρχιλοχος, Μίμνερμος, Σόλων, Ξενοφάνης, Θέογνις, Σημωνίδης, Φωκυλίδης, Ιππώναξ*, Αθήνα 1979, τόμ. Β΄: *Αλκμάν, Σαπφώ, Αλκαίος, Σησίχορος, Ίβυκος, Ανακρέων, Σιμωνίδης, Κόριννα*, Αθήνα 1981.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ευγενία ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ (Μ-Ω)*

2 ώρες εβδομαδιαίως

Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΦΝ 03 Νεοελληνική Φιλολογία

Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας από τις αρχές ως και τον 20^ο αιώνα. (Με αντιπροσωπευτικά κείμενα).

1. Λογοτεχνία και Ιστορία.
2. Ιστορία και Όνειρο στη Νεοελληνική Λογοτεχνία.
3. Διαχρονική πορεία της Ελληνικής Λογοτεχνίας: Αρχαία-Βυζαντινή-Νεότερη.

4. Θέματα ιδεολογίας της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας.
5. Παρωδία των φαινομένων του 18^{ου} αιώνα.
6. Συγκρίσεις και ανατροπές επαναλαμβανόμενες απόψεις γύρω από σημαντικά θέματα των Ιστοριών της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας.
7. Η λογοτεχνική αξιοποίηση των Βίων Αγίων και του φαινομένου των Νεομαρτύρων.
8. Μακεδονική Λογοτεχνία.
9. Κίνημα Κολλυβάδων.
10. Ο Ρήγας στα βήματα του Μ. Αλεξάνδρου.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΜΑΝΤΟΥΒΑΛΟΥ

4 ώρες εβδομαδιαίως

Ε΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΦΑ 27 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

α) *Θουκυδίδης*

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Γεωργία ΞΑΝΘΑΚΗ-ΚΑΡΑΜΑΝΟΥ (Α-Λ)* και (Μ-Ω)* 3 ώρες εβδομαδιαίως

β) *Δραματική ποίηση: τραγωδία*

Ευριπίδου *Ανδρομάχη*: Εισαγωγή στο ποιητικό έργο του Ευριπίδη και στο θέατρο, στο πλαίσιο του πνευματικού, πολιτικού και κοινωνικού κλίματος της εποχής (2^ο ήμισυ του 5^{ου} αι. π.Χ.). Γλωσσικός, μετρικός, υφολογικός και ερμηνευτικός σχολιασμός του κειμένου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

P.T. Stevens, *Euripides, Andromache*, text, introduction and commentary, Οξφόρδη 1971.

M. Lloyd, *Euripides, Andromache*, text, English translation, commentary, Warminster 1994.

W. Allan, *The Andromache and Euripidean Tragedy*, Οξφόρδη 2000.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Στυλιανή ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΑ 2 ώρες εβδομαδιαίως

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

ΦΛ 04 Λατινική Φιλολογία

α) Λυρική ποίηση

Q. Horati Flacci, *Carmina*. Εισαγωγή στην εποχή του Αυγούστου, στη λατινική λυρική ποίηση και στο έργο του Ορατίου. Τα *Carmina* στο πλαίσιο της αυγούστειας κουλτούρας. Ανάλυση και ερμηνεία ωδών με σημείο αναφοράς την ιστορία της Ρώμης από το βιβλίο III (*Ρωμαϊκές Ωδές*). Συγκριτική θεώρησή τους με ωδές από άλλα βιβλία της ίδιας συλλογής.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- R.G.M. Nisbet – N. Rudd, *A Commentary on Horace: Odes, Book III*, Οξφόρδη 2004.
 D. West, *Horace Odes III. Dulce Periculum*, Οξφόρδη 2002.
 Κ. Γρόλλιου, *Οράτιος. Οι Ωδές, Βιβλίο III*, Αθήνα 1998.
 Μ. Lowrie, *Horace's Narrative Odes*, Οξφόρδη 1997.
 Ρ. Grimal, *Odi Romane*, στο *Orazio. Enciclopedia Oraziana*, τόμ. Ι, Ρώμη 1996, 289-293.
 Ρ. Grimal, "A propos des *Odes Romaines*", στο *Quattro lezioni su Orazio*, Φλωρεντία 1993.
 Ρ. Grimal, "Les Odes romaines d'Horace et les causes de la guerre civile", *REL* 53 (1975) 135-156.
 J.-M. André, "Les Odes romaines : mission divine, otium, et apotheose du chef", *Homages à M. Renard, I*, *Coll. Latomus 101*, Βρυξέλες 1969, 31-46.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ελένη ΚΑΡΑΜΑΛΕΓΚΟΥ

2 ώρες εβδομαδιαίως

β) Θεματογραφία

Μεθοδολογία μετάφρασης. Δομή της λατινικής γλώσσας και σύνταξης. Εφαρμογή των κανόνων γραμματικής και συντακτικού σε γλωσσικές ασκήσεις. Μετάφραση λατινικών κειμένων στην ελληνική και ελληνικών στη λατινική.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Θ. Κακριδή, *Γραμματική της Λατινικής Γλώσσας*, εν Αθήναις χ.χ.
 Ε. Ουλερίχου, *Λεξικόν Λατινοελληνικόν*, Αθήναι [1970-2002, γνωστό και ως "Κουμανούδης", πολλές εκδόσεις και ανατυπώσεις].
 Ρ.G.W. Glare, *Oxford Latin Dictionary*, Οξφόρδη 1997.
 Ρ. Kühner – F. Holzweissig, *Ausführliche Grammatik der Lateinischen Sprache*, τόμ. Ι: *Elementar-, Formen- und Wortlehre*, Darmstadt 1971.

A. Ernout – F. Thomas, *Syntaxe Latine*, Παρίσι 1959².

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Διονύσιος ΜΠΕΝΕΤΟΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

γ) **Ρητορεία**

Εισαγωγή στην εποχή του Κικέρωνα και τη λατινική ρητορεία, βιογραφικά στοιχεία του συγγραφέα, ιστορικό πλαίσιο και πολιτική συγκυρία κατά την εκφώνηση του λόγου. Η συμβολή του έργου στην ιστορία των ιδεών. Μετάφραση, ερμηνευτικός σχολιασμός.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

R.W. Cape jr, "Cicero's Consular Speeches", στο J. M. May (επιμ.), *Brill's Companion to Cicero. Oratory and Rhetoric*, Leiden-Βοστώνη-Κολωνία 2002, σσ. 113-158.

A. Haury, *Cicero. Orationes in Catilinam (Ciceron Catilinaires. Édition, Introduction et commentaire)*, Παρίσι 1969.

Κ. Τσάτσου, *Κικέρων: τέσσερις λόγοι κατά Κατιλίνα, οι λόγοι για τον Μάρκελλο και τον Λιγάριο*, Αθήνα 1996³.

P. MacKendrick, *The Speeches of Cicero. Context, Law, Rhetoric*, Λονδίνο 1995.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Διονύσιος ΜΠΕΝΕΤΟΣ

1 ώρα εβδομαδιαίως

ΣΤ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΦΑ 07 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

α) **Μεταγενέστερη ιστοριογραφία**

Λουκιανός: Το ιστορικό πλαίσιο. Ο βίος και το έργο του. Ανάλυση και ερμηνεία του έργου *Πώς δεῖ ἱστορίαν συγγράφειν*.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

B. Τσακατίκα, *Λουκιανού, Πώς δεῖ ἱστορίαν συγγράφειν. Εισαγωγή, Μετάφραση, επεξηγηματικές σημειώσεις*, Αθήνα 1997.

G. Avenarius, *Lucians Schrift zur Geschichtsschreibung*, Meisenheim am Glan 1956.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Θεώνη ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΙΚΡΟΓΙΑΝΝΑΚΗ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Δραματική ποίηση: Κωμωδία

Εισαγωγή στην Αττική κωμωδία. Καταγωγή του είδους (φαλλικά δρώμενα, ζώμορφοι χοροί, Δωρικές φάρσες). Εκπρόσωποι της Παλαιάς Κωμωδίας: πρόδρομοι, σύγχρονοι και επίγονοι του Αριστοφάνη. Συνθήκες παραγωγής και παράστασης (θεατρικές εορτές, ηθοποιοί και χορός, σκηνικός χώρος, θεατρικά μηχανήματα, κοστούμια και μάσκες). Βίος και έργο του Αριστοφάνη.

Εισαγωγή στους *Αχαρνές* του Αριστοφάνη. Ιστορικό πλαίσιο της κωμωδίας: ο Πελοποννησιακός πόλεμος και η διχασμένη Αθηναϊκή κοινή γνώμη. Η διαμάχη του Αριστοφάνη με τον Κλέωνα και τους υποστηρικτές του πολέμου. Το πολιτικό μήνυμα των *Αχαρνέων* και οι προφυλάξεις του ποιητή. Ερμηνεία και σχολιασμός του κειμένου των *Αχαρνέων*.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

S.D. Olson, *Aristophanes. Acharnians*, Οξφόρδη 2002.

A. Sommerstein, *The Comedies of Aristophanes*, τόμ. I: *Acharnians*, Warminster 1980.

K.J. Dover, *Η κωμωδία του Αριστοφάνη*, μτφ. Φ.Ι. Κακριδής, Αθήνα 1978.

E.W. Handley, Κωμωδία, στο P.E. Easterling – B.M.W. Knox (επιμ.), *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, μετάφρ. Ν. Κονομή κ.ά., Αθήνα 1994², σσ. 471-565.

B. Zimmermann, *Η Αρχαία Ελληνική Κωμωδία*, μτφ. Η. Τσιριγκάκης, Αθήνα 2002.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ιωάννης ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΝ 83 Νεοελληνική Φιλολογία**α) Πεζογραφία 19^{ου} και 20^{ού} αιώνα**

Κείμενα πεζογραφίας 19^{ου} και 20^{ού} αιώνα. Εκδοχές του ελληνικού αφηγηματικού λόγου. Ανάλυση ελληνικών αφηγηματικών έργων του 19^{ου} αιώνα, τα οποία αντιπροσωπεύουν τις βασικές εκδοχές εφαρμογής, παραλλαγής, υπονόμησης ή αναίρεσης των προγραμματικών αρχών του αφηγηματικού ρεαλισμού. Κυριότεροι συγγραφείς των σχετικών έργων: Ελισάβετ Μουτζάν-Μαρτινέγκου, Δημ. Βικέλας, Γ. Βιζυηνός, Αλέξ. Παπαδιαμάντης, Γ. Δροσίνης, Γρ. Ξενόπουλος, Νικ. Επισκοπόπουλος, Ζαχ. Παπαντωνίου, Δημ. Βουτυράς, Φ. Κόντογλου, Στράτης Μυριβήλης, Ηλίας Βενέζης, Θ. Πετσάλης, Γ. Θεοτοκάς, Μ. Καραγάτσης.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Βαγγέλης Αθανασόπουλος, *Οι μάσκες του ρεαλισμού: Εκδοχές του νεοελληνικού αφηγηματικού λόγου*, τόμ. Α΄, Β΄ και Γ΄, Αθήνα, Εκδόσεις Καστανιώτη 2003.

Βαγγέλης Αθανασόπουλος, *Οι ιστορίες του κόσμου: Τρόποι της γραφής και της ανάγνωσης του οράματος*, Αθήνα, Εκδόσεις Πατάκη 2005.

Philippe Harmon, *Ένας περιορισμένος λόγος*, Αθήνα, Εκδόσεις Καρδαμίτσα 2004.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ευάγγελος ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

β) Ποίηση 19^{ου} και 20^{ου} αιώνα (ποίηση και ιστορία)

i. Επτάνησος και οι χρονικές συντεταγμένες της περιόδου. Ιστορική συγκυρία, αξιολογία και πολιτισμολογία: νεοκλασικισμός, προρομαντισμός, διαφωτισμός. Η προσωπική χρονολογία και βιοτροπία του Κάλβου. Ιδεολογία, αζιακό σύστημα. Η ποιητική των *Ωδών*, η εικονοποιία, ο τροπικός λόγος.

ii. Ο Παλαμάς και η εποχή του. Τα ιστορικά και φιλολογικά συμφραζόμενα της περιόδου. Η γενιά του 1880: Ο σίχος και η γλώσσα. Ο Παλαμάς αυτοβιογραφούμενος. Η ποιητική μου: Ο λυρισμός του εμείς. Η σύνθεση των στοιχείων του νέου ελληνισμού. Κείμενα Κάλβου, *Ωδαί*, Παλαμά, Ανθολογία.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Α΄ Κάλβος

Κ. Παλαμάς, «Κάλβος ο Ζακύνθιος»: *Άπαντα*, τόμ. 2, σσ. 28-59.

Γιάννης Δάλλας, *Η ποιητική του Ανδρέα Κάλβου*, Αθήνα, Εκδόσεις Συνέχεια 1994.

Κ. Γ. Κασίνης, *Η των προσφυών λέξεων εφάρμοσις εις τα πράγματα. Συμβολή στην ρητορική των Ωδών του Κάλβου*, Αθήνα, Εκδόσεις Χατζηνικολή, τέταρτη έκδοση, 2003.

Φάκελος κειμένων: Κάλβου, *Ωδαί* (εκδ. Δάλλα, Διαλησμά, Pontani).

Β΄ Παλαμάς

Κ. Θ. Δημαράς, *Κωστής Παλαμάς*, τρίτη έκδοση, Αθήνα Νεφέλη 1989.

Άγγ. Δόξας, *Παλαμάς*, Αθήνα, Εστία 1959.

Ανθολογία Κωστή Παλαμά, Εισαγωγή - επιμέλεια - γλωσσάριο Κ. Γ. Κασίνης, Αθήνα, Πατάκης 2004.

Κείμενα. Βλ. *Ανθολογία Κωστή Παλαμά*.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Κωνσταντίνος Γ. ΚΑΣΙΝΗΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Η ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ**ΦΛ 81 Λαογραφία*****Εξειδικευμένα θέματα ελληνικής Λαογραφίας***

A. Θεωρητικές κατευθύνσεις της Λαογραφίας στον 20^ο αιώνα (Spamer, Rumpf, Maus, Peuckert, Brephohl, Erixon, Bausinger, Nilsson, Frazer, Erixon, Levi-Strauss, Malinowski, Schmidt, Radcliffe-Brown, Redfield, Πολίτης, Κυριακίδης, Μέγας, Πετρόπουλος, Λουκάτος, Κυριακίδου-Νέστορος, Μερακλής, κ.λ.π.).

B. Θέματα από την καθημερινή ζωή των Νεοελλήνων (1700-1950) (Εθιμικό δίκαιο, Ανθρώπινες συμπεριφορές και συνήθειες, Φορεσιά (Παράδοση και νεωτερισμοί), Διαιτητικές συνήθειες και απαγορεύσεις, Καθαριότητα (Πραγματικότητες και συμβολισμοί).

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αικατερίνη ΖΩΓΡΑΦΟΥ-ΚΟΡΡΕ

5 ώρες εβδομαδιαίως

ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ, ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ, ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΦΑ 05 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

α) Θεματογραφία

Συστηματική διδασκαλία των κυριότερων γραμματικών και συντακτικών φαινομένων της Απτικής διαλέκτου επί τη βάσει επιλεγμένων κειμένων πεζού λόγου και ασκήσεων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ε. Schwyzer, *Griechische Grammatik*, τόμ. I: *Lautlehre, Wortbildung, Flexion*, Μόναχο 1939, τόμ. II: *Syntax und syntaktische Stilistik*, επιμ. Α. Debrunner, Μόναχο 1950 (ελλην. μτφρ. Π. Χαιρόπουλος – Γ. Παπασίμπας, *Η σύνταξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας*, Αθήνα 2003).

H.W. Smyth, *Greek Grammar*, επιμ. G. Messing, Cambridge MA 1956².

Ι. Σταματάκος, *Ιστορική Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής*, Αθήναι 1949-1950.

Ν. Τζουγανάτος, *Σύνταξις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας. Ο υποτεταγμένος λόγος*, Αθήνα 1963.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ειρήνη ΖΑΜΑΡΟΥ (Α-Κ)*, (Λ-Ο)* και (Π-Ω)* 2 ώρες εβδομαδιαίως

β) Ξενοφών

Ξενοφώντος *Οικονομικός*: φιλολογική και ιστορική ανάλυση του έργου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

S.B. Pomeroy, *Xenophon, Oeconomicus. A Social and Historical Commentary*, Οξφόρδη 1994.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Βασίλειος ΛΕΝΤΑΚΗΣ (Α-Λ)* και (Μ-Ω)* 2 ώρες εβδομαδιαίως

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

ΦΓ 04 Γλωσσολογία

Θεωρητική Γλωσσολογία (Α' Μέρος)

Οριοθέτηση της γλωσσολογίας ως αυτοτελούς επιστήμης. Σύγχρονες τάσεις και εξειδικεύσεις της γλωσσολογίας. Η μοναδικότητα της ανθρώπινης γλώσσας ως συστήματος επικοινωνίας. Δυικές διακρίσεις του Saussure (συγχρονία-διαχρονία, λόγος-ομιλία, συνταγματικές-παραδειγματικές σχέσεις). Η έννοια του γλωσσικού σημείου (ορισμός, ιδιότητες, πλευρές).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Μπαμπινιώτης, Γ. 1998: *Θεωρητική γλωσσολογία. Εισαγωγή στη σύγχρονη γλωσσολογία* (Αθήνα).

Φιλιππάκη-Warburton, E. 1992: *Εισαγωγή στη θεωρητική γλωσσολογία* (Αθήνα: Νεφέλη).

Fromkin, V. & Rodman, R. 1998: *An Introduction to Language*. [6η έκδοση]. (Fort Worth: Harcourt Brace).

Lyons, J. 1995: *Εισαγωγή στη γλωσσολογία*. Μετάφρ. από το πρωτότυπο (*Language and Linguistics*, 1981, Cambridge: Cambridge University Press) Γ. Καρανάσιος κ. ά. (Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη).

Sanders, C. (επιμ.) 2004: *The Cambridge Companion to Saussure*. (Cambridge: Cambridge University Press)

Trask, R.L. 1995: *Language: the Basics*. [2η έκδοση]. (London: Routledge).

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΕΣ: Μαρία ΙΑΚΩΒΟΥ (Α-Κ)*

3 ώρες εβδομαδιαίως

Σπυριδούλα ΜΠΕΛΛΑ (Λ-Ω)*

Θεωρητική Γλωσσολογία (Β' Μέρος)

Βασικές έννοιες φωνητικής και φωνολογίας. Προφορική και γραπτή γλώσσα. Φωνητική μεταγραφή και Διεθνές Φωνητικό Αλφάβητο. Γενικές αρχές της παραγωγής, ακουστικής και αντίληψης της φωνής. Φωνητικά συστήματα, φωνητικές κατηγορίες και φωνητικές διακρίσεις. Το φωνητικό σύστημα της Ελληνικής: φωνήεντα, σύμφωνα και λεξικοί τόνοι. Συλλαβική δομή και προσωδία. Φωνητικοί κα-

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

νόνες. Φωνητικές εφαρμογές στην εκπαίδευση της γλώσσας, στη λογοθεραπεία και στη γλωσσική τεχνολογία.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Μποτίνης, Α. «Ελληνική και Γενική Φωνητική» (σημειώσεις).

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Αντώνιος ΜΠΟΤΙΝΗΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΦΑ 06 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

α) Ομήρου *Ιλιάς*

Εισαγωγή: Σύντομη επισκόπηση του λεγόμενου ομηρικού ζητήματος με έμφαση στην επικρατούσα σήμερα άποψη που δέχεται την ύπαρξη ενός μεγαλοφυούς ποιητού, του Ομήρου, ο οποίος αντλώντας υλικό από την προφορική παράδοση συνέθεσε την *Ιλιάδα*, μάλλον δε και την *Οδύσσεια*. Βασικά χαρακτηριστικά της ομηρικής γλώσσας και του δακτυλικού εξαμέτρου. Επισήμανση στοιχείων που τεκμηριώνουν τη θέση ότι η *Οδύσσεια* προϋποθέτει την *Ιλιάδα*. Ιστορικό υπόβαθρο της *Ιλιάδας*.

Δομή της *Ιλιάδας* και σύντομη περιγραφή του περιεχομένου κάθε ραψωδίας, με έμφαση στα κυριότερα στάδια της αφήγησης. Λεπτομερής ανάλυση της ραψωδίας Ω: γραμματική, σύνταξη, ετυμολογία, μέτρο, παρομοιώσεις, ερμηνευτικά και πραγματολογικά σχόλια κ.λπ. Θα τονισθεί, στο ευρύτερο πλαίσιο του πολυσυζητημένου θέματος της ηθικής του ομηρικού ήρωα, η ιδιαιτερότητα του Αχιλλέα ως τραγικού ήρωα και οι λόγοι που προσδίδουν σε ολόκληρη την *Ιλιάδα* τον χαρακτήρα τραγωδίας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

C.W. Macleod, *Homer. Iliad, Book XXIV*, Cambridge 1982.

M. Edwards, *Όμηρος. Ο ποιητής της Ιλιάδος*, μετάφρ. Β. Λιαπής – Ν. Μπεζαντάκος, Αθήνα 2001 (αμερικανική έκδοση 1987).

N. Richardson, *The Iliad: A Commentary*, τόμ. 6: *books 21-24*, Cambridge 1993 (ελλ. μετάφρ.: *Ομήρου Ιλιάδα. Κείμενο και ερμηνευτικό υπόμνημα*, τόμ. ΣΤ: *Ραψωδίες Φ-Ω*, επιμ. Α. Ρεγκάκος, Θεσσαλονίκη 2005).

Α.Γ. Τσοπανάκης, *Εισαγωγή στον Όμηρο*, Θεσσαλονίκη 1988⁴.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Παναγιώτης ΦΑΝΑΡΑΣ (Α-Λ)*

2 ώρες εβδομαδιαίως

Εισαγωγή στην επική ποίηση. Το ομηρικό ζήτημα. Προφορικότητα και γραπτός λόγος. Ομηρική γλώσσα, μέτρο, λογότυποι και *θέματα*. Δομή της *Ιλιάδας*. Το θέμα της *μήνιος* του Αχιλλέα και η έννοια του ηρωικού *κλέους*. Θεοί και άνθρωποι. Αφηγηματικές τεχνικές, μυθολογικά παραδείγματα. Ανάλυση και ερμηνεία αποσπασμάτων από τις ραψωδίες Σ και Χ της *Ιλιάδας*.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

D.B. Monro – T. W. Allen, *Homeri Opera: Tomus I, Iliadis libros I-XII continens; Tomus II, Iliadis libros XIII-XXIV continens*, Οξφόρδη 1920³.

A. Ρεγκάκος, *Το χαμόγελο του Αχιλλέα: Θέματα αφήγησης και ποιητικής στα ομηρικά έπη*, Αθήνα 2006.

Α.Γ. Τσοπανάκης, *Εισαγωγή στον Όμηρο*, Θεσσαλονίκη 1988⁴.

M. Edwards, *Όμηρος. Ο ποιητής της Ιλιάδος*, μετάφρ. Β. Λιαπής – Ν. Μπεζαντάκος, Αθήνα 2001.

N. Richardson, *Ομήρου Ιλιάδα. Κείμενο και ερμηνευτικό υπόμνημα*, τόμ. ΣΤ: *Ραψωδίες Φ-Ω*, επιμ. Α. Ρεγκάκος, Θεσσαλονίκη 2005.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Χρήστος ΤΣΑΓΓΑΛΗΣ (Μ-Ω)*

2 ώρες εβδομαδιαίως

β) Θεματογραφία

Συστηματική διδασκαλία των κυριοτέρων γραμματικών και συντακτικών φαινομένων της Απτικής διαλέκτου επί τη βάσει επιλεγμένων κειμένων πεζού λόγου και ασκήσεων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

I. Σταματάκου, *Ιστορική Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής*, Αθήναι 1949-1950.

N. Τζουγανάτος, *Σύνταξις της αρχαίας ελληνικής γλώσσης. Ο υποτεταγμένος λόγος*, Αθήνα 1963.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Γεώργιος ΚΑΤΣΗΣ (Α-Λ)*

2 ώρες εβδομαδιαίως

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

Κύριος σκοπός του μαθήματος είναι η εμπέδωση και η συστηματοποίηση των γνώσεων που έχουν ήδη αποκτήσει οι φοιτητές περί της Γραμματικής και του Συντακτικού της αρχαίας ελληνικής γλώσσας μέσω επιλεγμένων κειμένων από το έργο συγγραφέων του αρχαίου ελληνικού πεζού λόγου (π.χ. Γοργία, Αντιφώντα, Λυσία, Ισοκράτη, Πλάτωνα, Δημοσθένη, Αισχίνη, Υπερείδη κ.τ.λ.). Με τα κείμενα αυτά οι φοιτητές θα ασκηθούν ως προς την ορθογραφία, τη σημασία των λέξεων, γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα, χαρακτηριστικά ύφους κ.τ.λ. Έμφαση θα δοθεί επίσης στην τεχνική της μετάφρασης.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- I.-Θ. Α. Παπαδημητρίου, *Αρίστη πολιτεία. Ο πολιτικός στοχασμός στην αρχαία Ελλάδα. Ανθολόγιο κειμένων*, Αθήνα 1980.
- I. Σταματάκος, *Ιστορική γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής*, Αθήναι 1949-1950.
- E. Schwyzer, *Griechische Grammatik*, τόμ. I: *Lautlehre, Wortbildung, Flexion*, Μόναχο 1939, τόμ. II: *Syntax und syntaktische Stilistik*, επιμ. A. Debrunner, Μόναχο 1950 (ελλην. μτφρ. Π. Χαιρόπουλος – Γ. Παπασιμπας, *Η σύνταξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας*, Αθήνα 2003).

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ευγενία ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ (Μ-Ω)*

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΝ 05 Νεοελληνική Φιλολογία

α) *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας από τις αρχές ως την Άλωση. (Με αντιπροσωπευτικά κείμενα)*

Οι αρχές. Τα όρια ανάμεσα στη Βυζαντινή και Νεοελληνική Λογοτεχνία. Οι συμβατικές τομές στην ιστορία των πνευματικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων ενός έθνους. Οι περίοδοι. Η εξελικτική πορεία και διαμόρφωση της σημερινής Νέας Γλώσσας. Νεοελληνική στιχουργική. Υψηλά δείγματα της νεοελληνικής λογοτεχνικής παραγωγής κατά τους 11^ο και 15^ο αιώνες. Η διαπιστωμένη ελληνικότητα των έργων της περιόδου αυτής / τα «καθαρά νεοελληνικά χαρακτηριστικά» παρά τις ξένες (ανατολικές και δυτικές) επιδράσεις. Αποσαφήνιση όρων και εννοιών (Ελληνισμός, Νέος Ελληνισμός, Απικισμός, Αρχαϊσμός, Δεύτερη Σοφιστική, Σοφιστικό μυθιστόρημα, Ευρωπαϊκός και Ελληνικός Διαφωτισμός, Διασπορά, «Έκφραση», Καταλόγι, Σαρακηνοί, κ.ά.).

Κείμενα: Αποσπάσματα από το *Έπος του Διγενή*, τα βυζαντινά ιπποτικά μυθιστο-

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

ρήματα, *Καλλίμαχος και Χρυσορρόη, Βέλθανδρος και Χρυσάντζα*, τα ηθικοδιδακτικά *Σπανέας, Αμαρτωλού παράκλησις, Ιστορία του Πτωχολέοντος* και το φυσιογνωστικό-σατυρικό ποίημα *Ο Πουολόγος*.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Βασίλειος Διγενής Ακρίτης και το Άσμα του Αρμούρη, Κριτική έκδοση, εισαγωγή, σημειώσεις, γλωσσάριο Στυλιανός Αλεξίου, Αθήνα, Ερμής 1985.

J. Kalitsunakis, «Το μεσαιωνικόν σιχούργημα “Βίος και πολιτεία τινός δοκιμωτάτου και σοφωτάτου γέροντος”», *Byzantinische Zeitschrift*, 44 (1951), σ. 304-314.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΑΝΤΩΝΙΟΥ-ΤΙΛΙΟΥ (Α-Λ) και (Μ-Ω)* 3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας μετά την Άλωση ως και τον 20ό αιώνα (Με αντιπροσωπευτικά κείμενα)

Ιστορία της Νέας Ελληνικής Λογοτεχνίας μετά την άλωση με αντιπροσωπευτικά κείμενα (1453-1821).

Α) Ανάπτυξη της έννοιας Ιστορία της Νέας Ελληνικής Λογοτεχνίας και παρουσίαση των σπουδαιότερων και χρηστικότερων ΙΝΕΛ.

Β) Έλληνες λόγιοι της Διασποράς. (Οι κυριότεροι από αυτούς και το έργο τους).
Γ) Η λογοτεχνική παραγωγή μετά την Άλωση.- Αντιπροσωπευτικά κείμενα. (Χαρακτηριστικά παραδείγματα από λογοτεχνικά έργα της περιόδου της Φραγκοκρατίας: Επτάνησα, Πελοπόννησος, Κύπρος, Ρόδος, Κρήτη, (κυρίως έργα της πρώιμης αναγέννησης με έμφαση στον *Απόκοπο* του Μπεργαδή).

Δ) 17^{ος} αιώνας: Κρητική Αναγέννηση: Συγγραφείς, έργα, ανάπτυξη της υπόθεσης των έργων, δυτικά πρότυπα.

Ε) 18^{ος} αιώνας: *Άνθη Ευλαβείας*.

ΣΤ) 18^{ος}-19^{ος} αιώνας: Νεοελληνικός Διαφωτισμός. (Περίοδοι, κυριότεροι εκπρόσωποι).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Λίνος Πολίτης, *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*. Αθήνα, Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τραπέζης (διδακτικό βιβλίο).

Κ. Θ. Δημαράς, *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*, Αθήνα, Γνώση 92000.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Παρασκευή ΠΟΣΑΝΤΖΗ (Α-Λ)* 2 ώρες εβδομαδιαίως

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

γ) Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας μετά την Άλωση ως και τον 20ό αιώνα (Με αντιπροσωπευτικά κείμενα)

Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας: θεωρία και πράξη: επιλογή και ερμηνεία αντιπροσωπευτικών κειμένων από την Άλωση ως και τον 20^ο αιώνα. Κείμενα: Θρήνοι για την Άλωση – Δημοτικό τραγούδι – Λογοτεχνία του Φραγκοκρατούμενου Ελληνισμού (Κρητική Λογοτεχνία, Κυπριακή Λογοτεχνία) – Νεοελληνικός Διαφωτισμός (Μοισιόδακας, *Ρωσσαγγλογάλλος*, Αδαμ. Κοραής: *Ο Παπατρέχας*) – Α. Χριστόπουλος, Ι. Βηλαράς – Επτανησιακή Λογοτεχνία – Ρομαντικοί ποιητές – Η γενιά του 1880 – Καβάφης – Σεφέρης κ.λπ.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Λ. Πολίτης, *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*, Αθήνα, Μ.Ι.Ε.Τ.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Άννα ΧΡΥΣΟΓΕΛΟΥ-ΚΑΤΣΗ(Μ-Ω)*

2 ώρες εβδομαδιαίως

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΦΑ 85 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

α) Ευριπίδης

Εισαγωγή στο έργο του Ευριπίδη, ένταξή του στο λογοτεχνικό, ιστορικό και φιλοσοφικό πλαίσιο της εποχής του και λεπτομερής εξέταση της *Εκάβης*. Γλωσσική και μετρική ανάλυση. Μελέτη της δραματουργικής τεχνικής του ποιητή, συγκριτική παρουσίαση παραδειγμάτων από τη λοιπή του εργογραφία με ιδιαίτερη έμφαση στα δράματά του που αρούνται από τον τρωικό μύθο.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Κ. Συνοδινού, *Ευριπίδου Εκάβη*, τόμ. Α-Β, Αθήνα 2005.

A.N. Micheline, *Euripides and the Tragic Tradition*, Madison 1987 (κεφ. 6: "Hecabe: The Aesthetic of the Aischron", 131-180).

C. Collard, *Euripides, Hecuba*, Warminster 1991.

W. Biehl, *Textkritik und Formanalyse zur euripideischen Hekabe*, Χαϊδελβέργη 1997.

J. Gregory, *Euripides: Hecuba*, Atlanta 1999.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Χρήστος ΤΣΑΓΓΑΛΗΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

β) Αττικοί ρήτορες

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Γεωργία ΞΑΝΘΑΚΗ-ΚΑΡΑΜΑΝΟΥ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΝ 06 Νεοελληνική Φιλολογία**α) Πεζογραφία 19^{ου} και 20^{ου} αιώνα**

Κείμενα πεζογραφίας 19^{ου} και 20^{ου} αιώνα. Εκδοχές του ελληνικού αφηγηματικού λόγου. Ανάλυση ελληνικών αφηγηματικών έργων του 19^{ου} αιώνα, τα οποία αντιπροσωπεύουν τις βασικές εκδοχές εφαρμογής, παραλλαγής, υπονόμησης ή αναίρεσης των προγραμματικών αρχών του αφηγηματικού ρεαλισμού. Κυριότεροι συγγραφείς των σχετικών έργων: Ελισάβετ Μουτζάν-Μαρτινέγκου, Δημ. Βικέλας, Γ. Βιζυηνός, Αλέξ. Παπαδιαμάντης, Γ. Δροσίνης, Γρ. Ξενόπουλος, Νικ. Επισκοπόπουλος, Ζαχ. Παπαντωνίου, Δημ. Βουτυράς, Φ. Κόντογλου, Στράτης Μυριβήλης, Ηλίας Βενέζης, Θ. Πετσάλης, Γ. Θεοτοκάς, Μ. Καραγάτσης.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Βαγγέλης Αθανασόπουλος, *Οι μάσκες του ρεαλισμού: Εκδοχές του νεοελληνικού αφηγηματικού λόγου*, τόμ. Α', Β' και Γ', Αθήνα, Εκδόσεις Καστανιώτη 2003.

Βαγγέλης Αθανασόπουλος, *Οι ιστορίες του κόσμου: Τρόποι της γραφής και της ανάγνωσης του οράματος*, Αθήνα, Εκδόσεις Πατάκη 2005.

Philippe Harmon, *Ένας περιορισμένος λόγος*, Αθήνα, Εκδόσεις Καρδαμίτσα 2004.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ευάγγελος ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

β) Ποίηση 19^{ου} και 20^{ου} αιώνα (ποίηση και ιστορία)

i. Επτάνησος και οι χρονικές συντεταγμένες της περιόδου. Ιστορική συγκυρία, αξιολογία και πολιτισμολογία: νεοκλασικισμός, προρομαντισμός, διαφωτισμός. Η προσωπική χρονολογία και βιοτροπία του Κάλβου. Ιδεολογία, αξιακό σύστημα. Η ποιητική των *Ωδών*, η εικονοποιία, ο τροπικός λόγος.

ii. Ο Παλαμάς και η εποχή του. Τα ιστορικά και φιλολογικά συμφραζόμενα της περιόδου. Η γενιά του 1880: Ο στίχος και η γλώσσα. Ο Παλαμάς αυτοβιογραφούμενος. *Η ποιητική μου*. Ο λυρισμός του εμείς. Η σύνθεση των στοιχείων του νέου ελληνισμού. Κείμενα Κάλβου, *Ωδαί*, Παλαμά, Ανθολογία.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Α΄ Κάλβος

Κ. Παλαμάς, «Κάλβος ο Ζακύνθιος»: Άπαντα, τόμ. 2, σσ. 28-59.

Γιάννης Δάλλας, *Η ποιητική του Ανδρέα Κάλβου*, Αθήνα, Εκδόσεις Συνέχεια 1994.Κ. Γ. Κασίνης, *Η των προσφυών λέξεων εφάρμοσις εις τα πράγματα. Συμβολή στην ρητορική των Ωδών του Κάλβου*, Αθήνα, Εκδόσεις Χατζηνικολή, τέταρτη έκδοση, 2003.Φάκελος κειμένων: Κάλβου, *Ωδαί* (εκδ. Δάλλα, Διαλησμά, Pontani).

Β΄ Παλαμάς

Κ. Θ. Δημαράς, *Κωστής Παλαμάς*, τρίτη έκδοση, Αθήνα Νεφέλη 1989.Άγγ. Δόξας, *Παλαμάς*, Αθήνα, Εστία 1959.*Ανθολογία Κωστή Παλαμά*, Εισαγωγή - επιμέλεια - γλωσσάριο Κ. Γ. Κασίνης, Αθήνα, Πατάκης 2004.Κείμενα. Βλ. *Ανθολογία Κωστή Παλαμά*.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Κωνσταντίνος Γ. ΚΑΣΙΝΗΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΓ 22 Γλωσσολογία**α) Φωνητική-Φωνολογία της Νέας Ελληνικής**

Βασικές έννοιες φωνητικής και φωνολογίας. Προφορική και γραπτή γλώσσα. Φωνητική μεταγραφή και Διεθνές Φωνητικό Αλφάβητο. Παραγωγή, ακουστική και αντίληψη της φωνής. Φωνητικά συστήματα, φωνητικές κατηγορίες και φωνητικές διακρίσεις. Το φωνητικό σύστημα της Ελληνικής: φωνήεντα, σύμφωνα και λεξικοί τόνοι. Φωνητικοί κανόνες. Φωνητική θεωρία. Λεξική φωνητική, προτασιακή φωνητική, κειμενική φωνητική. Η σχέση φωνητικής με τη μορφολογία, τη σύνταξη, τη σημασιολογία, την πραγματολογία και την κειμενογλωσσολογία. Φωνητικές εφαρμογές στην εκπαίδευση της γλώσσας, στη λογοθεραπεία και στη γλωσσική τεχνολογία.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Μποτίνης, Α. «Ελληνική και Γενική Φωνητική» (σημειώσεις).

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Αντώνιος ΜΠΟΤΙΝΗΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

β) Μορφολογία της Νέας Ελληνικής

Η θέση της Μορφολογίας στο σύστημα της γλώσσας. Βασικές έννοιες της μορφολογικής ανάλυσης. Η μορφολογική δομή της Νέας Ελληνικής. Κλίση: όνομα (συστήματα κατηγοριοποίησης του νεοελληνικού ονόματος), ρήμα. Παραγωγή. Σύνθεση.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α., Ράλλη, Α. & Χειλά-Μαρκοπούλου, Δ. (επιμ.) 2003: *Το γένος*. Αθήνα: Πατάκης.

Bauer, L. 1988: *Introducing Linguistic Morphology*. Edinburgh: Edinburgh University Press.

Κλαίρης, Χ. & Μπαμπινιώτης, Γ. (σε συνεργασία με Μόζερ, Α., Μπακάκου-Ορφανού, Αικ., Σκοπετέα, Σ.) 2005 (ε' εκδ): *Γραμματική της Νέας Ελληνικής. Δομολειτουργική-Επικοινωνιακή*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Ράλλη, Α. 2006: *Μορφολογία*. Αθήνα: Πατάκης

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Σταματία ΚΟΥΤΣΟΥΛΕΛΟΥ-ΜΙΧΟΥ (Α-Κ)* 2 ώρες εβδομαδιαίως
Γεώργιος ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ (Λ-Ω)*

γ) Λεξιλόγιο της Νέας Ελληνικής

Εξετάζονται θέματα που αφορούν τη σημειακή λειτουργία της λέξης ως μονάδας, τη μορφολογική προσέγγιση της λέξης της ΝΕ ως προς τον σχηματισμό των λεξικών μονάδων, τη σημασιολογική της προσέγγιση με ιδιαίτερο έμφαση στο φαινόμενο της πολυσημίας, την οργάνωση του λεξιλογίου με βάση τις πλήρεις και κενές λέξεις, τις λεξικές σχέσεις (συνωνυμία, αντίθεση, υπωνυμία, μερωνυμία) και τα λεξικά πεδία. Επίσης γίνεται εκτενής σχολιασμός του φαινομένου της λεξικής ποικιλίας, του δανεισμού καθώς και της κειμενικής λειτουργίας της λέξης.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (1986): *Η νεολογία στην Κοινή Νεοελληνική*. Θεσσαλονίκη.

Μότσιοι, Β. (1983): *Στοιχεία λεξικολογίας. Εισαγωγή στη νεοελληνική λεξικολογία*. Αθήνα: Εκδόσεις Νεφέλη.

Μπακάκου-Ορφανού, Αικ., (2005) *Η λέξη της Νέας Ελληνικής στο γλωσσικό σύστημα και στο κείμενο*. Αθήνα.

Carter, R. (1987): *Vocabulary. Applied Linguistic Perspectives*. London: Routledge.

Cruse, D.A. (1986): *Lexical Semantics*. Cambridge: Cambridge Univ. Press.

Jackson, H. & E. Ze Amvela (2000): *Words, Meaning and Vocabulary. An Introduction to Modern English Lexicology*. London: Cassell.

Lipka, L. (1992): *An Outline of English Lexicology*. Tübingen: Niemeyer.

Singleton, D. (2000): *Language and the Lexicon*. London: Arnold.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αικατερίνη ΜΠΑΚΑΚΟΥ-ΟΡΦΑΝΟΥ

1 ώρα εβδομαδιαίως

Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΦΑ 29 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

α) Σοφοκλής

Εισαγωγή στην αρχαία Ελληνική τραγωδία. Καταγωγή του είδους: οι πληροφορίες του Αριστοτέλη, Διονυσιακές τελετές και σάτυροι, ο Αρίων και η δημιουργία του λογοτεχνικού διθύραμβου, η συμβολή των Δωρικών περιοχών στη διαμόρφωση του είδους, ο Θέσπις και η ανάδειξη του ηθοποιού. Συνθήκες παραγωγής και παράστασης (θεατρικές εορτές, χορηγοί, ηθοποιοί και κομπάρσοι, μουσική και χορός, θεατρικός χώρος και σκηνικά, κοστούμια και μάσκες).

Εισαγωγή στον *Οιδίποδα Τύραννο* του Σοφοκλή. Ο μύθος του Οιδίποδα στην αρχαία λογοτεχνία. Η μορφή της Σφίγγας: Δυτικοασιατικές και Αιγυπτιακές καταβολές και Ελληνικές εκφάνσεις: ο ρόλος της στην ιστορία του Οιδίποδα. Ανάλυση της πλοκής του *Οιδίποδα Τυράννου*: η συναρπαστική τεχνική του Σοφοκλή και οι ρωγμές στην αληθοφάνεια. Η διανοητική υπεροχή και η τραγική «αμαρτία» του Οιδίποδα. Ιστορικό πλαίσιο της τραγωδίας: ο *Οιδίπους Τύραννος* ως έκφραση των επιφυλάξεων του Σοφοκλή απέναντι στη σοφιστική κίνηση. Ερμηνεία και σχολιασμός του κειμένου του *Οιδίποδα Τυράννου*.

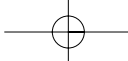
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

R.D. Dawe, *Σοφοκλέους Οιδίπους Τύραννος. Κριτική και ερμηνευτική έκδοση*, μετάφρ. Γ.Α. Χριστοδούλου, Αθήνα 1991.

L. Edmunds, *Oedipus. The Ancient Legend and its Later Analogues*, Βαλτιμόρη 1985.

B.M.W. Knox, *Oedipus at Thebes*, New Haven 1957.

B.M.W. Knox, *The Heroic Temper. Studies in Sophoclean Tragedy*, Berkeley-Λος Άντζελες 1964.

C. Segal, *Οιδίπους Τύραννος. Τραγικός ηρωισμός και τα όρια της γνώσης*, μετάφρ. Ε.Δ. Μακρυγιάννη – Ι.-Θ.Α. Παπαδημητρίου, Αθήνα 2001.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ιωάννης ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) *Ηρόδοτος*

Βιβλία 1-3. Θεματικοί άξονες: α) Ηρόδοτος και πρώιμη ιστοριογραφία β) οργάνωση, δομή, θεματική του έργου (παρενθήκες, νουβέλες, ανέκδοτα) γ) χρόνος και αφήγηση δ) επικές επιδράσεις και απηχήσεις ε) η ιπποκρατική συλλογή και οι σοφιστές ζ) θεολογική διάσταση, πολιτική σκέψη η) μέθοδοι εργασίας, το πρόβλημα της ακρίβειας η) γλώσσα και ύφος.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Δ.Ν. Μαρωνίτης, *Ηρόδοτος. Εισαγωγή, μετάφραση, σχόλια*, τόμ. Α', Αθήνα 1964.

C. Fornara, *Herodotus: An Interpretative Essay*, Οξφόρδη 1971.

M. Lang, *Herodotean Narrative and Discourse*, Cambridge MA 1984.

John Gould, *Herodotus*, Νέα Υόρκη 1989.

J. Romm, *Ηρόδοτος: Η ζωή και το έργο του*, μετάφρ. Π. Πολυκάρπου, Αθήνα 2004.

A. Μελίστα – Γ. Σωτηροπούλου (επιμ.), *Ιστορίη. Δεκατέσσερα μελετήματα για τον Ηρόδοτο*, Αθήνα 2004.

R. Bichler – R. Rollinger, *Ηρόδοτος. Εισαγωγή στο έργο του*, μετάφρ. Μ. Καίσαρ, επιμ. Δ.Ι. Ιακώβ, Αθήνα 2006.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Χρήστος ΤΣΑΓΓΑΛΗΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Ε΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΦΑ 30 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

α) *Πλάτων*

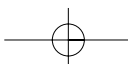
Πλάτωνος *Συμπόσιον*: λογοτεχνική και ιστορική ανάλυση ανάλυση του έργου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Πλάτωνος *Συμπόσιον*. Κείμενον, μετάφρασις και ερμηνεία υπό Ι. Συκουτρή, Αθήνα 1934.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Βασίλειος ΛΕΝΤΑΚΗΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Αριστοφάνης

Χαρακτηριστικά της αρχαίας κωμωδίας και της ποίησης του Αριστοφάνη όπως προκύπτουν από μελέτη και ερμηνεία επιλεγμένων κειμένων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Κ.Ι. Dover, *Η κωμωδία του Αριστοφάνη*, μτφ. Φ.Ι. Κακριδής, Αθήνα 1978.

B. Zimmermann, *Η Αρχαία Ελληνική Κωμωδία*, μτφ. Η. Τσιριγκάκης, Αθήνα 2002.

P. Thiery, *Ο Αριστοφάνης και η αρχαία κωμωδία*, μετάφρ. Γ. Γαλάνης, Αθήνα 2001.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Γεώργιος ΚΑΤΣΗΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΝ 07 Νεοελληνική Λογοτεχνία**α) Θεωρία της Λογοτεχνίας. Εισαγωγή στις θεωρίες του 20^{ου} αιώνα**

Εισαγωγή στην Ερμηνευτική: Ερμηνευτικές πρακτικές της Αρχαιότητας (Σοφιστές, Στωικοί, Σχολές Αλεξάνδρειας / Αντιόχειας), Χριστιανικές ερμηνευτικές τυπολογίες (Ωριγένης, Αυγουστίνος), Διαφωτισμός (G. Fr. Meier, J. M. Chladenius), Ρομαντισμός (Fr. Schleiermacher), 20^{ός} αιώνας (R. Ingarden, E. D. Hirsch, Σχολή της Γενεύης, W. Iser, H. G. Gadamer, St. Fish, J. Culler).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

A. Τζούμα, *Ερμηνευτική. Από τη βεβαιότητα στην υποψία*, Αθήνα, Μεταίχμιο 2006 (διδακτικό εγχειρίδιο).

Γιώργος Βελουδής, *Γραμματολογία*, Αθήνα, Δωδώνη 1994.

Περιοδ. *Ίνδικτος*, 15 (2001).

Antoine Compagnon, *Ο δαίμων της θεωρίας*, Αθήνα, Μεταίχμιο 2001.

Umberto Eco, *Ερμηνεία και Υπερερμηνεία*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα 1993.

Robert C. Holub, *Θεωρία της πρόσληψης*, Αθήνα, Μεταίχμιο 2004.

Hans Robert Jauss, *Η θεωρία της πρόσληψης. Τρία μελετήματα*, Αθήνα, Εστία 1995.

Roman Selden (επιμ.), *Από τον φορμαλισμό στον μεταδομισμό*, Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών 2004.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Άννα ΤΖΟΥΜΑ

2 ώρες εβδομαδιαίως

β) Μέθοδοι έρευνας στη Συγκριτική Φιλολογία

Το μάθημα περιλαμβάνει εισαγωγή και ανάλυση βασικών εννοιών και μεθόδων της Συγκριτικής Φιλολογίας και της Θεωρίας της Λογοτεχνίας, όπως επίδραση, διακειμενικότητα, ταυτότητα, ετερότητα, ιστορικότητα του λογοτεχνικού κειμένου. Αναλύονται επίσης οι βασικοί σταθμοί της εξέλιξης της θεωρίας της λογοτεχνίας, όπως ρωσικός φορμαλισμός, γαλλικός δομισμός κ.λπ. και γίνεται συσχετισμός τους με τα αντίστοιχα στάδια εξέλιξης της Συγκριτικής Φιλολογίας με απώτερο σκοπό να δειχθεί η βαθύτερη συμπληρωματικότητά τους.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ζ.Ι. Σιαφλέκης, *Η εύθραυστη αλήθεια. Εισαγωγή στη θεωρία του Λογοτεχνικού Μύθου*, Αθήνα, Gutenberg 1994.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ζαχαρίας Ι. ΣΙΑΦΛΕΚΗΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ΣΤ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ**ΦΑ 31 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία****α) Αριστοτέλης Α΄**

Αριστοτέλους *Ρητορική*, ειδικότερα: (α) Ανθολόγηση χωρίων από την κυρίως *Ρητορικήν*, Α και Β βιβλία· (β) Θέματα της Αριστοτελικής *Ρητορικής*, π.χ. Λόγια και μη Λόγια παραθέματα, με βάση το σύγγραμμα *Λόγια και μη Λόγια Παραθέματα στην κυρίως Ρητορικήν του Αριστοτέλους* (βλ. βιβλιογραφία παρακάτω).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Αρχαίο κείμενο: W.D. Ross, *Aristotelis Ars Rhetorica*, Οξφόρδη (OCT).

Ε. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, *Λόγια και μη Λόγια Παραθέματα στην κυρίως Ρητορικήν του Αριστοτέλους*, Αθήνα.

Ε. Δρακωνάκη-Καζαντζάκη, *Αριστοτέλους Ρητορική (Α, Β βιβλία)*. Μετάφραση, με προσθήκη δύο Παραρτημάτων (Διαθεματικά κείμενα. Πραγματολογικό συμπλήρωμα), τεύχος Β΄, Αθήνα 2007.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ευανθία ΔΡΑΚΩΝΑΚΗ-ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Θουκυδίδης

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Γεωργία ΞΑΝΘΑΚΗ-ΚΑΡΑΜΑΝΟΥ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΑ 86 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία**α) Αριστοτέλης Β´**

Αριστοτέλους *Περί Ποιητικής*. Ανάλυση και ερμηνεία της πραγματείας του Αριστοτέλους *Περί Ποιητικής*. Έμφαση στα κεφάλαια περί μιμήσεως, περί μύθου και σύγκρισης του έπους με την τραγωδία. Εκτενής παρουσίαση της σύγχρονης βιβλιογραφίας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Σ. Δρομάζος, *Αριστοτέλους Ποιητική*. Εισαγωγή, Μετάφραση, Σχόλια, Αθήνα 1982.Αριστοτέλους *Περί Ποιητικής*, Μετάφρασις Σ. Μενάρδου, Εισαγωγή, κείμενον και ερμηνεία Ι. Συκουτρή, Αθήνα 1936 (·).Δ.Ι. Ιακώβ, *Ζητήματα λογοτεχνικής θεωρίας στην Ποιητική του Αριστοτέλη*, Αθήνα 2004.Τ. Λιγνάδης, *Το Ζών και το Τέρας: Ποιητική και υποκριτική λειτουργία του αρχαίου ελληνικού δράματος*, Αθήνα 1988.Ζ. Λορεντζάτος, *Αρχαίοι Κριτικοί*, Αθήνα 1978.Σ. Ράμφος, *Μίμησις εναντίον Μορφής: Εξήγησις εις το «Περί Ποιητικής» του Αριστοτέλους*, Αθήνα 1992 (1^ο μέρος), 1993 (2^ο μέρος).

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΓΙΟΣΗ

3 ώρες εβδομαδιαίως

β) Μεταγενέστερη Πεζογραφία

Λουκιανός: Το ιστορικό πλαίσιο. Ο βίος και το έργο του. Ανάλυση και ερμηνεία του έργου *Πώς δεῖ ἱστορίαν συγγράφειν*.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Β. Τσακατίκα, *Λουκιανού, Πώς δεῖ ἱστορίαν συγγράφειν*. Εισαγωγή, Μετάφραση, επεξηγηματικές σημειώσεις, Αθήνα 1997.G. Avenarius, *Lucians Schrift zur Geschichtsschreibung*, Meisenheim am Glan 1956.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Θεώνη ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΙΚΡΟΓΙΑΝΝΑΚΗ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΒ 23 Βυζαντινή Φιλολογία

Εισαγωγή στην Βυζαντινή Φιλολογία. Ιστορία των βυζαντινών σπουδών, λογοτεχνικά είδη. Ανάλυση και σχολιασμός αντιπροσωπευτικών κειμένων: Αποσπάσματα από τον λόγο *Προς τους νέους* του Μ. Βασιλείου, υμνογραφικά κείμενα, και επιγράμματα του Χριστοφόρου Μυτιληναίου.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Αντώνιος Δ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

5 ώρες εβδομαδιαίως

Η΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΦΝ 08 Νεοελληνική Φιλολογία

Ρεύματα νεότερης Ευρωπαϊκής Λογοτεχνίας

α) Υπερρεαλιστική Ελληνική Ποίηση. Εισαγωγικά: Συμβολισμός, κίνημα Νταντά, Ευρωπαϊκός Υπερρεαλισμός. Διδασκαλία θεωρητικών μεθόδων προσέγγισης και μελέτης των υπερρεαλιστικών κειμένων. Εφαρμογή και επεξεργασία σε κείμενα των: Ντόρου, Κάλα, Εμπειρικού, Εγγονόπουλου, Γκάτσου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

C. W. E. Bigsby, *Νταντά και Σουρρεαλισμός, Η γλώσσα της κριτικής*, Αθήνα, Ερμής 1984.

Νεωτερικοί ποιητές του μεσοπολέμου, Ε΄ τόμος, εκδόσεις Σοκόλη, Εισαγωγή: Αλ. Αργυρίου, Αθήνα 1979.

M. Riffaterre, *La production du texte*, (κεφ.: «Incompabilites semantiques dans l' ecriture automatique»), Seuil, Paris 1979.

β) Λυρική και δραματική ποίηση στη γενιά του '30.

Θεωρητική προσέγγιση των όρων «Δραματική ποίηση» στη σύγχρονη εποχή. Επεξεργασία κειμένων των: Οδ. Ελύτη, Γ. Ρίτσου, Γ. Σεφέρη.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Έντμουτ, Κήλυ *Μύθος και φωνή στη σύγχρονη Ελληνική ποίηση*, Αθήνα, Στιγμή 1987.

M. Vittì, *Φθορά και λόγος. Εισαγωγή στην ποίηση του Γ. Σεφέρη*, Αθήνα, Εστία.

Στέφανος Διαλησμάς, *Εισαγωγή στην ποίηση του Γ. Ρίτσου*, Αθήνα, Επικαιρότητα 1981.

Νίκος Δήμου, ««Πρισματική» και «επίπεδη» ποίηση», *Χάρτης*, τχ. 21-23, Νοέμβριος 1986.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αικατερίνη ΧΑΝΗ

5 ώρες εβδομαδιαίως

ΦΛ 81 Λαογραφία

Εξειδικευμένα θέματα ελληνικής Λαογραφίας

Α. Θεωρητικές κατευθύνσεις της Λαογραφίας στον 20^ο αιώνα (Spamer, Rumpf, Maus, Peuckert, Brepohl, Erixon, Bausinger, Nilsson, Frazer, Erixon, Levi-Strauss, Malinowski, Schmidt, Radcliffe-Brown, Redfield, Πολίτης, Κυριακίδης, Μέγας, Πετρόπουλος, Λουκάτος, Κυριακίδου-Νέστορος, Μερακλής, κ.λ.π.).

Β. Θέματα από την καθημερινή ζωή των Νεοελλήνων (1700-1950) (Εθιμικό δίκαιο, Ανθρώπινες συμπεριφορές και συνήθειες, Φορεσιά (Παράδοση και νεωτερισμοί), Διαιτητικές συνήθειες και απαγορεύσεις, Καθαριότητα (Πραγματικότητες και συμβολισμοί).

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αικατερίνη ΖΩΓΡΑΦΟΥ-ΚΟΡΡΕ

5 ώρες εβδομαδιαίως

Γλωσσολογία

Επιλογή από τα διδασκόμενα αντικείμενα στο Τμήμα Φιλολογίας σε συνεννόηση με τον διδάσκοντα

3 ώρες εβδομαδιαίως

ΤΜΗΜΑ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΕΥ 02 Νεοελληνική Φιλολογία

Αντιπροσωπευτικά λογοτεχνικά κείμενα 19^{ου} ή/και 20^{ου} αιώνα

Κείμενα:

Αδαμάντιος Κοραΐς, *Διάλογος δύο Γραικών...*

Ανδρέας Κάλβος, *Ωδή εις Δόξαν, Βρετανική Μούσα*. (Λεπτομερής ανάλυση των ωδών).

Διονύσιος Σολωμός, Ανάλυση αποσπασμάτων από την ποίηση του Σολωμού σχετικών με τη λειτουργία του φωτός (δημοφιλές θέμα στην ποίηση των ρομαντικών), που περιέχονται στο *Φυλλάδιο* με τις φωτοτυπίες κειμένων και στο βιβλίο του Β. Αθανασόπουλου, *Το ποιητικό τοπίο του ελληνικού 19ου και 20ού αιώνα*, τομ. Α΄, Αθήνα, Καστανιώτης 42001.

Παναγιώτης Σούτσος, *Οδοιπόρος*. Μόνο τα σχετικά με το κείμενο γραμματολογικά στοιχεία, που περιέχονται στο *Φυλλάδιο* με τις φωτοτυπίες κειμένων. [=Τελευταίο κεφάλαιο από την *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας* του Κ. Θ. Δημαρά. Σελ. 305-307].

Ελληνικός Ρομαντισμός. Α΄ Αθηναϊκή Σχολή: «Το τέλος ενός κόσμου. Οι Φαναριώτες στην Αθήνα και στην Πόλη», Κ. Θ. Δημαράς, *ό. π.*, σελ. 351-404. (Ρομαντικοί ποιητές, Ελλαδίτες και Φαναριώτες με ιδιαίτερη έμφαση, εκτός από τον Π. Σούτσο, στον Αχ. Παράσχο. Μόνο γραμματολογικά στοιχεία).

Άγγελος Σικελιανός:, *Το Κατορθωμένο Σώμα*. Ανάλυση του ποιήματος, που περιέχεται εκτός από τις φωτοτυπίες και στο βιβλίο της Ρίτσας Φράγκου-Κικίλια, *Άγγελος Σικελιανός. Βαθμίδες μύησης*. Αθήνα, Εκδόσεις Πατάκης 2000.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Βαγγέλης Αθανασόπουλος, *Το ποιητικό τοπίο του ελληνικού 19ου και 20ού αιώνα*, τόμοι Α΄-Β΄, Αθήνα, Καστανιώτης 92005

Ρίτσα Φράγκου-Κικίλια, *Άγγελος Σικελιανός. Βαθμίδες μύησης*, Αθήνα, Πατάκης 2005.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Παρασκευή ΠΟΣΑΝΤΖΗ (Α-Λ)*

3 ώρες εβδομαδιαίως

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

Κείμενα πεζογραφίας 19^{ου} και 20^{ου} αιώνα. Εκδοχές του ελληνικού αφηγηματικού λόγου. Ανάλυση ελληνικών αφηγηματικών έργων του 19^{ου} αιώνα, τα οποία αντιπροσωπεύουν τις βασικές εκδοχές εφαρμογής, παραλλαγής, υπονόμησης ή αναίρεσης των προγραμματικών αρχών του αφηγηματικού ρεαλισμού. Κυριότεροι συγγραφείς των σχετικών έργων: Ελισάβετ Μουτζάν-Μαρτινέγκου, Δημ. Βικέλας, Γ. Βιζυηνός, Αλέξ. Παπαδιαμάντης, Γ. Δροσίνης, Γρ. Ξενόπουλος, Νικ. Επισκοπόπουλος, Ζαχ. Παπαντωνίου, Δημ. Βουτυράς, Φ. Κόντογλου, Στράτης Μυριβήλης, Ηλίας Βενέζης, Θ. Πετσάλης, Γ. Θεοτοκάς, Μ. Καραγάτσης.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Βαγγέλης Αθανασόπουλος, *Οι μάσκες του ρεαλισμού: Εκδοχές του νεοελληνικού αφηγηματικού λόγου*, τόμ. Α΄, Β΄ και Γ΄, Αθήνα, Εκδόσεις Καστανιώτη 2003.

Βαγγέλης Αθανασόπουλος, *Οι ιστορίες του κόσμου: Τρόποι της γραφής και της ανάγνωσης του οράματος*, Αθήνα, Εκδόσεις Πατάκη 2005.

Philippe Harmon, *Ένας περιορισμένος λόγος*, Αθήνα, Εκδόσεις Καρδαμίτσα 2004.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ευάγγελος ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ (Μ-Ω)* 3 ώρες εβδομαδιαίως

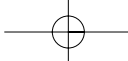
Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΕΑ 10 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Γραμματεία (με ερμηνεία κειμένων)

Εισαγωγή στην Αρχαϊκή, την Κλασική και την Ελληνιστική Περίοδο (Όμηρος, Ησίοδος. Ιαμβική Ποίηση. Ελεγειακή Ποίηση. Προσωπική Λυρική Ποίηση. Χορική Λυρική Ποίηση προ του Πινδάρου. Πίνδαρος. Προσωκρατική Φιλοσοφία. Οι φιλόσοφοι της Μιλήτου. Γέννηση τραγωδίας και της ιστορίας. Αισχύλος – Σοφοκλής – Ευριπίδης. Ίωνες Λογογράφοι – Ηρόδοτος – Θουκυδίδης – Ξενοφών – Πολύβιος – Αρριανός. Φιλοσοφία – Ρητορική. Σοφιστές. Πλάτων. Αριστοτέλης. Οι 10 Αττικοί Ρήτορες. Καλλίμαχος. Απολλώνιος Ρόδιος. Θεόκριτος). 2. Κείμενα (ανάλυση επιλεγμένων αποσπασμάτων).

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- A. Lesky, *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, μετάφρ. Α. Τσοπανάκης, Θεσσαλονίκη 1981⁵.
- P.E. Easterling – B.M.W. Knox (επιμ.), *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, μετάφρ. Ν. Κονομή κ.ά., Αθήνα 1994².
- J. de Romilly, *Αρχαία Ελληνική Γραμματολογία*, μετάφρ. Θ. Χριστοπούλου-Μικρογιαννάκη, Αθήνα 1988.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Παναγιώτα ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ-ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ 3 ώρες εβδομαδιαίως

EN 10 Νεοελληνική Φιλολογία

Νεοελληνική Ηθογραφία.

Στο πλαίσιο της νεοελληνικής ηθογραφίας θα γίνει προσπάθεια ερμηνείας κειμένων ποικίλου ύφους και διαφορετικών μορφών αφήγησης προκειμένου να καταδειχτεί η ευρύτητα και η πολυπλοκότητα του όρου *ηθογραφία*. Για το σκοπό αυτό έχουν επιλεγεί τα ακόλουθα κείμενα:

- Γ. Δροσίνης, *Αγροτικάί επιστολαί*, 1882.
- Γ. Βιζυηνός, «Το μόνον της ζωής μου ταξείδιον», 1884.
- Α. Εφταλιώτης, «Αληθινό παραμύθι», 1894.
- Α. Παπαδιαμάντης, «Όνειρο στο κύμα», 1900.
- Γρ. Ξενόπουλος, «Το ζακυθινό μαντήλι», 1921.
- Χρ. Χρηστοβασίλης, «Η Καθαρή Δευτέρα», (1903), 1934 και
- Κ. Χατζόπουλος, *Ο Πύργος του Ακροπόταμου*, (1909), 1915.

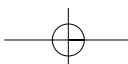
ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Άννα ΧΡΥΣΟΓΕΛΟΥ-ΚΑΤΣΗ

3 ώρες εβδομαδιαίως

EY03 Γλωσσολογία

Θεωρητική Γλωσσολογία

Ορισμός και κλάδοι της Γλωσσολογίας. Η μοναδικότητα της ανθρώπινης γλώσσας ως συστήματος επικοινωνίας. Δυικές διακρίσεις του Saussure (συγχρονία-διαχρονία, λόγος-ομιλία, συνταγματικές-παραδειγματικές σχέσεις). Γλωσσικό ση-

μείο (ορισμός, ιδιότητες, πλευρές). Η έννοια της γραμματικής. Είδη γραμματικής. Γραμματικές μονάδες (φθόγγος, φώνημα, μόρφημα, φράση, πρόταση).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- De Saussure, F. 1916: *Cours de linguistique generale*. Μετάφραση Φ. Αποστολόπουλου *Μαθήματα γενικής γλωσσολογίας*. Αθήνα 1979: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Fromkin, V. & Rodman, R. 1998: *An Introduction to Language*. [6η έκδοση]. (Fort Worth: Harcourt Brace).
- Lyons, J. 1995: *Εισαγωγή στη γλωσσολογία*. Μετάφρ. από το πρωτότυπο (*Language and Linguistics*, 1981, Cambridge: Cambridge University Press) Γ. Καρανάσιος κ. ά. (Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη).
- Μπαμπινιώτης, Γ. 1998: *Θεωρητική γλωσσολογία*. (Αθήνα).
- Φιλίππáκη-Warburton, E. 1992: *Εισαγωγή στη θεωρητική γλωσσολογία* (Αθήνα: Νεφέλη).
- Trask, R.L. 1995: *Language: the Basics*. [2η έκδοση]. (London: Routledge).

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΕΣ: Ελένη ΠΑΝΑΡΕΤΟΥ (Α-Κ)*
Μαρία ΙΑΚΩΒΟΥ (Λ-Ω)*

3 ώρες εβδομαδιαίως

Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΦΓ 22 Γλωσσολογία

α) Φωνητική-Φωνολογία της Νέας Ελληνικής

Βασικές έννοιες φωνητικής και φωνολογίας. Προφορική και γραπτή γλώσσα. Φωνητική μεταγραφή και Διεθνές Φωνητικό Αλφάβητο. Παραγωγή, ακουστική και αντίληψη της φωνής. Φωνητικά συστήματα, φωνητικές κατηγορίες και φωνητικές διακρίσεις. Το φωνητικό σύστημα της Ελληνικής: φωνήεντα, σύμφωνα και λεξικοί τόνοι. Φωνητικοί κανόνες. Φωνητική θεωρία. Λεξική φωνητική, προτασιακή φωνητική, κειμενική φωνητική. Η σχέση φωνητικής με τη μορφολογία, τη σύνταξη, τη σημασιολογία, την πραγματολογία και την κειμενογλωσσολογία. Φωνητικές εφαρμογές στην εκπαίδευση της γλώσσας, στη λογοθεραπεία και στη γλωσσική τεχνολογία.

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Μποτίνης, Α. «Ελληνική και Γενική Φωνητική» (σημειώσεις).

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Αντώνιος ΜΠΟΤΙΝΗΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

β) *Μορφολογία της Νέας Ελληνικής*

Η θέση της Μορφολογίας στο σύστημα της γλώσσας. Βασικές έννοιες της μορφολογικής ανάλυσης. Η μορφολογική δομή της Νέας Ελληνικής. Κλίση: όνομα (συστήματα κατηγοριοποίησης του νεοελληνικού ονόματος), ρήμα. Παραγωγή. Σύνθεση.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α., Ράλλη, Α. & Χειλά-Μαρκοπούλου, Δ. (επιμ.) 2003: *Το γένος*. Αθήνα: Πατάκης.

Bauer, L. 1988: *Introducing Linguistic Morphology*. Edinburgh: Edinburgh University Press.

Κλαίρης, Χ. & Μπαμπινιώτης, Γ. (σε συνεργασία με Μόζερ, Α., Μπακάκου-Ορφανού, Αικ., Σκοπετέα, Σ.) 2005 (ε' εκδ): *Γραμματική της Νέας Ελληνικής. Δομολειτουργική-Επικοινωνιακή*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Ράλλη, Α. 2006: *Μορφολογία*. Αθήνα: Πατάκης

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Σταματία ΚΟΥΤΣΟΥΛΕΛΟΥ-ΜΙΧΟΥ (Α-Κ)*

2 ώρες εβδομαδιαίως

Γεώργιος ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ (Λ-Ω)*

γ) *Λεξιλόγιο της Νέας Ελληνικής*

Εξετάζονται θέματα που αφορούν τη σημειακή λειτουργία της λέξης ως μονάδας, τη μορφολογική προσέγγιση της λέξης της ΝΕ ως προς τον σχηματισμό των λεξικών μονάδων, τη σημασιολογική της προσέγγιση με ιδιαίτερο έμφαση στο φαινόμενο της πολυσημίας, την οργάνωση του λεξιλογίου με βάση τις πλήρεις και κενές λέξεις, τις λεξικές σχέσεις (συνωνυμία, αντίθεση, υπωνυμία, μερωνυμία) και τα λεξικά πεδία. Επίσης γίνεται εκτενής σχολιασμός του φαινομένου της λεξικής ποικιλίας, του δανεισμού καθώς και της κειμενικής λειτουργίας της λέξης.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (1986): *Η νεολογία στην Κοινή Νεοελληνική*. Θεσσαλονίκη.

- Μότσιου, Β. (1983): *Στοιχεία λεξικολογίας. Εισαγωγή στη νεοελληνική λεξικολογία*. Αθήνα: Εκδόσεις Νεφέλη.
- Μπακάκου-Ορφανού. Αικ., (2005) *Η λέξη της Νέας Ελληνικής στο γλωσσικό σύστημα και στο κείμενο*. Αθήνα.
- Carter, R. (1987): *Vocabulary. Applied Linguistic Perspectives*. London: Routledge.
- Cruse, D.A. (1986): *Lexical Semantics*. Cambridge: Cambridge Univ. Press.
- Jackson, H. & E. Ze Amvela (2000): *Words, Meaning and Vocabulary. An Introduction to Modern English Lexicology*. London: Cassell.
- Lipka, L. (1992): *An Outline of English Lexicology*. Tübingen: Niemeyer.
- Singleton, D. (2000): *Language and the Lexicon*. London: Arnold.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αικατερίνη ΜΠΑΚΑΚΟΥ-ΟΡΦΑΝΟΥ

1 ώρα εβδομαδιαίως

Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Γλωσσολογία

Εισαγωγή στην Ιστορικοσυγκριτική Γλωσσολογία και την Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας

(Συνδιδασκαλία με το Β΄ Φιλολογικό)

Εισαγωγή στην Ιστορικοσυγκριτική Γλωσσολογία. Προεπιστημονική Γλωσσολογία. Επιστημονική Γλωσσολογία: Θεωρητικές βάσεις και μέθοδοι της Ιστορικοσυγκριτικής Γλωσσολογίας (εξωτερική και εσωτερική επανασύνθεση, φωνολογικοί νόμοι). Η έννοια της γενετικής συγγένειας των γλωσσών και οι γλωσσικές οικογένειες. Η ινδοευρωπαϊκή οικογένεια. Καταγωγή, προϊστορία και πρώιμη ιστορία της ελληνικής γλώσσας: Ινδοευρωπαϊκή, Πρωτοελληνική, προελληνικές γλώσσες. Περίοδοι της ιστορίας της Ελληνικής. Γραφές και αλφάβητα. Η διαλεκτική διάσπαση της Ελληνικής. Οι αρχαίες ελληνικές διάλεκτοι και η χρήση τους στην αρχαία ελληνική λογοτεχνία.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Μπαμπινιώτης, Γ. 2002. *Συνοπτική ιστορία της ελληνικής γλώσσας (με εισαγωγή στην ιστορικοσυγκριτική γλωσσολογία)*. Αθήνα.

Κοπιδάκης, Μ. (επιμ.) 1999. *Ιστορία της ελληνικής γλώσσας*. Έκδοση Ελληνικού Λογοτεχνικού και Ιστορικού Αρχείου (ΕΛΙΑ), Αθήνα.

Χρησιτίδης, Α. (επιμ.) 2001. *Ιστορία της ελληνικής γλώσσας από τις αρχές έως την ύστερη αρχαιότητα*. Έκδοση Ινστιτούτου Νεοελληνικών Σπουδών (Ιδρύματος Μανόλη Τριανταφυλλίδη), Θεσσαλονίκη.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Νικόλαος ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

Ε΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΓΕ 01 Γλωσσολογία

Σημασιολογία Ι-Πραγματολογία

(Συνδιδασκαλία με το Ε΄ ΜΝΕΦ)

Εισαγωγή στη Σημασιολογία και στην Πραγματολογία: γλωσσολογικοί και φιλοσοφικοί προβληματισμοί σχετικά με τη φύση της σημασίας. Αναφορά και σημασία. Λέξη: λέξημα, ένταση-έκταση σημασίας, σχέσεις μεταξύ λεξημάτων (συνωνυμία, ομωνυμία, υπωνυμία, αντωνυμικότητα). Δομισμός (η σημασία στο σύστημα: αξία, σημασιακά πεδία, σημασιολογικά χαρακτηριστικά). Ανάλυση σε συστατικά – πρωτοτυπική σημασία. Ευρύτερες γλωσσικές μονάδες: Λογική πρόταση – γλωσσική πρόταση – εκφώνημα. Περιβάλλον και σημασία. Λεκτικές πράξεις, υπονοήματα, μεταφορά.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Μπαμπινιώτης, Γ. (1985). *Εισαγωγή στη Σημασιολογία*. Αθήνα.

Lyons, J. (1995). *Linguistic Semantics*. Cambridge: Cambridge University Press. Μετάφραση: Γ.

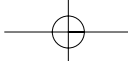
Καρανάσιος (1998) *Γλωσσολογική Σημασιολογία*. Αθήνα: Πατάκης.

Hurford, J.R. & Heasley, B. (1983). *Semantics: A Coursebook*. Cambridge: Cambridge University Press.

Allwood, J.S. & P. Gardenfors (eds.) (1999). *Cognitive Semantics: Meaning and Cognition*. Amsterdam/ Philadelphia: Benjamins.

Βελούδης, Γ. (2005). *Η σημασία πριν, κατά και μετά τη γλώσσα*. Αθήνα: Κριτική.

Cann, R. (1993). *Formal Semantics: An Introduction*. Cambridge: Cambridge University Press.

Kleiber, G. (1990). *La semantique du prototype: categories et sens lexical*. Paris: Presses Universitaires de France.

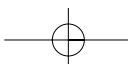
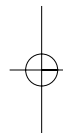
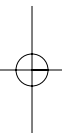
Saeed, J. (1997). *Semantics*. Oxford: Blackwell.

Συμεωνίδου-Χριστίδου, Τ. (1998). *Εισαγωγή στη σημασιολογία*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Wierzbicka, A. (1992). *Semantics, Culture and Cognition*. Oxford: Oxford University Press.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αμαλία ΜΟΖΕΡ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ΤΜΗΜΑ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

761 Γλωσσολογία

Θεωρητική Γλωσσολογία

Ορισμός και κλάδοι της Γλωσσολογίας. Η γλώσσα ως σύστημα επικοινωνίας. Δυτικές διακρίσεις του Saussure (συγχρονία-διαχρονία, λόγος-ομιλία, συνταγματικές-παραδειγματικές σχέσεις). Γλωσσικό σημείο (ορισμός, ιδιότητες πλευρές). Η έννοια της γραμματικής. Είδη γραμματικής. Γραμματικές μονάδες (φθόγγος, φώνημα, μόρφημα, φράση, πρόταση).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

De Saussure, F. 1916: *Cours de linguistique generale*. Μετάφραση Φ. Αποστολόπουλου *Μαθήματα γενικής γλωσσολογίας*. Αθήνα 1979: Εκδόσεις Παπαζήση.

Μπαμπινιώτης, Γ. 1998: *Θεωρητική γλωσσολογία. Εισαγωγή στη σύγχρονη γλωσσολογία*. Αθήνα.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΕΣ: Ελένη ΠΑΝΑΡΕΤΟΥ (Α-Κ)*
Μαρία ΚΑΚΡΙΔΗ (Λ-Ω)*

2 ώρες εβδομαδιαίως

Ζ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

900 Γλωσσολογία

Επιλογή από τα προσφερόμενα 3ωρα μαθήματα

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΚΑΚΡΙΔΗ-ΦΕΡΡΑΡΙ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ**729 Νεοελληνική Φιλολογία****Αντιπροσωπευτικά λογοτεχνικά κείμενα 19^{ου} ή/και 20^{ου} αιώνα**

Κείμενα:

Αδαμάντιος Κοραΐς, *Διάλογος δύο Γραικών...*

Ανδρέας Κάλβος, *Ωδή εις Δόξαν* (Λεπτομερής ανάλυση της ωδής).

Διονύσιος Σολωμός, Ανάλυση αποσπασμάτων από την ποίηση του Σολωμού σχετικών με τη λειτουργία του φωτός (δημοφιλές θέμα στην ποίηση των ρομαντικών), που περιέχονται στο *Φυλλάδιο* με τις φωτοτυπίες κειμένων και στο βιβλίο του Β. Αθανασόπουλου, *Το ποιητικό τοπίο του ελληνικού 19ου και 20ού αιώνα*, τομ. Α΄, Αθήνα, Καστανιώτης 42001.

Παναγιώτης Σούτσος, *Οδοιπόρος*. Μόνο τα σχετικά με το κείμενο γραμματολογικά στοιχεία, που περιέχονται στο *Φυλλάδιο* με τις φωτοτυπίες κειμένων. [=Τελευταίο κεφάλαιο από την *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας* του Κ. Θ. Δημαρά. Σελ. 305-307].

Ελληνικός Ρομαντισμός. Α΄ Αθηναϊκή Σχολή: «Το τέλος ενός κόσμου. Οι Φαναριώτες στην Αθήνα και στην Πόλη», Κ. Θ. Δημαράς, *ό. π.*, σελ. 351-404. (Ρομαντικοί ποιητές, Ελλαδίτες και Φαναριώτες με ιδιαίτερη έμφαση, εκτός από τον Π. Σούτσο, στον Αχ. Παράσχο. Μόνο γραμματολογικά στοιχεία).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Βαγγέλης Αθανασόπουλος, *Το ποιητικό τοπίο του ελληνικού 19ου και 20ού αιώνα*, τόμοι Α΄-Β΄, Αθήνα, Καστανιώτης 92005 (διδακτικό βιβλίο).

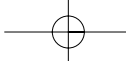
Κ. Θ. Δημαράς, *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*, Αθήνα, Γνώση 92000.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Παρασκευή ΠΟΣΑΝΤΖΗ (Α-Λ)*

2 ώρες εβδομαδιαίως

Κείμενα πεζογραφίας 19^{ου} και 20^{ου} αιώνα. Εκδοχές του ελληνικού αφηγηματικού λόγου. Ανάλυση ελληνικών αφηγηματικών έργων του 19^{ου} αιώνα, τα οποία αντιπροσωπεύουν τις βασικές εκδοχές εφαρμογής, παραλλαγής, υπονόμευσης ή

* Κλιμάκιο φοιτητών/τριών ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επωνύμου τους.

αναίρεσης των προγραμματικών αρχών του αφηγηματικού ρεαλισμού. Κυριότεροι συγγραφείς των σχετικών έργων: Ελισάβετ Μουτζάν-Μαρτινέγκου, Δημ. Βικέλας, Γ. Βιζυηνός, Αλέξ. Παπαδιαμάντης, Γ. Δροσίνης, Γρ. Ξενόπουλος, Νικ. Επισκοπόπουλος, Ζαχ. Παπαντωνίου, Δημ. Βουτυράς, Φ. Κόντογλου, Στράτης Μυριβήλης, Ηλίας Βενέζης, Θ. Πετσάλης, Γ. Θεοτοκάς, Μ. Καραγάτσης.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Βαγγέλης Αθανασόπουλος, *Οι μάσκες του ρεαλισμού: Εκδοχές του νεοελληνικού αφηγηματικού λόγου*, τόμ. Α΄, Β΄ και Γ΄, Αθήνα, Εκδόσεις Καστανιώτη 2003.

Βαγγέλης Αθανασόπουλος, *Οι ιστορίες του κόσμου: Τρόποι της γραφής και της ανάγνωσης του οράματος*, Αθήνα, Εκδόσεις Πατάκη 2005.

Philippe Harmon, *Ένας περιορισμένος λόγος*, Αθήνα, Εκδόσεις Καρδαμίτσα 2004.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ευάγγελος ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ (Μ-Ω)* 2 ώρες εβδομαδιαίως

ΕΑΡΙΝΑ ΕΞΑΜΗΝΑ

647 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

Η αρχαία ελληνική ποίηση: Η γένεση και η εξέλιξη των ποιητικών ειδών. Επος, Λυρική ποίηση, δραματική ποίηση. Οι εκπρόσωποι. Ανάλυση και ερμηνεία αντιπροσωπευτικών κειμένων.

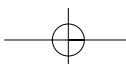
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

J. de Romilly, *Αρχαία Ελληνική Γραμματολογία*, μετάφρ. Θ. Χριστοπούλου-Μικρογιαννάκη, Αθήνα 1988.

A. Lesky, *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, μετάφρ. Α. Τσοπανάκης, Θεσσαλονίκη 1981⁵.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αικατερίνη ΚΑΜΑΡΕΤΤΑ

3 ώρες εβδομαδιαίως

965 Λατινική γλώσσα και γραμματεία

α) Γραμματολογία

Οι περίοδοι της Λατινικής Λογοτεχνίας. Συνοπτική ιστορική αναφορά στη Λατινική Λογοτεχνία. Οι απαρχές. Η επίδραση της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας. Περίοδοι της Λατινικής Λογοτεχνίας. Τα λογοτεχνικά είδη και οι σημαντικότεροι εκπρόσωποί τους. Χαρακτηριστικά έργα της Λατινικής Λογοτεχνίας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

M. von Albrecht, *Ιστορία της Ρωμαϊκής Λογοτεχνίας: Από τον Ανδρόνικο ως τον Βοήθιο και η σημασία της για τα νεότερα χρόνια*, επιμ. Δ.Ζ. Νικήτας, Ηράκλειο 1999-2002².

E.J. Kenney – W.V. Clausen, *Ιστορία της Λατινικής Λογοτεχνίας*, μετάφρ. Θ. Πίκουλας – Α. Σιδέρη-Τόλια – Α. Στεφανής, Αθήνα 1999².

H.J. Rose, *Ιστορία της Λατινικής Λογοτεχνίας*, τόμ. 1: *Από τις ρίζες ως την ποίηση του Αυγούστου*, τόμ. 2: *Από την πεζογραφία του Αυγούστου ως τον Αυγουστίνo*, μετάφρ. Κ. Χ. Γρόλιος, Αθήνα 1993-1994⁴.

P. Grimal, *Rome: la littérature et l'histoire*, École Française, Ρώμη 1986.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Διονύσιος ΜΠΕΝΕΤΟΣ

1 ώρα εβδομαδιαίως

β) Έπος

P. Vergili Maronis, *Aeneis* (βιβλίο IV). Εισαγωγή στην *Αινειάδα*. Το έπος του Βιργιλίου και η σχέση του με τα ομηρικά έργα. Η θεματική του IV βιβλίου της *Αινειάδας*. Επιδράσεις του έργου στην ευρωπαϊκή τέχνη. Κείμενο, μετάφραση, σχολιασμός.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

R.G. Austin, *Βεργιλίου Αινειάδος Βιβλίο IV*, μετάφρ.-επιμ. Λ. Τρομάρας, Θεσσαλονίκη 2000.

P. Hardie, *Βιργίλιος*, μετάφρ. Ε. Μητούση, επιμ. Β. Φυντίκογλου, Θεσσαλονίκη 2005.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Διονύσιος ΜΠΕΝΕΤΟΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΤΜΗΜΑ ΙΤΑΛΙΚΗΣ & ΙΣΠΑΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

66ΚΟΙ007 Γλωσσολογία

Θεωρητική Γλωσσολογία

Βλ. ΦΓ 01, Α΄ εξ. Τμήματος Φιλολογίας

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Χριστόφορος ΧΑΡΑΛΑΜΠΑΚΗΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Θ 100 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

α) *Ευριπίδης*

Ευριπίδου *Ανδρομάχη*: Εισαγωγή στο ποιητικό έργο του Ευριπίδη και στο θέατρο, στο πλαίσιο του πνευματικού, πολιτικού και κοινωνικού κλίματος της εποχής (2^ο ήμισυ του 5^{ου} αι. π.Χ.). Γλωσσικός, μετρικός, υφολογικός και ερμηνευτικός σχολιασμός του κειμένου, με έμφαση στη θεατρική πλευρά του έργου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

P.T. Stevens, *Euripides, Andromache*, text, introduction and commentary, Οξφόρδη 1971.

M. Lloyd, *Euripides, Andromache*, text, English translation, commentary, Warminster 1994.

W. Allan, *The Andromache and Euripidean Tragedy*, Οξφόρδη 2000.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Στυλιανή ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΑ 2 ώρες εβδομαδιαίως

β) *Αριστοτέλους Περί Ποιητικής*

Αριστοτέλους *Περί Ποιητικής*. Ανάλυση και ερμηνεία της πραγματείας του Αριστοτέλους *Περί Ποιητικής*. Έμφαση στα κεφάλαια περί μιμήσεως, περί μύθου και σύγκρισης του έπους με την τραγωδία. Εκτενής παρουσίαση της σύγχρονης βιβλιογραφίας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Σ. Δρομάζος, *Αριστοτέλους Ποιητική*. Εισαγωγή, Μετάφραση, Σχόλια, Αθήνα 1982.

Αριστοτέλους Περί Ποιητικής, Μετάφρασις Σ. Μενάρδου, Εισαγωγή, κείμενον και ερμηνεία Ι. Συκουρή, Αθήνα 1936 (:).

Δ.Ι. Ιακώβ, *Ζητήματα λογοτεχνικής θεωρίας στην Ποιητική του Αριστοτέλη*, Αθήνα 2004.

Τ. Λιγνάδης, *Το Ζών και το Τέρας: Ποιητική και υποκριτική λειτουργία του αρχαίου ελληνικού δράματος*, Αθήνα 1988.

Ζ. Λορεντζάτος, *Αρχαίοι Κριτικοί*, Αθήνα 1978.

Σ. Ράμφος, *Μίμησις εναντίον Μορφής: Εξήγησις εις το «Περί Ποιητικής» του Αριστοτέλους*, Αθήνα 1992 (1^ο μέρος), 1993 (2^ο μέρος).

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΓΙΟΣΗ

1 ώρα εβδομαδιαίως

Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Θ 102 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

Αισχύλος-Σοφοκλής

Εισαγωγή στην τραγωδία. Το ιστορικοκοινωνικό πλαίσιο, η ζωή και το έργο των δύο τραγικών.

Αγαμέμνων—Τραχίνιαι: Ανάλυση των έργων. Υπόθεση, χαρακτήρες, γενική αξιολόγηση.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

A. Lesky, *Η τραγική ποίηση των αρχαίων Ελλήνων*, μετάφρ. Ν. Χουρμουζιάδης, τόμ. Α΄: *Από τη γένεση του είδους ως τον Σοφοκλή*, Αθήνα 1987.

G. Murray, *Αισχύλος. Ο δημιουργός της τραγωδίας*, Αθήνα 1989.

C. Meier, *Η Πολιτική Τέχνη της Αρχαίας Ελληνικής Τραγωδίας*, Αθήνα 1997.

R.P. Winnington-Ingram, *Σοφοκλής. Ερμηνευτική προσέγγιση*, μετάφρ. Ν. Πετρόπουλος – Χ. Φαράκλας, Αθήνα 1999.

P.E. Easterling, *Σοφοκλέους Τραχίνιαι*, μετάφρ. Π. Φαναράς, Αθήνα 1996.

O. Taplin, *Η Αρχαία Ελληνική Τραγωδία σε σκηνική παρουσίαση*, Αθήνα 2003.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αδαμαντίνη ΚΟΥΜΙΩΤΟΥ

3 ώρες εβδομαδιαίως

Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Θ 104 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

Αρχαίοι Έλληνες Κωμωδιογράφοι

Αρχαία Κωμωδία: Εισαγωγή. Δομή και θέματα. Πρόδρομοι και σύγχρονοι του Αριστοφάνους κωμικοί ποιητές. Βίος και έργο του Αριστοφάνους. Ερμηνεία αποσπασμάτων από τις σωζόμενες κωμωδίες του.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

K.J. Dover, *Η κωμωδία του Αριστοφάνη*, μτφ. Φ.Ι. Κακριδής, Αθήνα 1978.

B. Zimmermann, *Η Αρχαία Ελληνική Κωμωδία*, μτφ. Η. Τσιριγκάκης, Αθήνα 2002.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Θεώνη ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΙΚΡΟΓΙΑΝΝΑΚΗ 3 ώρες εβδομαδιαίως

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Θ III Λατινική Φιλολογία

α) Γραμματολογία

Εισαγωγή στο ρωμαϊκό θέατρο. Ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο, βασική ορολογία, στοιχεία αρχιτεκτονικής και σκηνογραφίας, ο ηθοποιός στη Ρώμη, θεατρικά είδη και κώδικες, κύριοι εκπρόσωποι, εικονογραφικό υλικό, πρόσληψη στον δυτικο-ευρωπαϊκό χώρο.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

R.C. Beacham, *The Roman Theatre and its Audience*, Λονδίνο 1995².

F. Dupont, *Η αυτοκρατορία του ηθοποιού. Το θέατρο στην αρχαία Ρώμη*, μετάφρ. Σ. Γεωργακοπούλου, Αθήνα 2003 (= *L'acteur-roi ou le théâtre dans la Rome antique*, Παρίσι 1985).

E. Simon, *Das antike Theater*, Χαϊδελβέργη 1972.

{*DIDASKALIA. Ancient Theater Today*} – <http://www.didaskalia.net>

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Σοφία ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ 1 ώρα εβδομαδιαίως

β) Δράμα

Medea του Σενέκα. Η *Μήδεια* ως τραγωδία του *furor*. Ο μύθος της Μήδειας από τον Ευριπίδη και τον Έννιο στον Σενέκα. Ανάλυση αποσπασμάτων της τραγωδίας. Τεχνική μετάφρασης, μορφολογικές, συντακτικές και λεξιλογικές παρατηρήσεις.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Mythen erzählen: Medea, στο *Der altsprachliche Unterricht* 40 (1997).

F. Ahl, *Seneca, Medea. Translated with Introduction and Commentary*, Ithaca-Λονδίνο 1986.

A. Arcellaschi, *Medée dans le théâtre latin: d'Ennius à Sénèque*, Ρώμη 1990.

G.G. Biondi, *Il "nefas" argonautico. Mythos e logos nella Medea di Seneca*, Bologna 1984.

{*Sénèque; Médée; tragédie*} (P.-A. Deproost – J. Schumacher) –

http://pot-pourri.fltr.ucl.ac.be/itiner/Enseignement/Glor2330/Seneque/Medee_liste.htm

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Σοφία ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Ε΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Θ 130 Γλωσσολογία

Εισαγωγή στη Γλωσσολογία

(Συνδιδασκαλία με το Α΄ Φιλολογικό)

Βλ. ΦΓ 01

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΕΣ: Δέσποινα ΧΕΙΛΑ-ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ (Α-Κ)*

3 ώρες εβδομαδιαίως

Αμαλία ΜΟΖΕΡ (Λ-Ω)*

ΣΤ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Θ 120 Γλωσσολογία

Θεατρικός Λόγος

Προσέγγιση του θεατρικού κειμένου με βάση τα διδάγματα της Ανάλυσης Ομιλίας. Θεατρική επικοινωνία: παράγοντες και λειτουργίες. Η δομή του θεατρικού λόγου ως συνομιλία. Σχέση του θεατρικού κειμένου με τον προφορικό λόγο και μελέτη της γλωσσικής ποικιλίας. Θεωρία της ευγένειας και θεατρικός λόγος. Ανάλυση των πράξεων ομιλίας που απαντούν σε θεατρικά έργα. Μελέτη της τροπικότητας και της μεταφοράς σε θεατρικά κείμενα. Χιούμορ και θεατρικός λόγος.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Burton, D. 1980: *Dialogue and Discourse*. London: Routledge.

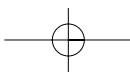
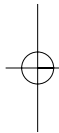
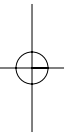
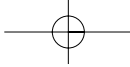
Culpeper, J., Short, M. & Verdonk, P. (eds.) 1998: *Exploring the Language of Drama. From Text to Context*. London: Routledge

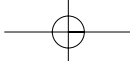
Θωμαδάκη, Μ. 1993. *Σημειωτική του ολικού θεατρικού λόγου*. Αθήνα: Δόμος.

Elam, K. 1980: *The Semiotics of Theatre and Drama*. London: Methuen.

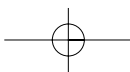
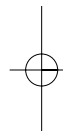
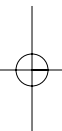
ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Σταματία ΚΟΥΤΣΟΥΛΕΛΟΥ-ΜΙΧΟΥ

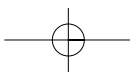
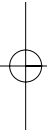
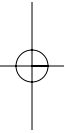
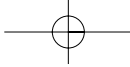
3 ώρες εβδομαδιαίως

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

Γενικές Αρχές

Οι Γενικές Αρχές του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) ρυθμίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 10-14 του Ν. 2083/1992 και των άρθρων 2-12 του «Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών» (ΦΕΚ 482.711/34/Β7/312).

Η λειτουργία των επιμέρους Προγραμμάτων ανατίθεται σε τριμελείς επιτροπές, τις οποίες ορίζουν οι αρμόδιοι Τομείς, και εποπτεύεται από τη Συντονιστική Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών (Σ.Ε.Μ.Σ.) του Τμήματος.

Η Σ.Ε.Μ.Σ. του Τμήματος Φιλολογίας απαρτίζεται από τον εκάστοτε Διευθυντή, ο οποίος και προεδρεύει της Σ.Ε.Μ.Σ., και δύο εκπροσώπους από κάθε Τομέα, οι οποίοι ορίζονται από την Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης (Γ.Σ.Ε.Σ.) (άρθρ. 12, παράγ. 1 εδάφ. δ´) μετά από σχετική πρόταση των Τομέων. Ο Διευθυντής εκλέγεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. ανά διετία. Στη Σ.Ε.Μ.Σ. μετέχουν δύο εκπρόσωποι των μεταπτυχιακών φοιτητών (Μ.Φ.), εκλεγόμενοι από το συλλογικό τους όργανο.

Γραμματεία

Η Γραμματεία του Τμήματος τηρεί το Μητρώο και το Αρχείο των Μ.Φ. καθώς και τα πρακτικά της Σ.Ε.Μ.Σ., διεκπεραιώνει την αλληλογραφία για τις μεταπτυχιακές σπουδές και τις συνδεόμενες με αυτές μετακινήσεις και ανταλλαγές Μ.Φ. με συμβεβλημένα Πανεπιστήμια της ημεδαπής ή της αλλοδαπής και εκδίδει τα σχετικά πιστοποιητικά.

Α΄ ΚΥΚΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ (Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης)

Α. Προκήρυξη θέσεων

Η προκήρυξη θέσεων γίνεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ., μετά από εισήγηση της Σ.Ε.Μ.Σ., τον Δεκέμβριο και δημοσιεύεται στον ημερήσιο τύπο.

Η εξεταστέα ύλη ορίζεται ανά διετία από τους Τομείς, εγκρίνεται από τη Σ.Ε.Μ.Σ. και ανακοινώνεται μαζί με την προκήρυξη. Η ύλη των εξετάσεων που διεξάγει κάθε Τομέας για την εισαγωγή των Μ.Φ. καλύπτει τους θεματικούς άξονες των βασικών του αντικειμένων.

Οι υποψήφιοι υποβάλλουν τα εξής δικαιολογητικά:

1. Αντίγραφο Πτυχίου (με αναγνώριση από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π [Δ.Ι.Κ.Α.Τ.Σ.Α]), όπου απαιτείται)
2. Πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας
3. Πιστοποιητικό επαρκούς γνώσης ξένης γλώσσας
4. Βιογραφικό σημείωμα
5. Αντίτυπα τυχόν δημοσιευμάτων.

Τα δικαιολογητικά κατατίθενται στη Γραμματεία του Τμήματος κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ 7 Ιουνίου και 10 Σεπτεμβρίου και οι εξετάσεις διενεργούνται κατά το τελευταίο δεκαήμερο του Σεπτεμβρίου εκάστου ακαδημαϊκού έτους.

Ο επίσης αριθμός εισακτέων ορίζεται, κατ'ανώτατο όριο, σε 15 για τον Τομέα Κλασικής Φιλολογίας και 10 για κάθε έναν από τους υπόλοιπους Τομείς (ΦΕΚ 482.711/34/Β7/312, άρθρο 7).

B. Επιλογή μεταπτυχιακών φοιτητών

Η επιλογή Μ.Φ. στο Π.Μ.Σ. γίνεται σε κάθε Τομέα από την τριμελή επιτροπή μεταπτυχιακών σπουδών και εν συνεχεία εγκρίνεται από τον Τομέα. Η επικύρωση των αποτελεσμάτων γίνεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ.

Γίνονται δεκτοί ως υποψήφιοι:

α) απόφοιτοι του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών και των αντίστοιχων Τμημάτων άλλων Πανεπιστημίων, και

β) κάτοχοι πτυχίων κλάδων εκτός της Ελληνικής Φιλολογίας, ύστερα από απόφαση της Σ.Ε.Μ.Σ., με την πιθανότητα, εάν γίνουν δεκτοί, να υποχρεωθούν να παρακολουθήσουν ορισμένα προπτυχιακά μαθήματα που στοιχούν με τα γνωστικά αντικείμενα του Τομέα στα μεταπτυχιακά σεμινάρια του οποίου μετέχουν.

Απαραίτητοι όροι για να γίνουν δεκτοί πτυχιούχοι ως υποψήφιοι είναι οι εξής:

- α) Να έχουν συγκεντρώσει γενικό βαθμό στα μαθήματα ειδίκευσης τουλάχιστον «Λίαν Καλώς»
- β) Να γνωρίζουν μία από τις παρακάτω ξένες γλώσσες (κάθε Τομέας μπορεί να προκρίνει τη γλώσσα που κυρίως απαιτείται για την έρευνα στον επιστημονικό του χώρο):
  - Αγγλικά (επίπεδο Lower ή TOEFL [500+])
  - Γαλλικά (επίπεδο Delf 2)
  - Γερμανικά (επίπεδο Mittelstufe)
  - Ιταλικά (επίπεδο Diploma di Lingua Italiana)

Η επαρκής γνώση της ξένης γλώσσας πιστοποιείται από τα υποβαλλόμενα συνοδευτικά δικαιολογητικά. Τα πιστοποιητικά γλωσσομάθειας μπορούν να προέρχονται από οποιοδήποτε αναγνωρισμένο ελληνικό ή ξένο φορέα. Αν ο υποψήφιος δεν διαθέτει το απαιτούμενο δίπλωμα, υποβάλλεται σε σχετική εξέταση υπό την εποπτεία του Τομέα.

Ο υποψήφιος μοριοδοτείται, στο πλαίσιο των ειδικών προσόντων, αν κατέχει δίπλωμα υψηλότερο από το επίπεδο που απαιτείται καθώς και αν γνωρίζει περισσότερες ξένες γλώσσες.

Αλλοδαποί υποψήφιοι:

Εκτός από τα προαναφερθέντα δικαιολογητικά, συμπεριλαμβανομένης της ξένης γλώσσας, κρίνεται υποχρεωτική η κατάθεση της ισοτιμίας του βασικού πτυχίου, όπως αυτή πιστοποιείται από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.[Δ.Ι.Κ.Α.Τ.Σ.Α]. Απαιτείται, επιπλέον, *Βεβαίωση Ελληνομάθειας*, η οποία χορηγείται από το Διδασκαλείο της Ελληνικής ως Ξένης Γλώσσας του Πανεπιστημίου Αθηνών και αντιστοιχεί στο επίπεδο 3. *Βεβαίωση Ελληνομάθειας* απαιτείται και για τους υποτρόφους.

Ο Τομέας μπορεί, κατά περίπτωση, να ζητήσει την παρακολούθηση προγράμματος ενισχυτικής διδασκαλίας της Ελληνικής γλώσσας.

Ο πίνακας επιτυχόντων καταρτίζεται βάσει των αποτελεσμάτων γραπτής εξέτασης και συνέντευξης και με συνεκτίμηση των κριτηρίων που ορίζονται από τον Νόμο 2083/92, άρθρο 12, με τους εξής συντελεστές:

Γραπτή εξέταση (άριστα 10, βάση 6)	40%
Βαθμός Πτυχίου	20%
Βαθμολογία γνωστικών αντικειμένων ειδίκευσης στον προπτυχιακό κύκλο σπουδών	20%
Συνέντευξη	10%
Ειδικά προσόντα (ερευνητικό έργο, δημοσιεύσεις, ανακοινώσεις, συμμετοχή σε ειδικά σεμινάρια, ξένες γλώσσες κ.ά.)	10%

Οι ισοβαθμούντες με τον τελευταίο επιτυχόντα γίνονται δεκτοί.

Οι ανωτέρω συντελεστές δεν ισχύουν για τους ημεδαπούς και αλλοδαπούς υποτρόφους του Ι.Κ.Υ., οι οποίοι κρίνονται κατά περίπτωση, βάσει κυρίως των όρων της υποτροφίας τους.

Από τη διαδικασία των γραπτών εξετάσεων εξαιρούνται **μόνον** οι ημεδαποί και αλλοδαποί υπότροφοι του Ι.Κ.Υ. για μεταπτυχιακές σπουδές.

Τα γραπτά δοκίμια των εξετάσεων, στα οποία τα στοιχεία ταυτότητας των υποψηφίων είναι καλυμμένα, βαθμολογούνται από δύο τουλάχιστον εξεταστές. Μετά την αποσφράγιση και την καταγραφή των αποτελεσμάτων, τα γραπτά δοκίμια, μαζί με την αναλυτική κατάσταση βαθμολογίας, κατατίθενται στη Γραμματεία του Τμήματος για την έκδοση των αποτελεσμάτων.

Γ. Φοίτηση

Τα μαθήματα διαρκούν **δέκα (10)** εβδομάδες ανά εξάμηνο. Τα όρια των εξαμήνων ορίζονται ως εξής (1η Συνεδρία ΣΕΜΣ, 1-12-1997):

Χειμερινό εξάμηνο: Πρώτο δεκαήμερο Οκτωβρίου – 15 Ιανουαρίου

Εαρινό εξάμηνο: Πρώτο δεκαήμερο Μαρτίου – 8 Ιουνίου

Τα μαθήματα έχουν κυρίως τη μορφή σεμιναρίων αλλά μπορούν να έχουν και εκείνη των παραδόσεων.

Ο Α΄ κύκλος έχει συνολική διάρκεια τέσσερα εξάμηνα φοίτησης. Ο αριθμός των σεμιναρίων ανά ειδίκευση, ο αριθμός των ωρών διδασκαλίας κάθε σεμιναρίου ανά εβδομάδα, η κατανομή των σεμιναρίων στα τέσσερα εξάμηνα φοίτησης όπως και το πρόγραμμα μαθημάτων εκάστου κύκλου ειδίκευσης, ορίζονται από τον αρμόδιο Τομέα. Το σύνολο των διδακτικών ωρών και στα τέσσερα εξάμηνα φοίτησης είναι **200** ώρες. Ο Α΄ κύκλος ολοκληρώνεται με την υποχρεωτική υποβολή και έγκριση διπλωματικής εργασίας (ΦΕΚ 482.711/34/Β7/312 άρθρο 6).

Η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική. Μ. Φ. που απουσιάζουν αδικαιολόγητα σε περισσότερες από τρεις συναντήσεις, διαγράφονται από το μάθημα. Αν ο συνολικός αριθμός των διαγραφών υπερβεί τον αριθμό των τριών, ο Μ.Φ. διαγράφεται οριστικά από το Π.Μ.Σ.

Η συμμετοχή των Μ.Φ. στα σεμινάρια συνοδεύεται από εργασίες προφορικές (ανακοινώσεις) ή και γραπτές, που ανατίθενται από τους διδάσκοντες. Αν τα μαθήματα έχουν μορφή παραδόσεων, η βαθμολόγηση βασίζεται είτε σε εργασίες είτε σε εξετάσεις γραπτές ή προφορικές.

Τεχνικά Χαρακτηριστικά Σεμιναριακών Εργασιών:

Μέγεθος Σελίδας: Α4

Διάστιχο: 1½

Μέγεθος Γραμματοσειράς: 12 στιγμές

Έκταση: 10-35 σελίδες ή 3.500-8.500 λέξεις

Η έκταση καθορίζεται για κάθε σεμινάριο από τον διδάσκοντα, αλλά θα πρέπει να βρίσκεται εντός των ορίων που προβλέπονται από τον κανονισμό. Στα όρια αυτά **συμπεριλαμβάνονται** οι υποσημειώσεις, αλλά **εξαιρούνται** η βιβλιογραφία, οι βραχυγραφίες και τα τυχόν παραρτήματα (π.χ. σώματα δεδομένων, κείμενα, εικονογράφηση κλπ.).

Προθεσμία παράδοσης και διόρθωσης:

Χειμερινό Εξάμηνο:

Παράδοση: Μέχρι 30 Απριλίου   Διόρθωση: Μέχρι 15 Ιουνίου

Εαρινό Εξάμηνο:

Παράδοση: Μέχρι 30 Σεπτεμβρίου   Διόρθωση: Μέχρι 30 Νοεμβρίου

Εργασίες που υπερβαίνουν το προκαθορισμένο όριο έκτασης δεν γίνονται δεκτές. Η αθέτηση της προθεσμίας παράδοσης συνεπάγεται επανάληψη του μαθήματος. Η προθεσμία μπορεί να αλλάξει μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις και πάντοτε μετά από σχετική άδεια του Τομέα και έγκριση της Σ.Ε.Μ.Σ.

Η βαθμολογία γίνεται με το ισχύον στον προπτυχιακό κύκλο σύστημα (άριστα 10, βάση 5) και κατατίθεται στον αντίστοιχο Τομέα και εν συνεχεία στη Γραμματεία του Τμήματος.

Διπλωματική Εργασία

Το θέμα της Διπλωματικής Εργασίας ορίζεται το νωρίτερο κατά το τρίτο εξάμηνο.

Τεχνικά Χαρακτηριστικά:

Χρώμα εξωφύλλου: Ανοιχτό πράσινο

Μέγεθος Σελίδας: A4

Διάστιχο: 1½

Μέγεθος Γραμματοσειράς: 12 στιγμές (υποσημειώσεις : 10 στιγμές)

Έκταση: 50-100 σελίδες ή 15.000-35.000 λέξεις

Η έκταση καθορίζεται από τον Τομέα αλλά θα πρέπει να βρίσκεται εντός των ορίων που προβλέπονται από τον κανονισμό. Στα όρια αυτά **συμπεριλαμβάνονται** οι υποσημειώσεις, αλλά **εξαιρούνται** η βιβλιογραφία, οι βραχυγραφίες και τα τυχόν παραρτήματα (π.χ. σώματα δεδομένων, κείμενα, εικονογράφηση κλπ.).

Προθεσμία παράδοσης και διόρθωσης:

Παράδοση: Το τέλος του ημερολογιακού έτους το οποίο περιλαμβάνει το τέταρτο ακαδημαϊκό εξάμηνο της φοίτησης του Μ.Φ.

Διόρθωση: Εντός δύο (2) μηνών.

Ο εκάστοτε εποπτεύων καθηγητής οφείλει να παρακολουθεί συστηματικά τον Μ.Φ. κατά τη διάρκεια εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας και να ενημερώνει την επιτροπή μεταπτυχιακών σπουδών του Τομέα. Ο Μ.Φ. είναι υποχρεωμένος να συνεργάζεται με τον εποπτεύοντα καθηγητή, να παρακολουθήσει συμπληρωματικό πρόγραμμα σπουδών, αν αυτό οριστεί από την επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τομέα, και να αναλαμβάνει επικουρικό έργο στον Τομέα.

Η Διπλωματική Εργασία παραδίδεται σε δύο αντίτυπα και βαθμολογείται από τον διδάσκοντα που έδωσε το θέμα και παρακολούθησε τον Μ.Φ. κατά την εκπόνηση της εργασίας και από ένα δεύτερο βαθμολογητή που ορίζει ο Τομέας. Αν η βαθμολογική απόκλιση μεταξύ του εποπτεύοντος και του δεύτερου βαθμολογητή υπερβεί τους τρεις (3) βαθμούς, ο Τομέας επιλαμβάνεται του θέματος (3η Συνεδρία Σ.Ε.Μ.Σ., 4-6-1999). Η βαθμολογία κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος.

Η παρασιώπηση βιβλιογραφικών ή άλλων πηγών, όπως και οποιαδήποτε μορφή λογοκλοπής σε κάθε εργασία, συμπεριλαμβανομένης της διπλωματικής, συνεπάγεται απόρριψη.

Στους Μ.Φ., μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των υποχρεώσεών τους, απονέμεται Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.). Για τον τελικό βαθμό του Μ.Δ.Ε. υπολογίζονται εξίσου ο βαθμός της διπλωματικής εργασίας (50%) και ο μέσος όρος των βαθμών των τεσσάρων (4) εξαμήνων (50%).

Μετά την έγκριση της Διπλωματικής Εργασίας και πριν από την καθομολόγηση ο Μ.Φ. υποχρεούται να καταθέσει στο οικείο Σπουδαστήριο αντίτυπο της Διπλωματικής του Εργα-

σίας στην τελική της μορφή, στην οποία έχουν ληφθεί υπόψη οι παρατηρήσεις των διορθωτών. Η εργασία παραδίδεται **και** σε ηλεκτρονική μορφή (CD ROM / pdf), η οποία δεν επιδέχεται επεμβάσεις.

Ο τύπος του Μ.Δ.Ε., όπως και το κείμενο της καθομολόγησης, έχουν διαμορφωθεί σύμφωνα με τη σχετική απόφαση της Συγκλήτου (Συνεδρία 30-5-1996).

Β ´ ΚΥΚΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ (Διδακτορική Διατριβή)

A. Επιλογή υποψηφίων

Οι υποψήφιοι για τον Β ´ κύκλο σπουδών επιλέγονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τον νόμο άρθρα (Ν. 2083/92 άρθρ.12 παρ. 9, άρθρ. 13 παρ. 1, ΦΕΚ 482.711/34/Β7/312 άρθρ. 4).

α) Δεκτοί ως υποψήφιοι γίνονται οι *κάτοχοι Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης* (Μ.Δ.Ε.) στον ίδιο ή συναφή κλάδο με βαθμό τουλάχιστον «Λίαν Καλώς». Ο τίτλος μπορεί να προέρχεται και από ίδρυμα της αλλοδαπής, οπότε απαιτείται σχετική αναγνώριση από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. [Δ.Ι.Κ.Α.Τ.Σ.Α.].

Ειδικές περιπτώσεις

Αίτηση για ένταξη στον Β ´ κύκλο σπουδών *χωρίς κατοχή Μ.Δ.Ε.* μπορούν να υποβάλουν οι ανήκοντες στις εξής κατηγορίες:

1. Κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος σε συναφή κλάδο ιδρύματος της ημεδαπής ή της αλλοδαπής αναγνωρισμένου από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. [Δ.Ι.Κ.Α.Τ.Σ.Α.].
2. Ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων και επιστημονικών κέντρων (Ακαδημία Αθηνών, Ε.Ι.Ε., Ι.Μ.Χ.Α., Ινστιτούτο Βενετίας κ.ά.) **με διακεκριμένη παρουσία στον επιστημονικό χώρο και σημαντικό αριθμό πρωτότυπων δημοσιεύσεων**. Για τη συγκεκριμένη αυτή περίπτωση ο Τομέας ορίζει ειδική επιτροπή, η οποία υποβάλλει τεκμηριωμένη εισήγηση.

β) Απαιτούμενα δικαιολογητικά:

- Αίτηση στη Γραμματεία του Τμήματος Φιλολογίας
- Βιογραφικό σημείωμα
- Αντίγραφο Μ.Δ.Ε.
- Πρόταση έκτασης το πολύ τριών σελίδων, σε συνεννόηση με τον προτεινόμενο επιβλέποντα καθηγητή, στην οποία θα περιγράφεται το επιστημονικό θέμα με το οποίο προτίθεται να ασχοληθεί ο υποψήφιος
- Αντίτυπα τυχόν δημοσιεύσεων

Για τις δύο ειδικές περιπτώσεις απαιτείται επιπλέον αντίστοιχα:

- Αντίγραφο διδακτορικού διπλώματος (περίπτωση 1)
- Αντίτυπα των πρωτότυπων δημοσιεύσεων (περίπτωση 2)

Αιτήσεις για ένταξη στον Β΄ Κύκλο υποβάλλονται στη Γραμματεία του Τμήματος και εξετάζονται δύο φορές τον χρόνο, στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου.

Οι υποψήφιοι για εισαγωγή στον Β΄ Κύκλο του Π.Μ.Σ. κρίνονται κατά περίπτωση και γίνονται δεκτοί ύστερα από απόφαση του Τομέα, με την προϋπόθεση ότι υπάρχει η δυνατότητα παρακολούθησης της έρευνας του υποψηφίου και ότι το θέμα εμπίπτει στα ερευνητικά ενδιαφέροντα του Τομέα. Στη συνέχεια ο Τομέας ορίζει την τριμελή επιτροπή και υποβάλλει τον κατάλογο με τα ονόματα των υποψηφίων για έγκριση στη Σ.Ε.Μ.Σ. και ακολούθως στη Γ.Σ.Ε.Σ.

Ο Τομέας απαντά γραπτώς στον ενδιαφερόμενο σχετικά με την αποδοχή ή όχι της αίτησής του.

γ) Εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής

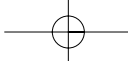
- Ο χρόνος εκπόνησης της διατριβής δεν μπορεί να είναι μικρότερος από **έξι (6) τουλάχιστον** εξάμηνα (Ν. 2083/92 άρθρ.13 παρ. 1δ, ΦΕΚ 482.711/34/Β7/312 άρθρ.5). Εφόσον η διατριβή δεν έχει ολοκληρωθεί μέσα στο χρονικό αυτό διάστημα, ο χρόνος εκπόνησης ανανεώνεται για ένα, καταρχήν, έτος, μετά από αιτιολογημένη αίτηση του υποψηφίου και έγκριση του Τομέα. Η διαδικασία αυτή μπορεί να επαναληφθεί δύο ακόμη φορές. Εάν συμπληρωθεί το χρονικό διάστημα των δώδεκα (12) εξαμήνων και η διατριβή δεν έχει ολοκληρωθεί, ο υποψήφιος παύει να θεωρείται μεταπτυχιακός φοιτητής Β΄ Κύκλου, διατηρεί όμως δικαίωμα επανεγγραφής, μετά από σχετική αίτηση, στον οικείο Τομέα ύστερα από ένα (1) έως δύο (2) ακαδημαϊκά έτη. Μετά την επανεγγραφή του υποψηφίου, η διατριβή πρέπει να υποβληθεί εντός τριών (3) εξαμήνων.

Από τα παραπάνω χρονικά διαστήματα εξαιρείται διάστημα που αφορά σε ειδικές περιπτώσεις (π.χ. εγκυμοσύνη, νοσηλεία σε νοσοκομείο, εκπλήρωση στρατιωτικής θητείας).

- Η έκταση της διατριβής δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 100.000 λέξεις (350-400 σελίδες με τις τεχνικές προδιαγραφές που ισχύουν για τη διπλωματική εργασία **με εξαίρεση** το χρώμα εξωφύλλου, που είναι ανοιχτό γαλάζιο), στις οποίες **συμπεριλαμβάνονται** οι υποσημειώσεις. Από το όριο των λέξεων **εξαιρούνται** η βιβλιογραφία, οι βραχυγραφίες, τα παραρτήματα (π.χ. κείμενα, σώματα δεδομένων, πίνακες, εικονογράφηση κλπ.) και οι περιλήψεις στην Ελληνική και την Αγγλική, Γαλλική, Γερμανική ή Ιταλική γλώσσα (κατ' επιλογήν του υποψηφίου), έκτασης 1000 το πολύ λέξεων για κάθε γλώσσα.

Η παρασιώπηση βιβλιογραφικών ή άλλων πηγών, όπως και οποιαδήποτε μορφή λογοκλοπής, συνεπάγεται απόρριψη της διδακτορικής διατριβής.

Κατά τη διάρκεια εκπόνησης διδακτορικής διατριβής ο Μ.Φ. Β΄ κύκλου είναι υποχρεωμένος να συνεργάζεται με τη συμβουλευτική του επιτροπή και να υποβάλλει εξαμηνιαία έκθεση για την πορεία της εργασίας του. Υποχρεούται επίσης να παρακολουθήσει συμπληρω-

ματικό πρόγραμμα σπουδών, αν αυτό οριστεί από τη συμβουλευτική επιτροπή, και να αναλαμβάνει επικουρικό έργο στον Τομέα.

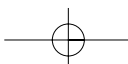
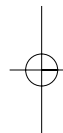
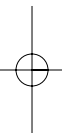
δ) Υποστήριξη της Διατριβής

Η υποστήριξη της διατριβής γίνεται σύμφωνα με τον Ν. 2083/92, άρθρα 12 και 13, ενώπιον επταμελούς εξεταστικής επιτροπής και είναι δημόσια.

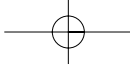
Η κλίμακα βαθμολογίας της διατριβής είναι: *Άριστα, Λίαν καλώς, Καλώς.*

Μετά την επιτυχή υποστήριξη της διατριβής κατατίθεται **υποχρεωτικά** στον οικείο Τομέα αντίτυπο της διατριβής σε χαρτόδετη μορφή και ένα δεύτερο σε ηλεκτρονική μορφή, η οποία δεν επιδέχεται επεμβάσεις (CD ROM / pdf). Αντίτυπο σε ηλεκτρονική μορφή κατατίθεται **και** στη Γραμματεία του Τμήματος. Αντίτυπο της διατριβής κατατίθεται **υποχρεωτικά** στο Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ). Η προσκόμιση της σχετικής βεβαίωσης του ΕΚΤ στη Γραμματεία του Τμήματος αποτελεί **προϋπόθεση** για την κατομολόγηση. Η διατριβή φυλάσσεται στο οικείο Σπουδαστήριο, όπου διατίθεται για μελέτη μετά από δήλωση των στοιχείων του αναγνώστη.

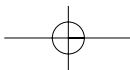
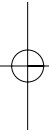
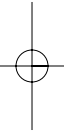
Ο τύπος του διδακτορικού διπλώματος, όπως και το κείμενο της κατομολόγησης, έχουν διαμορφωθεί σύμφωνα με σχετική απόφαση της Συγκλήτου (συνεδρία 30-5-1996).

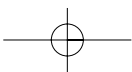
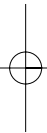
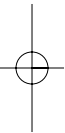
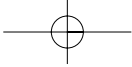

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ Α΄ ΚΥΚΛΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ ΚΛΑΣΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Το πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών Α΄ Κύκλου του Τομέα Κλασικής Φιλολογίας περιλαμβάνει δύο ειδικοότητες: *Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας* (ΑΕΦ) και *Λατινικής Φιλολογίας* (ΛΦ).

Οι διδακτικές ώρες του προγράμματος είναι συνολικά 22 και κατανέμονται σε 9 υποχρεωτικά δίωρα (χειμερινά) ή τρίωρα (εαρινά) σεμινάρια. Μία πρόσθετη ώρα διατίθεται για εισαγωγική διδασκαλία σε θέματα μεθοδολογίας (επιστημονική έρευνα-σύνταξη επιστημονικής εργασίας) για τους πρωτοετείς φοιτητές.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές, ανάλογα με τον επιστημονικό τους προσανατολισμό –και σε συνεννόηση με τον επόπτη τους– έχουν την δυνατότητα να επιλέξουν αντί ΑΕΦ ή ΛΦ μέχρι δύο σεμινάρια από άλλον Τομέα του Τμήματος Φιλολογίας ή και άλλου Τμήματος (Αρχαία Ιστορία, Αρχαιολογία, Φιλοσοφία). Για τον αριθμό και την κατανομή των σεμιναρίων ανά ειδικευση βλ. ενδεικτικό πρόγραμμα.

Τα χειμερινά (Α΄ και Γ΄) και τα εαρινά (Β΄ και Δ΄) σεμινάρια ταξινομούνται έτσι ώστε οι μεταπτυχιακοί φοιτητές Α΄/Γ΄ και Β΄/Δ΄ να μπορούν να παρακολουθούν από κοινού τα απαιτούμενα σεμινάρια χωρίς θεματικές επικαλύψεις ή επαναλήψεις.

Το ειδικό πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών του Τομέα συντάσσεται ανά διετία και περιλαμβάνει ειδικά θέματα στις εξής θεματικές ενότητες:

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

1. Επική ποίηση
2. Λυρική ποίηση
3. Δραματική ποίηση: Τραγωδία
4. Δραματική ποίηση: Κωμωδία
5. Πεζογραφία (Κλασ.)
6. Παλαιογραφία και κριτική του κειμένου – Παπυρολογία
7. Αρχαία Κυπριακή Γραμματεία ή Συγκριτική Φιλολογία ή Μυκηναϊκά
8. Ελληνιστική Λογοτεχνία
9. Μεταγενέστερη Λογοτεχνία

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

1. Επική ποίηση
2. Λυρική ποίηση
3. Δράμα
4. Σάτιρα
5. Ρητορεία
6. Ιστοριογραφία
7. Φιλοσοφία ή Ρωμαϊκή Θρησκεία, Τέχνη και Πολιτισμός
8. Επιστολογραφία
9. Μεσαιωνική και Νεότερη Γραμματεία

Ειδίκευση: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Α΄ ΚΑΙ Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Μεθοδολογία της Κλασικής Φιλολογίας

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Γ. ΞΑΝΘΑΚΗ-ΚΑΡΑΜΑΝΟΥ

1 ώρα εβδομαδιαίως

Αρχαία Κυπριακή Γραμματεία: Επίγραμμα

Τα κύρια χαρακτηριστικά των επιτύμβιων και των αναθηματικών Κυπριακών επιγραμμάτων (γλώσσα και μέτρο, λογότυποι, θέματα). Προσωπογραφία. Οικιστικοί μύθοι και Ιστορία: η μαρτυρία του Κυπριακών επιγραμμάτων. Η εικόνα της αρχαίας Κύπρου στα επιτύμβια και τα αναθηματικά επιγράμματα. Ερμηνεία επιγραμμάτων με ιδιαίτερη ιστορική σημασία. [Παρουσίαση εργασιών στο Σεμινάριο, προφορικά και γραπτά – σε ανοικτό Σεμινάριο στο Σπίτι της Κύπρου στην Αθήνα – σε Συμπόσιο στη Λευκωσία, σε συνεργασία κυρίως με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού και το Πανεπιστήμιο Κύπρου, με πρόσθετες ειδικές εισηγήσεις Κυπρίων εκπαιδευτικών για τη διδασκαλία σχετικών κειμένων στα Σχολεία, υπό την εποπτεία του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου.]

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Α.Ι. Βοσκού, *Αρχαία Κυπριακή Γραμματεία*, τόμ. 2: *Επίγραμμα*, Λευκωσία 1997 (με αναλυτική βιβλιογραφία).

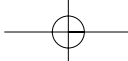
ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ανδρέας ΒΟΣΚΟΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

Δραματική ποίηση: Κωμωδία

Η έννοια των λέξεων *γελοῖος-γέλως-γελώ* στην Αρχαία κωμωδία. Μελέτη των χρήσεων και σημασιών.

Θα επιχειρηθεί μια αδρομερής κατηγοριοποίηση των χρήσεων, αφού προηγουμένως μελετηθούν και ερμηνευθούν τα χωρία και οι ενότητες μέσα στις οποίες

απαντούν οι λέξεις και τα σύνθετά τους. Επιδίωξη του σεμιναρίου είναι η εξοικείωση των μετεχόντων με τις συνέπειες κάποιων από τις κωμικές τεχνικές του Αριστοφάνη.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- D. Arnould, *Le rire et les larmes dans la littérature grecque d'Homère à Platon*, Παρίσι 1990.
 M.-L. Desclos (επιμ.), *Le rire des Grecs. Anthropologie du rire en Grèce ancienne*, Grenoble 2000.
 S. Halliwell, "The uses of Laughter in Greek culture", *CQ* 41 (1991) 279-296.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Γεώργιος ΚΑΤΣΗΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

Ελληνιστική λογοτεχνία

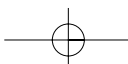
- α. Γενική Εισαγωγή στην Ελληνιστική Γραμματεία: Προϋποθέσεις, είδη, χώρος, χαρακτηρισμός, συγγραφείς. Η νεωτερικότητα της νέας ποίησης. Εξουσία και ποίηση.
 β. Καλλίμαχος, Θεόκριτος, Απολλώνιος.
 γ. Οι ελάσσονες ποιητές.
 δ. Ελληνιστικό Επίγραμμα.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- A. Lesky, *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, μετάφρ. Α. Τσοπανάκης, Θεσσαλονίκη 1981⁵, μέρος VI («Η ελληνιστική εποχή»), κεφ. Β («Τα νέα κέντρα»), παράγρ. 1., 2., 3., 4., 5.
 P.E. Easterling – B.M.W. Knox (επιμ.), *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, μετάφρ. Ν. Κονομή κ.ά., Αθήνα 1994² (κεφ. 18).
 R. Pfeiffer, *Callimachus*, τόμ. I-II Οξφόρδη 1949-1953.
 N. Hopkinson, *A Hellenistic Anthology*, Cambridge 1988.
 M. Fantuzzi – R. Hunter, *Ο Ελικώνας και το Μουσείο. Η ελληνιστική ποίηση από την εποχή του Μεγάλου Αλεξάνδρου έως την εποχή του Αυγούστου*, μετάφρ. Δ. Κουκουζίκας – Μ. Νούσια, Αθήνα 2005.
 P. M. Fraser, *Ptolemaic Alexandria*, τόμ. I-III, Οξφόρδη 1972.
 H. Beckby, *Anthologia Graeca*, τόμ. I-IV, Μόναχο 1966².

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Νικόλαος ΜΠΕΖΑΝΤΑΚΟΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

Μεταγενέστερη πεζογραφία

Δίων Χρυσόστομος

Γίνεται λόγος για τον σοφιστή, φιλόσοφο και ρήτορα της Β΄ Σοφιστικής Δίωνα Χρυσόστομο και εξετάζονται οι κυνικο-στωικές και άλλες απόψεις που διατυπώνονται σε έναν από τους γνωστότερους και δημοφιλέστερους λόγους του, τον *Ευβοϊκό* (7ο από τους 80). Επιχειρείται αναλυτικός σχολιασμός του κειμένου, με συμμετοχή των μελών του σεμιναρίου. Αντικειμενικός σκοπός είναι να ασκηθούν οι φοιτητές στο να σχολιάζουν ποικιλοτρόπως το κείμενο. Ορίζονται άλλοι μικρότεροι λόγοι του συγγραφέα (ή τμήματα μεγαλύτερων) που θα σχολιάσουν οι παρακολουθούντες το σεμινάριο, επιμένοντας σε ό,τι θεωρούν ότι χρήζει σχολιασμού.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

N. Georgantzoglu, *A Commentary on the Seventh Discourse of Dio Chrysostomos*, διδ. διατριβή, Λονδίνο 1981.

G. Bowersock, *Greek Sophists in the Roman Empire*, Οξφόρδη 1969.

D.A. Russell, *Dio Chrysostom. Orations VII, XII and XXXVI*, Cambridge 1992.

D.R. Dudley, *A History of Cynicism*, Λονδίνο 1937.

F.H. Sandbach, *The Stoics*, Λονδίνο 1975.

A.A. Long, *Hellenistic Philosophy. Stoics, Epicureans, Sceptics*, Λονδίνο 1974.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Νικόλαος ΓΕΩΡΓΑΝΤΖΟΓΛΟΥ

3 ώρες εβδομαδιαίως

Β΄ ΚΑΙ Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Αρχαία Ελληνική Λογοτεχνική Κριτική

Ιστορική εξέλιξη και κύριες τάσεις της ΑΕ λογοτεχνικής κριτικής από τους προπлатωνικούς συγγραφείς (έπη, λυρική ποίηση) ως τα αυτοκρατορικά χρόνια. Κύριες σχολές και κριτικοί. Έμπνευση και τεχνική, ο κοινωνικός ρόλος της ποίησης. Κριτήρια για την αξιολόγηση ενός ποιητικού ή πεζού κειμένου, οδηγίες για ένα επιτυχές κείμενο. Επιλογή καί ανάλυση κειμένων λογοτεχνικής κριτικής. Ανάλυση όρων λογοτεχνικής κριτικής κ.λπ. Υποχρεωτική εργασία.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Γ.Ν. Γιατρομανωλάκης, *Κόιντου Οράτιου Φλάκκου Ποιητική Τέχνη*, εισαγωγή, μετάφραση, σχόλια, Αθήνα 1980.
- Γ. Γιατρομανωλάκης, "Τάσεις και θεωρίες της αρχαίας Κριτικής", *Πρακτικά 2ου Συμποσίου Ποίησης, Πανεπιστήμιο Πατρών 2-4 Ιουλίου 1982*, Αθήνα 1983, 27-35.
- E.R. Dodds, *Οι Έλληνες και το Παράλογο*, μετάφρ. Γ. Γιατρομανωλάκης, Αθήνα 1996², 59-75 (κεφ. ΙΙΙ, "Τα αγαθά της μανίας").
- G.M.A. Grube, *The Greek and Roman Critics*, Λονδίνο 1965.
- G.A. Kennedy (επιμ.), *The Cambridge History of Literary Criticism*, τόμ. Ι: *Classical Criticism*, Cambridge 1989.
- G. Lanata, *Poetica pre-platonica, testimonianze e frammenti*, Φλωρεντία 1963.
- D.A. Russell – M. Winterbottom (επιμ.), *Ancient Literary Criticism. The principal texts in New Translations*, Οξφόρδη 1972.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Γεώργιος ΓΙΑΤΡΟΜΑΝΩΛΑΚΗΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Λυρική ποίηση

Το σώμα στην αρχαϊκή λυρική ποίηση

Εξέταση και σχολιασμός αποσπασμάτων της αρχαϊκής λυρικής ποίησης (Αρχίλοχος, Αλκμάν, Τυρταίος, Μίμνερος, Στησίχορος, Ανακρέων, Ίβυκος, Ιππώναξ, Σαπφώ, Αλκαίος κ.α.) από τη σκοπιά της θεματικής του σώματος.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Βλ. τη βιβλιογραφική ανασκόπηση του D.E. Gerber στο περιοδικό *Lustrum* 33 (1991), 35 (1993) και 36 (1994) που καλύπτει τα έτη 1920-1993. Θα χρησιμοποιηθούν οι βασικές κριτικές και σχολιασμένες εκδόσεις των λυρικών (Page, Lobel-Page, West, Campbell, Gerber, F. De Martino & O. Vox, Σκιαδά, Παπαδημητρίου, Λεκατσά, Ιακώβ κ.ά.) και πολλές γενικές και ειδικές μελέτες.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ:

- C.M. Bowra, *Αρχαία Ελληνική Λυρική Ποίηση*, μετάφρ. Ι.Ν. Καζάζης, τόμ. Α' - Β', Αθήνα 1980, 1982.
- D.A. Campbell, *The Themes of the Greek Lyric Poets*, Λονδίνο 1983.

D.C. Carne Ross, *Πίνδαρος*, μετάφρ. Ι.Ν. Καζάζη, Θεσσαλονίκη 2002.

Μ.Ι. Γίοση – Δ. Κιούση – Α. Τάση (επιμ.), *Θέλξις. Δεκαπέντε μελετήματα για τη Σαπφώ*, Αθήνα 2005.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΓΙΟΣΗ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Παπυρολογία

Εκδοτική αρχαίων ελληνικών και λατινικών παπύρων

Κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου θα εμβυθισθούν, θα επεκταθούν και θα αξιολογηθούν σε ερευνητικό επίπεδο οι βασικές γνώσεις για τις αρχές και τις μεθόδους της Παπυρολογίας, τις οποίες απέκτησαν οι μεταπτυχιακοί φοιτητές κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών τους σπουδών. Οι φοιτητές θα ασκηθούν στην ανάγνωση και την ερμηνεία των ελληνικών και των λατινικών παπύρων από το πρωτότυπο και θα κληθούν να εφαρμόσουν τις σύγχρονες επιστημονικές μεθόδους στον χώρο της εκδοτικής των παπύρων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Β.Γ. Μανδηλαράς, *Πάπυροι και παπυρολογία*, Αθήνα 1994.

E. G. Turner, *Ελληνικοί πάπυροι*, μετάφρ. Γ. Παράσογλου, Αθήνα 1981 (αγγλική έκδοση: *Greek Papyri. An Introduction*, Οξφόρδη 1980).

P. W. Pestman, *The New Papyrological Primer*, Leiden-Νέα Υόρκη-Κολωνία 1994.

O. Montevocchi, *La papirologia*, Μιλάνο 1988.

H-A. Rupprecht, *Kleine Einführung in die Papyruskunde*, Darmstadt 1994.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Αμφιλόχιος ΠΑΠΑΘΩΜΑΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Ειδίκευση: ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Επική ποίηση

Το «αρχαϊκό» λατινικό έπος (Λίβιος Ανδρόνικος, Ναίβιος, Έννιος), τα ελληνικά διακείμενα και η ρωμαϊκή ιστορική «συγκυρία»

Ειδολογικά ζητήματα και αφηγηματική τεχνική. Κριτική θεώρηση της παλαιότερης και σύγχρονης βιβλιογραφίας. Ερμηνεία (με έμφαση στη μέθοδο μελέτης των) αποσπασμάτων και συγκριτική μελέτη των εκδόσεων (στη βιβλιογραφία που παρατίθεται παρακάτω αναφέρονται επιλεκτικά μόνο κάποιες με ερμηνευτικά σχόλια). Συζήτηση επί των προφορικών και γραπτών εργασιών των φοιτητών.

BIBLIOΓΡΑΦΙΑ:

- W. Suerbaum, *Ennius in der Forschung des 20. Jahrhunderts. Eine Kommentierte Bibliographie*, Hildesheim 2003.
- S. Mariotti, *Il Bellum Poenicum e l' arte di Naevio. Saggio con edizione dei frammenti del Bellum Poenicum*, επιμ. P. Parroni, Bologna 2001.
- J. Livingston, *A linguistic commentary on Livius Andronicus*, Διδ. Διατρ., Πανεπιστήμιο Cornell 1997.
- E. Courtney, *The Fragmentary Latin Poets. Edited with Commentary*, Οξφόρδη 1993.
- S.M. Goldberg, *Epic in Republican Rome*, Οξφόρδη 1995.
- O. Skutsch, *The Annals of Q. Ennius. Ed. With introd. and commentary*, Οξφόρδη 1985.
- E.M. Steuart, *The annals of Quintus Ennius*, Hildesheim 1976.
- P. Grimal, *Le siècle des Scipions. Rome et l'Hellénisme au temps des guerres puniques*, Παρίσι 1975².
- M. Barchiesi, *Naevio epico. Storia, interpretazione, edizione critica dei frammenti del primo epos latino*, Padova 1962.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ελένη ΚΑΡΑΜΑΛΕΓΚΟΥ

3 ώρες εβδομαδιαίως

Ρωμαϊκή Φιλοσοφία

T. Lucretii Cari *De rerum natura*

Η ελεύθερη σκέψη κατά τα τελευταία χρόνια της Ρωμαϊκής Δημοκρατίας. Η αποδοχή των θεωριών του Επικούρου στη Ρώμη. Η εμφάνιση του Λουκρητίου. *De rerum natura*: Το ποίημα που εκθέτει σε στίχους την Επικούρεια φιλοσοφία. Υλισμός και αθεϊσμός του ποιητή. Προσφορά του ποιήματος στην Ιστορία της Φιλοσοφίας. Ανάλυση εκλεκτών περικοπών από τα βιβλία I – IV.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

A. Ernout, *Lucretèce*, Βρυξέλλες 1947

P. Boyoncé, *Lucretèce et l'Épicurisme*, Παρίσι 1963

P.H. Schrijvers, *Horor ac divina voluptas: Etudes sur la poétique et la poésie de Lucretèce*, Άμστερνταμ 1970.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Θεόδωρος ΠΙΚΟΥΛΑΣ

3 ώρες εβδομαδιαίως

Λατινική Λεξικογραφία

Μεθοδολογία της έρευνας. Εκπόνηση επιστημονικής μελέτης. Πηγές και Βιβλιογραφία. Λεξικά. TLL, TLG.

Λατινική Λεξικογραφία στον Μεσαίωνα. Αρχή και εξέλιξη της Λατινικής Λεξικογραφίας στη Δύση. Ελληνολατινικά και Λατινοελληνικά Λεξικά στη Δύση και στην Ελλάδα. Τα Λατινικά Λεξικά της Εθνικής Βιβλιοθήκης και της Βιβλιοθήκης της Ακαδημίας Αθηνών κατά τον 19^ο αι. Αιτίες και λόγοι συγγραφής. Εκδόσεις.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

W. Berschin, *Ελληνικά Γράμματα και Λατινικός Μεσαίωνας*, μετάφρ. Δ. Νικήτας, Θεσσαλονίκη 1998.

F.A.C. Mantello – A. G. Rigg (επιμ.) *Medieval Latin*, United States 1996.

M. Βουτσίνου-Κικιλία, *Η Λατινική Λεξικογραφία στην Ελλάδα, Το λεξικό του Ενρίκου Νικολάου Ουλερίχου*, Αθήνα 2006.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΒΟΥΤΣΙΝΟΥ-ΚΙΚΙΛΙΑ

3 ώρες εβδομαδιαίως

Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ**Λυρική Ποίηση****Τα *Carmina* του Κατούλλου ως «νεωτερικά» ποιήματα**

Εισαγωγικά: οι Ρωμαίοι και η Ελληνιστική Ποίηση, η εμφάνιση της «νεωτερικής» ποίησης στη Ρώμη, ο Κάτουλλος και οι άλλοι *Poetae Novi*. Ανάλυση του κυρίως θέματος με ερμηνεία ποιημάτων του Κατούλλου. Παρουσίαση των παλαιότερων και σύγχρονων τάσεων της έρευνας.. Συζήτηση επί των προφορικών και των γραπτών εργασιών των φοιτητών.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Λ. Τρομάρας, *Κάτουλλος. Εισαγωγή, κείμενο, μετάφραση, σχόλια*, Θεσσαλονίκη 2001.
 Ν. Holzberg, *Catull. Der Dichter und sein erotisches Werk*, Μόναχο 2002.
 Η.-P. Syndicus, *Catull. Eine Interpretation. Bände I-III*, Darmstadt 2001.
 J. Godwin, *Catullus: The shorter poems*, Warminster 1999.
 Κ. Quinn, *The Catullan Revolution*, εισαγωγή και βιβλιογραφία C. Martindale, Bristol 1999².
 D.F.S. Thomson, *Catullus*. Ed. with a textual and interpretative commentary, Toronto-Buffalo-Λονδίνο 1997.
 Θ.Δ. Παπαγγελής, *Η ποιητική των Ρωμαίων «Νεωτέρων»*, Αθήνα 1994.
 C.D. Fordyce, *Catullus: a Commentary*, Οξφόρδη 1978.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ελένη ΚΑΡΑΜΑΛΕΓΚΟΥ

3 ώρες εβδομαδιαίως

Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ**Ρωμαϊκή Ρητορεία**

Pro Marcello του Κικέρωνα. Η λογοτεχνική διαμόρφωση των ρωμαϊκών ρητορικών λόγων. Η θέση του Κικέρωνα στην ιστορία της ρωμαϊκής ρητορικής τέχνης. Το είδος του λόγου *Υπέρ του Μαρκέλλου*, η χρονική του δόμηση, οι πολιτικοποιημένοι όροι-κλειδιά, *clementia Caesaris* και *magnanimitas*. Η θέση του στο *corpus* των Καισαρικών Λόγων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

P. Gagliardi, *Il dissenso e l'ironia: per una rilettura delle orazioni 'cesariane' di Cicerone*, Νάπολη 1997.

H.C. Gotoff, *Cicero's Caesarian Speeches: A Stylistic Commentary*, Chapel Hill 1993.

S. Rochlitz, *Das Bild Caesars in Ciceros Orationes Caesarianae. Untersuchungen zur clementia und sapientia Caesaris*, Φραγκφούρτη 1993.

{The Cicero Homepage} : <http://www.utexas.edu/depts/classics/documents/Cic.html>

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Σοφία ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ρωμαϊκή Σάτιρα

I. Συνοπτική αναφορά στις αρχές της δραματικής ποίησης των Ρωμαίων. II. Γενικά για την Ρωμαϊκή Σάτιρα. III. Η Σάτιρα ως γραμματειακό είδος. IV. Σάτιρα και Σατιρικός. V. Γνωρίσματα της Σάτιρας: μορφές, αποχρώσεις, χαρακτήρας, αξιοπιστία. VI. Λογοτεχνική Σάτιρα ποιητική-Μενιππεία. VII. Εκπρόσωποι της Ρωμαϊκής Σάτιρας. Ερμηνεία σατιρών κατ' επιλογήν.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αριστέα ΣΙΔΕΡΗ-ΤΟΛΙΑ

3 ώρες εβδομαδιαίως

ΤΟΜΕΑΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

Κατά την διάρκεια των τεσσάρων διδακτικών εξαμήνων οι μεταπτυχιακοί σπουδαστές και των δύο ειδικοτήσεων (Βυζαντινής Φιλολογίας – Λαογραφίας) θα παρακολουθήσουν δώδεκα δίωρα (12) σεμινάρια, κατανεμόμενα ανά τρία (3) σε κάθε εξάμηνο στα εξής γνωστικά αντικείμενα:

Ειδίκευση: ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Βυζαντινή ποίηση. Βυζαντινή εκκλησιαστική ποίηση.

Το σεμινάριο θα κινείται σε δύο παράλληλους άξονες: α. την περιληπτική παρουσίαση κάποιας ενότητας σχετικής με την εκκλησιαστική ποίηση και β. την εκπεριτροπή παρουσίαση εκ μέρους των μεταπτυχιακών φοιτητών των πορισμάτων της έρευνάς τους επί εξειδικευμένου θέματος.

Ειδικότερα οι παρουσιάσεις θα αναφέρονται στις εξής ενότητες:

1. Την θρησκευτική και την εκκλησιαστική ποίηση των Βυζαντινών
2. Την διαμόρφωση των πρώτων χριστιανικών ποιημάτων (στίχων, τροπαρίων, κοινωνικών ύμνων)
3. Τους δύο μεγάλους σταθμούς της εκκλησιαστικής ποίησης (το κοντάκιο και τον ασματικό κανόνα)
4. Την αιρετική ποίηση
5. Τους υμνολογικούς όρους και τα εκκλησιαστικά βιβλία
6. Το μέτρο της εκκλησιαστικής ποιήσεως
7. Τα προβλήματα της βυζαντινης υμνογραφίας
8. Την κριτική έκδοση των υμνογραφικών κειμένων
9. Τα υμνογραφικά κείμενα ως ιστορική πηγή

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ευτύχιος ΤΩΜΑΔΑΚΗΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Βυζαντινή Πεζογραφία

Προβλήματα εκδόσεως και ερμηνείας των ιστορικών της Αλώσεως.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Αντώνιος ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Όψεις του βίου και του πολιτισμού των Βυζαντινών

Σεμιναριακό μάθημα στο οποίο θα εξετασθούν, βάσει των κειμένων, πιλεγμένα κεφάλαια του βυζαντινού πολιτισμού. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές οφείλουν να συμμετέχουν ενεργώς και να αναλάβουν την σύνθεση εργασίας, την οποία θα παρουσιάσουν και θα καταθέσουν στο τέλος του εξαμήνου. Ιδιαίτερη σημασία θα δοθεί στην εξοικείωση με τις πηγές και τη βιβλιογραφία καθώς και σε ζητήματα μεθοδολογίας.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ταξιάρχης ΚΟΛΙΑΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Βυζαντινή ποίηση.

Ο Συμεών ο Νέος Θεολόγος (949-1022) είναι ασφαλώς ευνοημένος από το ενδιαφέρον των ερευνητών προς το πρόσωπό του, το οποίο άρχισε ουσιαστικά από τις αρχές της δεκαετίας του 60, με τις κριτικές εκδόσεις των έργων του. Απουσιάζουν πάντως ολοκληρωτικά ακόμη κριτικές έρευνες, οι οποίες θα τείνουν να διακριβώσουν το εύρος της αναμφισβήτητης λογοτεχνικής του προσφοράς, ιδιαίτερα όσον αφορά στους Ύμνους. Το σεμινάριο στοχεύει την λογοτεχνική ανάλυση Ύμνων του Συμεών προκειμένου να σχολιασθούν πτυχές της λογοτεχνικής του τεχνικής, όσο και της επιρροής που άσκησε στους συγχρόνους και τους μεταγενέστερους.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- B. Krivocheine, *In the Light of Christ. St. Symeon the New Theologian. Life-Spirituality-Doctrine*, New York 1986.- A. Kazhdan, *Das System der Bilder und Metaphern in den Werken Symeons des "Neues" Theologen, Unser ganzes Leben Christus unserem Gott Überantworten. Festschrift F. von Lilienfeld*, ed. P. Hauptmann, Göttingen 1982, 221-239.-H. J. M. Turner, *St. Symeon the New Theologian and Spiritual Fatherhood*, Leiden 1990.- H. Alfeyev, *St. Symeon the New Theologian and Orthodox Tradition*, Oxford 2000.-Ε. Αφεντουλίδου, *Οι Ύμνοι του Συμεών του Νέου Θεολόγου. Σχέσεις των επιγραφών με τους Ύμνους*, *Βυζαντινά* 22 (2001), 123-147. – Συμεών Κούτσα, *Νικήτα του Σπηθάτου Βίος και Πολιτεία του εν αγίοις πατρός ημών Συμεών του Νέου Θεολόγου*, Αθήνα 2005.- Σ. Ράμφος, *Φιλόσοφος και Θεός Έρως*, Αθήνα 1999.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Αθανάσιος ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Βυζαντινή πεζογραφία

Βυζαντινά κείμενα ως πηγές για την έρευνα του Βυζαντινού Πολιτισμού
Σεμιναριακό μάθημα στο οποίο θα συζητηθούν και θα αξιοποιηθούν κείμενα βυζαντινών συγγραφέων ως πηγές για την έρευνα του καθημερινού βίου και του πολιτισμού των Βυζαντινών. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές οφείλουν να συμμετέχουν ενεργώς και να αναλάβουν την σύνθεση εργασίας, την οποία θα παρουσιάσουν και θα καταθέσουν στο τέλος του εξαμήνου. Ιδιαίτερη σημασία θα δοθεί στην εξοικείωση με τις πηγές και τη βιβλιογραφία καθώς και σε ζητήματα μεθοδολογίας.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ταξιάρχης ΚΟΛΙΑΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Παλαιογραφία

Εισαγωγή εις την Ελληνικήν Παλαιογραφίαν. Η παράδοσις των γραπτών κειμένων. Ύλαι και μορφαί γραφής. Μεγαλογράμματος, επισευρμένη και μικρογράμματος γραφή. Βιβλιογραφική ενημέρωσις, παραλλήλως δε άσκησις εις την άνωγνωσιν παλαιογραφικών πινάκων χειρογράφων κωδίκων αιώνων δ-ια.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Γ. Παπάζογλου, *Βυζαντινή βιβλιολογία ή εγχειρίδιον παλαιογραφίας και κωδικολογίας*, τ. Α και Β, Κομοτηνή 2001.-Λ. Πολίτη, *Οδηγός καταλόγου χειρογράφων*, Αθήναι 1961.-Ε. Μιονί, *Introduzione alla paleografia greca*, Padova 1973.-G. Prato, *Studi di Paleografia greca*, Spoleto 1994.-D. Harlfinger (επιμ.), *Griechische Kodikologie und Textüberlieferung*, Darmstadt 1980.-O. Montevecchi, *La papirologia*, Milano 1998.-B. Atsalos, *La terminologie du livre manuscrit à l' époque byzantin*, Θεσσαλονίκη 1971.-Του αυτού, *Παλαιογραφικά και κωδικολογικά ανέλεκτα*, Θεσσαλονίκη 2004.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Σταύρος Ι. ΚΟΥΡΟΥΣΗΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ**Βυζαντινή Πεζογραφία**

Ελληνική Πατρολογία. Εισαγωγή, βιβλιογραφία, εκδόσεις, σειραί, ερμηνείαι. Μελέτη πατερικών κειμένων της Πρωτοβυζαντινής περιόδου. Βυζαντινά λεξικά ερμηνεύοντα έργα πατέρων της Εκκλησίας

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Κ. Γ. Μπόνη, *Εισαγωγή εις την αρχαίαν χριστιανικήν γραμματείαν (96-325μ. Χ.)*, Αθήναι 1974.-Π. Κ. Χρήστου, *Ελληνική Πατρολογία*, Τ. Α-Ε, Θεσσαλονίκη 1976 κεξ.-J. Quasten, *Patrology*, vol. I-III, Utrecht-Antwerp 1975.-B. Altaner-A. Stuiber, *Patrologie*, Freiburg-Basel-Wien 1978.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Διονύσιος ΚΑΛΑΜΑΚΗΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Παλαιογραφία.

Μελέτη μορφών γραφής αιώνων ιβ΄-ιε΄, καλλιγραφικά εργαστήρια και μαρτυρούμενοι γραφείς κωδίκων και αυτόγραφοι κώδικες. Βιβλιογραφική ενημέρωσις, παραλλήλως δε άσκησις εις την ανάγνωσιν παλαιογραφικών πινάκων χειρογράφων κωδίκων αιώνων δ΄-ια΄.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

N. Wilson, *Scholarly Hands of the Middle Byzantine Period*, *La paléographie grecque et byzantine*, Paris 1977, 221-239.-H. Hunger, *Gibt es einen Angeloi-Stil*, *Römische Historische Mitteilungen* 32/33, 1990-1991, 21-35+pain 19.-L. Politis, *Paléographie et littérature byzantine et neo-grecque*, *Recueil des études*, London 1975.-R. S. Nelson, *Theodore Hagiotpetrites. A late Byzantine Scribe and Illuminator*, t.I-II, Wien 1991.-*Η Ελληνική γραφή κατά τους 15^ο και 16^ο αιώνες*, Αθήνα 2000 (ΕΙΕ Διεθνή Συμπόσια 7).

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Σταύρος Ι. ΚΟΥΡΟΥΣΗΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Μεταβυζαντινή πεζογραφία

ΔΙΔΑΣΚΩΝ : Φώτιος Α. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Παλαιογραφία- Κριτική των κειμένων

Θα συνεχισθεί η παρουσίαση από τον διδάσκοντα των προβλημάτων έκδοσης των δύο βασιλικών λόγων του Θεοδώρου Μετοχίτη. Ιδιαίτερα θα επιμείνουμε στον σχολιασμό των ιδιαιτεροτήτων της χειρόγραφης παράδοσης, αλλά και στην εξακρίβωση της λογοτεχνικής του φυσιογνωμίας. Η διαπραγμάτευση των ζητημάτων αυτών αποτελεί, άλλωστε, αναπόσπαστο πλέον τμήμα της εκδοτικής εργασίας. Ο πρώτος λόγος, για παράδειγμα ακολουθεί, κατά πόδας το παλαιότερο εγκώμιο του Γρηγορίου του Κυπρίου για τον Ανδρόνικο Β΄ Παλαιολόγο, οπότε θα δοθεί η δυνατότητα να δούμε πού ακολουθεί ο συγγραφέας το πρότυπό του (π.χ στην έμφαση που δίνεται στην *των μελών απάντων ευαρμοσίαν και συμφωνίαν*, cod. Vindobonensis phil. Gr. (VFG) 95, f. 85v, φράση που απαντά στο εγκώμιο του Κυπρίου, PG 142, 396C), και πού διαφοροποιείται (π.χ. στην περιγραφή των παιδικών αρετών του αυτοκράτορα, η οποία, αν και στηρίζεται στο κείμενο του Κυπρίου, PG 142, 397B, εμφανίζει, ωστόσο, ουσιώδεις παρεμβάσεις του Μετοχίτη, VFG, f. 86). Επίσης θα ερμηνευθεί η τεχνική με την οποία παρενείρονται στο βασικό πρότυπο στοιχεία από άλλες, δευτερεύουσες πηγές (π.χ. από τον Λόγο 18, κεφ. 9, του Γρηγορίου Ναζιανζηνού, απ' όπου είναι εισημμένη η περιγραφή της ευσέβειας του αυτοκράτορα, VFG, f. 91v, ή από τα κεφ. 6 και 12 των *Αιγυπτίων* του Συνεσίου του Κυρηναίου, πρβλ. VFG 83v και 87, όπου συζητείται το θέμα της θείας *επιστημάνσεως* κατα την αναγόρευση του αυτοκράτορα, και η αντιδιαστολή *πόνων-ραστώνης*). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην διασάφηση της έννοιας της *αλογίας της τύχης* (VFG, f. 83), καθώς και των όρων *ύλης αποχρώσης ... της βασιλικής πάντως αξίας* VFG, f. 86, που προέρχονται άμεσα από τον *Περί βασιλείας* λόγο του Συνεσίου (βλ. έκδοση Terzaghi, σ. 11, 4D-5A), του οποίου, όμως, την κριτική προοπτική ανατρέπει πλήρως ο Μετοχίτης, υποκύπτοντας στις λογοτεχνικές συμβάσεις του εγκωμίου.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ιωάννης ΠΟΛΕΜΗΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Ειδίκευση: ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Φιλολογική Λαογραφία και Δημοτικό Τραγούδι

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Στ. Π. Κυριακίδης, *Ελληνική Λαογραφία. Μέρος Α΄ Μνημεία του Λόγου*, Εν Αθήναις 1965, ΕΛΑ αρ. 8.-Δημ. Σ. Λουκάτος, *Εισαγωγή στη Λαογραφία*, Αθήνα 1978, ΜΙΕΤ.-Γ. Κ. Σπυριδάκης, *Ελληνική Λαογραφία*, Τομ. Δ΄. Δημοτική Ποίηση, Εν Αθήναις 1975.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΜΗΛΙΓΚΟΥ-ΜΑΡΚΑΝΤΩΝΗ 2 ώρες εβδομαδιαίως

Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Υλικός Βίος. Τεχνολογία.
2. Κοινωνική οργάνωση χώρου.
3. Πολιτισμός της διατροφής.
Ύλη διδασκαλίας
1. Μεθοδολογία προσέγγισης του υλικού βίου
2. Υλικός πολιτισμός σε σχέση με το κοινωνικό σύστημα και τις ταξικές διακρίσεις (βάσει γραπτών και προφορικών πηγών).
3. Ο πολιτισμός της διατροφής. Διατροφικά πρότυπα της παραδοσιακής ελληνικής κοινωνίας.
4. Κοινωνική οργάνωση του χώρου: το σπίτι, η αγορά, η εκκλησία, το καφενείο.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αικατερίνη ΖΩΓΡΑΦΟΥ-ΚΟΡΡΕ 2 ώρες εβδομαδιαίως

Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Ενδύματα
2. Κόσμημα
3. Υφαντική-Κεντητική

1. Εισαγωγή στη Λαογραφία και Λαϊκή Τέχνη. Εισαγωγή στην ενδυματολογία. Εισαγωγικά στοιχεία για τη Μινωική, Μυκηναϊκή, Κλασική, Ρωμαϊκή και Βυζαντινή ενδυμασία. Επισκόπηση ανατολικών και ευρωπαϊκών ενδυμασιών. Ανδρική, γυναικεία και παιδική ενδυμασία της ηπειρωτικής Ελλάδος.
2. Νεοελληνικά κοσμήματα.
3. Υφαντική και κεντητική.
4. Επισκέψεις σε μουσεία

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Δημήτρης Σταμέλος, *Νεοελληνική Λαϊκή Τέχνη. Πηγές, Προσανατολισμοί και Κατακτήσεις από τον ΙΣΤ΄ Αιώνα ως την εποχή μας*, Αθήνα 1993.-Ιωάννα Παπαντωνίου, *Η Ελληνική Ενδυμασία. Από την Αρχαιότητα έως τις αρχές του 20^{ου} αιώνα*, Αθήνα 2000. Εκδόσεις: Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος.-Άγγελος Δεληβοριάς, *Ελληνικά Παραδοσιακά Κοσμήματα*, Αθήνα 1979, Εκδόσεις Μέλισσα.-Πόπη Ζώρα, *Κεντήματα και Κοσμήματα της Ελληνικής Φορεσιάς*, Αθήνα 1981. Εκδόσεις ΥΠΠΟ-Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης.-Άλκη Κυριακίδου-Νέστορος, *Τα Υφαντά της Μακεδονίας και της Θράκης*, Αθήνα 1983, ΕΟΜΜΕΧ.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Άννα-Ιωάννα ΓΟΥΗΛ-ΜΠΑΔΙΕΡΙΤΑΚΗ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Εθιμική Λαογραφία: Διατροφή, Λαϊκή Οικολογία
2. Λαϊκή πίστη-λατρεία και λαϊκές παραδόσεις
3. Κειμενική Λαογραφία: Κείμενα Βυζαντινά και νεοελληνικά.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Στ. Δ. Ήμελλος, *Λαογραφικά*, Τομ. Α΄ (1988), Τομ Β΄ (1992), Τόμ. Γ΄ (Ποικίλα, 1994).-Δημ. Σ. Λουκάτος, α) *Χριστουγεννιάτικα και των γιορτών*, 1984, β) *Πασχαλινά και της Άνοιξης* 1988, γ) *Τα καλοκαιρινά* 1981, δ) *Τα φθινοπωρινά* 1982, ε) *Συμπληρωματικά του Χειμώνα και της Άνοιξης* 1985, Αθήνα, Εκδ. Φιλιππούτης.-Γ. Α. Μέγας, *Ελληνικά Εορταί και έθιμα της λαϊκής λατρείας*, Αθήνα 1956.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΜΗΛΙΓΚΟΥ-ΜΑΡΚΑΝΤΩΝΗ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΤΟΜΕΑΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Το Πρόγραμμα είναι διετές, προσφέρει δεκαπέντε (15) εξαμηνιαία σεμινάρια, διδασκόμενα το καθένα επί δύο ώρες την εβδομάδα, και ολοκληρώνεται με την κατάθεση Διπλωματικής Εργασίας.

Για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης οι φοιτητές οφείλουν να παρακολουθήσουν επιτυχώς δέκα (10) από τα παραπάνω δεκαπέντε (15) σεμινάρια. Από τα δέκα αυτά σεμινάρια τα επτά (7) είναι κοινά και υποχρεωτικά για όλους. Τα άλλα τρία (3) σεμινάρια οι φοιτητές μπορούν να επιλέγουν από τα υπόλοιπα οκτώ (8) προσφερόμενα.

Τα δέκα (10) υποχρεωτικά σεμινάρια κατανέμονται ως εξής στα πρώτα τρία εξάμηνα των σπουδών:

Α' εξάμηνο: τρία (3) κοινά υποχρεωτικά + ένα (1) υποχρεωτικό επιλεγόμενο

Β' εξάμηνο: δύο (2) κοινά υποχρεωτικά + ένα (1) υποχρεωτικό επιλεγόμενο

Γ' εξάμηνο: δύο (2) κοινά υποχρεωτικά + ένα (1) υποχρεωτικό επιλεγόμενο

Το Δ' εξάμηνο αφιερώνεται στην έρευνα και τη συγγραφή της Διπλωματικής Εργασίας.

Τα τρία κοινά υποχρεωτικά σεμινάρια του Α' εξαμήνου είναι: 1. Μεθοδολογία της έρευνας, εκπόνηση επιστημονικής μελέτης. 2. Συγκριτική Φιλολογία, I: Θεωρία και μέθοδοι. 3. Μεταβυζαντινή Γραμματεία.

Τα δύο κοινά υποχρεωτικά σεμινάρια του Β' εξαμήνου είναι: 1. Νεοελληνική ποίηση: Ειδικά θέματα. 2. Νεοελληνική πεζογραφία: Ειδικά θέματα.

Τα δύο κοινά υποχρεωτικά σεμινάρια του Γ' εξαμήνου είναι: 1. Θεωρία της Λογοτεχνίας. 2. Νεοελληνική κριτική.

Τα επιλεγόμενα κατά τα χειμερινά εξάμηνα σεμινάρια είναι: 1. Ιστοριογραφία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. 2. Ιδεολογία και λογοτεχνία. 3. Νεοελληνικό δράμα. 4. Παλαιογραφία, κωδικολογία, βιβλιολογία.

Τα επιλεγόμενα κατά τα χειμερινά εξάμηνα σεμινάρια είναι: 1. Συγκριτική φιλολογία, II. 2. Δημόδης Βυζαντινή Λογοτεχνία. 3. Η διδασκαλία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. 4. Εκδοτική: Κριτική κειμένου, κριτική έκδοση, εκδοτική διαδικασία.

Ειδίκευση: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Σεμινάρια Κορμού

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Μεθοδολογία της έρευνας, εκπόνηση επιστημονικής μελέτης

Ερευνητικές αρχές και μέθοδοι – Επιλογή θέματος – Ανάλυση, οργάνωση, ερμηνεία ερευνητικών δεδομένων – Συγγραφή επιστημονικής μελέτης (δομή, τεκμηρίωση, βιβλιογραφία, ευρετήρια κ.ά.) – Η φύση και η λειτουργία του γραπτού επιστημονικού λόγου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Rebecca Stott, Anna Snaith, Rick Rylance, *Making your case. A practical guide to essay writing*, Harlow, Longman-Speak Write Series / Pearson Education 2001.

George Watson, *Writing a thesis. A guide to long essays and dissertations*, London, Macmillan 1986.

Nigel Fabb, Alan Durant, *How to write essays, dissertations and theses in Literary Studies*, London, Longman / Pearson Education 1993.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ρίτσα ΦΡΑΓΚΟΥ-ΚΙΚΙΛΙΑ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Συγκριτική Φιλολογία, Ι: Θεωρία και μέθοδοι

Επιστημολογικές και μεθοδολογικές προϋποθέσεις του συγκριτισμού – Ταυτότητες και ετερότητες – Συγκριτική ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας, συγκριτική κριτική, συγκριτική ποιητική.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ζ.Ι. Σιαφλέκης, *Συγκριτισμός και Ιστορία της Λογοτεχνίας*, Αθήνα, Επικαιρότητα 1988.

M. Delcroix, F. Hallyn, *Εισαγωγή στις σπουδές της λογοτεχνίας. Μέθοδοι του κειμένου*, Αθήνα, Gutenberg 1997.

P. Brunel, Cl. Pichois, A.-M. Rousseau, *Τί είναι η Συγκριτική Γραμματολογία*, Πρόλογος, ση-

μειώσεις και μετάφραση από τα γαλλικά: Δημήτρης Αγγελάτος. Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα 1998.

J. Tadie, *Η κριτική της λογοτεχνίας τον εικοστό αιώνα*, Αθήνα, Τυπωθήτω 2001.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ζαχαρίας Ι. ΣΙΑΦΛΕΚΗΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Μεταβυζαντινή Γραμματεία

Περιοδολόγηση και ειδολογία της μεταβυζαντινής λογοτεχνίας: Όροι και ορισμοί, Ρητορική και Επιστολογραφία (θεωρία και πράξη), Βίοι Αγίων – Οι Έλληνες λόγιοι, ελληνική τυπογραφία και ιστορία του ελληνικού βιβλίου – Εκκλησιαστικός ουμανισμός και νεοελληνικός διαφωτισμός.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Α΄ ΓΕΝΙΚΑ

Κ.Θ. Δημαράς, *Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας*, Ένατη έκδοση, Αθήνα, Γνώση 2000.

Λ. Πολίτης, *Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας*, Ενδέκατη έκδοση, Αθήνα, Μ.Ι.Ε.Τ. 2001.

Αγγελική Γ. Σκαρβέλη-Νικολοπούλου, *Τα μαθηματάρια των ελληνικών σχολείων της Τουρκοκρατίας*, Αθήνα, ΣΩΒ 1993.

Β΄ ΡΗΤΟΡΙΚΗ

Herbert Hunger, *Βυζαντινή λογοτεχνία*, τόμ. Α΄, Αθήνα, Μ.Ι.Ε.Τ. 1987, σ. 123-299.

Κ.Κ. Κούρκουλας, *Η θεωρία του κηρύγματος κατά τους χρόνους της Τουρκοκρατίας*, Αθήνα 1957.

Δημ. Α. Κούκουρα, *Η ρητορική και η εκκλησιαστική ρητορική*, Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Π. Πουρνάρα 2003.

Γ΄ ΕΠΙΣΤΟΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ν.Β. Τωμαδάκης, *Βυζαντινή επιστολογραφία*, Τρίτη έκδοση, Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Π. Πουρνάρα 1993.

Rud. Hercher, *Epistolographi Graeci*, Amsterdam 1965.

Κ.Θ. Δημαράς, *Νεοελληνική επιστολογραφία*, Βασική Βιβλιοθήκη, αρ. 43, Αθήνα χ.χ.

Παν. Μουλλάς, *Ο λόγος της απουσίας*, Αθήνα, Μ.Ι.Ε.Τ. 1992.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Κωνσταντίνος Γ. ΚΑΣΙΝΗΣ

Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Νεοελληνική ποίηση: Ειδικά θέματα

Η έννοια του *ρυθμού* στον προφορικό λόγο, στον γραπτό λόγο της γλώσσας-συστήματος και στο υποσύστημα του ποιητικού λόγου. Ρυθμική οργάνωση του νεοελληνικού στίχου (έμμετρου και ελεύθερου). Μετρικορυθμικές δομές και οι λειτουργίες τους (στίχος, παύσεις, μέτρο, ομοιοκαταληξία, διασκελισμός, στίξη, παρήχηση...). Σχέση ήχου και σημασίας στη γλώσσα-σύστημα και στο ποιητικό γλωσσικό υποσύστημα.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Claude Taton, *Sonorites et texte poétique*, Didier, Paris 1976.

Charles O. Hartman, *Free Verse. An Essay on Prosody*. Princeton University Press, Princeton, New Jersey 1980.

Jean Jaffre, *Le vers et le poème*, Nathan, Paris 1984.

Ελ. Πολίτου-Μαρμαρινού, «Οι τολμηροί διασκελισμοί του Καρυωτάκη προς το μέλλον», περ. *Διαβάζω*, 17 Δεκαμβρίου 1986, σσ. 62-69.

Ελ. Πολίτου-Μαρμαρινού, «Ποίηση και γλώσσα», στο: *Μνήμη Γεωργίου Ι. Κουρμούλη*, Αθήνα 1988, σσ. 211-228.

Ελ. Πολίτου-Μαρμαρινού, «Η ποίηση και η πεζογραφία στο πλαίσιο μιας συγκριτικής ποιητικής. Η έννοια του *ρυθμού*», στο: *Πρακτικά Όγδοου Συμποσίου Ποίησης*, Αχαϊκές εκδόσεις, Πάτρα 1990, σσ. 115-145.

Νεοελληνικά Μετρικά, επιμέλεια: Νάσος Βαγενάς. Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, Ρέθυμνο 1991.

Ξ. Α. Κокόλης, *Η ομοιοκαταληξία. Τύποι και λειτουργικές διαστάσεις*. Στιγμή, [Αθήνα] 1993.

Ελ. Πολίτου-Μαρμαρινού, «Από τους ήχους της ποίησης στα νοήματά της», στο: *Σεμινάριο 18 : Θεωρία της Λογοτεχνίας*. Πανελλήνια Ένωση Φιλολόγων, Αθήνα 1994, σσ. 18-31.

Η ελευθέρωση των μορφών. Η ελληνική ποίηση από τον έμμετρο στον ελεύθερο στίχο (1880-1940), επιμέλεια: Νάσος Βαγενάς. Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 1996.

Ελ. Πολίτου-Μαρμαρινού, «Διασκελισμός και ελεύθερος στίχος», στο: *Η ελευθέρωση των μορφών. Η ελληνική ποίηση από τον έμμετρο στον ελεύθερο στίχο (1880-1940)*, επιμέλεια: Νάσος Βαγενάς. Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 1996, σσ. 45-56.

Philip Hobsbaum, *Metre, Rhythm and Verse Form*, Routledge, London and New York, 1996.

Nigel Fabb, *Linguistics and Literature*, Blackwell, 1997.

Ελ. Πολίτου-Μαρμαρινού, *Η στίξη των ωδών του Κάλβου*. Ο Ωκεανός. Β΄ έκδ., εκδόσεις Καρδαμίτσα, Αθήνα 2000.

Michel Murat et Jacqueline Dangel, (ed.), *Poétique de la rime*, Honore Champion, Paris 2005.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ελένη ΠΟΛΙΤΟΥ-ΜΑΡΜΑΡΙΝΟΥ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Νεοελληνική πεζογραφία: Ειδικά θέματα

Α΄. Ο λογοτεχνικός χαρακτήρας: Παρουσίαση των κυριότερων θεωρητικών απόψεων ως προς τη δημιουργία του και τον τρόπο μελέτης του. Β΄. Ανάλυση αντιπροσωπευτικών έργων νεοελληνικής πεζογραφίας ως προς τους χαρακτήρες.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Shlomith Rimmon-Kenan, *Narrative Fiction: Contemporary Poetics*, Methuen 1983.

Περ. *Poetics Today*, Αφιέρωμα στους λογοτεχνικούς χαρακτήρες, τόμ. 7, αρ. 2, 1986.

Περ. *Style*, Αφιέρωμα στους λογοτεχνικούς χαρακτήρες, τόμ. 24, αρ. 3, Φθινόπωρο 1990.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ερασμία-Λουΐζα ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Θεωρία της Λογοτεχνίας

Πολιτισμική κριτική.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

During Simon (ed.), *The Cultural Studies Reader*, Routledge, London 1993.

Inglis Fred, *Cultural Studies*, Blackwell, Oxford 1993.

Con Davis Robert and Schleifer Ronald, *Criticism and Culture*, Longpin, London 1991.

Gunn Giles, *The Culture of Criticism and the Criticism of Culture*, Oxford University Press, Oxford 1987.

Forbes Jill and Kelly Michael, *French Cultural Studies. An Introduction*, Oxford University Press, Oxford 1995.

Hewitt Nicholas (ed.), *Modern French Culture*, Cambridge University Press, Cambridge 2003.
 Cusset Francois, *French Theory*, Le Decouvert, Paris 2003.
 Iser Wolfgang, *How to do Theory*, Blackwell, London 2006.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Άννα ΤΖΟΥΜΑ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Νεοελληνική κριτική

Ο Εμμ. Ροΐδης ως κριτικός. Στο σεμινάριο αυτό θα επικεντρώσουμε το ενδιαφέρον μας σε μια σημαντική στιγμή της Νεοελληνικής κριτικής, τη στιγμή που, όπως έχει ήδη επισημανθεί, επεμβαίνει καίρια και δυναμικά ο Εμμ. Ροΐδης («Δραματικός Αγών», φ. σ. *Παρνασσός*, 1877). Αφού αναφερθούμε στην Ιστορία του είδους και στην εξέλιξη του συγγραφέα, θα μελετήσουμε τις απόψεις του για τη λογοτεχνική παραγωγή του νεοσύστατου ελληνικού κράτους και θα αναζητήσουμε τους θεωρητικούς εκείνους (Έλληνες και ξένους), οι οποίοι αμέσως ή εμμέσως επηρέασαν τη σκέψη και συνέβαλαν στη διαμόρφωση του Ροΐδη ως κριτικού.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Η Κριτική στη Νεότερη Ελλάδα*, Αθήνα, Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας. Ίδρυμα Σχολής Μωραΐτη, Βιβλιοθήκη Γενικής Παιδείας, 13, 1981.
 Κ.Θ. Δημαράς, «Δημοτικισμός και Κριτική. Δοκίμιο συνθέσεως», *Νέα Εστία*, 26 (1939) 1488-1511 [= Κ.Θ. Δημαράς, *Ελληνικός Ρωμαντισμός*, Αθήνα, Ερμής, Νεοελληνικά Μελετήματα, 7, 1982, σσ. 301-322.]
 Π. Μουλλάς, *Ρήξεις και Συνέχειες. Μελέτες για τον 19ο αιώνα*, Αθήνα, Εκδόσεις Σοκόλη 1993.
 Α. Χρυσογέλου-Κατσή, *Η φιλολογική έρις» Εμμ. Ροΐδη – Αγγ. Βλάχου. (Ο διάλογος των κειμένων)*, [Αδημ. Διδ. Διατριβή], Αθήνα 1998.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Άννα ΧΡΥΣΟΓΕΛΟΥ-ΚΑΤΣΗ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Σεμινάρια Επιλογής χειμερινών εξαμήνων

Η ιστοριογραφία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Στόχος του σεμιναρίου, όπως και των εργασιών που εκπονούνται από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές, είναι η αποτίμηση των εγχειριδίων ιστορίας της νεοελληνικής λογοτεχνίας με μέτρο κρίσης αφενός τις σύγχρονες απόψεις του κλάδου της ιστορίας της λογοτεχνίας, έτσι όπως αυτός έχει αναπτυχθεί στις δυτικές φιλολογικές παραδόσεις και στο χώρο της θεωρίας της λογοτεχνίας, αφετέρου τον ευρύτερο κλάδο της νεοελληνικής φιλολογίας που έχει ως αντικείμενο την ιστορική εξέταση της νεοελληνικής λογοτεχνίας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

«Ιστορίες της νεοελληνικής λογοτεχνίας. Γενικές (επιλογή)», Π.Δ. Μαστροδημήτρης, *Εισαγωγή στη νεοελληνική φιλολογία*, Έκτη έκδοση, Αθήνα, Εκδόσεις Δόμος 1996, σ. 409-414.

«Γραμματολογία. Νεοελληνική γραμματολογία», Αλέξης Πολίτης, *Εγχειρίδιο του νεοελληνιστή*, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης 2002, σ. 155-163.

Γιώργος Βελουδής, «Ιστορία της λογοτεχνίας», *Γραμματολογία. Θεωρία λογοτεχνίας*, Αθήνα, Εκδόσεις Δωδώνη 1994, σ. 359-382 και 396-397 (Βιβλιογραφία και Σημειώσεις).

Literature and society in Renaissance Crete, Cambridge University Press 1991, με επιμέλεια του David Holton (*Λογοτεχνία και κοινωνία στην Κρήτη της Αναγέννησης*, Απόδοση στα ελληνικά Ναταλία Δεληγιαννάκη, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 1995).

Λίζυ Τσιριμώκου, «Ιστορία λογοτεχνίας και ιστορική ποιητική», *Εσωτερική ταχύτητα. Δοκίμια για τη λογοτεχνία*, Αθήνα, Εκδόσεις Άγρα 2000, σ. 23-56.

Γιώργος Κεχαγιόγλου, «Οι ιστορίες της νεοελληνικής λογοτεχνίας», *Μαντατοφόρος*, τχ. 15, Μάρτιος 1980, σ. 5-66.

Ζητήματα ιστορίας των νεοελληνικών γραμμάτων. Αφιέρωμα στον Κ.Θ. Δημαρά, Θεσσαλονίκη, Παρατηρητής 1994.

Επιστημονική Συνάντηση στη μνήμη του Κ.Θ. Δημαρά, Αθήνα, Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών 1994.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ευριπίδης ΓΑΡΑΝΤΟΥΔΗΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Νεοελληνικό δράμα

Θέατρο: Εννοιολογική και θεωρητική προσέγγιση. Η πράξη: Η νεοελληνική δραματουργική παραγωγή: Αρχές. Κρητικό και Επτανησιακό θέατρο. Το νεοελληνικό θέατρο στις παραδουνάβιες ηγεμονίες. Οι εξελίξεις από το 1821 έως τη σύγχρονη εποχή: Οι σημαντικότεροι σταθμοί. Νέα θεατρικά είδη. Δραματουργική θεματογραφία.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Γιάννης Σιδέρης, *Ιστορία του νέου ελληνικού θεάτρου 1794-1944*, τόμ. Α' (1794-1908), Αθήνα, Καστανιώτης 1990 (βελτιωμένη έκδοση του 1951).

Νικόλαος Λάσκαρης, *Ιστορία του νέου ελληνικού θεάτρου*, 2 τόμοι, Αθήναι 1938, 1939.

Δημήτριος Σπάθης, *Ο Διαφωτισμός και το νεοελληνικό θέατρο*, Θεσσαλονίκη, University Studio Press 1986.

Βάλτερ Πούχνερ, *Ιστορικά νεοελληνικού θεάτρου. Έξι μελετήματα*, Αθήνα, Εκδόσεις Παϊρίδη 1984.

Άννα Ταμπάκη, *Η νεοελληνική δραματουργία και οι δυτικές της επιδράσεις (18ος-19ος αιώνας)*, Αθήνα, Αδελφοί Τολίδη 1993.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΑΝΤΩΝΙΟΥ-ΤΙΛΙΟΥ

2 ώρες εβδομαδιαίως

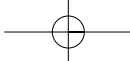
Σεμινάρια Επιλογής εαρινών εξαμήνων

Συγκριτική φιλολογία, II

Δεδομένου ότι στο Β' εξάμηνο οι φοιτητές/τριες ασκούνται στη σύνθεση εργασιών σχετικών με την ύλη του Α' εξαμήνου (Συγκριτική Φιλολογία, I: Θεωρία και μέθοδοι), στο πλαίσιο αυτού του σεμιναρίου εκπονούνται εργασίες και δίδεται βιβλιογραφία ανάλογη με το θέμα της προσωπικής τους επιλογής.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ρίτσα ΦΡΑΓΚΟΥ-ΚΙΚΙΛΙΑ

2 ώρες εβδομαδιαίως

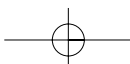
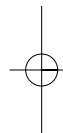
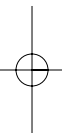

Δημώδης Βυζαντινή Λογοτεχνία

Φιλολογικά, ερμηνευτικά και εκδοτικά θέματα της πολυπολιτισμικής ανάπτυξης της πρωτοελληνικής λογοτεχνίας – Τα παλαιά και τα νέα είδη ως προϊόντα της διαδικασίας διασταύρωσης ποικίλων παραγόντων (βυζαντινός κρατισμός, ορθοδοξία, ανατολικοί και δυτικοί πολιτισμοί).

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΜΑΝΤΟΥΒΑΛΟΥ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ΤΟΜΕΑΣ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.)

Το πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τομέα Γλωσσολογίας περιλαμβάνει δύο κατευθύνσεις:

α) Θεωρητική Γλωσσολογία

β) Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία, με κύριο αντικείμενο τη διδασκαλία της Ελληνικής.

Η Θεωρητική Γλωσσολογία περιλαμβάνει όλους τους κλάδους της επιστημονικής ανάλυσης της γλώσσας σε όλα τα επίπεδα και όλες τις χρήσεις της. Ανήκουν σ' αυτήν η Φωνητική, η Φωνολογία, η Σύνταξη, η Σημασιολογία, η Πραγματολογία, η Κειμενογλωσσολογία, η Ψυχογλωσσολογία, η Κοινωνιογλωσσολογία, η Υπολογιστική Γλωσσολογία, η Φιλοσοφία της Γλώσσας κλπ.

Η Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία περιλαμβάνει τους επιστημονικούς κλάδους οι οποίοι χρησιμοποιούν τις γνώσεις που παρέχει η θεωρητική ανάλυση της γλώσσας για την επίλυση πρακτικών προβλημάτων· εδώ ανήκουν π.χ. η Λογοθεραπεία, η Αυτόματη Μετάφραση, η Λεξικογραφία, ο Γλωσσικός Προγραμματισμός και βέβαια η Διδασκαλία της Γλώσσας ως μητρικής ή ως ξένης. Η κατεύθυνση της Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του Τομέα Γλωσσολογίας έχει κύριο αντικείμενο τη Διδασκαλία της Γλώσσας, αλλά περιλαμβάνει και μαθήματα Λεξικογραφίας και Γλωσσικού Προγραμματισμού.

Στόχος του Μεταπτυχιακού Προγράμματος και των δύο κατευθύνσεων είναι να εξοικειωθούν οι φοιτητές με τις θεωρητικές αρχές κάθε κλάδου και τις εφαρμογές τους. Πολύ μεγάλη έμφαση δίνεται στη συγγραφική επιστημονικών εργασιών. Γίνεται προσπάθεια το πρόγραμμα να περιλαμβάνει ποικίλες θεωρητικές προσεγγίσεις· στο πλαίσιο αυτό επιδιώκεται και η συχνή πρόσκληση επιστημόνων από πανεπιστήμια της Ελλάδας και του εξωτερικού για σεμινάρια και διαλέξεις.

Η διδασκαλία γίνεται με μαθήματα και σεμινάρια τα θέματα των οποίων επιλέγονται κάθε χρόνο από το ευρύτερο πεδίο των γνωστικών αντικειμένων που ακολουθούν. Με αστερίσκο (*) δηλώνονται όσα αντικείμενα έχουν ήδη διδαχθεί (1998-2006).

Θεωρητική Γλωσσολογία

- * 1. Θεωρητική Γλωσσολογία
- * 2. Ιστορική Γλωσσολογία
- * 3. Σύνταξη: θεωρία - εφαρμογή
- * 4. Σημασιολογία
- * 5. Θεωρία Γραμματικής
(ή Πρότυπα γραμματικής)
- * 6. Υπολογιστική Γλωσσολογία
- * 7. Ψυχογλωσσολογία
- * 8. Φωνολογία
- * 9. Μορφολογία
- 10. Φιλοσοφία γλώσσας
- * 11. Διαλεκτολογία
- * 12. Ανάλυση μη Ινδοευρωπαϊκής γλώσσας
- * 13. Πειραματική φωνητική
- * 14. Κειμενογλωσσολογία
- * 15. Πραγματολογία
- 16. Λογική και Γλωσσολογία
- * 17. Κοινωνιογλωσσολογία
- 18. Μεθοδολογία ανάλυσης δεδομένων
- * 19. Λεξικογραφία

Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία

- * 1. Θεωρητική Γλωσσολογία
- * 2. Μεθοδολογία της διδασκαλίας
- * 3. Κατάρτιση μαθησιακού υλικού
- * 4. Θεωρίες μάθησης
- * 5. Διδακτική
- * 6. Ψυχογλωσσολογία
- * 7. Ιστορική Γλωσσολογία
- * 8. Κοινωνιογλωσσολογία
- * 9. Επιστημονική εξέταση
της ΝΕ γραμματικής:
Φωνητική, φωνολογία, μορφολογία,
σύνταξη, λεξιλόγιο
- 10. Υφολογία
- 11. Στατιστική
- * 12. Κειμενογλωσσολογία
- * 13. Πραγματολογία
- * 14. Λεξικογραφία

Ειδίκευση: ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Γενετική Σύνταξη - Μινιμαλιστικό Πρόγραμμα: θεωρία και εφαρμογή

Γενικές αρχές και μέρη του Μινιμαλιστικού Προγράμματος: Υπολογιστικό τμήμα, Λεξικό, παραγωγή, χαρακτηριστικά (τυπικά, σημασιολογικά, φωνολογικά) και ο ρόλος τους στην παραγωγή των προτάσεων. Η δομή της πρότασης: βασικό σχήμα, παραμετροποίηση. Ανάλυση της παραγωγής προτάσεων σε διαγλωσσικό επίπεδο. Η έννοια της καθολικότητας. Στο σεμινάριο είναι υποχρεωτικά τα εξής:

- α. Ανακοίνωση (παρουσίαση επιλεγμένων άρθρων, σχολιασμός, συζήτηση)
- β. Εργασία σε συγκεκριμένο αντικείμενο που έχει σχέση με το αντικείμενο του σεμιναρίου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Chomsky, N. 1995. A Minimalist Program. Cambridge, Mass.: MIT.

Chomsky, N. 2002. On Nature and Language (μετάφρ. Γ. Κότζογλου 2004, Αθήνα: Παπαδήμα)

Weibelhuth, G. 1995. (ed.) Government Binding Theory and the Minimalist Program. Oxford: Blackwell.

Γίνεται επίσης συστηματική αναφορά σε πολύ πρόσφατες μελέτες και άρθρα ελλήνων και ξένων γλωσσολόγων σχετικά με τη μινιμαλιστική προσέγγιση της Ελληνικής (I. Philippaki-Warbuton, I. Roberts, A. Alexiadou, E. Anagnostopoulou, M.-L. Rivero, B. Joseph κλπ.).

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Δήμητρα ΘΕΟΦΑΝΟΠΟΥΛΟΥ-ΚΟΝΤΟΥ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Σημασιολογία-Πραγματολογία

Αντικείμενο του σεμιναρίου είναι οι χρονικές κατηγορίες στη γλώσσα (χρόνος – άποψη – ποιόν ενεργείας). Εντοπίζονται τα θέματα που παρουσιάζουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον για τη θεωρία και οι λύσεις που έχουν προταθεί κατά καιρούς και ανά θεωρητική προσέγγιση: αναλύονται σημασιολογικές, πραγματολογικές και γνωστικές ερμηνείες.

Το σεμινάριο είναι οργανωμένο ως εξής: Οι φοιτητές αναλαμβάνουν εκ περιτροπής την παρουσίαση άρθρων και βιβλίων. Ακολουθεί συζήτηση βάσει του κειμένου που παρουσιάστηκε και περαιτέρω βιβλιογραφίας επί του θέματος. Σε όλες τις παρουσιάσεις και συζητήσεις γίνεται προσπάθεια να ελέγχονται οι θεωρητικές προσεγγίσεις σε σχέση με τα δεδομένα της ελληνικής γλώσσας και των άλλων γλωσσών που κατέχουν οι συμμετέχοντες.

Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται βάσει των παρουσιάσεων, της γενικότερης συμμετοχής τους στις συζητήσεις (όπου διαφαίνεται τόσο η αναλυτική και συνθετική τους ικανότητα όσο και η γνώση της βιβλιογραφίας) και της τελικής εργασίας που παραδίδουν.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Comrie, B. (1976). *Aspect*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Comrie, B. (1985). *Tense*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Dahl, Ö. (1985). *Tense and Aspect Systems*. Oxford: Blackwell.
- David, J. & R. Martin (eds.) (1980). *La notion d' aspect*. Paris: Klincksieck.
- Fleischman, S. (1983). The Future in Thought and Language. Cambridge Studies in Linguistics 36. Cambridge: Cambridge University Press.
- Fleischman, S. (1989). Temporal distance: a basic linguistic metaphor. *Studies in Language* 13, 1-50.
- Hopper, P.J. (ed.) (1982). *Tense-Aspect: Between Semantics and Pragmatics*. Typological Studies in Language 1. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Hornstein, N. (1990). *As Time Goes By*. Cambridge, Mass.: The MIT Press.
- Lyons, J. (1977). *Semantics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Lyons, J. (1995). *Linguistic Semantics: An Introduction*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Michaelis, L. A. (1998). *Aspectual Grammar and Past-time Reference*. London: Routledge.
- Μόζερ, Α. (2005). *Άποψη και χρόνος στην ιστορία της Ελληνικής*. Αθήνα: Παρουσία.
- Rothstein, S. (2003). *Structuring Events: A Study in the Semantics of Aspect*. Oxford: Blackwell.
- Vendler, Z. (1967). *Linguistics in Philosophy*. Ithaca, N.Y.: Cornell University Press.
- Verkuyl, H.J. (1993). *A Theory of Aspectuality: The Interaction Between Temporal and Atemporal Structure*. Cambridge: Cambridge University Press.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αμαλία ΜΟΖΕΡ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Φωνολογία-Μορφολογία

Το μάθημα εξετάζει προβλήματα Φωνολογίας και Μορφολογίας, με έμφαση στην Ελληνική, βάσει της Θεωρίας του Βελτίστου (Optimality Theory).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Archangeli, D & Langendoen, D.T. 1997. Optimality Theory: An Overview. London: Blackwell.

McCarthy, J.J. 2003. Optimality Theory in Phonology: A Reader. London: Blackwell.

Prince, A. & Smolensky P. 2004. Optimality Theory: Constraint Interaction in Generative Grammar. London: Blackwell.

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Gaberel DRACHMAN

2 ώρες εβδομαδιαίως

Αγγελική ΜΑΛΙΚΟΥΤΗ-DRACHMAN

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

Τα «μέρη του λόγου» ως γραμματικές και επικοινωνιακές κατηγορίες

1. Ουσιαστικά
2. Ρήματα
3. Επίθετα
4. Άρθρα
5. Αντωνυμίες
6. Επιρρήματα
7. Μετοχές
8. Σύνδεσμοι
9. Προθέσεις

- Από τον Διονύσιο τον Θράκα και τον Απολλώνιο τον Δύσκολο και τη Σχολική-Παραδοσιακή Γραμματική στην Δομολειτουργική-Επικοινωνιακή Γραμματική.
- Ανάλυση του επικοινωνιακού ρόλου που επιτελούν τα διάφορα «μέρη του λόγου».
- Προσδιορισμός των επιλογών-δυνατοτήτων που παρέχουν τα «μέρη του λόγου» στην επικοινωνία.

- Ο ρόλος των γραμματικών υποκατηγοριών («παρεπομένων» τού ονόματος και τού ρήματος στην επικοινωνία.
- Μορφολογία – Σύνταξη – Επικοινωνία

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Γεώργιος ΜΠΑΜΠΙΝΙΩΤΗΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Εισαγωγή στην Ανάλυση Ομιλίας

Ανάλυση Ομιλίας. Οριοθέτηση του χώρου της. Σχέση της Ανάλυσης Ομιλίας με συναφείς κλάδους (Πραγματολογία, Κειμενογλωσσολογία). Προοπτικές και εφαρμογές στον χώρο. Ο ρόλος του περιβάλλοντος στην ανάλυση του κειμένου. Ανάλυση της πληροφοριακής δομής του λόγου. Κειμενικά είδη. Προφορικός-γραπτός λόγος. Παρουσίαση των βασικών θεωρητικών θέσεων και των προβλημάτων της προσέγγισης των ειδών λόγου. Θεματική οργάνωση του κειμένου. Θεματικές επιλογές και κειμενικά είδη. Οργάνωση του κειμένου: συνοχή-συνεκτικότητα. Εφαρμοσμένη Ανάλυση Ομιλίας και Εκπαίδευση.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Bhatia, V. 1993: *Analysing Genre*. London: Longman.Brown, G. & Yule, G. 1983: *Discourse Analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.Γεωργακοπούλου, Α. & Γούτσος, Δ. 1999: *Κείμενο και επικοινωνία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.Dijk, T. van 1997: The study of discourse. In Dijk, T. van (ed.) *Discourse as Structure and Process*. Vol I. London: Sage, 1-35.Fries, P. 1995: A personal view of Theme. In Ghadessy, M. (ed.) *Thematic Development in English Texts*. London: Pinter, 1-19.Ochs, E. 1979: Planned and unplanned discourse. In Givon, T. (ed.) *Discourse and Syntax*. New York: Academic Press, 51-80.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Σταματία ΚΟΥΤΣΟΥΛΕΛΟΥ-ΜΙΧΟΥ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Μορφολογία

Εξετάζεται η τυπολογία των γλωσσών ως προς τη μορφολογία τους σε σχέση με τις κλασικές διακρίσεις, την μορφολογική δήλωση στην κεφαλή ή στο εξάρτημα

και τη μορφοτακτική τυπολογία με έμφαση στη θέση των προσφυμάτων. Εφαρμόζεται η τυπολογική μεθοδολογία για την περιγραφή μορφολογικών δομών που εμφανίζουν διάφορες γλώσσες στις κατηγορίες του ονόματος (γένος, αριθμός, πώση) και του ρήματος (πρόσωπο, φωνή, χρόνος).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α., Ράλλη, Α. & Χειλά-Μαρκοπούλου, Δ. 2003: *Το γένος*. Θέματα Νεοελληνικής Γραμματικής. Αθήνα: Πατάκη.
- Blake, J. 1994: *Case*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Booij, G., Lehmann, C. & Mugdan, J. 2000: *Morphology: An International Handbook of Inflection and Word-Formation*. Berlin/New York: De Gruyter.
- Booij, G., Lehmann, Chr., Mugdan, J. & Skopeteas, S. (eds.) 2004: *Morphology*. Berlin: De Gruyter.
- Corbett, G. 2000: *Number*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Croft, W. 1990: *Typology and Universals*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Croft, W. 2001: *Radical Construction Grammar*. Oxford: Oxford University Press.
- Greenberg, J. 1966: *Language Universals, with Special Reference to Feature Hierarchy*. The Hague: Mouton.
- Krupa, V. 1965: On quantification of typology. *Linguistics* 12, 31–36.
- Nichols, J. 1986: Head-marking and dependent-marking grammar. *Language* 62 (1), 56–119.
- Ράλλη, Α. 2005: *Μορφολογία*. Αθήνα: Πατάκη.
- Talmy, L. 2000: *Toward a Cognitive Semantics: Vol. II: Typology and Process in Concept Structuring*. Cambridge, MA: MIT Press.

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Γεώργιος ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ
Σταύρος ΣΚΟΠΕΤΕΑΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Γλωσσική Μεταβολή: Από τη Θεωρία στην Πράξη

Γενικά περί γλωσσικής μεταβολής (οι θέσεις της γλωσσολογίας άλλοτε και τώρα ως προς τα αίτια, τους μηχανισμούς, τους παράγοντες επιρροής και την ερμηνεία της γλωσσικής μεταβολής). Θεωρητικά προβλήματα και εφαρμογές στις ακόλουθες θεματικές περιοχές: ανάλυση και σύνθεση, ποικιλία και γλωσσική μεταβολή, μορφοσυντακτική μεταβολή – γραμματικοποίηση, σημασιολο-

γική μεταβολή – οι πραγματολογικοί παράγοντες, γλωσσική επαφή και γλωσσική μεταβολή.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Croft, W. (2000). *Explaining Language Change. An Evolutionary Approach*. London: Longman.
- Heine, B. & T. Kuteva (2005). *Language Contact and Grammatical Change*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hopper P.J. & E.C. Traugott (1993). *Grammaticalization*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Joseph, B. & R. Janda (eds.) (2003). *The Handbook of Historical Linguistics*. Oxford: Blackwell.
- Lightfoot, D. (1979). *Principles of Diachronic Syntax*. Cambridge: Cambridge University Press.
- McMahon, A. (1994). *Understanding Language Change*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Roberts, I. & A. Roussou (2003). *Syntactic Change: A Minimalist Approach to Grammaticalization*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Traugott, E.C. & R.B. Dasher (2005). *Regularity in Semantic Change*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Wischer, I. & G. Diewald (eds.) (2002). *New Reflections on Grammaticalization*. Amsterdam: Benjamins.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΕΣ: Αμαλία ΜΟΖΕΡ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Δέσποινα ΧΕΙΛΑ-ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ

Διαλεκτολογία

Αντικείμενο του μαθήματος αυτού είναι οι θεωρητικές βάσεις, οι μέθοδοι και τα εργαλεία έρευνας του κλάδου της διαλεκτολογίας, καθώς και οι διάλεκτοι της Νέας Ελληνικής. Συγκεκριμένα: Η έννοια της γλωσσικής ποικιλίας. Η διάκριση γλώσσας-διαλέκτου. Η γένεση και διάδοση των γλωσσικών νεωτερισμών στην κοινωνία και το γεωγραφικό χώρο. Παράγοντες που συνδέονται με τη διαλεκτική διαφοροποίηση. Γλωσσογεωγραφία. Οριοθέτηση των διαλέκτων, μεταβατικές ζώνες. Αστικές διάλεκτοι. Συλλογή και επεξεργασία του υλικού. Νεοελληνικές διάλεκτοι: Γένεση και εξέλιξη, χαρακτηριστικά. Εξωγλωσσικά ζητήματα. Η σημερινή κατάσταση. Η έρευνα επί των νεοελληνικών διαλέκτων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Chambers J.K. & Trudgill P., 1998. *Dialectology*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Coseriu E., 1982. *Η γλωσσογεωγραφία* (μετάφραση: Κωνσταντίνος Μηνάς). Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη).
- Francis W.N., 1983. *Dialectology: An Introduction*. Σειρά "Longman Linguistics Library" 29. London/New York: Longman.
- Petyt, K. M. 1980. *The Study of Dialect: An Introduction to Dialectology*. London: Deutsch.
- Trudgill P., 1983. *On Dialect (Social and Geographical Perspectives)*. Oxford: Blackwell.

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Νικόλαος ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ
Παναγιώτης ΚΟΝΤΟΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Γνωσιακή Γλωσσολογία

Βασικές αρχές της γνωσιακής προσέγγισης (εννοιολογική γραμματική, έμφαση στη γλωσσική χρήση). Οι θεωρίες περί γνωσιακών σχημάτων. Η θεωρία των πλαισίων του Fillmore. Η γραμματική του Langacker (βασικές αρχές). Γνωσιακή προσέγγιση της μεταφοράς.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Croft, W. & Cruse, D. A. 2004: *Cognitive Linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Heine, B. 1997: *Cognitive Foundations of Grammar*. New York/Oxford: Oxford University Press.
- Κατή, Δ., Κονδύλη, Μ. & Νικηφορίδου, Κ. (επιμ.) 1999: *Γλώσσα και νόηση. Επιστημονικές και φιλοσοφικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια
- Lakoff, G. & Johnson, M. 1980: *Metaphors We Live By*. Chicago: The University Of Chicago Press.
- Langacker, R.W. 1987: *Foundations of Cognitive Grammar, Vol. I: Theoretical Prerequisites*. Stanford, California: Stanford University Press.
- Langacker, R.W. 1990: Subjectification. *Cognitive Linguistics* 1-1, 5-38.
- Langacker, R.W. 1991: *Foundations of Cognitive Grammar, Vol. II: Descriptive Application*. Stanford, California: Stanford University Press.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ελένη ΠΑΝΑΡΕΤΟΥ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Κειμενογλωσσολογία: Οργάνωση Κειμένου

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση και εμπάθυνση στις κυριότερες πτυχές ανάλυσης του κειμένου, όπως οι απαγωγικές και επαγωγικές μονάδες, οι ρητορικές σχέσεις, τα λεξιλογικά και προτασιακά σχήματα, η αξιολόγηση κ.λπ. Μελετώνται διάφορες κειμενολογικές θεωρίες και χρησιμοποιούνται αναλυτικά πρότυπα, τα οποία εφαρμόζονται σε ένα ευρύ φάσμα αυθεντικών κειμένων από ποικίλα κειμενικά είδη, αφηγηματικά και μη αφηγηματικά (επιχειρηματολογικά, διαδικαστικά, παραινετικά κ.λπ.). Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διδακτική αξιοποίηση των θεωριών και προτύπων ανάλυσης για τη βελτίωση των παραγόμενων κειμένων από φυσικούς και μη ομιλητές.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Dijk, T. A. van (ed.) 1997. *Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction*. London: Sage.

Georgakopoulou, A. & Goutsos, D. 2004. *Discourse Analysis: An Introduction*. Edinburgh: Edinburgh University Press.

Goutsos, D. 1997. *Modeling Discourse Topic: Sequential Relations and Strategies in Expository Text*. Norwood, NJ: Ablex.

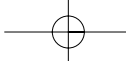
Jaworski, A. & Coupland, N. (eds.) 1999. *The Discourse Reader*. London & New York: Routledge.

Schiffrin, Deborah, Tannen, Deborah & Hamilton, Heidi E. (eds.) 2003. *The Handbook of Discourse Analysis*. Oxford: Blackwell.

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Αικατερίνη ΜΠΑΚΑΚΟΥ-ΟΡΦΑΝΟΥ 2 ώρες εβδομαδιαίως
Διονύσιος ΓΟΥΤΣΟΣ

Γλωσσικός σχεδιασμός-Γλωσσική πολιτική: Θεωρητικό υπόβαθρο και εφαρμογές

1. Ορισμός των εννοιών, μεθοδολογικά προβλήματα, σκοποί, φορείς, τρόποι και τομείς εφαρμογής του γλωσσικού σχεδιασμού και της γλωσσικής πολιτικής.
2. Συζήτηση συγκεκριμένων ζητημάτων γλωσσικού σχεδιασμού και πολιτικής, με έμφαση στην ελληνική πραγματικότητα.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Kaplan R. B. & Baldauf R. B. Jr 1997: *Language Planning. From Practice to Theory*. Clevedon: Multilingual Matters.
- Κωστούλα-Μακράκη, Ν. 2001: *Γλώσσα και κοινωνία – Βασικές έννοιες*. Σειρά «Γλώσσα – Εκπαίδευση – Κοινωνία». Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Haugen, E. 1987: *Blessings of Babel. Bilingualism and Language Planning*. Berlin, New York, Amsterdam: Mouton de Gruyter.
- Σελλά-Μάζη, Ε. 2001: *Διγλωσσία και κοινωνία*. Προσκήνιο (Σιδεράτος).
- Χριστίδης, Α.-Φ. (επιστ. επιμ.) 1999: «Ισχυρές»-«ασθενείς» γλώσσες στην Ευρωπαϊκή Ένωση - Όψεις του γλωσσικού ηγεμονισμού (2 τόμοι). Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου 26-28 Μαρτίου 1997, Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΚΑΚΡΙΔΗ-ΦΕΡΡΑΡΙ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Ψυχογλωσσολογία: Θεωρίες κατάκτησης δεύτερης γλώσσας

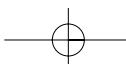
Σεμιναριακό μάθημα που περιστρέφεται γύρω από τον τρόπο με τον οποίο επιτελείται η γλωσσική κατάκτηση. Εξετάζονται δύο κυρίως θεωρητικές προσεγγίσεις: η γενετική θεωρία της Καθολικής Γραμματικής του Chomsky και η Γνωστική Προσέγγιση του Piaget και των υποστηρικτών του. Μελετώνται τόσο οι διαφορές όσο και οι ομοιότητες των δύο προσεγγίσεων και εξετάζονται οι πιθανότητες συνδυασμού τους προκειμένου να εξαχθούν συμπεράσματα σχετικά με τις λειτουργίες του ανθρώπινου νου κατά την κατάκτηση της μητρικής αλλά κυρίως της δεύτερης γλώσσας καθώς και οι δυνατότητες διαμόρφωσης μιας γενικότερης θεωρίας γλωσσικής κατάκτησης.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Anderson, J. 1980: *Cognitive Psychology and its Implications*. New York: Freeman.
- Chomsky, N. 1986: *Knowledge of Language: Its Nature, Origin and Use*. New York: Praeger.
- Ellis, R. 1994: *The Study of Second Language Acquisition*. Oxford: Oxford University Press.
- McLaughlin, B. 1987: *Theories of Second-Language Acquisition*. London: Edward Arnold.
- Mitchell, R. & F. Myles 1998: *Second Language Learning Theories*. London: Arnold.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Σπυριδούλα ΜΠΕΛΛΑ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Ειδίκευση: ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας

1. Σκοποί και στόχοι της εκπαιδευτικής γλωσσολογίας
2. Γλωσσική διδασκαλία και Αναλυτικά Προγράμματα
3. Προϋποθέσεις για μια «σωστή» γλωσσική διδασκαλία
4. Ο ρόλος της λογοτεχνίας στη διδασκαλία της γλώσσας
5. Η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης
6. Σύγχρονη προβληματική για τη σχέση γραπτού-προφορικού λόγου
7. Θεωρητικά και πρακτικά προβλήματα της ορθογραφίας
8. Η διδασκαλία του λεξιλογίου. Βασικές αρχές της λεξικής προσέγγισης.
9. Γλώσσα και πολιτισμός
10. Κριτήρια αξιολόγησης του γραπτού λόγου

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Χριστόφορος ΧΑΡΑΛΑΜΠΑΚΗΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Σημασιολογία-Πραγματολογία

Αντικείμενο του σεμιναρίου είναι οι χρονικές κατηγορίες στη γλώσσα (χρόνος – άποψη – ποιόν ενεργείας). Εντοπίζονται τα θέματα που παρουσιάζουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον για τη θεωρία και οι λύσεις που έχουν προταθεί κατά καιρούς και ανά θεωρητική προσέγγιση· αναλύονται σημασιολογικές, πραγματολογικές και γνωστικές ερμηνείες.

Το σεμινάριο είναι οργανωμένο ως εξής: Οι φοιτητές αναλαμβάνουν εκ περιτροπής την παρουσίαση άρθρων και βιβλίων. Ακολουθεί συζήτηση βάσει του κειμένου που παρουσιάστηκε και περαιτέρω βιβλιογραφίας επί του θέματος. Σε όλες τις παρουσιάσεις και συζητήσεις γίνεται προσπάθεια να ελέγχονται οι θεωρητικές προσεγγίσεις σε σχέση με τα δεδομένα της ελληνικής γλώσσας και των άλλων γλωσσών που κατέχουν οι συμμετέχοντες.

Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται βάσει των παρουσιάσεων, της γενικότερης

συμμετοχής τους στις συζητήσεις (όπου διαφαίνεται τόσο η αναλυτική και συνθετική τους ικανότητα όσο και η γνώση της βιβλιογραφίας) και της τελικής εργασίας που παραδίδουν.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Comrie, B. (1976). *Aspect*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Comrie, B. (1985). *Tense*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Dahl, Ö. (1985). *Tense and Aspect Systems*. Oxford: Blackwell.
- David, J. & R. Martin (eds.) (1980). *La notion d' aspect*. Paris: Klincksieck.
- Fleischman, S. (1983). *The Future in Thought and Language*. Cambridge Studies in Linguistics 36. Cambridge: Cambridge University Press.
- Fleischman, S. (1989). Temporal distance: a basic linguistic metaphor. *Studies in Language* 13, 1-50.
- Hopper, P.J. (ed.) (1982). *Tense-Aspect: Between Semantics and Pragmatics*. Typological Studies in Language 1. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Hornstein, N. (1990). *As Time Goes By*. Cambridge, Mass.: The MIT Press.
- Lyons, J. (1977). *Semantics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Lyons, J. (1995). *Linguistic Semantics: An Introduction*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Michaelis, L. A. (1998). *Aspectual Grammar and Past-time Reference*. London: Routledge.
- Μόζερ, Α. (2005). *Άποψη και χρόνος στην ιστορία της Ελληνικής*. Αθήνα: Παρουσία.
- Rothstein, S. (2003). *Structuring Events: A Study in the Semantics of Aspect*. Oxford: Blackwell.
- Vendler, Z. (1967). *Linguistics in Philosophy*. Ithaca, N.Y.: Cornell University Press.
- Verkuyl, H.J. (1993). *A Theory of Aspectuality: The Interaction Between Temporal and Atemporal Structure*. Cambridge: Cambridge University Press.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Αμαλία ΜΟΖΕΡ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Υπολογιστική Γλωσσολογία: Επεξεργασία Σωμάτων Κειμένων

Εισαγωγή στη Γλωσσολογία Σωμάτων Κειμένων (Corpus Linguistics): Παράλληλα με τη γενετική θεώρηση για τη γλώσσα που ερμηνεύει κυρίως τη γλωσσική ικανότητα του φυσικού ομιλητή υπάρχει και η εμπειρική θεώρηση που περιγράφει

την καθημερινή γλωσσική χρήση μέσω της ποσοτικής και ποιοτικής ανάλυσης σωμάτων κειμένων γραπτού και προφορικού λόγου (corpora). Ορισμός και τυπολογία των corpora. Εφαρμογές των corpora στη γλωσσική έρευνα. Μεθοδολογία δειγματοληψίας, σχεδιασμός και κατανομή των κειμενικών τύπων. Το ζήτημα της αντιπροσωπευτικότητας. Ποσοτική ανάλυση: μετρήσεις συχνότητας εμφάνισης των λέξεων, αναζήτηση συμφραζομένων (concordances), πίνακες συνεισφαιρήσεων (collocations). Γλωσσολογικός χαρακτηρισμός των corpora (tagging). Παρουσίαση και εξοικείωση με ειδικά προγράμματα υπολογιστικής επεξεργασίας σωμάτων κειμένων (Monocornc Pro, Wordsmith Tools).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Biber, D., Conrad, S. & Reppen, R. 1998: *Corpus Linguistics: Investigating Language Structure and Use*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Garside, R., Leech, G. & McEnery, T. (eds.) 1997: *Corpus Annotation: Linguistic Information from Computer Text Corpora*. London ; New York : Longman.
- Kennedy, G. 1998: *An Introduction to Corpus Linguistics*. London ; New York : Longman.
- Krug, M. 2000: *Emerging English Modals: A Corpus-Based Study of Grammaticalization*. Berlin : Mouton de Gruyter.
- McEnery, T. & Wilson, A. 1996: *Corpus Linguistics*. Edinburgh : Edinburgh University Press.
- McEnery, T., Xiao, R. & Tono, Y. 2006: *Corpus-Based Language Studies: An Advanced Resource Book*. London: Routledge.
- Meyer, C. 2001: *English Corpus Linguistics: An Introduction*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Nesselhauf, N. 2005: *Collocations in a Learner Corpus*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Ooi, V. 1998: *Computer Corpus Lexicography*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Renouf, A. 1998: *Explorations in Corpus Linguistics*. Amsterdam: Rodopi.
- Thomas, J., Short, M., Henry, M. & Geoffrey, L. (eds.) 1996: *Using Corpora for Language Research: Studies in Honour of Geoffrey Leech*. London ; New York : Longman.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Γεώργιος ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Φωνολογία-Μορφολογία

Το μάθημα εξετάζει προβλήματα Φωνολογίας και Μορφολογίας, με έμφαση στην Ελληνική, βάσει της Θεωρίας του Βελτίστου (Optimality Theory).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Archangeli, D & Langendoen, D.T. 1997. Optimality Theory: An Overview. London: Blackwell.

McCarthy, J.J. 2003. Optimality Theory in Phonology: A Reader. London: Blackwell.

Prince, A. & Smolensky P. 2004. Optimality Theory: Constraint Interaction in Generative Grammar. London: Blackwell.

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Gaberel DRACHMAN

2 ώρες εβδομαδιαίως

Αγγελική ΜΑΛΙΚΟΥΤΗ-DRACHMAN

Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Τα «μέρη του λόγου» ως γραμματικές και επικοινωνιακές κατηγορίες

1. Ουσιαστικά
2. Ρήματα
3. Επίθετα
4. Άρθρα
5. Αντωνυμίες
6. Επιρρήματα
7. Μετοχές
8. Σύνδεσμοι
9. Προθέσεις

- Από τον Διονύσιο τον Θράκα και τον Απολλώνιο τον Δύσκολο και τη Σχολική-Παραδοσιακή Γραμματική στην Δομολειτουργική-Επικοινωνιακή Γραμματική.
- Ανάλυση του επικοινωνιακού ρόλου που επιτελούν τα διάφορα «μέρη του λόγου».
- Προσδιορισμός των επιλογών-δυνατοτήτων που παρέχουν τα «μέρη του λόγου» στην επικοινωνία.

- Ο ρόλος των γραμματικών υποκατηγοριών («παρεπομένων» τού ονόματος και τού ρήματος στην επικοινωνία.
- Μορφολογία – Σύνταξη – Επικοινωνία

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Γεώργιος ΜΠΑΜΠΙΝΙΩΤΗΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Εισαγωγή στην Ανάλυση Ομιλίας

Ανάλυση Ομιλίας. Οριοθέτηση του χώρου της. Σχέση της Ανάλυσης Ομιλίας με συναφείς κλάδους (Πραγματολογία, Κειμενογλωσσολογία). Προοπτικές και εφαρμογές στον χώρο. Ο ρόλος του περιβάλλοντος στην ανάλυση του κειμένου. Ανάλυση της πληροφοριακής δομής του λόγου. Κειμενικά είδη. Προφορικός-γραπτός λόγος. Παρουσίαση των βασικών θεωρητικών θέσεων και των προβλημάτων της προσέγγισης των ειδών λόγου. Θεματική οργάνωση του κειμένου. Θεματικές επιλογές και κειμενικά είδη. Οργάνωση του κειμένου: συνοχή-συνεκτικότητα. Εφαρμοσμένη Ανάλυση Ομιλίας και Εκπαίδευση.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Bhatia, V. 1993: *Analysing Genre*. London: Longman.

Brown, G. & Yule, G. 1983: *Discourse Analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.

Γεωργακοπούλου, Α. & Γούτσος, Δ. 1999: *Κείμενο και επικοινωνία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

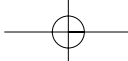
Dijk, T. van 1997: The study of discourse. In Dijk, T. van (ed.) *Discourse as Structure and Process*. Vol I. London: Sage, 1-35.

Fries, P. 1995: A personal view of Theme. In Ghadessy, M. (ed.) *Thematic Development in English Texts*. London: Pinter, 1-19.

Ochs, E. 1979: Planned and unplanned discourse. In Givon, T. (ed.) *Discourse and Syntax*. New York: Academic Press, 51-80.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Σταματία ΚΟΥΤΣΟΥΛΕΛΟΥ-ΜΙΧΟΥ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Λεξικογραφία

1. Η λεξικογραφία ως κλάδος της γλωσσολογίας. Πρακτικά και θεωρητικά προβλήματα
2. Εξελικτικές τάσεις στη νεοελληνική λεξικογραφία
3. Μονόγλωσσα και δίγλωσσα λεξικά
4. Κριτήρια επιλογής των λημμάτων
5. Οι συνδυαστικές δυνατότητες των λέξεων
6. Οι γραμματικές πληροφορίες και ο τρόπος παρουσίασής τους σε ένα λεξικό
7. Οι ετυμολογικές πληροφορίες σε χρηστικά λεξικά
8. Η λεξικογραφική παρουσίαση της πολυσημίας και της ομωνυμίας
9. Ηλεκτρονική λεξικογραφία και βάσεις δεδομένων
10. Διαγλωσσική λεξικογραφία με έμφαση στη μετάφραση

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Χριστόφορος ΧΑΡΑΛΑΜΠΑΚΗΣ
Άγης ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Γλωσσική Μεταβολή: Από τη Θεωρία στην Πράξη

Γενικά περί γλωσσικής μεταβολής (οι θέσεις της γλωσσολογίας άλλοτε και τώρα ως προς τα αίτια, τους μηχανισμούς, τους παράγοντες επιρροής και την ερμηνεία της γλωσσικής μεταβολής). Θεωρητικά προβλήματα και εφαρμογές στις ακόλουθες θεματικές περιοχές: ανάλυση και σύνθεση, ποικιλία και γλωσσική μεταβολή, μορφοσυντακτική μεταβολή – γραμματικοποίηση, σημασιολογική μεταβολή – οι πραγματολογικοί παράγοντες, γλωσσική επαφή και γλωσσική μεταβολή.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Croft, W. (2000). *Explaining Language Change. An Evolutionary Approach*. London: Longman.
- Heine, B. & T. Kuteva (2005). *Language Contact and Grammatical Change*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hopper P.J. & E.C. Traugott (1993). *Grammaticalization*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Joseph, B. & R. Janda (eds.) (2003). *The Handbook of Historical Linguistics*. Oxford: Blackwell.

- Lightfoot, D. (1979). *Principles of Diachronic Syntax*. Cambridge: Cambridge University Press.
- McMahon, A. (1994). *Understanding Language Change*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Roberts, I. & A. Roussou (2003). *Syntactic Change: A Minimalist Approach to Grammaticalization*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Traugott, E.C. & R.B. Dasher (2005). *Regularity in Semantic Change*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Wischer, I. & G. Diewald (eds.) (2002). *New Reflections on Grammaticalization*. Amsterdam: Benjamins.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΕΣ: Αμαλία ΜΟΖΕΡ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Δέσποινα ΧΕΙΛΑ-ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ

Διαλεκτολογία

Αντικείμενο του μαθήματος αυτού είναι οι θεωρητικές βάσεις, οι μέθοδοι και τα εργαλεία έρευνας του κλάδου της διαλεκτολογίας, καθώς και οι διάλεκτοι της Νέας Ελληνικής. Συγκεκριμένα: Η έννοια της γλωσσικής ποικιλίας. Η διάκριση γλώσσας-διαλέκτου. Η γένεση και διάδοση των γλωσσικών νεωτερισμών στην κοινωνία και το γεωγραφικό χώρο. Παράγοντες που συνδέονται με τη διαλεκτική διαφοροποίηση. Γλωσσογεωγραφία. Οριοθέτηση των διαλέκτων, μεταβατικές ζώνες. Αστικές διάλεκτοι. Συλλογή και επεξεργασία του υλικού. Νεοελληνικές διάλεκτοι: Γένεση και εξέλιξη, χαρακτηριστικά. Εξωγλωσσικά ζητήματα. Η σημερινή κατάσταση. Η έρευνα επί των νεοελληνικών διαλέκτων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Chambers J.K. & Trudgill P., 1998. *Dialectology*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Coseriu E., 1982. *Η γλωσσογεωγραφία* (μετάφραση: Κωνσταντίνος Μηνάς). Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη).
- Francis W.N., 1983. *Dialectology: An Introduction*. Σειρά "Longman Linguistics Library" 29. London/New York: Longman.

Petyt, K. M. 1980. *The Study of Dialect: An Introduction to Dialectology*. London: Deutsch.

Trudgill P., 1983. *On Dialect (Social and Geographical Perspectives)*. Oxford: Blackwell.

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Νικόλαος ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ
Παναγιώτης ΚΟΝΤΟΣ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Διδασκαλία της Ν.Ε. ως ξένης γλώσσας

Αν και ο τίτλος του μαθήματος παραπέμπει σε μία μάλλον παιδαγωγική προσέγγιση του θέματος, το αντικείμενο του σεμιναρίου θα είναι αρκετά διαφορετικό. Αφόρμησή μας θα είναι ερωτήματα που θέτουν οι διδάσκοντες λίγο πριν μπουν στην τάξη και σε πολλές περιπτώσεις σε όλη τη διάρκεια της διδακτικής τους σταδιοδρομίας:

- Ποιος είναι ο αποτελεσματικότερος τρόπος να διορθώνονται τα λάθη των μαθητών;
- Πώς να διδάξω τον αόριστο;
- Πότε πρέπει να διδάξω την Προστακτική;
- Ποια είναι η καλύτερη μέθοδος για την εκμάθηση και τη διδασκαλία μιας δεύτερης γλώσσας;
- Ποιο είναι το καλύτερο εγχειρίδιο για τη διδασκαλία της Ελληνικής;
- Τι σημαίνει 'επίπεδο γλωσσομάθειας'; Τι πρέπει να ξέρει ένας αρχάριος μαθητής της Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας για να περάσει τις εξετάσεις για την Ελληνομάθεια;

Κι ενώ όλοι δίνουν/ δίνουμε τις δικές τους/ μας εμπειρικές απαντήσεις στα ερωτήματα αυτά, από τη στιγμή που δημιουργείται ένα μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών με θέμα τη διδασκαλία, αναμένεται από την έρευνα και τις διάφορες θεωρίες να δώσουν ΤΗ λύση. Ωστόσο, τα πράγματα δεν είναι τόσο απλά και για να μπορέσει να κατανοήσει κανείς τι γίνεται μέσα στο περιβάλλον μιας τάξης όπου μια γλώσσα διδάσκεται ως δεύτερη –στη συγκεκριμένη περίπτωση, η Ελληνική-, πρέπει μάλλον να ακολουθήσει μια αντίστροφη πορεία. Η πορεία αυτή έχει ως αφετηρία της τον ίδιο τον μαθητή και ό,τι ακριβώς συμβαίνει στον ίδιο όταν εκτίθεται στη διαδικασία κατάκτησης μιας γλώσσας πέρα της μητρικής του.

Στόχος των μαθημάτων είναι

(α) η εξοικείωση των μαθητών με βασικούς όρους και θεωρίες από τον χώρο της Κατάκτησης της Γ2

(β) η παρουσίαση βασικών ερευνών (σχεδιασμός, συλλογή δεδομένων, μεθοδολογία, ανάλυση ευρημάτων) που έχουν γίνει γύρω από διάφορα θέματα σχετικά με την Κατάκτηση της Γ2

(γ) ο σχεδιασμός, η συγκέντρωση και η ανάλυση παρόμοιων δεδομένων από την εκμάθηση της Ελληνικής σε περιβάλλον τάξης

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Cook, V. 1996². *Second Language Learning and Language Teaching*. London: Arnold.
- Council of Europe. 2001. *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching and Assessment*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Ellis, R. 1997. *Second Language Acquisition*. Oxford: Oxford University Press.
- Hedge, T. 2000. *Teaching and Learning in the Language Classroom*. Oxford: Oxford University Press.
- Johnson, K. 2001. *An Introduction to Foreign Language Learning and Teaching*. London: Longman.
- Larsen-Freeman, D. & Long, M. 1991. *An Introduction to Second Language Acquisition Research*. London: Longman.
- Lightbown, P. & Spada, N. 1999. *How Languages are Learned*. Oxford: Oxford University Press.
- Mackey, A. & Gass, S. 2005. *Second Language Research: Methodology and Design*. Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum.
- Mitchell, R. & Myles, F. 1998. *Second Language Learning Theories*. London: Arnold.
- Nunan, D. 1999. *Second Language Teaching and Learning*. Boston: Heinle & Heinle.
- Schmitt, N. 2002. (ed.) *An Introduction to Applied Linguistics*. London: Arnold.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΙΑΚΩΒΟΥ

2 ώρες εβδομαδιαίως

Γνωσιακή Γλωσσολογία

Βασικές αρχές της γνωσιακής προσέγγισης (εννοιολογική γραμματική, έμφαση στη γλωσσική χρήση). Οι θεωρίες περί γνωσιακών σχημάτων. Η θεωρία των πλαι-

σίων του Fillmore. Η γραμματική του Langacker (βασικές αρχές). Γνωσιακή προσέγγιση της μεταφοράς.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Croft, W. & Cruse, D. A. 2004: *Cognitive Linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Heine, B. 1997: *Cognitive Foundations of Grammar*. New York/Oxford: Oxford University Press.
- Κατή, Δ., Κονδύλη, Μ. & Νικηφορίδου, Κ. (επιμ.) 1999: *Γλώσσα και νόηση. Επιστημονικές και φιλοσοφικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια
- Lakoff, G. & Johnson, M. 1980: *Metaphors We Live By*. Chicago: The University Of Chicago Press.
- Langacker, R.W. 1987: *Foundations of Cognitive Grammar, Vol. I: Theoretical Prerequisites*. Stanford, California: Stanford University Press.
- Langacker, R.W. 1990: Subjectification. *Cognitive Linguistics* 1-1, 5-38.
- Langacker, R.W. 1991: *Foundations of Cognitive Grammar, Vol. II: Descriptive Application*. Stanford, California: Stanford University Press.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ελένη ΠΑΝΑΡΕΤΟΥ

2 ώρες εβδομαδιαίως

ή

Κειμενογλωσσολογία: Οργάνωση Κειμένου

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση και εμπάθυνση στις κυριότερες πτυχές ανάλυσης του κειμένου, όπως οι απαγωγικές και επαγωγικές μονάδες, οι ρητορικές σχέσεις, τα λεξιλογικά και προτασιακά σχήματα, η αξιολόγηση κ.λπ. Μελετώνται διάφορες κειμενολογικές θεωρίες και χρησιμοποιούνται αναλυτικά πρότυπα, τα οποία εφαρμόζονται σε ένα ευρύ φάσμα αυθεντικών κειμένων από ποικίλα κειμενικά είδη, αφηγηματικά και μη αφηγηματικά (επιχειρηματολογικά, διαδικαστικά, παραινετικά κ.λπ.). Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διδακτική αξιοποίηση των θεωριών και προτύπων ανάλυσης για τη βελτίωση των παραγόμενων κειμένων από φυσικούς και μη ομιλητές.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Dijk, T. A. van (ed.) 1997. *Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction*. London: Sage.
- Georgakopoulou, A. & Goutsos, D. 2004. *Discourse Analysis: An Introduction*. Edinburgh: Edinburgh University Press.

- Goutsos, D. 1997. *Modeling Discourse Topic: Sequential Relations and Strategies in Expository Text*. Norwood, NJ: Ablex.
- Jaworski, A. & Coupland, N. (eds.) 1999. *The Discourse Reader*. London & New York: Routledge.
- Schiffrin, Deborah, Tannen, Deborah & Hamilton, Heidi E. (eds.) 2003. *The Handbook of Discourse Analysis*. Oxford: Blackwell.

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Αικατερίνη ΜΠΑΚΑΚΟΥ-ΟΡΦΑΝΟΥ 2 ώρες εβδομαδιαίως
Διονύσιος ΓΟΥΤΣΟΣ

ή

Γλωσσικός σχεδιασμός-Γλωσσική πολιτική: Θεωρητικό υπόβαθρο και εφαρμογές

1. Ορισμός των εννοιών, μεθοδολογικά προβλήματα, σκοποί, φορείς, τρόποι και τομείς εφαρμογής του γλωσσικού σχεδιασμού και της γλωσσικής πολιτικής.
2. Συζήτηση συγκεκριμένων ζητημάτων γλωσσικού σχεδιασμού και πολιτικής, με έμφαση στην ελληνική πραγματικότητα.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Karlan R. B. & Baldauf R. B. Jr 1997: *Language Planning. From Practice to Theory*. Clevedon: Multilingual Matters.
- Κωσοπούλα-Μακράκη, Ν. 2001: *Γλώσσα και κοινωνία – Βασικές έννοιες*. Σειρά «Γλώσσα – Εκπαίδευση – Κοινωνία». Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Haugen, E. 1987: *Blessings of Babel. Bilingualism and Language Planning*. Berlin, New York, Amsterdam: Mouton de Gruyter.
- Σελλά-Μάζη, Ε. 2001: *Διγλωσσία και κοινωνία*. Προσκήνιο (Σιδεράτος).
- Χριστίδης, Α.-Φ. (επιστ. επιμ.) 1999: «Ισχυρές»-«ασθενείς» γλώσσες στην Ευρωπαϊκή Ένωση - Όψεις του γλωσσικού ηγεμονισμού (2 τόμοι). Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου 26-28 Μαρτίου 1997, Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία ΚΑΚΡΙΔΗ-ΦΕΡΡΑΡΙ 2 ώρες εβδομαδιαίως

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

Υ Π Η Ρ Ε Σ Ι Ε Σ Τηλ. Ηλεκτρ. διεύθυνση (e-mail) γρ. όροφος

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΕΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

Ιστορίας και Αρχαιολογίας	210 7277 312-14 210 7277 954 (fax)		304	3ος
Φιλολογίας	210 7277 310 210 7277 654 (fax)	apastra@phil.uoa.gr	305	3ος
Φ.Π.Ψ.	210 7277 315 210 7277 315 (fax)		303	3ος

ΤΟΜΕΙΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Βυζαντινής Φιλολογίας και Λαογραφίας	210 7277 735 (τηλ./fax)	gpitsin@phil.uoa.gr	704	7ος
Γλωσσολογίας	210 7277 855 210 72 77 836 210 72 77 872 (fax)	doling@phil.uoa.gr	830	8ος
Κλασικής Φιλολογίας	210 7277 787-89 210 7248 979 (fax Κεντρικό)	afrantzi@lib.uoa.gr	745	7ος
Νεοελληνικής Φιλολογίας	210 7277 621 210 7277 622 (fax)	onephil@phil.uoa.gr	605	6ος

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Βυζαντινής και Νεοελληνικής Φιλολογίας	210 7277 843-45 210 7277 775 210 7277 897 210 7248 979 (fax)	viznelphilologia@lib.uoa.gr	829	8ος
---	---	-----------------------------	-----	-----

	Τηλ.	Ηλεκτρ. διεύθυνση (e-mail)	γρ.	όροφος
Γλωσσολογίας	210 7277 859 210 7277 872 (fax)	glwssologia@lib.uoa.gr	830	8ος
Κλασικής Φιλολογίας	210 7277 785-86 210 7277 790 210 7248 979 (fax)	klassfilologia@lib.uoa.gr	745,	7ος
Λαογραφίας	210 7277 777-8 210 7248 979 (fax)	laografia@lib.uoa.gr	734	7ος
Εργαστήριο Πληροφορικής	210 7277 683	philab@phil.uoa.gr	802(1)	8ος
Εργαστήριο Φωνητικής και Υπολογιστικής Γλωσσολογίας	210 7277 668 210 7277 872 (fax)	akonto@phil.uoa.gr	622, 623	6ος

ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Βιβλιοπωλείο	210 7277 024-5		206	2ος
Διδασκαλείο της νεοελληνικής γλώσσας	210 7277 665		620	6ος
Εργαστήριο Ψυχολογικής Συμβουλευτικής φοιτητών/τριών ΕΚΠΑ	210 7277 554 210 7277 553 (fax)		511	5ος
Εστιατόριο	210 7277 027 210 7292 211			ισόγειο
Ιατρείο	210 7277 030 210 7227 667			ισόγειο
Κυλικείο	210 7277 016		444	4ος
Ταχυδρομείο	210 7277 017		208	2ος
Τηλ. κέντρο της Σχολής	210 7277 000 210 7277 999			

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Όνοματεπώνυμο, ιδιότητα, Τομέας	Τηλ. γραφείου	γρ.	όροφος
Αθανασόπουλος Ευάγγελος, Καθηγ., Νεοελ. Φιλ.	210 7277 630	605	6ος
Αϊβάζογλου-Τζαλαβρά Αικατερίνη, ΕΤΕΠ, Γραμματ. Τομ. Γλωσ.	210 7277 855	830	8ος
Αλεβίζου Ελένη, διοικ., Γραμματ. Τμ. Φιλ.	210 7277 950	306	3ος
Αντωνίου – Τίλιου Μαρία, Λέκτ., Νεοελ. Φιλ.	210 7277 632	604	6ος
Αργυροπούλου – Παπαδοπούλου Παναγιώτα, Λέκτ., Κλασ. Φιλ.	210 7277 606	609	6ος
Βαλαμακίης Βαλαμής, βιβλιοθ. Σπουδ. Βυζ. & Νεοελ. Φιλ.	210 7277 845	829	8ος
Βασίλαρος Γεώργιος, Επικ. Καθηγ., Κλασ. Φιλ.	210 7277 611	608	6ος
Βγενοπούλου Ζωή, διοικ., Γραμματ. Τμ. Φιλ.	210 7277 917	306	3ος
Βγόντζας Μιχαήλ, βιβλιοθ., Σπουδ. Κλασ. Φιλ.	210 7277 785	745	7ος
Βοσκός Ανδρέας, Καθηγ., Κλασ. Φιλ.	210 7277 651	610	6ος
Βουτσίνου – Κικίλια Μαρία, Καθηγ., Λατιν. Φιλ.	210 7277 614	606	6ος
Γαρανούδης Ευριπίδης, Επικ. Καθηγ., Νεοελ. Φιλ.	210 7277 625	605	6ος
Γεωργακοπούλου Σοφία, Λέκτ., Λατιν. Φιλ.	210 7277 788	603	6ος
Γεωργαντζόγλου Νικόλαος, Αναπλ. Καθηγ., Κλασ. Φιλ.	210 7277 637	603	6ος
Γιατρομανωλάκης Γεώργιος, Καθηγ., Κλασ. Φιλ.	210 7277 718	707	7ος
Γίωση Μαρία, Επικ. Καθηγ., Κλασ. Φιλ.	210 7277 616	607	7ος
Γουήλ – Μπαδιεριστάκη Άννα-Ιωάννα, Επικ. Καθηγ., Λαογρ.	210 7277 728	705	7ος
Γούτσος Διονύσιος, Επικ. Καθηγ., Γλωσ.	210 7277 853	830	8ος
Δελλή Σταματία, βιβλιοθ., Σπουδ. Κλασ. Φιλ.	210 7277 785	745	7ος
Δημητρακόπουλος Φώτιος, Καθηγ., Βυζαντ. Φιλ.	210 7277 732	704	7ος
Δημοπούλου-Πήλιουρα Μαρία, ΕΤΕΠ, Γραμματ. Τομ. Γλωσ.	210 7277 836	830	8ος
Δρακωνάκη – Καζαντζάκη Ευανθία, Επικ. Καθηγ., Κλασ. Φιλ.	210 7277 605	609	6ος
Ζαμάρου Ειρήνη, Λέκτ. Κλασ. Φιλ.	210 7277 716	707	7ος
Ζούπα – Μπόκα Ζωή, βιβλιοθ., Σπουδ. Λαογρ.	210 7277 777	714	7ος
Ζωγράφου – Κορρέ Αικατερίνη, Καθηγ., Λαογρ.	210 7277 729	705	7ος
Ιακώβου Μαρία, Επικ. Καθηγ., Γλωσ.	210 7277 861	830	8ος

Κόκλα Έφη, πληροφ., Εργ. Πληρ.	210 7277 683	624	6ος
Κακριδή – Φερράρι Μαρία, Επίκ. Καθηγ., Γλωσ.	210 7277 648	601	6ος
Καλαμάκης Διονύσιος, Επίκ. Καθηγ., Βυζαντ. Φιλ.	210 7277 707	708	7ος
Καλαμαρά Παρασκευή, βιβλιοθ., Σπουδ. Γλωσ.	210 7277 853	830	8ος
Καλλινίκου Μελαχροινή, διοικ., Γραμματ. Τμ. Φιλ.	210 7277 473	306	6ος
Καμαρέττα – Πίσση Αικατερίνη, Λέκτ., Κλασ. Φιλ.	210 7277 721	706	7ος
Καραμαλέγκου Ελένη, Καθηγ., Λατιν. Φιλ.	210 7277 617	606	6ος
Καρυπίδου Ουρανία, βιβλιοθ., Σπουδ. Βυζ. & Νεοελ. Φιλ.	210 7277 843	829	8ος
Κασίνης Κωνσταντίνος, Καθηγ., Νεοελ. Φιλ.	210 7277 602	609	6ος
Κατσής Γεώργιος, Επίκ. Καθ. Κλασ. Φιλ.	210 7277 613	608	6ος
Κολέζας Νικόλαος, Επίκ. Καθηγ., Κλασ. Φιλ.	210 7277 620	606	6ος
Κόλιας Ταξιάρχης, Καθηγ., Βυζαντ. Φιλ.	210 7277 731	704	7ος
Κοντοσταυλάκη Αθηνά, ΕΤΕΠ, Εργ. Φων. Υπολ. Γλωσ.	210 7277 666	622	6ος
Κουμιώτου – Παπαδοπούλου Αδαμαντίνη, Λέκτ. Κλασ. Φιλ.	210 7277 635	603	6ος
Κουρούσης Σταύρος, Καθηγ., Βυζαντ. Φιλ.	210 7277 737	704	7ος
Κουτσουλέλου – Μίχου Σταματία, Επίκ. Καθηγ., Γλωσ.	210 7277 822	807	8ος
Κυπριάδου Άννα, διοικ., Γραμματ. Τμ. Φιλ.	210 7277 960	306	3ος
Κωνσταντάκος Ιωάννης, Λέκτ. Κλασ. Φιλ.	210 7277 638	603	6ος
Λεντάκης Βασίλειος, Λέκτ. Κλασ. Φιλ.	210 7277 650	610	6ος
Μαγουλάς Γεράσιμος, ΕΤΕΠ, Γραμματ. Τομ. Νεοελ. Φιλ.	210 7277 621	605	6ος
Μακρυγιάννη Ευγενία, Λέκτ. Κλασ. Φιλ.	210 7277 719	706	7ος
Μαντουβάλου – Βασιλάκου Μαρία, Αναπλ. Καθηγ., Νεοελ. Φιλ.	210 72 77626	605	6ος
Μαράντη Χρυσούλα, διοικ., Γραμματ. Τμ. Φιλ.	210 72 77 952	306	3ος
Μαρκόπουλος Αθανάσιος, Καθηγ., Βυζαντ. Φιλ.	210 7277 726	705	7ος
Μαρκόπουλος Γεώργιος, Λέκτ., Γλωσ.	210 7277 857	830	8ος
Μηλίγκου – Μαρκαντώνη Μαρία, Αναπλ. Καθηγ., Λαογρ.	210 7277 727	705	7ος
Μητσοπούλου-Χαριτάκη Μαρία, Κλητ. Σπουδ. Γλωσ.	210 7277 853	830	8ος
Μόζερ Αμαλία, Καθηγ., Γλωσ.	210 7277 819	806	8ος
Μοιραλιώτη Θεώνη, βιβλιοθ., Σπουδ. Κλασ. Φιλ.	210 7277 785	746	7ος
Μπακάκου – Ορφανού Αικατερίνη, Αναπλ. Καθηγ., Γλωσ.	210 7277 818	806	8ος
Μπαμπινιώτης Γεώργιος, Καθηγ., Γλωσ.	210 3689 771	601	6ος
Μπεζαντάκος Νικόλαος, Καθηγ., Κλασ. Φιλ.	210 7277 610	608	6ος
Μπέλλα Σπυριδούλα, Λέκτ., Γλωσ.	210 7277 859	806	8ος
Μπεναρδής Θεόφιλος, διοικ., Γραμματ. Τμ. Φιλ.	210 7277 738	306	3ος

Μπενέτος Διονύσιος, Λέκτ., Λατιν. Φιλ.	210 7277 607	608	6ος
Μποτίνης Αντώνιος, Επικ. Καθηγ., Γλωσ.	210 7277 668	621	6ος
Ξανθάκη – Καραμάνου Γεωργία, Καθηγ., Κλασ. Φιλ.	210 7277 653	611	6ος
Ξανθοπούλου Κυριακή, βιβλιοθ., Σπουδ. Κλασ. Φιλ.	210 7277 785	745	7ος
Ξυδάς Χρίστος, Επικ. Καθηγ., Κλασ. Φιλ.	210 7277 609	608	6ος
Πουλοπούλου Αικατερίνη, ΕΤΕΠ, Γραμματ. Τομ. Κλασ. Φιλ.	210 7277 788	745	7ος
Παναγιώτου Αντώνιος, Επικ. Καθηγ., Βυζαντ. Φιλ.	210 7277 701	709	7ος
Παναρέτου – Τσίρη Ελένη, Επικ. Καθηγ., Γλωσ.	210 7277 647	601	6ος
Παπαδοπούλου Κυριακή, ΕΤΕΠ, Σπουδ. Βυζ. & Νεοελ. Φιλ.	210 7277 775	829	8ος
Παντελίδης Νικόλαος, Επικ. Καθηγ., Γλωσ.	210 7277 859	16	8ος
Παπαθωμά – Μαστοροπούλου Αικατερίνη, Λέκτ., Κλασ. Φιλ.	210 7277 636	603	6ος
Παπαθωμάς Αμφιλόχιος, Αναπλ. Καθηγ., Κλασ. Φιλ.	210 7277 304	609	6ος
Πάστρα Άννα, διοικ., Γραμματ. Τμ. Φιλ.	210 7277 311	306	3ος
Πίκουλας Θεόδωρος, Επικ. Καθηγ., Λατιν. Φιλ.	210 7277 608	608	6ος
Πιτσινέλης Γεώργιος, ΕΤΕΠ, Γραμματ. Τομ. Βυζ. Φιλ. & Λαογρ.	210 7277 735	704	7ος
Πολέμης Ιωάννης, Αναπλ. Καθηγ., Βυζαντ. Φιλ.	210 7277 735	705	7ος
Πολίτου – Μαρμαρινού Ελένη, Καθηγ., Νεοελ. Φιλ.	210 7277 627	605	6ος
Ποσάντζη Παρασκευή, Λέκτ., Νεοελ. Φιλ.	210 7277 633	604	6ος
Πουλοπούλου Αικατερίνη, ΕΤΕΠ, Σπουδ. Κλασ. Φιλ.	210 7277 788	745	7ος
Προμπονάς Ιωάννης, Καθηγ., Κλασ. Φιλ.	210 7277 641	603	6ος
Πρωτοπαππά-Γεωργίου Άννα, βιβλιοθ., Σπουδ. Βυζ. & Νεοελ. Φιλ.	210 7277 775	829	8ος
Σιαπέρας Λάμπρος, ΕΤΕΠ, Σπουδ. Γλωσ.	210 7277 853	830	8ος
Σιαφλέκης Ζαχαρίας, Καθηγ., Νεοελ. Φιλ.	210 7277 631	604	6ος
Σιδέρη – Τόλια Αριστέα, Επικ. Καθηγ., Λατιν. Φιλ.	210 7277 600	609	6ος
Σούλη Ζηνοβία, βιβλιοθ., Σπουδ. Λαογρ.	210 7277 777	714	7ος
Σταυροπούλου Ερασμία-Λουίζα, Καθηγ., Νεοελ. Φιλ.	210 7277 629	604	6ος
Τζούμα Άννα, Αναπλ. Καθηγ., Τομ. Νεοελ. Φιλ.	210 7277 634	604	6ος
Τρυφιάτης Νικόλαος, διοικ., Γραμματ. Τμ. Φιλ.	210 7277 309	306	3ος
Τσαγγάλης Χρήστος, Επικ. Καθηγ. Κλασ. Φιλ.	210 7277 615	606	6ος
Τωμαδάκης Ευτύχιος, Καθηγ., Βυζαντ. Φιλ.	210 7277 730	704	7ος
Φαναράς Παναγιώτης, Λέκτ., Κλασ. Φιλ.	210 7277 719	706	7ος

Φράγκου – Κικίλια Αγορίτσα, Επικ. Καθηγ., Νεοελ. Φιλ.	210 7277 628	604	6ος
Φραντζή Αργυρώ, ΕΤΕΠ, Σπουδ. Κλασ. Φιλ.	210 7277 790	745	7ος
Χαμηλού Αικατερίνη, βιβλιοθ., Σπουδ. Γλωσ.	210 7277 853	830	8ος
Χανή Αικατερίνη, Λέκτ., Νεοελ. Φιλ.	210 7277 851	829	8ος
Χαραλαμπάκης Χριστόφορος, Καθηγ., Γλωσ.	210 7277 858	830	8ος
Χατζηκώστα Στυλιανή, Αναπλ. Καθηγ., Κλασ. Φιλ.	210 7277 603	609	6ος
Χατζηπαναγιώτου Νίκη, βιβλιοθ., Σπουδ. Γλωσ.	210 7277 853	830	8ος
Χειλά – Μαρκοπούλου Δέσποινα, Αναπλ. Καθηγ., Γλωσ.	210 7277 646	601	6ος
Χέλμη Ευλαμπία, βιβλιοθ., Σπουδ. Βυζ. & Νεοελ. Φιλ.	210 7277 011	829	8ος
Χριστοπούλου Αναστασία, πληροφ., Εργ. Πληρ.	210 7277 683	624	6ος
Χριστοπούλου – Μικρογιαννάκη Θεώνη, Λέκτ. Κλασ. Φιλ.	210 7277 619	706	7ος
Χρυσογέλου – Κατσή Άννα, Λέκτ., Νεοελ. Φιλ.	210 7277 850	829	8ος

